

Ecotoerisme als duurzame ontwikkeling in Ecuador

Ontwikkeling van een ecotoeristisch model in een inheemse gemeenschap

Scriptie voorgesteld tot het behalen
van het diploma
Bachelor in Toerisme- & recreatiemanagement

Veerle Van Haerenborgh

Academiejaar 2006-2007

Ecotoerisme als duurzame ontwikkeling in Ecuador

Ontwikkeling van een ecotoeristisch model in een inheemse gemeenschap

Scriptie voorgesteld tot het behalen
van het diploma
Bachelor in Toerisme- & recreatiemanagement

Veerle Van Haerenborgh

Academiejaar 2006-2007

|

|

Verklaring ivm fraude

"Ik, Veerle Van Haerenborgh, verklaar dat, voor zover ik er weet van heb, deze scriptie geen materiaal bevat dat ooit in eender welke instelling is gebruikt om een diploma, van welke aard ook, te behalen of dat eerder werd gepubliceerd of geschreven door een ander persoon, behalve daar waar deze scriptie referenties bevat naar andere werken."

Inhoud

1	Inleiding.....	12
2	Ecuador.....	15
2.1	Situering.....	15
2.2	Geografie.....	15
2.3	Costa.....	15
2.3.1	Andes.....	16
2.3.2	Oriente.....	16
2.3.3	Galápagos.....	17
2.4	Klimaat.....	17
2.4.1	Kust.....	18
2.4.2	Andes.....	18
2.4.3	Oriente.....	19
2.4.4	Galápagos.....	19
2.5	Fauna en Flora.....	19
2.5.1	Costa.....	19
2.5.2	Andes.....	20
2.5.3	Oriente.....	21
2.5.4	Nationale Parken.....	21
2.6	Bestuur en administratie.....	23
2.6.1	Staatsinrichting.....	23
2.6.2	Administratieve indeling.....	23
2.6.3	Politieke Partijen.....	24
2.6.4	Lidmaatschap van internationale organisaties.....	24
2.6.5	Ecuadoriaanse vlag.....	24
2.7	Geschiedenis.....	25
2.8	Bevolking.....	26
2.8.1	Taal.....	26
2.8.2	Cultuur.....	26
2.8.3	Religie.....	31
2.9	Economie.....	31
2.10	Hygiëne en gezondheid.....	32
2.10.1	Ziekenhuizen en apothekers.....	32
2.10.2	Vaccinaties.....	33
2.10.3	Andere risico's.....	33
2.11	Toerisme.....	34
2.11.1	Ecotoerisme.....	34
2.11.2	Toegankelijk toerisme.....	34
2.11.3	Lesbo's.....	34
2.11.4	Toeristisch Aanbod.....	35
3	Duurzaam toerisme.....	38
3.1	Definities.....	38
3.2	Basisfactor voor duurzaam toerisme.....	39
3.3	Actoren.....	40
3.4	Is duurzaam toerisme hetzelfde als ecotoerisme?.....	40
4	Ecotoerisme.....	43
4.1	Ontstaan en redenen.....	43
4.2	Definitie.....	44
4.3	Principes en richtlijnen.....	47
4.3.1	Principes.....	48
4.3.2	Internationaal jaar van het Ecotoerisme.....	51
4.4	Soorten.....	52
4.4.1	Pro-poortoerisme.....	52
4.4.2	Voluntoerisme.....	55

4.4.3	Community-based Ecotoerisme	58
4.5	Ecotoerisme op de toeristische markt	58
4.6	Nadelen van ecotoerisme.....	59
4.6.1	Enkele negatieve socio-economische en milieu-invloeden van ecotoerisme	60
5	Community-based Ecotoerisme/ Ecotoerisme in gemeenschappen	65
5.1	Wat is Community-based Ecotoerisme?	65
5.2	Doelstellingen van Community-based Ecotoerisme	66
5.3	Eigenschappen en principes van Community-based Ecotoerisme	66
5.4	Basisvoorwaarden voor Community-Based Ecotoerisme	67
5.5	Nadelen van Community-Based Ecotoerisme	68
5.6	Types van Community-Based Ecotoerisme.....	68
5.7	Strategieën voor Community-based Ecotoerisme	70
5.8	Hoe kan men Community-based Ecotoerisme steunen	71
5.9	Wat is een gemeenschap?.....	71
5.9.1	Definitie	72
5.9.2	Karakteristieken van een gemeenschap	72
5.10	Concrete voorbeelden	72
5.10.1	Lapa Rios	73
5.10.2	Ricancie	77
5.10.3	Besluit	90
5.11	Casus: Opstarten van een ecotoeristisch project in de Wachimakgemeenschap ..	92
5.11.1	Yanapuma Foundation.....	92
5.11.2	Wachimakgemeenschap	92
5.11.3	Ecotoeristisch project.....	92
5.11.4	Opstarten van het project	93
6	Besluit.....	103
7	Bibliografie	104
	<u>Bijlagen</u>	<u>108</u>

Lijst van illustraties en tabellen

Kaart Ecuador	p.15
Illustratie duurzaamheidsdriehoek	p.37
Illustratie actoren van duurzaam toerisme	p.38
Figuur harde en zachte dimensies van ecotoerisme	p.45
Figuur ecotoerisme als concept van duurzame ontwikkeling	p.59
Figuur ecotoerisme als marktsegment	p.59
Swotanalyse 1	p.94
Swotanalyse 2	p.96
Evaluatietabel	p.100

1 Inleiding

Keuze voor het onderwerp

Alvorens de inhoud van dit eindwerk toe te lichten, wil ik even dieper ingaan op de reden van mijn keuze voor dit onderwerp.

Allereerst heb ik een zeer grote interesse in duurzame ontwikkeling en bijgevolg ook in duurzaam toerisme: massatoerisme heeft te grote negatieve impacts op het milieu en op plaatselijke culturen. Bestemmingen die veel toeristen aantrekken, hebben een veel hogere graad van milieuvervuiling en van negatieve sociale invloeden op de plaatselijke bevolking. De toeristische activiteit wordt voornamelijk uitgevoerd door buitenlandse ondernemingen, die de plaatselijke bevolking hierbij slechts in zeer geringe mate of vaak zelfs helemaal betrekken.

Verder ben ik steeds enthousiast over het leggen van contacten met personen uit andere culturen en ben ik steeds bereid om meer te weten te komen over culturen en gebruiken, zowel van België als van andere landen en streken. Vooral de Latijns-Amerikaanse culturen boeien me mateloos.

Ik ben ook iemand die graag in de natuur vertoeft, al ken ik er dan niet zoveel van. Maar ik probeer met toch steeds in te zetten voor natuurbehoud en – bescherming.

Vanuit deze interesses ben ik gestart met het zoeken naar een stageplaats in het buitenland en dan voornamelijk in Latijns-Amerika. Op deze manier kwam ik terecht bij organisaties die zich bezig houden met ecotoerisme en dan voornamelijk community-based ecotoerisme. Hun activiteiten interesseerden mij zodanig, dat ik besloot om mijn eindwerk over ecotoerisme te maken, met een uitdieping over community-based ecotoerisme.

Mijn stageplaats was Yanapuma Foundation in Ecuador, die tot doel heeft om inheemse gemeenschappen te helpen met projecten voor duurzame ontwikkeling. De voornaamste opdracht die de organisatie me gaf, was de ontwikkeling van een model of een project voor community-based ecotoerisme te maken, om in een gemeenschap voorgesteld en nadien toegepast te worden.

Door dit eindwerk te maken, dus door onderzoek te verrichten en navraag te doen bij specialisten in het veld, zou ik beter in staat zijn om dit model te ontwikkelen, aangezien ik op deze manier mijn kennis over dit onderwerp zou uitbreiden. Verder zou dit model in mijn eindwerk opgenomen worden, als resultaat van het voorgaande onderzoek.

Doelstellingen

Dit werk heeft de bedoeling om een de concepten duurzaam toerisme en ecotoerisme toe te lichten, met inbegrip van de ontstaansgeschiedenis en hun onderling verband weer te geven. Bovendien werd vooropgesteld om weer te geven aan welke voorwaarden en vereisten deze concepten moeten voldoen om op een correcte en verantwoorde manier te worden uitgevoerd.

Een tweede doel is het onderzoeken van het concept community-based ecotoerisme, om een model te ontwikkelen voor de toepassing ervan in een inheemse gemeenschap. Hierbij moeten de verschillende fasen weergegeven worden, waarop men een project in een gemeenschap moet introduceren en te laten accepteren. Dit houdt tevens onderzoek in een gemeenschap in, om de mogelijkheden ter plaatse te onderzoeken. Ook hier mag duurzaamheid niet uit het oog verloren worden. Verder moet het model zo ontwikkeld worden dat het toepasbaar bij meerder gemeenschappen. Daarbij moet er een controlesysteem ontwikkeld worden, om de uitvoering van het model te controleren.

Tenslotte hoop ik door de ontwikkeling van dit werk een meer diepgaande kennis over dit onderwerp te verwerven en streef ik ernaar om anderen van het belang van duurzaamheid te overtuigen, aangezien dit een steeds belangrijkere materie wordt, gezien de negatieve gevolgen van het menselijk handelen voor de aarde, zoals massatoerisme.

Methode

Om de voorgaande doelstellingen te bereiken, heb ik verschillende moeten ondernemen. Ik ben eerst begonnen met het verzamelen van informatie, op basis van secundaire gegevens, zowel van internet als van gedrukte publicaties, zoals boeken.

Op basis hiervan kon ik de hoofdstukken over duurzaam toerisme en ecotoerisme uitwerken en de achtergrond en doelstellingen vaststellen. Om meer te weten te komen over de achtergrond van het land waarin het ecotoeristisch model zou ontwikkeld en toegepast worden, werd dezelfde methode gevolgd. Dit werd echter aangevuld door eigen ervaringen ter plaatse.

Om het model zelf te ontwikkelen, was ook secundair onderzoek nodig, maar verder was de samenwerking met collega's zeer belangrijk, zowel voor een vlot verloop van het project, als om ideeën uit te wisselen. Een onderzoek in een inheemse gemeenschap in het Amazonegebied was echter noodzakelijk om de mogelijkheden en bedreigingen van het gebied te onderzoeken en om te bepalen op welke manier het model ontwikkeld diende te worden. Verder was ook de samenwerking met de leden van de gemeenschap zelf van belang, om na te gaan wat hun wensen en verwachtingen waren en of deze haalbaar waren met de bestaande mogelijkheden. De organisatie waar ik stage liep, zou ook instaan voor de nodige middelen om de ontwikkeling van het model te verwezenlijken.

Tenslotte was het steeds noodzakelijk om bij elke fase van de ontwikkeling van het onderdeel van het model, de nodige opzoekingen te verrichten en regelmatig de geschreven neerslag te laten controleren.

De moeilijkheid bij de gehele ontwikkeling, was dat ik in onvoldoende mate voorkennis had van de gebruiken en verschillende concepten in tijd en normen, om op een vlotte en adequate manier regels voor de organisatie van een ecotoeristisch project in de gemeenschap op te stellen. Uiteindelijk is dit toch gelukt, dankzij de steun van collega's en specialisten.

Opbouw

Het werk begint eerst met een hoofdstuk over Ecuador. Dit heeft schijnbaar niet veel samenhang met de andere hoofdstukken, maar het werd als eerste hoofdstuk in het werk opgenomen, om eerst de nodige achtergrond te verschaffen over Ecuador, omdat het voornaamste deel van het werk zich daar situeert.

Daarna volgt een onderdeel over duurzaam toerisme, met een uitdieping van het concept en enkele voorwaarden.

Het derde hoofdstuk handelt over Ecotoerisme en is waarschijnlijk het grootste, waar het aantal pagina's betreft. Niet enkel het concept wordt uitgelegd, er wordt ook dieper ingegaan op de oorsprong ervan, op de doelstellingen en op de nadelen die kunnen ontstaan bij een slechte uitvoering ervan. Verder worden nog enkele verschillende types toegelicht.

Het laatste hoofdstuk heeft community-based ecotoerisme als thema en start ook eerst algemeen. Daarna volgen twee concrete voorbeelden en tenslotte volgt het gedeelte met verschillende fasen om een ecotoeristisch project op te zetten in een gemeenschap.

2 Ecuador

2.1 Situering

Figuur: Kaart Ecuador¹

De republiek Ecuador (officieel: República del Ecuador) ligt in het zuidwesten van Zuid-Amerika. De coördinaten van de hoofdstad Quito zijn 2° ZB en 77°30'WL. Het land dankt zijn naam aan de ligging rond de evenaar of equator. De evenaar loopt net ten noorden van de hoofdstad Quito die op een hoogte van 2850 meter ligt en daarmee na La Paz in Bolivia de op een na hoogst gelegen hoofdstad ter wereld is.

Daarbij ligt het land in de 'Ring of Fire', de vulkaangordel rondom de Stille Oceaan. Het is één van de meest vulkanisch actieve gebieden van het continent.

In het zuiden en het oosten wordt Ecuador begrensd door Peru, over een lengte van 1420km. In het noordoosten wordt de 590km-lange grens bepaald door Colombia. Het land grenst in het westen aan de Grote Oceaan. Het is het meest westelijk gelegen land van Zuid-Amerika en het kleinste van de Andes.

Met een oppervlakte van 276 840 km² (inclusief de Galápagoseilanden)² is Ecuador ruim negen maal zo groot als België. Maar doordat een groot deel van het Amazonegebied zowel in Ecuador als in Peru ligt, is de oppervlakte niet exact vast te stellen.

De Galápagos eilanden maken, zoals eerder vermeld, ook deel uit van Ecuador. Dit is een groep van 13 grotere en meer dan 100 kleinere eilanden en rotsformaties, met een totale landoppervlakte van 7880km². Deze archipel bevindt zich op ongeveer 1000km van de kust en ter hoogte van de evenaar.

2.2 Geografie

Ecuador bestaat uit vier regio's: het kustgebied (Costa) in het westen; in het centrum de berglanden met de Andes (la Cordillera de los Andes) en de Sierra; de laaglanden van de Oriente in het oosten en tenslotte de Galápagos Eilanden (Archipiélago de Colón).

2.3 Costa

De Costa (ook: de westelijke laaglanden) is de 20 tot 150km brede, alluviale kustvlakte. Deze bestaat uit vluchtbare vlakten, glooiende heuvels en sedimentatiebekkens die doordoorsteden worden door een groot aantal rivieren die regen en smeltwater van de Andes afvoeren, om uit te monden in de Grote Oceaan. In het zuiden bevindt zich het stroombekken van de Río Guayas, de grootste rivier in de Costa. De grote zijrivieren,

¹ Bron: Graphic Maps, 10 maart 2007, Worldatlas.com, geraadpleegd 15 maart 2007, <http://worldatlas.com/webimage/countrys/samerica/ec.htm>

² Bron: CIA worldfacts

minstens 12, bevinden zich voornamelijk nabij de gemeenschappen van Daule, Babahoyo, Macul, Puca, Paján en Colimes. Het stroombekken wordt in het westen afgesloten door een zandsteenplateau (tot 300m hoog) met een klifkust. De belangrijkste rivier in het noorden is de Río Esmeraldas.

Langs de kust in de provincies Manabí en Esmeraldas liggen enkele heuvels van maximaal 900m hoog.

De totale kustlijn heeft een lengte van 2237km en een breedte van ca 550km.

2.3.1 Andes

De bergketen van de Andes doorkruist het land van noord naar zuid. De Andes ontstond grotendeels vijftien tot vier miljoen jaar geleden. Dit 'jonge' gebergte ontstond tijdens de Alpiene plooiingsfase, door de botsing van de Nazca-plaat en de Zuid-Amerikaanse plaat. Het strekt zich uit van de noordpunt van Colombia tot in Vuurland. De totale lengte is 6500km. Anders dan in Bolivia of Peru, bestaat de Andes in Ecuador voor het grootste deel uit aswolkaftzettingen, gesteenten gevormd uit de fijne deeltjes vulkanische gesteente, dat door de vulkaan wordt uitgestoten en zich nadien hebben opgehoopt en verhard zijn.

De Sierra is eigenlijk het hoogland van de Andes dat gevormd wordt door twee parallel lopende ketens van de Andes: de Cordillera Occidental (of Cordillera Blanca) in het westen en de Cordillera Central (of Cordillera Oriental) in het oosten. De meeste bergtoppen van de westelijke keten zijn bedekt met eeuwige sneeuw. Door de warme passaatwinden vanuit het Amazonegebied, valt in de oostelijke cordillera relatief minder sneeuw.

De twee ketens worden her en der met elkaar verbonden door lagere gebergten. Tussen deze 'drempels' (nudos) liggen een aantal vruchtbare valleien (hoyas) op ca 3000m hoogte. Zo is er onder meer de Andesvallei, ook wel de 'Laan der vulkanen' genoemd.

De Andes omvat meer dan twintig bergen van minstens 4200m hoogte. Daarbij zijn er meer dan dertig bergen die vulkanisch van aard zijn, waaronder vele die nog steeds actief zijn. De hoogste berg van Ecuador, de Chimborazo (6310m) ligt in de Cordillera Occidental, maar de Cordillera Central is in het algemeen hoger en ruiger van uitzicht. In de Cordillera Central liggen onder meer de vulkanen Cotopaxi (5897m), Cayambe (5790m) en El Altar (5320m). De hoogste bergen bevinden zich in het centrale en noordelijke gedeelte van Ecuador. Vanaf de Bamborivier naar het zuiden, neemt de hoogte af, maar neemt de breedte van de keten toe, om een soort plateau te vormen dat de Austro wordt genoemd.

De meeste van deze bergtoppen zijn bedekt met gigantische gletsjers. Aardbevingen komen veelvuldig voor, in het gehele Andesgebied gaat het om tientallen per jaar. Deze aardbevingen zijn het gevolg van de breuk in de aardkorst die langs de westkust van Zuid-Amerika loopt. Op veel plaatsen stroomt het water van warmwaterbronnen van de berghellingen.

De noordelijke bekkens wateren af op de Grote Oceaan en de zuidelijke op de Amazone.

2.3.2 Oriente

Ten oosten van de Cordillera Central begint de Oriente, een tropisch regenwoud, het Amazonegebied, dat in Ecuador 'la Selva' (de jungle), wordt genoemd. Het Amazonegebied en zijn vijf provincies kunnen geografisch verdeeld worden in twee subregio's: de Hoge Amazone en de Amazonevlakte. Het hoogland bestaat uit de uitlopers van de Andes die langzaam oostwaarts afdalen naar het rivierbekken van de Amazone. Hier bevinden zich de bergketens van de Napo, de Galeras, de Cutucú en de Cóndor. De indrukwekkendste verheven regio's van dit gebied zijn in het noorden te vinden en omvatten de Volcano Sumaco.

In de laaglanden, verder naar het oosten, bevinden talloze rivieren, waaronder, de Río Napo (855km), de Río Putumayo, de Río Tigre en de Río Pastaza, de mooiste en de grootste. Deze rivieren zijn ontstaan uit smeltwaterstroompjes die hun oorsprong vonden de vulkanen

uiteindelijk uitmonden in de Amazone. De Amazone zelf stroomt niet door Ecuador. Deze “groene long” wordt ernstig bedreigd door het bijna ongeremde kappen van de jungle.

2.3.3 Galápagos

De archipel heeft een puur vulkanische oorsprong en blijft één van de meest wispelturige van dit soort gebieden ter wereld. In tegenstelling tot de meeste vulkanische gebieden ter wereld, liggen de eilanden niet op de grens van twee tektonische platen, maar geheel op de Nazcaplaat. Er bestaan verscheidene verklaringen over het ontstaan van de eilanden.

De meest aannemelijke theorie verklaart dat de Galápagos Eilanden gevormd zijn door oceanische lava vanuit een oceaankvulkaan, die vrij kwam doordat de Nazcaplaat zich een aantal meter naar het noordoosten verplaatste. Deze verplaatsing is nog steeds bezig, met een afstand van ongeveer 3,4cm per jaar. Hetzelfde proces ligt aan de oorsprong van de eilanden van Hawaï en duurt vandaag de dag nog steeds voort bij beide eilandengroepen. Dit is dan ook duidelijk merkbaar aan de duizenden vulkanen tot 1600m hoog, die het landschap uitmaken.

De meest oostelijke eilanden zijn het oudst en het meest verweerd. San Cristóbal zou tussen 2,3 en 6,3 miljoen oud zijn. Men vermoedt dat Isabela en Fernandina minder dan 700000 jaar oud zijn. Deze zijn tevens de meest actieve en duidelijke vulkanische eilanden. De meest recente erupties dateren van 1995 (vulkaan La Cumbre op het eiland Fernandina) en van 1998 (vulkaan Cerro Azul op het eiland Isabela). Ook op ander westelijk eilanden, zoals Santiago en Marchena, komen nog regelmatig erupties voor.

De mooie vulkanische formaties die op de eilanden voorkomen, zijn vaak heel anders dan deze op het vasteland van Ecuador. De oorzaak ligt bij de basaltlava, die schildvulkanen vormt, zoals op het eiland Fernandina, in plaats van hoge vulkaankegels, zoals de Cotopaxi.

Andere vulkaanverschijnselen zijn caldera's, kraters, fumarolen, verscheidene lavastromen en lavatunnels. Deze laatste zijn ontstaan doordat de buitenzijde van een lavastroom verhardde en de sterkte van de lavastroom verminderde. Voorbeelden hiervan komen veelvuldig voor op het eiland Santa Cruz.

Er komen toch veel vulkaankegels van uiteenlopende grootte en types voor, van de grotere spatkegels, die op een maanlandschap lijkende omgeving vormen, tot de indrukwekkende tufkegels. Deze zijn vaak opgebouwd uit gestreepte lagen van steenharde opeengepakte as.

De opheffing bij Urbina Baai, op het eiland Isabela, is één van de meer opzienbarende producten van tektonische activiteit. In 1954 werd een vijf kilometer lang stuk rif uit het water geduwd, door magmabewegingen onder de aardkorst. Eilanden zoals Plazas en Baltra zijn het resultaat van zulke opheffing.

Van de ca. 113 eilanden zijn er 60 benoemd. De voornaamste zijn Fernandina, Isabela, Baltra, James, Santa Cruz en San Cristobal.

Het grootste eiland is Isabela, dat met een oppervlakte van ruim 4500km² ongeveer 50 % van de totale provincie omvat. Dit bevat eveneens het hoogste punt van de hele archipel, de vulkaan Wolf (1707m) die exact in twee wordt gedeeld door de Evenaar.

Veel van de kleine en grote eilanden zijn omzoomd door een wit zandstrand.

Op het eiland San Cristóbal ligt de hoofdstad Puerto Baquerizo Moreno waar ongeveer de helft van de bevolking woont.

2.4 Klimaat

Ecuador bevindt zich in de Tropische Klimaatzone. Desondanks kent het land een grote verscheidenheid aan klimaatstypes voor, omwille van de grote geologische verschillen, evenals van de temperatuur van het zeewater, zeestromingen en de afstand tot de oceaan. Dit kan variëren van tropische equatoriaal regenweer tot eeuwige sneeuw op de toppen van de bergen, door de invloed van het Andesgebergte in de hooglanden. Door de ligging op de evenaar, kan men echter niet van een echt zomer- of winterseizoen spreken. Meestal wordt de droge periode zomer en de natte periode winter genoemd.

Door de samenkomst van de koude noordelijke Humboldtstroom met het warme equatoriale water van de Stille Oceaan, dat normaal ter hoogte van Ecuador plaatsvindt, ontstaat er een groot contrast tussen overvloedige regens in het noorden en woestijntoestanden meer naar het zuiden toe, tot in Peru.

Veranderingen in het evenwicht tussen grote watermassa's, gekend als het fenomeen El Niño, kunnen tot hevige regens leiden in het zuiden.

2.4.1 Kust

Het klimaat langs de Stille Oceaan kust is een overgangsgebied tussen de zware regens van Colombia en de woestijn van Peru. De regens minderen naar het zuiden van Guayaquil toe. Deze klimaatsverandering is te wijten aan de Humboldtstroom voor de kust, die noordelijk langs de Zuid-Amerikaanse Stille Oceaan kust stroomt, van Chili tot Ecuador. Deze relatief koude stroom verhindert regenwolken vanaf 27° zuidelijk naar het noorden. Maar net ten zuiden van de Evenaar draait de stroom westwaarts, waardoor het klimaat er drastisch verandert.

De kust heeft heel het jaar door een vochtige, warm tropisch klimaat met hoge temperaturen van gemiddeld 25°C tot 31°C, maar van mei tot december is het aan de noordkust een stuk aangenermer door de koude Humboldtstroom.

Het regenseizoen loopt van december tot mei en is warm en heel vochtig. Het droge seizoen, tussen mei en december, is iets minder vochtig, maar nog steeds een beetje benauwd. De temperaturen zijn dan ook iets lager. Het noordelijke kustgebied heeft een dubbel regenseizoen met ca. 2000 mm neerslag per jaar. Naar het zuiden toe wordt de neerslag steeds minder en nabij de grens met Peru heerst zelfs een woestijnklimaat met soms maar 100 mm neerslag in één jaar.

's Nachts koelt het slechts weinig af.

Dichter bij de grens met Peru wordt de invloed van de Humboldtstroom steeds sterker merkbaar. De kust van Ecuador heeft ook regelmatig te lijden van "El Niño", een periodieke warme zeestroming in de Grote Oceaan, die van juni tot december kan voorkomen. De temperaturen lopen dan zeer hoog op en zware regenval zorgt voor overstromingen en landverschuivingen.

De laagst gelegen gebieden en de moerassen kennen regelmatig overstromingen, als gevolg van zware regenval, en zijn dan moeilijk toegankelijk.

2.4.2 Andes

In het binnenland zorgt de hoogte van de bergen en vulkanen van de Andes voor miniklimaten, van eeuwige sneeuw boven 5000m tot en met de semi-aride bekkens in het centrale gedeelte.

De meeste bekkens en de aangrenzende hellingen hebben een gematigd klimaat, met koude nachten, koele ochtenden en warme middagen. Deze temperatuursschommelingen nemen toe met de hoogte. In het noorden zijn de bekkens hoger en zijn de temperaturen overdag warmer, maar koeler 's nachts. De gemiddelde temperaturen liggen tussen 13°C en 18°C, met variaties naargelang de hoogte. Op de grootste hoogten heerst een hooggebergteklimaat, met besneeuwde toppen en zeer lage temperaturen.

Het regent er meestal tussen oktober en mei, met april als meest vochtige maand. Er is echter geen dagelijkse regen tijdens het regenseizoen. De vochtigheidsgraad varieert eveneens met de hoogte. Op de lagere hellingen regent het meer dan op de hogere. Afhankelijk van de hoogte valt er tussen 2000mm en 5000mm per jaar.

Het droge seizoen situeert zich tussen juni en september en rond Kerstmis is er bijna altijd een tweede kortere droge periode. Het regenseizoen loopt van september tot juli, met een gemiddelde neerslaghoeveelheid van 1520mm.

Quito heeft een gemiddelde neerslaghoeveelheid van 1300mm per jaar en de temperaturen schommelen er tussen 7°C 's nachts en 26°C 's middags.

Aan de grens met Peru kan het bergklimaat heel aangenaam zijn. Vilcabamba in de provincie Loja is bekend om het meest te prefereren klimaat voor een lang en gezond leven.

2.4.3 Oriente

Op de oostelijke hellingen van de Andes en in het Amazonebekken zijn er het hele jaar door hevige regens en is het gewoonlijk bijna zo warm als aan de kust, met temperaturen van 23°C tot 36°C.

De meeste regen, 3000mm tot 4000mm per jaar, valt in de maanden juni tot en met augustus en dan meestal in de vorm van hevige, korte tropische buien. Hierbij zijn er regionale verschillen.

In de periode van september tot en met december valt het minste regen

2.4.4 Galápagos

Ondanks de ligging op de evenaar, zijn er aanzienlijke variaties in het weer van de Galápagoseilanden. De eilanden worden beïnvloed door het koele water van de zuidoostelijk Stille Oceaan die aan de westelijke zijde, nabij de evenaar stroomt.

De temperaturen van het oppervlaktewater kunnen tot 16°C dalen tussen juli en september. Dit wordt veroorzaakt door de zuidelijk, van Antarctica afkomstige koude Humboldtstroom, die een inversie creëert, zodat een koele vochtige mist, de *garúa*, wordt ingesloten, waardoor er lage wolken en koele, droge luchttoestanden ontstaan.

In januari nemen normaal gezien de passaatwinden af en veranderen de oceaanstromen, waardoor de eilanden omsloten worden door de warme Panamastroom vanuit het noorden. De warme stromen drijven de inversie uit elkaar, waardoor er een tropisch weerpatroon van hete zonnige ochtenden, gevolgd door wolken en occasionele tropische buien in de namiddagen begint te heersen. Van januari tot mei zijn de temperaturen ook het hoogst en de tropische stortbuien kunnen rond deze periode regelmatig voorkomen. September en oktober kennen ook veel regen, omwille van de weersverandering.

In het algemeen kan men stellen dat het droge, koele en bewolkte seizoen van juli tot januari loopt en dat het warme regenseizoen van januari tot juli loopt. Met gemiddelde temperaturen tussen 22°C en 32°C.

2.5 Fauna en Flora

2.5.1 Costa

2.5.1.1 Noordwestelijke laaglanden

Het meest westelijke deel van het vasteland van Ecuador is een brede golvende vlakte die in het noorden door enkele van de natste regenwouden ter wereld ingenomen wordt. (Er zijn enkele lage kustgebergten, maar deze zijn van weinig belang). Het biologisch centrum van deze regio is het Chocówoud van het naburige Colombia, dus het noordwestelijk gedeelte van Ecuador deelt vele soorten met dat gebied. Tussen de zogenaamde Chocó inheemsen, bevinden zich bijzondere vogels, zoals de Parasolvogel, de gebandeerde grondkoekoek, en de roodborst dacnis. Vele andere vogels, zoogdieren en planten van dit gebied, werden allemaal ontdekt langs de vochtige lage kustlanden vanaf noordwest Ecuador tot Centraal Amerika. Hier kan men onder meer diersoorten ontdekken, die vergelijkbaar zijn met deze uit Centraal Amerika, zoals de mantelbrulapen, de bruinsnavel toekans en de roodkap pipra's. Spijtig genoeg wordt dit gebied ernstig bedreigd door commercieel houthakken, veefokkerij en landbouw, waardoor men nog maar weinig voorbeelden van deze soorten vindt.

2.5.1.2 Zuidwestelijke laaglanden

De koude Humboldtstroom creëert hier een compleet andere omgeving. Het woud is loofverliezend (het droogst in juli en augustus) en de meest zuidelijke delen van dit gebied zijn woestijnachtig. De vogels en planten van deze regio zijn heel verschillend van die van het vochtige noordwesten. De fauna en flora hier behoort tot de Tumbesische biologische regio en vele zijn beperkt tot deze kleine hoek van Ecuador en het aangrenzende noordwesten van Peru. Sommige van de Tumbesische inheemse vogels zijn de recent ontdekte El Oro parkiet, de roskop chachalaca en de elegante halvemaanborst. Desondanks is dit is een dichtbevolkt gebied en vele van de inheemse soorten zijn met uitsterven bedreigd.

2.5.2 Andes

2.5.2.1 Westelijke hellingen

Dit westelijk gedeelte van de Andes, verheft zich opeens steil en onregelmatig vanuit de vlakke laaglanden. Hier zorgt de aanhoudende nevel voor het vochtig houden van het woud, van het noorden tot het zuiden. Hierdoor is het mogelijk om in het zuiden van Ecuador van woestijn naar nevelwoud te gaan, binnen een afstand van een kleine honderd meter hoogte. Dit nevelwoud is dichtbegroeid, hoog en donker en ieder tak draagt bromelia's, orchideeën en mossen. Orchideeën bereiken hun maximale diversiteit in Ecuadoriaanse nevelwouden en er werden veel spectaculaire variëteiten in het westen ontdekt, vooral de vreemde dracula's. Veel van de vogels in deze bergen zijn beperkt tot westelijk Ecuador en westelijk Colombia, waaronder spectaculaire soorten zoals de bonte goudsnavel bergtoekan.

Op grotere hoogten, komen er meer gelijkenissen voor met de oostelijke hellingen van de Andes. Hier kan men onder meer gemengde plunderende zwermen van kleurrijke tangare's (exotische vogel) aantreffen. Zoogdieren zijn hier zeldzaam. Op lagere hoogten komen kapucijnerapen, slingerapen en brulapen voor, terwijl op de grote hoogten de ongrijpbare brilbeer zich ophoudt. Insecten minderen ook in aantal met de hoogte en hun rol van bloembestuivers wordt overgenomen door grote aantallen kolibries.

2.5.2.2 Westerse páramo

Boven ongeveer 3300m wordt het nevelwoud lager en komt het niet tot volle groei en nog hoger wordt het woud vervangen door weiden, de *páramo*. In tegenstelling tot de lagere wouden, zijn de planten hier grotendeels van bekende families uit gematigde zones, zoals het madeliefje en de bosbes. Deze nemen steeds vreemdere vormen aan bij toenemende hoogte en de soorten op de grootste hoogten lijken op moskussens.

Zoogdieren zijn zeldzaam, waaronder de brilbeer, die zich voedt met aardbromelia's, de *Puyas* of *achupallas*, en konijnen. Verder komen hier ook de grote hoornuil en de andesvos voor. De vogels en de insecten op deze hoogten zijn voornamelijk vaalbruin en vele ervan zijn afkomstig uit Noord-Amerika of het gematigde zuiden van Zuid-Amerika.

Polylepisbomen vormen eilanden van hoog woud in de páramos. Hun schilferige, rossige bast vormt de favoriete voedingsbodem van de giant conebill, een bedreigde vogelsoort.

2.5.2.3 Bekken van de Midden-Andes

Tussen de westelijke en de oostelijke Andes bevindt zich het bekken van de Midden-Andes, wat in feite een reeks bekkens is, die gevormd werden door verscheidene riviervalleien. Dit gebied bevindt zich in de regenschaduws van zowel de westelijke als de oostelijke Andes, dus het is hier het hele jaar relatief droog.

Veel van de oorspronkelijke vegetatie werd eeuwen geleden al vernietigd en vervangen door grassen en meer recent door ingevoerde pijnbomen en Eucalyptusbomen. Enkel op hoge bergen zoals de Chimborazo of de Cotopaxi, zijn nog relatief ongerepte habitats blijven bestaan.

Hier wordt de hoogste grens van de páramo aangeduid door een zone van vulkanische as en kale rotsen. Daarboven is er weinig vegetatie, behalve de enkele korstmossen, die nog op 500m goed groeien.

2.5.2.4 Oostelijke páramo

Aan de oostelijke zijde van de Bekken van de Midden-Andes, bevinden zich de oostelijke páramo's, die ongeveer gelijk zijn aan de westelijke, maar vochtiger. Hier zijn bergtapirs het meest vertegenwoordigd, maar deze overleven enkel in afgelegen gebieden. Ook hier leven brilberen, samen met het witstaarthert en de bergleeuw. Hier komt ook de Pudu voor, een heel klein hert, maar dit wordt zelden waargenomen. Verder leeft hier ook de condor, één van de grootste vliegende vogels ter wereld en tevens een aaseter.

2.5.2.5 Oostelijke hellingen

Evenals op de westelijke heuvels, komt hier ook nevelwoud voor, maar dit nevelwoud is minder seizoensgebonden en bezit een grotere diversiteit. Vele planten- en diersoorten komen overeen met deze van de westelijke hellingen, zo leeft hier de zwartsnavel bergtoekan i.p.v. de goudsnavel bergtoekan.

Op de lagere hoogten komen soorten uit het Amazonegebied voor, zoals de wolaap. Er zijn ook enkele soorten die geen overeenkomsten vertonen met soorten van de westelijke zijde of van het Amazonegebied, zoals de vreemd witkap tangare.

Er is een grote diversiteit aan planten, vooral orchideeën, die zelfs nog meer divers zijn dan in het westen.

De oostelijke nevelwouden zijn veel minder door de mens beschadigd dan de westelijke, en zijn nog steeds grote wildernissen die eigenlijk biologisch onbekend zijn.

2.5.3 Oriente

2.5.3.1 Oostelijke laaglanden

Het oostelijke laagland van het Amazonegebied is de meest diverse habitat in Ecuador, voor vogels en zoogdieren, met meer dan veertien primate-soorten en 550 vogelsoorten op één enkele plaats.

Hier leven de grootste slang ter wereld, de semi-aquatische Anaconda en verscheidene soorten van kaaimannen. De vogels zijn indrukwekkend, zoals de veelkleurige ara's, de apenetzende harpij, de hoatzin en de hokko. De zoogdieren omvatten onder meer vijf kattensoorten, drie miereneters, enkele luiaarden, twee dolfinen en een grote variëteit aan vleermuizen. De variëteit aan vis is zelfs nog groter, waaronder piranha's, pijlstaartroggen, reuzenmeervallen en sidderalen.

Er zijn minder epifyten dan in de nevelwouden, maar er zijn verder wel meer boomsoorten. Één hectare kan meer dan 300 boomsoorten bevatten.

Het insectenleven geeft de diversiteit aan planten weer. Zo zijn er onder andere meer dan 700 vlindersoorten op één plaats, waaronder verscheidene soorten lichtblauwe morpho-vlinder.

2.5.4 Nationale Parken

Gezien de enorme biodiversiteit, is het niet te verwonderen dat het land ook vele nationale parken en reservaten telt. Deze strekken zich uit over een gebied van ongeveer 4669871 ha's land 14110000 water, verdeeld over de vier regio's. De voornaamste rijkdom van deze gebieden is de biodiversiteit, maar er wonen ook een aantal gemeenschappen in de stedelijke sector, zoals er inheemse en landelijke volkeren in het landelijke gebied wonen.

Naast de nationale parken en beschermde gebieden, bestaan er ook een aantal private natuurreservaten, die door lokale organisaties werden opgezet, ter bescherming van fauna en de flora. Alle grote ecosystemen van Ecuador, worden vertegenwoordigd in één of meer van deze beschermde gebieden, die helaas allemaal onderhevig zijn aan olieboringen, houthakken, mijnbouw, veeteelt, vissen en kolonisatie.

De parken en reservaten missen de toeristische infrastructuur die elders in de wereld wel aanwezig is, zoals weinig kampeerterrainen, boswachtershuizen, museums en informatiecentra. Sommige parken en reservaten zijn zeer afgelegen, bezitten geen faciliteiten en worden bewoond door inheemse volkeren die er reeds generaties wonen, nog vóór de parken en reservaten officieel erkend werden.

De nationale parken worden bestuurd, maar misschien niet beschermd door de Ministerie van Milieu, Nationale Bestuur voor Biodiversiteit, Natuurlijke Gebieden en Leven in het Wild.

Hieronder volgt een beknopte beschrijving.

2.5.4.1 Costa

- *Nationaal Park Machalilla*
55000ha, in de provincie Manabí. Kenmerken: droog kustwouden, stranden, walvissen, archeologie en Isla de la Plata.
- *Ecologisch Reservaat Manglares-Churute*
49383ha, in de provincie Guayas. Kenmerken: mangrovebossen en droog tropisch woud.
- *Ecologisch Reservaat Cayapas-Mataje*.
51300ha, in de provincie Esmeraldas. Kenmerken: eilanden met vele mangrovebossen en vele vogels.

2.5.4.2 Andes

- *Ecologisch reservaat Antisana:*
120000ha, in de provincies Pichincha en Napo, kenmerken variëren naargelang de hoogte, vulkaan Antisana en condors
- *Nationaal Park Sangay*
517725ha, in de provincies Chimborazo, Tungurahua, en Morona-Santiago, bestrijkt een gebied van 800 tot 5139m hoogte, gekenmerkt door de vulkanen Altar, Sangay en Tungurahua, regenwoud, verscheidene bedreigde dieren, vb. brilbeer, bergtapir en ocelot
- *Nationaal Park Cotopaxi*
33939ha, in de provincies Cotopaxi, Pichincha en Sucumbíos, tussen Quito en Latacunga, gecentreerd rond de vulkaan Cotopaxi
- *Ecologisch Reservaat Cayambe-Coca*
403103ha, in de provincies Imbabura, Pichincha en Sucumbíos, kenmerken variëren naargelang de hoogte, met een diversiteit aan fauna en flora, de (slapende) vulkaan Cayambe, meren en watervallen.
- *Dierenkweekreservaar Chimborra*
58560ha, in de provincies chimborazo, Bolívar en Tungurahua. Dit is het centrum voor de bescherming van lama, alpaca en vicuña. Verder ook de bergen Chimborazo en Carihuaírazo.
- *Geobotanisch reservaat Pululahua*
3383ha, op 13km noordwest van Quito, dicht bij het Evenaarsmonument. Bezienswaardigheid: uitgedoofde krater van de vulkaan Pululahua
- *Nationaal Park Cajas*
28800ha, op 30km van Cuenca. Kenmerken: meren en ideaal gebied voor trektochten.
- *Recreatiegebied El Boliche*
1077ha, grenst aan Nationaal Park Cotopaxi

- *Ecologisch Reservaat El Angel*
15715ha, in de provincie Carchi. Kenmerken: frailejonesplanten, de vulkaan Chiles, meren en rivieren.
- *Nationaal Park Llanganates*
219707ha, in de provincies Cotopaxi, Tungurahua, Napo en Pastaza. Kenmerken: andesmeren, en –wouden, moeilijke toegang.

2.5.4.3 Gemengde habitats

- *Ecologisch Reservaat Cotacachi-Cayapas*
204420ha, in de provincies Imbabura en Esmeraldas, loopt van de westelijke hellingen van de Andes tot aan de kust. Kenmerken: tropische wouden, meren (waaronder Cuicocha) en rivieren.
- *Nationaal Park Podocarpus*
146200ha, in de provincies Loja en Zamora. Kenmerken: nevelwouden met coniferen, rivieren en vele vogels.
- *Nationaal Park Sumaco-Napo-Galeras*
205249ha, in de provincie Napo. Kenmerken: andes- en subtropische wouden, rivieren, de vulkaan Sumaco en veel fauna, zoals rivierotters, jaguar en brilbeer. Weinig bezocht.

2.5.4.4 Amazonegebied

- *Nationaal Park Yasuní (erkend door UNESCO)*
982006ha, in de provincie Napo. Grootste nationaal park op het vasteland. Kenmerken: Amazonewoud met meren, dieren en vele vogels.
- *Dierenkweekreservaar Cuyabeno*
655781ha, in de provincie Sucumbíos. Kenmerken: regenwoud, met meren en rijke fauna, hoewel dat dit meer en meer onder druk van toerisme komt te staan.
- *Biologisch Reservaat Limoncocha*
4613ha, in de provincie Sucumbíos. Kenmerken: Limoncochameer, met de zwarte kaaiman en vele vogels

2.5.4.5 Galápagos

- *Galápagoseilanden*

2.6 Bestuur en administratie

2.6.1 Staatsinrichting

Ecuador is een democratische republiek met een systeem van scheiding der machten. Dit systeem werd in 1979 bij grondwet vastgelegd (de achttiende sinds de onafhankelijkheid in 1380). De wetgevende macht ligt bij het parlement, dat bestaat uit één Kamer van 82 Volksvertegenwoordigers die rechtstreeks voor twee jaar worden gekozen. De uitvoerende macht is de bevoegdheid van de president, die voor vier jaar rechtstreeks door de bevolking wordt gekozen. De president kan niet onmiddellijk herkozen worden na zijn ambtsperiode. Rafael Coreo is de huidige president, gekozen tijdens de verkiezingen in oktober 2006. Sinds 1979 bestaat er algemeen kiesrecht vanaf de leeftijd van achttien jaar.

2.6.2 Administratieve indeling

Ecuador bestaat uit twintig provincies, die op hun beurt onderverdeeld worden in kantons, in totaal 103, die weer onderverdeeld zijn in 746 gemeenten. De provincies worden bestuurd door gouverneurs, die door de president werden aangesteld. De verschillende provincies zijn Azuay, Bolivar, Canar, Carchi, Chimborazo, Cotopaxi, El Oro, Esmeraldas, Galapagos,

Guayas, Imbabura, Loja, Los Rios, Manabi, Morona-Santiago, Napo, Orellana, Pastaza, Pichincha, Sucumbios, Tungurahua and Zamora-Chinchipec.

2.6.3 Politieke Partijen

De militaire macht heeft een belangrijke politiek invloed.

De politieke partijen worden eerder onderscheiden door tegenstellingen tussen de partijhoofden, dan door verschillen in de programma's. De voornaamste partijen zijn de conservatieve Partido Social Cristiano (PSC), de socialistische Partido Roldosista Ecuatoriano (PRE) en de christen-democratische Democracia Popular (DP).

2.6.4 Lidmaatschap van internationale organisaties

Ecuador is lid van de VN en van een aantal van haar suborganisaties, van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS), van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), van de Organisatie van Petroleum Exporterende Landen (OPEC), van de Associatie voor Latijns-Amerikaanse Integratie (LAIA), van het Andes-Pact en van het Latijns-Amerikaans Economisch Systeem (SELA). Verder is het één van de medeondertekenaars van het Verdrag voor Amazonische Samenwerking van 1978, dat opgericht werd om de economische en ecologische relaties te verbeteren, tussen de andere aan het Amazonebekken grenzende buurlanden.

2.6.5 Ecuatoriaanse vlag

De Ecuatoriaanse vlag bestaat officieel sinds 7 november 1900 en is samengesteld uit drie gekleurde horizontale banden. Bovenaan bevindt zich een gele band, daaronder een blauwe en tenslotte een rode. In het centrum van de vlag is een wapenschild geplaatst. De vlag is bijna identiek aan die van Colombia, al is die van Colombia korter en zonder wapenschild.

Het blauw symboliseert de onafhankelijkheid van Spanje. Het geel herinnert aan de Federatie van Gran Colombia en het rood staat voor moed.

Het wapenschild werd in 1900 door het Nationaal Congres aangenomen. Het heeft een vrij ingewikkelde betekenis. De vier nationale vlaggen dienen ter ondersteuning en daartussen bevinden zich palm- en laurierbladeren die de overwinning symboliseren. De condor die op de top neerzit, neemt het land beschermend onder zijn uitgestrekte vleugels en staat klaar om elke vijand aan te vallen.

Onderaan bevindt zich een bundel bijlen die de waardigheid vertegenwoordigen. Op de achtergrond rijst de grote berg Chimborazo op. Men zegt dat, wanneer het op deze berg sneeuwt, de rivier Guayas ontstaat. Deze voorstelling symboliseert de relatie tussen de Sierra en de Costa.

In het centrum vaart de stoomboot 'Guayas' over de brede rivier. De eerste boot van deze soort in Ecuador en in Zuid-Amerika. De mast is eigenlijk een mercuriusstaf (een staf met twee vleugels aan de top en twee slangen die het omcirkelen) en staat symbool voor harmonie en handel. Op een band in de lucht, bevinden zich de tekens van de dierenriem voor Ram, Stier, Tweeling en Kreeft, die respectievelijk overeenkomen met maart, april, mei en juni, de maanden die voor Ecuadorianen een historische betekenis hebben. In het centrum staat het teken van de zon, een oud Incasymbool.

Ecuador heeft zelfs een speciale dag aan haar vlag toegewezen, de 'Jura a la Bandera' of Eed aan de Vlag. De Ecuadorianen zijn heel trots op hun vlag en deze hangt op de feestdag dan ook bijna overal aan de huizen.

2.7 Geschiedenis

De kustregio en de hoge Andesbekkens, die tegenwoordig Ecuador uitmaken, werden door indiaanse stammen bevolkt, toen de eerste Europeanen de kust van het gebied bereikten in 1526. Het Incarijk strekte zich toen uit over het bergland, tot een gebied dicht bij Quito.

De eerste Spaanse nederzetting in Ecuador werd in 1534 in de buurt van Quito opgericht, op de plaats van een belangrijke Incastad met dezelfde naam. Een andere nederzetting werd vier jaar later bij de rivier Guayas in Guayaquil gebouwd.

De expeditie die Francisco Pizarro organiseerde, richtten nederzettingen op en verspreidden de Spaanse heerschappij over de bekkens van het bergland en de kustlaaglanden. Ecuador viel tot 1740 onder de heerschappij van de onderkoning van Peru, daarna werd het overgemaakt aan de heerschappij van de onderkoning van Nieuw-Granada (samen met Colombia en Venezuela). Dankzij het feit dat het land bijna geen goud of zilver bezat, kwamen slechts weinig Europese kolonisten naar het land, tijdens de Spaanse koloniale periode, die duurde tot 1822.

Het eerste verzet tegen de Spaanse heerschappij kwam in 1809. Onder leiding van de Creoolse leiders Bolívar, San Martín en Sucre, werd vanaf 1811 de onafhankelijkheid in Zuid-Amerika bevochten, maar pas in 1822, na de overwinning bij de slag om Pichincha, werd Ecuador onafhankelijk als deel van de Federatie van Gran Colombia. Deze federatie werd door Simon Bolívar gesticht. In 1830 trok het land zich er echter uit terug. Hierna volgde een lange periode van conflicten en instabiliteit, veroorzaakt door vele twisten tussen conservatieven en liberalen, kerkelijke en antikerkelijke bewegingen en grootgrondbezitters en eigenaar van kleine boerderijen en plantages. Het land werd door dictators bestuurd en het leger speelde een belangrijke rol in de interne politiek. Tijdens de eerste eeuw van zijn onafhankelijkheid, had Ecuador zijn wetten dertien maal veranderd en slechts een weinig presidenten was er in geslaagd om de volledige termijn van vier jaar aan de macht te blijven.

De economische ontwikkeling die in verband stond met het enorme succes van cacao, aan het eind van de 19de en de eerste kwarteeuw van de twintigste eeuw, hielp bij het opkrikken en in stand houden van het nationale bestuur, ondanks de zich herhalende omverwerpingen van de regering: achttien presidenten tussen 1897 en 1934 en 25 presidenten tussen 1934 en 1988. In 1979 werd de huidige grondwet ingesteld, die Ecuador tot democratie verklaarde, al kende het land wel moeilijkheden.

In 1995 escaleert het conflict met Peru, over het eigendomsrecht van een stuk regenwoud, tot een zes weken durende oorlog. Dit creëerde niet alleen buitenlandse, maar ook binnenlandse problemen, omwille van financiële tekorten.

In 1998 werden de troepen weggehaald, werd de grens afgebakend en het vredesverdrag getekend tussen president Fujimori van Peru en president Mahuad van Ecuador.

Op 21 januari 2000 vond een nieuwe staatsgreep plaats, waarbij het Nationale Congres in bezit werd genomen door onder meer militairen en een indiaanse organisatie. Een driemanschap nam de regering over, maar hield welgeteld één dag stand. De dag erop werd onder druk van de VS, vice-president Gustavo Noboa de nieuwe president.

Na de verkiezingen van november 2002, werd Lucio Gutiérrez Borbua van de 'Partido Sociedad Patriótica', de nieuwe president. Tijdens zijn bewind ontstonden er problemen omwille van zijn orthodoxe economische politiek en zijn besluit om 27 van de 31 rechters van het Hooggerechtshof verving. Ondertussen keerde ex-president Bucaram terug uit zijn ballingschap, wat voor rellen zorgde. Hierna werd Gutiérrez door het Congres gedwongen af te treden en Bucaram ontvluchtte weer het land om Asiel te zoeken in Panama. Op dat moment telde het land drie presidenten, die zichzelf elk beschouwden als wettige president: Gutiérrez, Bucaram en vice-president Rosalia Arteaga, die volgens de wet de waardige opvolgster was. Omdat het land geen vrouwelijke president aanvaarde en de andere twee evenmin werden geaccepteerd, richtte men de volgende dag verkiezingen in.

Hierop werd Alfredo Palacio tot president verkozen tot november 2006. Huidig president Rafael Correa werd eind 2006 de politieke leider van het land, waarmee het volk zeer tevreden is.

2.8 Bevolking

De totale bevolking van Ecuador wordt geschat op meer dan 13,6 miljoen (CIA, 2006), met een jaarlijkse groei van ongeveer 1,5%. Hiervan woont 5,5 miljoen in de het Andesgebergte en 6,5 miljoen aan de kust. Meer dan 600000 personen (3%) wonen in het Amazonegebied en ongeveer 17000 op de Galápagoseilanden.

Omwille van urbanisatie, vooral naar steden zoals Quito en Quayaquil, is de stedelijke bevolking in alle gebieden toegenomen met meer dan 50%. Quito en Guayaquil hebben elk een bevolking van meer dan één miljoen inwoners. Andere grote steden zijn Cuenca, Ambato, Santo Domingo, Esmeraldas en Loja.

In vergelijking met Europa en Noord-Amerika, heeft Ecuador een jonge bevolking, met 33% jonger dan 15 jaar. 61,9% is tussen 15 en 64 jaar oud en slechts 5% van de bevolking is ouder dan 65. De gemiddelde leeftijd is ongeveer 23,6 jaar. De levensverwachting bij mannen ligt rond de 73,6 jaar, bij vrouwen is dit ongeveer 79,4 jaar. Het geboorte- en sterftcijfer per 1000 inwoners is respectievelijk 22,3% en 4,2%.

Tot de jaren 1980 was er een zeer laag bevolkingsaantal op de Galápagoseilanden. In deze jaren zorgden de arme economische omstandigheden op het vasteland van Ecuador, een toename in het vissen naar exotische soorten en een toenemende vraag naar toerisme voor een snelle groei van de plaatselijke bevolking. Tegenwoordig leven er ongeveer 28000 mensen op de drie voorheen onbewoonde eilanden.

2.8.1 Taal

Spaans is de voornaamste taal. De meeste Indianen uit de hooglanden zijn tweetalig, waarbij het Kichwa hun voorkeurtal is en Spaanse hun tweede taal. Verscheidene kleine groepen uit de laaglanden spreken hun eigen talen, zoals Kichwa Shimi, Awapit, Cha'palachi, Tsafiqi, Paicoca, A'ingae, Huaotirio, Shuar-chichan en Záparo. Engels wordt in de beste hotels, in luchthavenkantoren en in reisagentschappen begrepen, maar wordt elders weinig gebruikt.

2.8.2 Cultuur

Ecuador is een multi-etnisch en multicultureel land. De etnische verscheidenheid vertaalt zich in 65% mestiezen (inheems-Kaukasisch), 25% inheems, 10% Kaukasisch, 3% Afrikaans en 7% Spaans en anderen.

De mestiezen in het gebergte, die een etnische mengeling zijn van blanken en Indianen, worden soms ook *Cholos* genoemd. Deze naam wordt ook wel gegeven aan de mensen met een blanke, Indiaanse en zwarte afkomst, die op het schiereiland Santa Elena wonen, ten westen van Guayaquil. Een andere, meer algemene, naam is *Montuvios*. Deze wordt gegeven aan mensen met dezelfde drievoudige afkomst, in het gebied rond Guayaquil en in de noordelijke laaglanden langs de Stille Oceaan.

De grenssteden van het Amazonegebied en de vissersdorpen aan de Stille Oceaan kust, verdwaalde oude hoeves, overvolle markten en koloniale sites zijn de verschillende plaatsen, waar de verschillende culturen zich vermengen. Hierbij streeft elke cultuur ernaar om zijn eigen identiteit en geschiedenis te bewaren, terwijl ze tegelijkertijd de toekomst zinvol probeert te plannen. Zelfs indien men zich op andere plaatsen begeeft, kan men toch op één dag verscheidene culturen beleven, dankzij de geringe grootte van het land.

Ongeveer één vierde van de huidige Ecuadorianen behoort tot één van de veertien verschillende inheemse bevolkingsgroepen sommige bronnen spreken van elf groepen) alhoewel dit aantal door de eeuwen heen sterk afgenomen is, omwille van ziekten, onderdrukking, en gedwongen verbanning uit hun landen.

2.8.2.1 Andesvolkeren

De grootste inheemse groep zijn de Kichwa uit de Andes, met een aantal van ongeveer twee miljoen. De gewone taal is het Kichwa, dat door de Inca's geïntroduceerd werd en nauw verwant is met het Kichwa dat in delen van Peru en Bolivia gesproken wordt.

Andere inheemse groeperingen in de Andes zijn de *Otavalos*, de *Salasacas*, de *Cañaris* en de *Saraguros*, die evenals de *Kichwa* nog steeds in de oude taal van de Inka's communiceren

2.8.2.2 Regenwoudvolkeren

De grootste groepen in de Oriente, zijn de Kichwa's in de provincies Napo en Pastaza (ongeveer 60000) en de Shuar en de Achuar in het zuiden in de provincie Morona Santiago (ongeveer 40000). Verder zijn er nog de Zaparo, de Cofán en de Shiwiar. De Kichwa's van het Amazonegebied spreken dezelfde taal als hun verwanten in de Andes, maar ze hebben een heel andere levenswijze. Ze houden zich bezig met een vorm van rondreislandbouw, wat grote landgebieden vereist, zodat het oerwoud zich kan herstellen. Hun levenswijze wordt echter bedreigd en vele Indiaanse gemeenschappen in het gebied, vechten voor landrechten tegenover oliewinning en kolonisatie vanuit het gebergte.

De Kichwa, Shuar en Siona-Secoya Indianen in Pastaza ontvangen toeristen op een gecontroleerde wijze, om hun producten te kunnen verkopen. Sommigen werken ook als gidsen. Maar enige verantwoordelijkheid is vereist, wanneer men de Oriente wil bezoeken en naar Huaoranidorpen wil reizen, zonder voorafgaande afspraak. De Huaorani worden ernstig bedreigd door de toeristische invasie en kunnen het niet waarderen om als attractie behandeld te worden. ONHAE, de Inheemse Organisatie van de Huaorani, heeft verklaard dat het enkel gidsen in hun gebieden wil toelaten, die door hen goedgekeurd werden.

De Tagaeri, die verwant zijn aan de Huaorani, werden ontastbaar verklaard door de regering, uit respect voor hun wens om ver van de beschaving te leven.

Ondanks de toenemende druk van de industrialiserende wereld, zijn de tradities van de sjamanen nog steeds levend bij de Huaorani, de Zaparo, de Cofán, de Kichwa, de Siona, de Shuar en de Achuar.

Er zijn ook kleine Indianengroeperingen in de kustvlakte: in de provincies Esmeraldas en Carchi leven ongeveer 4000 Cuaiquer of Awa's. Dichter bij de kust en iets meer zuidwaarts leven ongeveer Cayapa's of Chachi. Rond Santo Domingo, in de laaglanden van Pichincha, leven ongeveer 2000 Tsáchila's of Colorado's. Deze kustindianen worden ook door kolonisatie bedreigd.

2.8.2.3 Autochtone organisaties

Ondanks de vele spanningen waaronder ze in het verleden en nog steeds te leiden hebben gehad, hebben de verschillende inheemse groepen van de Sierra, de kust en het Amazonegebied hebben op zekere hoogte overeenkomen om te overleven en hun culturele identiteit te bewaren. Deze groepen kennen wel uiteenlopende belangen. Hoewel men zich aan de kust en in de Sierra en aan de kust voornamelijk bezighoudt met het verkrijgen van infrastructuur voor autochtone gemeenschappen en van toegang tot water voor irrigatie, zet men zich in het Amazonegebied vooral in voor het bieden van weerstand tegen kolonisatie en de steeds oprukkende olie- en houtindustrie. De tweede grootste bedreiging voor het Amazonewoud is de olie-industrie met zijn onverantwoorde methodes.

Tegenwoordig behoort de autochtone bevolking van Ecuador tot de best georganiseerde en politiek gewiekste van heel Latijns-Amerika. Ze hebben zichzelf georganiseerd in verscheidene regionale groepen, zoals anderen religieuze groeperingen oprichten. De nationale organisatie die de meeste verenigt, is de Confederación de Nacionalidades Indígenas del Ecuador (CONAIE). De organisatie staat in los verband met de politieke partij Pachacutic, die stelt dat ze de belangen van de autochtonen bevolking vertegenwoordigt.

Naast hun politieke activiteiten, werken deze groepen ook samen met buitenlandse NGO's en af en toe met de regering, om de autochtone belangen te onderhouden. Zo werden in 2000 bijvoorbeeld plannen bekend gemaakt voor de oprichting van een Nationale Indiaanse Universiteit in Quito.

Er leidt dus weinig twijfel dat de inheemse bevolking van Ecuador de laatste de jaren meer en meer te zeggen heeft gekregen en hier in de toekomst mee zal voortgaan.

2.8.2.4 Afro-Ecuadorianen

De zwarte populatie van Ecuador wordt op ongeveer één miljoen geschat. Deze leven voor het grootste deel in de kustprovincie Esmeraldas en in het naburige Imbabura. Ze zijn de afstammelingen van slaven die tijdens de achttiende eeuw vanuit Afrika werden meegebracht, om op de kustplantages te werken. De slavernij werd in 1821 afgeschaft, maar het heeft nog tot 1881 geduurd vooraleer de slaven hun plantages konden verlaten.

Desondanks blijft de sociale status van de negroïde bevolking in Ecuador laag en de meerderheid werkt op bananenplantages of in andere landbouwtypes. Verder hebben ze te lijden van een laag onderwijsniveau en racisme in alle lagen van de bevolking.

Het racisme in Ecuador is niet enkel op de zwarte bevolking gericht, maar ook op de indianen in het algemeen. De oorzaak hiervan is diep en sommige blanken en mestiezen beschouwen de indianen nog steeds als tweederangsburgers.

2.8.2.5 Kledij

De Ecuadorianen hebben een kenmerkende kledingstijl, door de verschillende culturele diversiteiten in Ecuador en op de Galápagoseilanden.

In Ecuador is een belangrijk aspect van de indiaanse identiteit aanwezig, wat men kan afleiden uit de kledingstijlen, die telkens aanduiden waar de drager van afkomstig is.

Otavaleños dragen heel onderscheidende kledij. De mannen dragen gewoonlijk een blauwe poncho of fedora, een vilten hoed en een kuitlange witte broek. De heel traditionele Shimba (een lange vlecht die bijna tot het middel reikt) is terug te voeren tot de pre-incatijden. In feite is de Shimba zo belangrijk voor de autochtonen, dat zij het als een symbool van de inheemse etnische identiteit beschouwen. Zelf in het leger mogen ze hun Shimba behouden. De kledij van de Ecuadoriaanse vrouwen lijkt het meest op de kledij van de Incakostuums die in de Andes gedragen werden. Deze bestaat gewoonlijk uit een witte bloes, een blauwe rok en een sjaal. Juwelen zijn heel belangrijk. Lagen kettingen, vooral gouden kralen en rood koralen armbanden zijn de meest voorkomende vorm van juwelen van de Otavaleense vrouw.

In het zuiden kunnen de Saraguro's herkend worden aan hun traditionele zwarte kledij, als constante rouwbetuyging voor hun dode leider Atahualpa. Het meest belangrijke onderdeel van de inheemse kledij, is de hoed.

In kustgebieden dragen mannen gewoonlijk 'Guayaberas' (loszittend hemd dat vaak in plaats van en jas gedragen wordt en vrouwen lichte kledij. Buitenlanders worden wel verwacht om zich iets formeler te kleden bij zakelijke ontmoetingen.

2.8.2.6 Handwerk

De Panamahoed is het meest bekende exportproduct van Ecuador. De oorsprong ervan gaat meer dan honderd jaar terug, van de eerste handelsroute, tot de arbeiders aan het Panamakanaal die nood hadden aan een beschermende hoofddekseel.

De plant waarvan het wordt gemaakt is de Carludovica Palmata, die het best groeit op de heuvels ten westen van Guayaquil. Montecristi en Jipijapa in Manabí en Azogues, Biblián en Sigsig in Azuay zijn de weefcentra ervan, maar Montecristi heeft de reputatie de beste allerfijnste te maken. Wanneer ze onderste boven worden gehouden, kunnen ze even goed water houden als een glas en tegelijkertijd kunnen ze heel dun worden opgerold.

Al sinds de tijden van de Inca's, wordt er heel mooi, kwaliteitsvol textielwerk geproduceerd. In het hele bergland worden mooie textielweefsel gemaakt, vaak met technieken die al eeuwen onveranderd zijn gebleven. Één van de voornaamste weefcentra is Otavalo, wat een handelskern voor meer dan 75 verspreide gemeenschappen is en tevens de thuisbasis is voor de bekende handwerkmarkt, die duizenden toeristen aantrekt. Tegenwoordig wordt het weven in Otavalo bijna uitsluitend voor het toerisme en voor buitenlandse export aangewend, waardoor het bijna natuurlijk beïnvloed wordt.

Maar weven blijft niet enkel beperkt tot Otavalo, over heel de Sierra worden tapijten en fijn textiel vervaardigd. Salasaca, nabij Ambato, is bekend voor zijn kleurige tapijten, terwijl andere dorpen shigra's maken. Dit zijn knooploze geweven tassen, gemaakt van geweven vezels.

In de omgeving van Cuenca worden poncho's vervaardigd, d.m.v. het tijdrovende proces van knoopeverfde draden.

Tijdens de koloniale periode werd houtsnijwerk gebruikt om de Kerk van beeldhouwwerk te voorzien, om het interieur van de vele mooie gebouwen te versieren. Rijke families gaven ook werkopdrachten voor onder meer banken en stoelen, spiegels en grote borstbeelden om hun salons aan te kleden. Al sinds de zestiende en zeventiende eeuw is San Antonio de Ibarra het grootste en belangrijkste centrum van houtsnijwerk in Zuid-Amerika. Tegenwoordig is iedereen in San Antonio betrokken bij het houtsnijwerk en bijna iedere winkel verkoopt houten figuurtjes of noteert werkorders.

Taguanoten, ook wel plantaardig ivoor genoemd, zijn het duurzame alternatief voor het echte en worden tot verfijnde miniaturen van dieren en vogels gesneden. In Calderón daarentegen, wordt brooddeeg gebruikt voor de vervaardiging van kleurrijke figuren en snuisterijen.

Cotacachit, nabij Otavalo, is het nationale centrum voor lederwaren. Hier bevinden zich ontelbare winkeltjes, volgeladen met riemen, tassen en jasjes. In andere bergsteden, zoals La Esperanza, kan men een op maat gemaakte ruitruijting bekomen, met inbegrip van zadel en laarzen.

De mooie naïeve schilderijen over het leven en de legenden van de Sierra, worden in alle toeristische centra verkocht, maar de stijl wordt ontwikkeld in de Tiguagemeenschap in de provincie Cotopaxi, waar er een speciale galerij voor bestaat.

2.8.2.7 Koloniale kunst

Tijdens de pre-Columbiaanse periode, werd er uitstekend aardewerk, schilderijen, sculpturen en goud- en zilverwerk geproduceerd. De Spanjaarden leidden de inheemse kunstenaars op om koloniale religieuze kunst te produceren. Deze werken volgden de historische ontwikkeling van stijlen die al eerder in Spanje gesticht waren, maar vertoonden specifieke kenmerken in de verschillende gebieden. De stijl, met zijn unieke mengeling van Spaanse en inheemse elementen, bloeide tot de laatste kwarteeuw van de achttiende eeuw, tot een stroom van neoclassicistische stijlen Latijns-Amerika overspoelde, samen met officiële scholen, wat het einde van de Spaanse koloniale architecturale periode betekende.

De architectuur in het Andesgebied wordt gekenmerkt door overvloed en inventiviteit, maar met enkele belangrijke variaties. Één van de belangrijkste 16de-eeuwse gebouwen, was de kerk van San Francisco in Quito, waarin Spaanse en Italiaanse stijlen waren vermengd. Een ander voorbeeld is de kerk van San Lorenzo (18e-eeuws) in Potosí. Overvloedig gedecoreerde inheemse personages doen er dienst als kariatiden of spiraalvormige zuilen.

De School van Quito van de 17de en 18de eeuw combineerde deze twee invloeden, maar werd daarna na de onafhankelijkheid vervangen door het Formalisme, dat de voorkeur gaf aan onderwerpen zoals helden van de revolutie of leden van de hogere kringen.

De religieuze koloniale architectuur is overwegend in Barokstijl gebouwd, al heeft de inlandse architectuur de neiging om eenvoudig en elegant te zijn, dat bestaat uit gewitte huizen met veranda die rond een centrale binnenplaats.

2.8.2.8 Muziek

Ecuador is gekend om de marimba, een unieke muziekvorm die door de Esmeralda's ingevoerd werd, ten tijde van de veroveraars en later de kolonisten, evenals de slaven een onmiddellijk importproduct vanuit West-Afrika. De huidige Afro-Ecuadorianen staan bekend om hun vele muziek- en dansfestivals.

In de zestiende eeuw werden daarnaast nog andere muziekstijlen ingevoerd. De vermenging van inheemse, Spaanse en Afrikaanse muziek en geluiden, ligt aan de oorsprong van de vele verschillende muziekstijlen die het land tegenwoordig kent.

Lang voor de Spanjaarden het land veroverden en zelfs nog voor de Incabeschaving, hadden de verschillende autochtone culturen hun eigen rijke muzikale tradities. Muziek speelde een belangrijke rol in het leven van de oude bewoners van de Andes. Hiervan getuigen oude instrumenten zoals trommels, fluiten, trompette en ander muzikale voorwerpen die in oude graven gevonden werden.

Traditionele muziek uit de Andes heeft een kenmerkende, altijd aanwezige klank en is gebaseerd op een ongewone pentatonische schaal. Hierbij worden blaas- en slaginstrumenten gebruikt, waaronder de bamboe panfluit en andere fluiten uit bamboe.

De pasillo, pasacalle en yarabi zijn ook heel populaire muziekvormen in Ecuador. De pasillo is een van de wals afgeleide muziekvorm en wordt gespeeld door een gewoonlijk zessnarig instrument dat wordt aangetokkeld en door de rondin, een fluit die men gewoonlijk in een traag tempo bespeelt. De pasacalle is een vorm van dansmuziek, terwijl de sentimentele yarabi waarschijnlijk de meest populaire vorm is in Ecuador. Één van de meer actuele muziekstijlen is Salsa, dat vooral in de populaire uitgaansgelegenheden wordt gedanst.

De bewoners van de riviervallei van Chota, hebben ook een muziekvorm uitgevonden, de Bomba. Dit heeft ook enige reputatie buiten het gebied.

2.8.2.9 Evenementen

Aangezien Ecuador een overwegend Rooms-katholiek land is, zijn vele van de feesten op de liturgische kalender georiënteerd, zoals Corpus Cristi, Semana Santa (heilige week voor Pasen), San Juan Baptista, San Pedro en San Pablo, Kerstmis en Nieuwjaar. Men viert deze met een combinatie van praal en elementen van de traditionele Indiaanse feesten. Vooral landelijke gebieden kennen een echte feestatmosfeer. Día de los Muertos (Dag van de Doden) op twee november is vooral kleurrijk, met ceremonies waarbij bloemen worden neergelegd op begraafplaatsen. Deze ceremonies neigen eerder naar feesten dan naar devote herinneringsdiensten. Andere vakanties hebben een historisch belang, zoals de Verjaardag van Simón Bolívar op 24 juli.

Het Carnaval wordt gekenmerkt door watergevechten en fruit- en bloemenfestivals. Corpus Christi is een veranderlijk feest in juni en wordt gecombineerd met traditionele oogstfeesten in vele bergsteden. In de grotere steden worden ook ontstaans- en onafhankelijkheidsdagen gevierd, met vele feestjes. Dit zijn onder meer Guayaquil, Otavalo, Cuenca en Quito. De meeste steden en dorpen hebben tevens eigen speciale dagen. Winkels, kantoren en diensten worden gedurende vakanties gesloten en transport en verblijfsmogelijkheden zijn vaak overbevolkt.

2.8.2.10 Eten en drinken

Nationale specialiteiten

Het Ecuadoriaanse voedsel bestaat uit soep en stoofschotels, maïspannenkoeken, rijst, eieren en groenten. Vis en zeevruchten zijn heel goed, vooral aan de kust en zelfs in het gebergte. Lokale specialiteiten en curiositeiten zijn onder meer Caldo de patas (soep van veepoten), Cuy (volledige geroosterde cavia's), Arroz met menestra y carna asada (rijst met bonen en vlees), Locro (soep met aardappelen, maïs en kaas), Ilapingachos (pannenkoeken van aardappelpuree en kaas), Puerco (big), Ceviches (gemarineerd rauwe vis, kreeft of garnaal) die traditioneel geserveerd worden met popcorn en chifles (dun gesneden en gefrituurde groene bananen).

Het middagmaal of Amuerzo of Merieda, is de belangrijkste maaltijd van de dag, waar dan ook veel tijd wordt aan besteed

Het beste fruit uit het oerwoud omvat chirimoya, met een vruchtvlees dat op pudding lijkt, mamay, met rood, zoet, pulpachtig vruchtvlees en pepino, een witpaars gestreepte, langwerpige meloen.

Nationale dranken

- *Naranjilla*: fruitsap met een smaak die het midden houdt tussen citrus en perzik
- *Canelazo*: gemaakt van suikerriet, alcohol, citroen, suiker en kaneel

- *Pisco*: de lokale brandewijn
- *Chicha*: gefermenteerde maïsdrank
- Kruidenthees gemaakt van inheemse planten.

Ecuador heeft enkele van de beste bieren van Zuid-Amerika. Het populairste merk is Pilsener, evenals Club en Biela. Van iets mindere kwaliteit is Brahma. Er is ook goede goedkope Chileense en Argentijnse wijn beschikbaar, naast duurdere internationale dranken.

De toegelaten leeftijd om alcohol te drinken is achttien jaar. En na twee uur kan er geen alcohol meer verkocht worden.

Men kan zeer goedkoop uit eten in de vele restaurants. Voor dikwijls minder dan twee dollar kan men al een driegangenmenu bekomen. Markten zijn de goedkoopste plaatsen om voedsel te kopen, niet enkel voor het uitgebreide aanbod aan voedzame vruchten en producten in aanbieding, maar ook voor de geïmproviseerde restaurants en stalletjes, die gefrituurd vlees, aardappelen en andere hapjes aanbieden. Ondanks het feit dat sommige eigenaars het niet al te nauw nemen met de hygiëne, is het voedsel dat in ieders aanwezigheid wordt bereid, normaal wel in orde.

Straatverkopers verkopen ook hapjes, zoals maïskolven of salchipapa's, een soort chips met saus. Verkopers nemen hun waren dikwijls op bussen mee en wandelen langs de zitjes om hun waren aan te prijzen.

Normaal gezien is er een fooi van tien procent in de prijs inbegrepen bij hotels en restaurants, maar men mag altijd vrijwillig nog wat extra geven.

In de restaurants is er tafelbediening en er zijn cafés.

2.8.3 Religie

95% van de bevolking is Rooms-katholiek en de Kerk blijft een enorme macht in de samenleving. De laatste jaren is de invloed van andere religies toegenomen, zoals Methodisten, Baptisten, Evangelistische Protestanten uit de VS, Mormonen en Getuigen van Jehova. De Indianen zijn ogenschijnlijk Katholiek, maar zijn geneigd het Katholicisme met hun traditionele geloof te vermengen, zoals de traditionele verering van aarde, zon en bergen. De regering staat vrijheid van geloof toe.

2.9 Economie

Ecuador is nooit een welvarend land geweest, maar er is daarentegen nooit sprake geweest van de schrijnende armoede zoals men die kent in andere Andeslanden zoals Bolivia en Peru. De hoge olieprijs van de olie-export hebben hieraan bijgedragen, evenals de export van andere grondstoffen zoals hout.

Landbouw speelt een primaire rol in de meeste rurale gebieden in Ecuador. Voor de meeste mensen is het de enige manier om in hun levensonderhoud te voorzien.

Tot voor kort was Ecuador een typische bananenrepubliek: bijna alle export was afhankelijk van landbouwproducten, vooral bananen. In de negentiende eeuw ging men ook cacao exporteren.

Tegenwoordig exporteert men ook koffie, garnalen, tonijn en bloemen. Verder bestaat de export uit fruit- en groentesoorten en kleine nijverheidsproducten, zoals handwerk.

Naast de grote activiteiten van de verwerking van landbouw-, zee- en woudproducten, zijn er moderne textiel-, chemische, petrochemische, elektronische, staal-, scheeps- en bouwmaterialenindustries. Guayaquil en omgeving is het voornaamste industriële centrum, gevolgd door Quito. Ongeveer drievierde van de Ecuadoriaanse industrie is in de verstedelijkte gebieden gevestigd.

Er worden ook kleine hoeveelheden goud, zilver, koper en zink geproduceerd. Verder is Ecuador bekend om zijn voorraad uranium, ijzererts, lood en steenkool.

De bewoners van de Galápagoseilanden leven van de verbouw van suikerriet, katoen, groenten en vruchten en verder van de visserij en veeteelt en natuurlijk van het toerisme.

Sinds 1967 wordt er in het regenwoud olie geëxploiteerd vanuit de olievelden. In 1972 werd de Trans-Ecuadoriaanse pijpleiding van Lago Agrio naar Esmeraldas in gebruik genomen. Hierdoor kende de Ecuadoriaanse economie een enorme groei. Tegenwoordig maken de inkomsten uit olie-export 40 % van alle exportinkomsten uit en een vierde van het centrale overheidsbudget. De nationale inkomsten werden geïnvesteerd in onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur om de levensomstandigheden van de Ecuadorianen te verbeteren.

De renderende olie-export heeft ook een groot aantal nadelen. Kolonisten uit de Sierra, grote oliemaatschappijen en indianen hebben met elkaar gewedijverd om hulpbronnen en land. Door de inname van hun land door kolonisten, waren de inheemse volken uit het gebied rond Lago Agrio verplicht om naar elders te verhuizen. Hierdoor kwamen ze in de onderlaag van de maatschappij terecht of vluchtten het oerwoud in. Bovendien ondergaat het milieu nadelige gevolgen van de olie en de afvalstoffen die in rivieren en meren terechtkomen.

In 1980 kwam meer dan de helft van de exportinkomsten uit olie. De ommekeer kwam in de jaren '80. El Niño sloeg in 1982 genadeloos toe en halveerde de koffie- en bananenopbrengst. In 1986 kelderde de prijs van de olie en in 1987 verwoestte een aardbeving de halve oliepijplijn. In de jaren '90 ging het iets beter.

Onder druk van het verzet door de indianen uit de Oriente en door de milieulobby, werd er een afdeling binnen het Ministerie van Energie en Mijnbouw opgericht, die de olie-industrie moet reguleren. Sindsdien moet er bij elke fase van een olievergunning, een voorafgaande studie uitgevoerd worden.

Omwille van de houtexport, de toename van kolonisten uit de Sierra en de (zwerf)landbouw, gaat er steeds meer regenwoud verloren door ontbossing. Het milieu lijdt ook onder het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de agrarische sector, vooral in de bananenteelt. Bij regen, spoelt een deel van de pesticiden van de planten af en komt in de rivieren terecht.

Om de uitzonderlijke diversiteit van grotendeels nog intacte ecosystemen te verzekeren, werd in 1992 de organisatie INEFAN opgericht. Tegenwoordig valt deze organisatie onder de bevoegdheid van het Ministerie van Milieu en Toerisme. Onder meerdoor de hoge entreegelden bij de twee populairste nationale parken (Galápagoseilanden en Cotopaxi), kunnen een aantal minder druk bezochte en ernstiger bedreigde reservaten worden gesubsidieerd.

Economisch gezien kent Ecuador een goede vooruitgang, maar tot hier toe hebben de meeste Ecuadorianen en nog niet van kunnen profiteren, want in de steden is er nog steeds een hoog werkloosheidspercentage en de lonen blijven laag. Hierdoor blijft zowel de economische als de politieke toekomst van het land onzeker.

Op 10 januari werd door de regering Mahuad de dollarisering van de economie afgekondigd. Er kwam een vaste wisselkoers van 25.000 sucres voor 1 dollar, en vanaf september 2000 zijn er alleen nog dollarbiljetten in omloop. Sindsdien is de US dollar het wettige betaalmiddel van het land. Dit zorgt onder meer voor een meer stabiele economie.

2.10 Hygiëne en gezondheid

2.10.1 Ziekenhuizen en apothekers

In het algemeen geldt dat de medische zorg evenredig is met de grootte van een stad. In Quito en Guayaquil kan men relatief gemakkelijk Engelssprekende dokters vinden, die een opleiding in het buitenland hebben genoten. De buitenlandse ambassades beschikken normaal gezien over een lijst met aanbevolen praktijken.

Op de Galápagos is er geen dringende heelkundige en cardiale bijstand aanwezig. Voor meer ernstige ziekten, worden patiënten naar de VS geëvacueerd.

Het niveau vermindert naarmate men zich verder van de steden verwijderd, vooral in afgelegen landelijke gebieden.

De private ziekenhuizen en praktijken zijn onveranderlijk beter bemand en uitgerust dan de publieke. Het is dus belangrijk om steeds voorzien te zijn van een goede ziekteverzekering. Verder kan men beter steeds een kredietkaart op zak hebben, voor het geval dat men grote bedragen moet betalen.

Apothekers zijn in bijna alle steden te vinden. Deze bezitten steeds een uitgebreid aanbod aan bekende geneesmiddelen en medicijnen, die zonder voorschrift gekocht kunnen worden. Indien men medicatie aan moet kopen, dient men op voorhand de generische naam te noteren, omdat merknamen anders kunnen zijn.

Vrouwen die orale voorbehoedsmiddelen nemen, kunnen beter hun eigen voorraad van thuis meebrengen.

Voor vele Ecuadorianen, gelden apothekers als kosteloze vervangingsdokters, maar hun raad is niet altijd even betrouwbaar. Er is geen vervanging voor labo-testen en de mening van een opgeleide specialist.

2.10.2 Vaccinaties

Het is verplicht om een inenting tegen geelkoorts te hebben, wanneer men ouder is dan één jaar en vanuit een besmet gebied komt. Reizigers die vanuit niet-besmette gebieden komen, moeten er rekening mee houden, dat een inenting sterk aangeraden wordt, voor reizen buiten de stedelijke gebieden, vooral bij reizen naar de Oriente. Zelfs al werd geen melding gemaakt van het uitbreken van de ziekte, dan kan men toch beter voorzorgen nemen.

Volgens de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie van 1973, heeft men niet langer een bewijs van inenting tegen cholera nodig om het land binnen te mogen. Desondanks is cholera een ernstig risico in het land en zijn voorzorgsmaatregelen noodzakelijk. Men moet op voorhand de meest actuele informatie inwinnen, om te weten te komen of inenting nodig is.

In sommige landelijke gebieden kan tyfus voorkomen.

Verder moet men er voor zorgen dat men behoorlijk ingeënt is tegen hondsdolheid, dyfterie, TBC, hepatitis A en B en in sommige gevallen D en polio, als men een lange tijd in landelijke gebieden of met dieren gaat doorbrengen, gezondheidswerk gaat doen of lange wandelingen in het wild gaat maken.

2.10.3 Andere risico's

Het is aan te raden om enkel water uit flessen, gesteriliseerd of gekookt te drinken. Ongepasteuriseerde zuivelproducten zijn te vermijden. Vlees en vis mogen enkel gegeten worden, indien ze goed gekookt zijn en bij voorkeur heet. Varkensvlees, salades en mayonaise kunnen risico's inhouden. Groenten moeten gekookt zijn en fruit geschild.

De meeste reizigers krijgen af en toe te maken met diarree en maagkrampen. Meestal is dit na een paar dagen over, maar in de meer ernstige gevallen, moet een geneesheer geraadpleegd worden.

Wanneer men naar Quito vliegt, vanaf zeeniveau, kan men zich een beetje duizelig voelen, slapeloos en lethargisch. Dit zijn de normale symptomen van het acclimatisatieproces van het lichaam. Hoogteziekte doet zich voor, wanneer dit acclimatisatieproces niet verloopt zoals het hoort. De symptomen zijn extreme vermoeidheid, duizeligheid, slapeloosheid, verwarring en een wankelgang. Dit kan verholpen worden door naar lagere hoogten te gaan en daarna stilaan weer te stijgen.

De zon is eveneens een gevaarlijke factor. Men riskeert ernstige zonnebrand en zonnesteek, vooral op hoogte, waar de temperatuur niet noodzakelijk heel hoog is, maar waar de ijle lucht de ultraviolette stralen minder tegenhoudt.

Verder zijn er nog de risico's veroorzaakt door insecten, zoals malaria en knokkelkoorts. Dit kan men voorkomen door medicijnen, zoals malarone, te nemen, vooraleer men risicogebieden binnengaat.

Ook beten en steken zijn gevaarlijk, aangezien deze ernstige gevolgen kunnen hebben. Gelukkig zijn dit zeldzame gevallen.

2.11 Toerisme

In Ecuador is toerisme de vierde grootste bron van inkomsten uit het buitenland. Omdat het geen bestemming voor massatoerisme is, heeft het land tot hiertoe kunnen ontsnappen aan de ergste uitwassen die door een onverantwoorde toeristische industrie worden veroorzaakt, die in sommige delen van de wereld voorkomen.

2.11.1 Ecotoerisme

Bovendien is Ecuador toch welvarend genoeg om een belangrijke “ecotoeristische” sector te hebben kunnen ontwikkelen. Ook als dat zo is, is Ecuador een opmerkelijk ecologisch en cultureel gevoelig land, één van de meest diverse ter wereld en het bezit ongerepte regenwouden en nevelwouden en honderden soorten fauna en flora die nergens anders ter wereld voorkomen. Het heeft vele inheemse bevolkingsgroepen, waarvan de culturen en territoria onder voortdurende druk staan van externe invloeden. Sommige groepen hebben aangegeven niet meer in contact met de buitenwereld te willen komen.

Ecotoerisme is nu zo belangrijk in Ecuador, dat bijna elke hoteluitbater, touroperator en reisagent profiteert van de aantrekkingskracht, door het voorvoegsel ‘eco’ overal bij gebruikt, vaak zonder echt besef te hebben van de betekenis erachter. Er is geen geschikt officieel systeem om te garanderen dat ecotoeristische verrichtingen echt op een sociale en milieuverantwoorde manier worden uitgevoerd: sommige hoteluitbaters beschouwen hun eigendom soms al als ecologisch als het geen televisie heeft.

Reizigers kunnen een belangrijke rol spelen door ervoor te zorgen dat het concept van ecotoerisme niet wordt gedegradeerd tot weinig meer dan een goedkope marketingtruc. Men kan echt zeker zijn dat het om echte ‘eco’producten gaat, wanneer de aanbieders leden zijn van ASEC (Asociación Ecuatoriana de Ecoturismo) en FEPTCE (Federación Plurinacional de Turismo Comunitario). Verder kan men de echtheid ook afleiden uit de manier van recyclen, afvalsortering, beperking van de invloed op de omgeving, manier en materiaal van bouwen, organisch voedsel, voordelen voor de gemeenschap...

Er kan ook op kleine schaal en dagelijks verantwoord gereisd worden: door eerder lokale producten, dan importproducten te kopen, door lokale diensten te verkiezen boven diensten die in buitenlandse handen zijn en waarvan de winsten het land uitgaan en door souvenirs en goederen te weigeren die van lokale fauna werden gemaakt, tenzij men er zeker van kan zijn dat het door duurzame leveranciers aangeboden wordt en niet beschermd is door de Conventie over Internationale Handel in Bedreigde soorten (CITES: Convention on International Trade in Endangered Species).

Op cultureel gebied kan kennis van de taal van pas komen om beter met het lokale leven kennis te maken, om de culturele uitwisseling en wederzijdse verstandhouding te verhogen. Het gecombineerde effect van tienduizenden bezoekers die van het mooie land genieten en op een verantwoorde manier reizen, zal er voor zorgen dat het toerisme een voordeel wordt, in plaats van een last, voor Ecuador en zijn volk.

2.11.2 Toegankelijk toerisme

Er zijn heel weinig voorzieningen voor mindervaliden in Ecuador. Het openbaar transport en openbare plaatsen, zoals museums, zijn zelden uitgerust met opritten, verbrede deuropeningen of speciale toiletten. Het wegdek is vaak heel nauw en met obstakels. Sommige van de betere hotels hebben ook voorzieningen voor mindervaliden, evenals het trolleysysteem van Quito, maar dit is vaak zo overbevolkt dat het niet meer bruikbaar is.

2.11.3 Lesbo's

Ecuador heeft onlangs de homoseksualiteit uit de criminele sfeer gehaald, wat een hele stap voorwaarts is, maar het is nog steeds een heel machosamenleving. Het publieke standpunt

loopt dus nog wat achter. In Quito durft men zich al voorzichtig te uiten, maar in openbare plaatsen wordt het publiekelijke vertonen van affectie sterk afgekeurd.

2.11.4 Toeristisch Aanbod

Zoals eerder vermeld, is Ecuador een land dat enorm veel te bieden heeft wat betreft cultuur, natuur en sport. Bovendien bezit het ook enkele ruïnes van Pre-Columbiaanse culturen en biedt het toegang tot één van de grootste regenwouden ter wereld, de Amazone. De Galápagos zelf zijn ook een favoriete bestemming.

De populaire toeristische mogelijkheden in Ecuador bestaan uit een uitgebreid aanbod aan activiteiten, zoals paardrijden, kajakken, zeekajakken, zwemmen, surfen, skiën, zweefparachutisme, vrije val, wildwatervlotten, lange tochten ondernemen, volleybal, duiken, snorkelen en mountainbiken. Sommige activiteiten hebben een wat extreem karakter, terwijl andere voorzichtiger en ontspannend zijn. Hierdoor is er voor ieder wat wils. Sommige oorden bieden een variëteit aan activiteiten, anderen daarentegen hebben schijnbaar niets te bieden. Hierom is het aangeraden om op voorhand te controleren of reisdoel en bestemming overeenkomen.

De nationale dienst van toerisme is relatief goed ingesteld op het verstrekken van informatie aan toeristen, wat betreft de risico's die voornoemde activiteiten inhouden. Verder verzekert de dienst dat de activiteiten in de veiligste omstandigheden plaatsvinden.

De Galápagoseilanden zijn een enorme attractie voor massatoerisme. Ieder jaar worden de eilanden door miljoenen mensen bezocht, die zich in een natuurlijke omgeving wensen te bevinden. Vooral duiken en natuurwandelingen zijn hier de publiekstrekkingen. Op de Galápagoseilanden kan men ook het Nationaal Park Machalilla bezoeken. Dit strekt zich over een zeer grote oppervlakte uit en omvat zelfs het Isla de la Plata. De fauna en flora zijn hier in alle maten en vormen vertegenwoordigd.

De verspreide Incaruïnes vormen ook een reden voor het toenemende toerisme naar Ecuador. De ruïnes van Inqapirca zijn zeer groot en indrukwekkend. Andere vermeldenswaardige Incaruïnes zijn deze van Rumicucho, La Tolita en Tomebamba. Bovendien zijn er nog verscheidene ruïnes die in verband staan met de oude Valdiviacultuur in de omgeving van Guayaquil.

De markt van Otavalo is ook zeer populair bij toeristen. De overvloed aan kwaliteitsvolle handgemaakte goederen, biedt een enorme keuze.

In Baños kan men zich volledig gaan ontspannen, maar men kan zich er ook meteen in het Andesgebergte begeven. Salinas is dan weer een uitstekende badplaats aan de kust van de Stille Oceaan. Het andere eind van het land, biedt vele mogelijkheden in het Amazonegebied.

Verder zijn grote steden, zoals Quito en Guayaquil, plaatsen waar men zowel de oude architecturale stijlen kan gaan bewonderen als kan gaan winkelen en van de gastronomie en het nachtleven kan gaan genieten.

3 Duurzaam toerisme

3.1 Definities

Volgens de Wereldconferentie over Duurzaam Toerisme

Om tot een consensus te komen wat betreft de definitie van duurzaam toerisme, zijn er al veel conferenties gehouden. Op de Wereldconferentie over Duurzaam Toerisme, die doorging in 1995 in Lanzarote, werd volgende definitie overeengekomen:

*“Toerisme is duurzaam, wanneer de ontwikkeling en werking ervan, bestaat uit de medewerking van de lokale bevolking, bescherming van het totale milieu, eerlijke economische winst voor de industrie en zijn gastgemeenschap, zowel als wederzijds respect voor en voldoening van alle betrokken partijen.”*³

Volgens Duurzaam Toerisme (Vlaanderen)

*Duurzaam toerisme is een visie voor de ontwikkeling van toerisme en recreatie in een land, een regio, een toeristische bestemming. Deze visie houdt rekening met de basisprincipes van duurzame ontwikkeling en respecteert de mens, het milieu, de lokale cultuur en de lokale economie van de gastregio. Op die manier wordt een kwaliteitsverbetering gerealiseerd waar alle betrokken partijen baat bij hebben en kunnen huidige en toekomstige generaties van de bestemming blijven genieten. Deze visie moet geïmplementeerd worden in alle vormen van toerisme, zowel in leisure als in business, congressen...*⁴

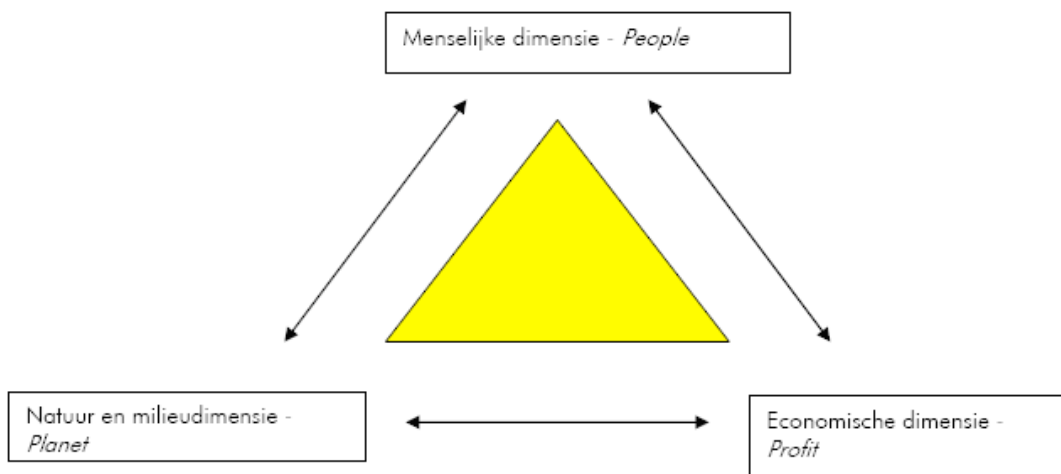
Duurzame ontwikkeling van toerisme, Conceptuele definitie (Sustainable Development of Tourism Conceptual Definition) (WTO, 2004):

“Leidraden en managementtoepassingen voor de ontwikkeling van duurzaam toerisme zijn toepasbaar op alle vormen van toerisme, in alle bestemmingstypes, inclusief massatoerisme en de verscheidene segmenten van nichetoerisme. Duurzaamheid, zowel voor toerisme als voor andere industrieën, heeft drie aspecten die onderling verbonden zijn:

- milieudimensie (natuurlijke rijkdommen, milieukwaliteit, biologische diversiteit...)
- economische dimensie: machines, gebouwen, financiële middelen
- socio-culturele of menselijke dimensie: elementen met betrekking tot gezondheid, kennis, opleiding, cultuur...

Tussen deze drie dimensies moet er een geschikte balans ingesteld worden, om zijn duurzaamheid op lange termijn te garanderen.

Deze relatie wordt in de duurzaamheidsdriehoek⁵ weergegeven.

³ Bron: <http://www.piedrablanca.org/ecotourism-definition.htm>

⁴ Bron: www.duurzaam-toerisme.be/doc_nl/woordenlijst.pdf, p.10

⁵ Bron: www.duurzaam-toerisme.be/

Deze dimensies vertegenwoordigen samen de rijkdom en het ontwikkelingspotentieel van de maatschappij. Indien er bij één van de dimensies een verandering plaatsvindt, zal dit gevolgen hebben voor alle andere dimensies. Duurzaam toerisme tracht de dimensies in evenwicht te houden, door een adequaat beheer op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

Duurzaamheid impliceert permanentie, dus duurzaam toerisme omvat het optimaal gebruik van de bronnen, waaronder biologische diversiteit, minimalisatie van ecologische, culturele en sociale invloeden en maximalisatie van voordelen voor conservatie en lokale gemeenschappen. Het verwijst ook naar beleidsstructuren die noodzakelijk zijn om dit te bereiken.

Duurzaam toerisme moet dus:

1. *Optimaal gebruik maken van hulpbronnen uit de omgeving*, wat een sleutelement vormt in de toeristische ontwikkeling, dat essentiële ecologische processen in stand houdt en dat help bij het bewaren van natuurlijk erfgoed en biodiversiteit.
2. *De socio-culturele authenticiteit van gastgemeenschappen respecteren*, hun gebouwde en levende culturele erfgoed en traditionele waarden bewaren, en bijdragen tot intercultureel begrip en tolerantie.
3. Leefbare, langlopende economische werkzaamheden verzekeren, *die eerlijk verdeelde socio-economische voordelen voor alle aandeelhouders (partners) voorzien*, inclusief vaste werkgelegenheid en kansen voor arbeidsinkomsten en sociale diensten voor gastgemeenschappen, en die bijdragen tot het verlichten van armoede.

De ontwikkeling van duurzaam toerisme vereist *de vakkundige medewerking van alle relevante partners (aandeelhouders), evenals sterke politieke leiding*, om volledige medewerking en eensgezinde opbouw te verzekeren. Duurzaam toerisme tot stand brengen is een *continu proces* en het vereist constante controle van invloeden, om de noodzakelijke preventieve en/of corrigerende maatregelen te nemen, indien nodig.

Duurzaam toerisme moet ook een *hoog niveau van toeristenvredigheid* in stand houden en toeristen een betekenisvolle ervaring garanderen, door hun bewustzijn te wekken over duurzame kwesties en door acties voor duurzaam toerisme naar hen toe te promoten.”⁶

Sommige geven er de voorkeur aan om van duurzame ontwikkeling van toerisme te spreken, in plaats van om duurzaam toerisme, om twee belangrijke redenen:

- Wanneer toerisme duurzaam wil zijn, moet het in alle aspecten van ontwikkeling geïntegreerd worden.
- Sommige aspecten van toerisme, zoals lange afstandsvluchten, kunnen echt niet duurzaam zijn met de huidige technologieën en de beste toepassingen van toerisme.

3.2 Basisfactor voor duurzaam toerisme

Toerisme en recreatie zijn gebaseerd op een aantrekkelijke bestemming. Deze wordt bepaald door een zo ongerept mogelijke en aantrekkelijke natuur, een mooi landschap, waardevol cultureel erfgoed, een gastvrije bevolking, lokale gastronomie en kwaliteitsvolle dienstverlening van de toeristische sector, m.a.w. de natuurlijke, culturele en sociale omgeving.

Deze elementen zijn echter ook het meest kwetsbaar. Één van de negatieve gevolgen, is het consumptiegedrag van de toerist, zoals bijvoorbeeld zwerfvuil, de visuele onaantrekkelijkheid van de hoogbouw, vandalisme...

Een bestemming die te lijden krijgt onder de negatieve gevolgen, zal zijn unieke karakter verliezen, zodat de basistroef verloren gaat en de bestemming aan aantrekkingskracht verliest. Hierdoor komt men opnieuw in een negatieve ontwikkeling terecht, met gevolgen voor de bevolking, de sector, de toerist en de omgeving.

⁶ Bron: http://www.world-tourism.org/frameset/frame_sustainable.html

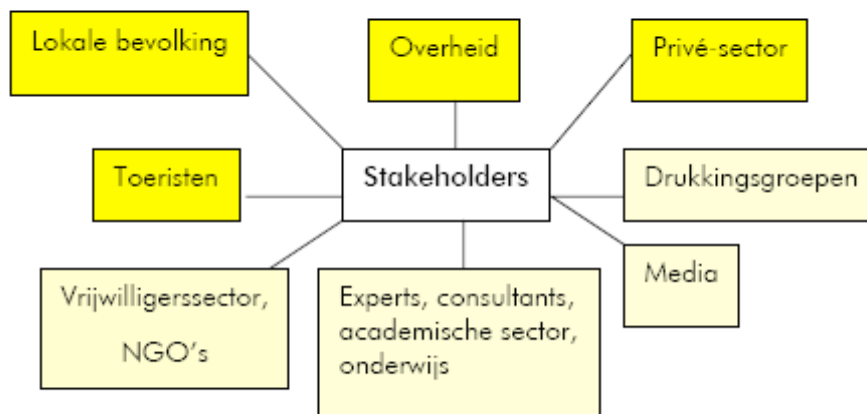
Om duurzame groei niet af te remmen of welvaartsverhoging nog steeds mogelijk te maken, moet men zoeken naar een vorm van toeristische ontwikkeling, met de volgende eigenschappen:

- Sociaal en cultureel verantwoord
- In natuurlijk opzicht verdraagzaam
- Economisch rendabel
- Kwalitatief hoogwaardige producten opleverend, die de bezoeker tevreden stellen
- Een vorm van toerisme opleveren, die enkel gewenste effecten teweegbrengt.

3.3 Actoren

De actoren van duurzaam toerisme, kunnen in twee groepen opgedeeld worden. De eerste groep omvat de sleutelactoren, waaronder de lokale bevolking, de toeristen, de overheid en de privé-sector. Elk van deze actoren heeft zijn eigen opdrachten en taken i.v.m. duurzaam toerisme, aangezien elk van hen baat heeft bij het behoud van een aantrekkelijke en milieuvriendelijke omgeving. De manier waarop zij deze uitvoeren, hangt af van hun eigen doelstellingen en visie, van hun eigendomsstructuur, financiële middelen en invloed. Dit varieert van strategiebepaling tot objectieve berichtgeving, van financiering van pilootprojecten tot effectieve productontwikkeling, van het geven van technische bijstand en advies tot het ontwikkelen van effectieve richtlijnen, het naleven van gedragscodes en kennisverspreiding.

De actoren van duurzaam toerisme⁷

3.4 Is duurzaam toerisme hetzelfde als ecotoerisme?

De principes van duurzaam toerisme werden al in 1988 door WTO gedefinieerd; duurzaam toerisme wordt "beschouwd als leidend naar de controle van alle middelen op een zodanige wijze, dat economische, sociale en esthetische behoeften vervuld kunnen worden, terwijl de culturele integriteit, essentiële ecologische processen, biologische diversiteit en systemen voor levensondersteuning, worden gehandhaafd."

Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de concepten ecotoerisme en duurzaam toerisme: de term ecotoerisme zelf refereert naar een segment binnen de toeristische sector, terwijl de duurzaamheidsprincipes betrekking moeten hebben op alle types van toeristische activiteiten, exploitaties, vestigingen en projecten, inclusief conventionele en alternatieve vormen.

⁷ Bron: www.duurzaam-toerisme.be

4 Ecotoerisme

4.1 Ontstaan en redenen

Er is nog steeds enige verwarring betreffende de etymologie of de oorsprong van het woord ecotoerisme. Dit blijkt ook uit de enorme hoeveelheid literatuur die er over dit onderwerp bestaat. Om het ontstaan te bespreken, heb ik een aantal bronnen geraadpleegd en de overeenkomende feiten hieronder weergegeven.

Algemeen wordt aangenomen dat ecotoerisme gegroeid is als gevolg van de ontevredenheid met gebruikelijke vormen van toerisme, waarbij in het algemeen sociale en ecologische elementen van buitenlandse gebieden werden genegeerd, omwille van een meer antropocentrische en strikte winstgeconcentreerd benadering van de levering van toeristische producten. (Fennell 1999). Anders gezegd: het gebruikelijke toerisme was enkel gericht op het welzijn van de reizigers en het creëren van winsten. Dit ging ten koste van de cultuur en het milieu van de toeristische bestemmingen.

Eén van de eerste keren dat de term ecotoerisme opdook, in 1965, was toen Hetzer het woord gebruikte om de ingewikkelde relatie uit te leggen tussen toeristen en de milieus en culturen waar ze mee in wisselwerking staan. Hetzer onderscheidde vier "pijlers" of principes van duurzaam toerisme: een minimale impact op het milieu, een maximale respect voor - en maximum respect voor - gastculturen, maximale economische voordelen voor de bevolking van het gastland en maximale 're-creationele' tevredenheid van de deelnemende toeristen. Volgens Fennell (1998) werd de eerste van de vier pijlers beschouwd als het meest onderscheidende kenmerk van "Ecologisch toerisme" ("EcoToerisme").

De ontwikkeling van ecotoerisme groeide, volgens Hetzer (persoonlijke correspondentie in 1997), als een groeiend gevoel van ontevredenheid met de negatieve benadering van ontwikkeling door regering en maatschappij, vooral vanuit ecologisch standpunt. Nelson (1994) trad deze verklaring bij door te verduidelijken dat het idee van ecotoerisme eigenlijk al oud is en zich tijdens de late jaren '60 en de vroege jaren '70 manifesteerde, toen onderzoekers zich zorgen begonnen te maken over het verkeerde gebruik van natuurlijke bronnen. Nelson suggereerde dat de term 'eco-ontwikkeling' ingevoerd was als een middel om zulke ontwikkeling te reduceren.

In later onderzoek ontdekte Fennell (1998) bewijzen van ecotours tijdens het midden van de jaren '70, die door de Canadese overheid waren ontwikkeld. Deze ecotours waren geconcentreerd rond de Trans Canada Canadese Autosnelweg (Canadian Highway) en ontwikkeld op basis van de verschillende ecologische zones die langs de route van de verkeersweg voorkwamen. Bij elke zone was een informatiepakket beschikbaar, om uitleg te geven over de omgeving. Omdat ze gebaseerd waren op het concept van de ecozone, beschouwde men ze eerder progressief voor die tijd, ondanks het gebrek aan een geconcentreerde kijk op lage impact, duurzaamheid, gemeenschapsontwikkeling en de morele filosofielabels die in de jaren '90 aan het concept ecotoerisme werden toegevoegd. De ecotours waren ontwikkeld in een periode dat de Canadese overheid het belangrijk vond om het de Canadese en de buitenlandse reizigers mogelijk te maken, de relatie tussen mens en land in Canada te waarderen d.m.v. de interpretatie van de natuurlijke omgeving.

Ecotoerisme ontwikkelde zich in de 'schoot' van de milieubeweging in de jaren '70 en '80. De groeiende interesse voor het milieu, gekoppeld aan een opkomende ontevredenheid over massatoerisme, leidde tot een toenemende vraag naar nature-based (natuurlijke) ervaringen van een alternatieve aard. Op hetzelfde moment begonnen minder ontwikkelde landen zich te realiseren dat nature-based (natuur)toerisme een middel bood om buitenlandse valuta te innen én om minder destructief gebruik te maken van (natuurlijke)bronnen, in plaats van houthakken en landbouw (Honey, 1999). Midden de jaren '80 hadden een aantal landen geconstateerd dat ecotoerisme een middel was om zowel beschermings- als ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken. Ook Fennell (1998) is deze mening toegedaan. Hij meent dat het heel waarschijnlijk is dat ecotoerisme een convergerende evolutie kent, "waar veel plaatsen en mensen onafhankelijk gehoor geven aan de nood voor meer reismogelijkheden in de natuur, overeenkomstig de inzet van de samenleving om meer

ecologisch gezind te worden.”⁸ Dit bewijs verschijnt op een moment wanneer onderzoekers zich inspinnen om punten van overeenkomst te vinden tussen ecotoerisme en de relatie met andere vormen van toerisme, al dan niet verwant.

Anderzijds lijkt het er ook op, dat er een universele aanvaarding is van het feit dat ecotoerisme lang voor de jaren '80 al in praktijk kon gebracht worden, alleen was dat toen niet onder die naam bekend. Sommige literaire bronnen geven voorbeelden uit de tweede helft van de 19de eeuw en de vroege twintigste eeuw. Er zijn voorbeelden bekend die illustreren dat mensen al minstens vanaf de periode van de Romantiek naar de wildernis hebben gereisd, omwille van het intrinsieke karakter van deze ervaring. Volgens Nash (1982) zouden er gedurende de 19de eeuw veel mensen in zowel Europa als Noord-Amerika hebben gereisd, voornamelijk om te genieten van het buitenshuis zijn. Het attractieve van het onbekende zou beschouwd kunnen worden als een essentiële psychologische factor van deze reizen. Nash bedacht dat de intellectuele revolutie in de 18de en de 19de eeuw nodig was als stimulans om de mensen te overtuigen dat ongewijzigde natuur kon dienen als een krachtige mentale en psychologisch oppepper. Deze overtuiging was voornamelijk van toepassing op de opkomende groep van welgestelde en cultureel onderlegde personen die in grote mate voorkwam in stedelijke milieus. Deze mentale en psychologische behoefte was veel sterker in Europa dan in VS. In de jaren 1870 waren de natuurtoeristen aan de Amerikaanse grens voor het voornamelijk buitenlanders. Onder de Amerikanen zelf was het enkel de bevoorrechte klasse die de naar de ongerepte gebieden kon reizen.

We kunnen dus besluiten dat er twee verschillende oorzaken van ecotoerisme mogelijk zijn. Enerzijds bestond er al in de 18de en 19de eeuw een soort van ecotoerisme, om te voldoen aan een mentale en psychologische behoefte. Dit fenomeen was toen nog niet onder de naam ecotoerisme bekend. Anderzijds zegt men dat het voortgevloeid is uit natuurtoerisme, dat in de jaren '70 en '80 ontstaan is uit groter milieubewustzijn en uit een ontevredenheid over het misbruik van natuurlijke bronnen.

Tegenwoordig maakt de ecotoeristische industrie ongeveer vijf procent van het totale internationale toerisme uit. Ondanks dit geringe aandeel, is ecotoerisme de oorzaak van enorme discussies.

4.2 Definitie

Er zijn in de loop der jaren zeer veel verschillende definities geformuleerd omtrent het concept ecotoerisme. Deze definities zijn gevormd vanuit verschillende visies en gebaseerd op verschillende aspecten en principes.

De eerste officiële definitie van ecotoerisme wordt algemeen toegeschreven aan Hector Ceballos-Lascuráin (1987), (Directeur-generaal van het 'Program of International Consultancy on Ecotourism', en adviseur van het WTO en het IUCN over 'ecotoerisme'). Deze definieert ecotoerisme als:

*“reizen naar relatief ongestoorde en ongerepte gebieden, met als specifieke doel om zowel het landschap met zijn wilde planten en dieren, evenals de bestaande culturele manifestaties (vroeger en nu) die in deze gebieden opgemerkt worden, te bestuderen, te bewonderen en ervan te genieten.”*⁹

Aangezien er een zekere dubbelzinnigheid is in de oorsprong van ecotoerisme, proberen velen een verband te zoeken tussen natuurtoerisme en ecotoerisme.

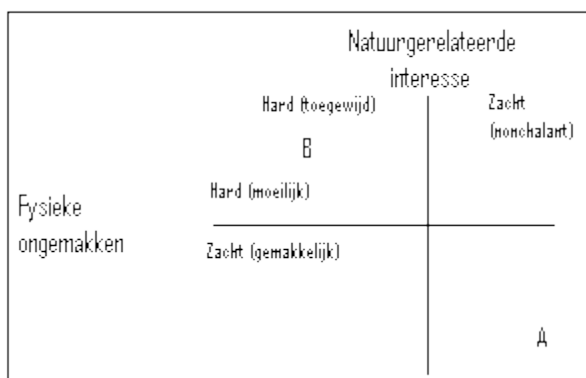
Dit is het geval bij Laarman en Durst (1987), die in hun vroege verwijzingen ecotoerisme definiëren als *“een soort van natuurtoerisme waarin de reiziger door een bestemming wordt aangetrokken, omwille van zijn/haar interesse in één of meer kenmerken van de natuurlijke geschiedenis van deze bestemming. De bezoeker combineert hierbij educatie, recreatie en vaak ook avontuur”*¹⁰. Daarbij refereerden ze naar de moeilijke en gemakkelijke dimensies van natuurtoerisme, waarbij ze zich baseerden op de fysieke ongemakken van de ervaring

⁸ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York, p.37

⁹ Bron: The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing, p. 5

¹⁰ Bron: The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing

en ook op de mate van de interesse in de natuurlijke geschiedenis (Zie figuur 1)¹¹. Ecotoeristen hebben dus uiteenlopende karakters naargelang de fysieke uitdagingen en het niveau van comfort dat ze aandurven of willen tolereren. Een “harde” ecotoerist (B) is voorbereid en wil de natuur echt ervaren door met beperkt comfort te leven en voor langere tijd in moeilijke omstandigheden te reizen, zoals vb. wetenschappers. Daarentegen heeft een “zachte” toerist (A) slechts oppervlakkige interesse in de natuurlijke attractie, maar wil hij de attractie ervaren op een eerder oppervlakkige en zeer middelmatig niveau. Zo is de zachte ecotoerist minder voorbereid op het aanvaarden van het mindere comfort en de fysieke ongemakken als onderdeel van de ervaring. Hij zal ook liever een aanzienlijk deel van zijn tijd doorbrengen in een informatiecentrum, omringd door andere toeristen. Ecotoerisme vormt bij hen een kort onderdeel van een veelzijdige en gecompliceerde reiservaring.

Figuur: Harde en zachte dimensies van ecotoerisme

Bron: Laarman en Durst (1987)

Figuur 1: Harde en Zachte dimensies van ecotoerisme¹²

Het verschil van deze definitie met die van Ceballos-Lascuráin, is het aspect van het avontuur en het ontbreken van het cultuurelement. Het wordt dus duidelijk dat de definitie hier vanuit een ander invalshoek geformuleerd wordt.

Volgens TIES (the International Ecotourism Society) wordt ecotoerisme gedefinieerd als:

*“verantwoord reizen naar natuurgebieden, waarbij het milieu bewaard blijft en het welzijn van lokale volkeren verbeterd wordt”*¹³ (1990)

Ecotoerisme wordt door TIES dus beschouwd als het met elkaar in verband brengen van conservatie, gemeenschappen en duurzaam reizen. TIES legt dus duidelijk de nadruk op het duurzame, daarbij leunt deze definitie ook meer aan bij de definitie van Ceballos-Lascuráin, die ook het aspect cultuur aanhaalt. TIES heeft wel eerder de nadruk op het welzijn van de bevolking en op het respect voor de natuur, dan op het cultuurelement. Het gaat hier wel om een meer algemene (passieve) definitie, die veel aan de interpretatie van de lezer overlaten.

Laarman en Durst hebben nog een tweede definitie geformuleerd die een conceptueel verschil tussen ecotoerisme en natuurtoerisme duidelijk aantoont. Door de moeilijkheden die ze ondervonden bij het definiëren van natuurtoerisme, hebben ze de vorige definitie in een enge en een brede betekenis geplaatst. In enge zin verwijst de definitie naar de beheerders van reizen gericht op de natuur. In brede zin heeft de definitie betrekking op de het toeristisch gebruik van natuurlijke bronnen, inclusief stranden en landschappen. In hun onderzoek definiëren ze natuurtoerisme als:

“toerisme dat voornamelijk gericht is op natuurlijke bronnen, zoals relatief onverstoorde parken en natuurlijke gebieden, moeraslanden, wildreservaten en andere gebieden van beschermde flora, fauna en habitats”. (1993)¹⁴

¹¹ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p.35

¹² Bron: The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing

¹³ Bron: www.ecotourism.org/webmodules/webarticlesnet/templates/eco_template.aspx?articleid=95&zoneid=2

¹⁴ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p. 34

Dit gegeven resulteert in een overeenstemming in de literatuur, waarin men ecotoerisme als een onderdeel van natuurtoerisme beschouwt.

Ook Wight (1993) bekijkt ecotoerisme vanuit die invalshoek. Volgens hem is duurzaam ecotoerisme een ethische vorm van natuurtoerisme, dat de nadruk op het educatieve legt. Dit ethische aspect kwam oorspronkelijk slecht impliciet voor, maar komt in loop der jaren meer expliciete tot uiting.

Goodwin (1996) heeft ongeveer dezelfde mening als Laarman en Durst, wat betreft de definitie van natuurtoerisme, maar hij definieert ecotoerisme als volgt:

“Ecotoerisme is natuurtoerisme met lage impact, dat bijdraagt aan het in stand houden van soorten en habitats, direct d.m.v. een bijdrage aan conservatie en/of indirect door het voorzien van voldoende inkomsten voor de lokale gemeenschap, in die mate dat het waarde heeft voor de lokale bevolking en door hiervoor hun gebied met natuurlijk erfgoed te beschermen, als een bron van inkomsten.”¹⁵

In deze definitie ligt de nadruk op het bieden van ondersteuning aan de plaatselijk bevolking en aan het beschermen van de plaatselijke natuur. Ecotoerisme wordt hier dus beschouwd als een hefboom voor het verwerven van financiële middelen voor conservatie en bescherming van de natuur en hulp aan de plaatselijke bevolking. Het recreatieve en het avontuurlijke voor de toerist wordt hier niet aangehaald.

Apart van de verschillen in de definitie van Goodwin, bevatten sommige van de hoofdvariabelen of principes die ecotoerisme onderscheiden van het bredere concept natuurtoerisme, een educatief element, een duurzaam element en het ethisch karakter van de ervaring.

Fennell, die al eerder vermeld was, gaat niet meteen uit van natuurtoerisme als basis, maar haalt wel het aspect natuur aan. Hij geeft als definitie van ecotoerisme:

Ecotoerisme is een duurzame vorm van toerisme gebaseerd op natuurlijke bronnen, dat zich in eerste instantie concentreert op het beleven van en het leren over natuur, en dat ethisch geleid wordt, om een lage impact te hebben, niet-consumptief te zijn en gericht op het lokale (controle, voordelen, en schaal). Het komt typisch voor in natuurgebieden en het moet bijdragen aan de conservatie of de bewaring van zulke gebieden.¹⁶(1999)

Fennell probeert duidelijk een samenvatting te maken, waarbij hij alle elementen van eerdere definities combineert en in één duidelijke definitie samenbrengt. Impliciet is hier ook sprake van het genereren van inkomsten en aandacht voor de lokale bevolking, maar dat wordt niet nadrukkelijk vermeld. Er komt hier tevens een dimensie aan bod die nog niet in de andere definities is voorgekomen, maar dat toch zeker een vermelding waard is. Deze dimensie omvat de kleinschalige, persoonlijke en dus alternatieve aard van vele klassieke ecotoeristische ervaringen.

Een andere definitie is die van Martha Honey, gepubliceerd in ‘Ecotoerisme en Duurzame ontwikkeling’ (1999) (‘Ecotourism and Sustainable Development’). Deze definitie wordt algemeen aanvaard. Zij schrijft:

“Ecotoerisme is reizen naar kwetsbare en gewoonlijk beschermde gebieden, dat ernaar streeft om een lage impact te hebben en kleinschalig te zijn. Het helpt de reiziger in het leerproces, voorziet fondsen voor conservatie, bevoordeelt rechtstreeks de economische ontwikkeling en politieke draagkracht van lokale gemeenschappen en cultiveert het respect voor andere culturen en voor mensenrechten.”(1999)¹⁷

Deze definitie komt grotendeels overeen met die van Fennell, maar Honey legt meer de nadruk op het kwetsbare van de gebieden en op het respect voor andere culturen.

De definitie die geformuleerd wordt door het Infopunt Duurzaam Toerisme is:

¹⁵ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p.35-36

¹⁶ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p.43

¹⁷ Bron: Ecotourisme and Sustainable Development, Who Owns Paradise, Martha Honey, Iceland Press, Washington DC-Covelo CA, 395 pag, P.25

“Ecotoerisme gaat om verantwoord reizen naar natuurgebieden, waarbij men rekening houdt met de belangen van de lokale bevolking en de natuur.”(2003)¹⁸

Men kan stellen dat dit een zeer verkorte, kernachtig weergegeven definitie is, waarbij zowel aandacht wordt besteed aan natuur als aan de lokale bevolking. De invulling van deze definitie hangt ook hier weer geheel af van de interpretatie van de lezer.

Een laatste definitie die hier aangehaald wordt, is die van de World Conservation Union (IUCN), die zegt dat:

“Ecotoerisme is milieuverantwoord reizen naar natuurgebieden, met de bedoeling om te genieten en te waarderen van natuur (en gepaard met culturele elementen, zowel vroeger als nu), dat conservatie promoot, een lage bezoekersimpact heeft en voorziet in voordelige actieve socio-economische betrokkenheid van lokale volkeren.”¹⁹

Deze definitie geeft een samenvatting van de definitie van Fennell en Honey. De ontbrekende aspecten hier zijn educatie en kleinschaligheid. Deze definitie werd tevens overgenomen door de Nature Conservancy.

Het WTO heeft zelf geen echte definitie geformuleerd, maar heeft zich eerder toegelegd op het vastleggen van ecotoeristische principes. Dit was naar aanleiding van het Internationaal Jaar van ecotoerisme 2002. Dit wordt later verder uitgediept.

Er bestaan nog talloze andere definities, elk met andere aspecten en vanuit andere invalshoeken, maar dat zou ons te ver leiden, dus heb ik dit onderdeel beperkt tot de eerder vermelde definities. Ondanks deze beperking, is het wel duidelijk dat er geen eensluidende definitie bestaat. Het valt niet te bepalen welke definities juist of fout zijn, daarvoor zijn de meningen te verdeeld. De interpretatie en invulling van de definities hangt vooral af van de instanties en de organisaties die zich toeleggen op ecotoerisme, meer bepaald ecotoeristische reizen, projecten en studies.

Waar wel zekerheid over bestaat is dat drie dimensies de hoofdessentie van het hele concept weergeven. Uitgaande van dit gegeven, kunnen we dus stellen dat ecotoerisme:

- Uitgaat van de natuur
- Ecologisch ontwikkeld is
- Duurzaam geleid wordt (zowel het natuurlijke als het culturele milieu)²⁰

Indien ik mijn eigen definitie zou formuleren, zou deze ongeveer klinken als volgt:

Ecotoerisme is verantwoord reizen naar (beschermde) natuurgebieden, om te genieten van de plaatselijke natuur en cultuur, die te waarderen en ervan (en erover) te leren. Het is kleinschalig en streeft ernaar een lage impact te hebben. Hierbij is het de bedoeling inkomsten en voordelen te genereren voor de lokale bevolking en deze bevolking tevens te respecteren en bij het proces te betrekken, zodanig dat conservatie en bewaring van het gebied mogelijk is.

Maar aangezien er al zoveel studies over dit onderwerp hebben plaatsgevonden, ben ik er vrijwel zeker van dat ook deze poging de lading niet dekt.

4.3 Principes en richtlijnen

Ook hier is er weer sprake van een overvloed aan principes, op basis van gevoerde onderzoeken. Om een overzicht te scheppen, heb ik dit onderdeel in opgesplitst. Eerst zal ik de verschillende principes bespreken en daarna volgt een onderdeel over het ‘Internationaal jaar van het Ecotoerisme’.

¹⁸ Woordenlijst ‘Duurzaam Toerisme’ – 2003, Infopunt Duurzaam Toerisme, 2003, 26 Pag., p. 12

¹⁹ www.nature.org/aboutus/travel/ecotourism/about/art667.html

²⁰ Bron: The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing, p. 6

4.3.1 Principes

Volgens de definitie van TIES, die in het vorige onderdeel vermeld werd, dient iedereen die ecotoeristische activiteiten in praktijk brengt en eraan deelneemt, bepaalde regels te volgen. Volgens de TIES (1990) zijn de principes van ecotoerisme dus:

1. *Minimaliseren van de impact van het toerisme*
2. *Creëren van bewustzijn en respect voor milieu en cultuur*
3. *Zowel bezoekers als gastbevolking positieve ervaringen bieden*
4. *Voorzieningen treffen voor directe financiële voordelen voor bescherming en bewaring*
5. *Voorzien van financiële voordelen voor en draagkracht van lokale volkeren.*
6. *Verhogen van het bewustzijn van de bezoeker, voor het politieke, omgevings- en sociale klimaat van het gastland*
7. *Ondersteunen van internationale mensenrechten en arbeidsovereenkomsten*²¹

In overeenstemming met de eerder vermelde definitie, legt TIES sterk de nadruk op duurzaamheid. In de principes komt ook zeer sterk de aandacht voor de lokale bevolking tot uiting. Educatie wordt hier niet aangehaald. Het initiatief moet ook duidelijk van de organisatie en van de bezoeker (of toerist) komen, de plaatselijke bevolking heeft er slechts een beperkte actieve rol in.

Hierbij aanvullend, onderscheiden Wallace en Pierce (1996) zes principes²² van ecotoerisme. Ecotoerisme :

1. Houdt een gebruikstype in dat de negatieve impacts op het milieu en de lokale bevolking tot een minimum beperkt
2. Doet het bewustzijn toenemen en het begrip van de natuurlijke en culturele systemen van een gebied en de daaropvolgende betrokkenheid van bezoekers bij kwesties die deze systemen beïnvloeden.
3. Het draagt bij tot de conservatie en het beleid van wettelijk beschermd en andere natuurlijke gebieden.
4. Het maximaliseert de vroege en langdurige participatie van de lokale bevolking bij het beleidsvormend proces dat de aard en de hoeveelheid van het toerisme bepaalt dat er kan voorkomen.
5. Het leidt tot economische en andere voordelen voor de lokale bevolking, die eerder aanvullend zijn, dan de traditionele gebruiken (landbouw, visvangst, sociale systemen...) te overweldigen of te vervangen.
6. Het voorziet speciale kansen voor de lokale bevolking en voor bedienden in het natuurtoerisme, om natuurlijke gebieden te gebruiken en te bezoeken en om meer te leren over de wonderen die andere bezoekers zullen zien.

In feite is dit een meer uitgebreide en versie dan die van TIES, de doelstellingen zijn veeleisender. Er wordt veel meer aandacht besteed aan het bewustwordingsproces van alle actoren, de participatie van de lokale bevolking en de kansen die deze zouden krijgen, volgens de principes. Verder besteden ze veel meer belang aan de bescherming en conservatie van zowel natuur als cultuur. De financiële kant van de zaak, wordt in mindere mate vermeld en bovendien als eerder aanvullend. Op basis van deze gegevens, lijkt mij dat de auteurs ervan uitgaan, dat men door middel van sensibilisatiecampagnes, door participatie en door conservatie, automatisch in staat is om met de bestaande - zij het dan niet financiële - middelen, de culturele en natuurlijke eigenheid kan bewaren en toegankelijk maken.

²¹ Bron: www.ties.com

²² Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p.39-40

Rosswell en Wall (1999) bakenden vijf fundamentele functies van ecotoerisme af, namelijk:

1. bescherming van natuurgebieden
2. onderwijs
3. geld opbrengen
4. kwaliteitstoerisme
5. participatie van de lokale bevolking²³

Deze functies kunnen beschouwd worden als de kernachtige verwoordingen van de voorgaande principes. Er zijn slechts vijf functies, doordat de eerste functie overeenkomt met zowel het eerste als het derde principe van Wallace en Pierce. Wanneer men deze functies als zodanig formuleert, laat dat opnieuw ruimte voor een vrije invulling door deelnemers en organiserende instanties. Dit kan zowel een voordeel als een nadeel zijn, zoals later zal blijken.

Fennell (1999) maakt op basis van vergelijkingen tussen definities, een overzicht van principes die in meer of mindere mate vermeld worden. Het gaat hier om:

- interesse in de natuur
- bijdragen tot conservatie
- rekenen op parken en beschermde gebieden
- voordelen voor de lokale bevolking: voordelen op lange termijn
- onderwijs en studie
- lage impact/ niet verbruikend
- ethiek/verantwoordelijkheid
- beleid
- duurzaamheid
- plezier/waardering
- cultuur
- avontuur
- kleinschalig²⁴

Het betreft hier een overzicht van kenmerken die niet allemaal in alle definities voorkomen en geldt dus slechts als een opsomming van wat er gedurende jaren gepubliceerd werd. Hierdoor is de lijst zeer uitgebreid en waarschijnlijk ook één van de meest volledige. Aangezien deze is samengesteld op basis van definities die vanuit zeer uiteenlopende standpunten geformuleerd werden, is de interpretatie van elk van deze principes bij iedereen verschillend. Temeer omdat er geen verdere uitleg bij gegeven wordt. Bovendien wordt het principe avontuur, bijvoorbeeld, slechts in één definitie aangehaald en kan bijgevolg niet als algemeen geldend doorgaan.

UNEP heeft, in samenwerking met TIES de publicatie "Ecotourism: Principles, Practices & Policies for Sustainability" (2002) uitgegeven, om als leidraad te dienen voor allen die in het ecotoerisme werkzaam zijn. In dit werk worden de principes van ecotoerisme geformuleerd als:

- Minimaliseren van de negatieve impacts op natuur en cultuur, die een bestemming kunnen beschadigen
- De reiziger onderwijzen over het belang van conservatie

²³ Bron: The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing, p. 6

²⁴ Bron: Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge, p.41

- Benadrukken van het belang van verantwoordelijke bedrijven, die samenwerken met de lokale autoriteiten en bevolking om aan lokale behoeften tegemoet te komen en om voordelen voor conservatie te leveren
- Toewijzen van inkomsten naar de conservatie en het beleid van natuurlijke en beschermde gebieden.
- Benadrukken van de nood aan een indeling van regionaal toerisme en aan plannen voor bezoekersbeleid, zowel voor regio's als voor natuurlijke gebieden die voorbestemd zijn om eco-bestemmingen te worden.
- Benadrukken van het gebruik van studies over de basislijnen van milieu en maatschappij, evenals van controleprogramma's, om impacts in te schatten en te minimaliseren.
- Streven naar de maximalisatie van economische voordelen voor het gastland, lokale bedrijven en gemeenschappen, in het bijzonder volkeren in en nabij natuurlijke en beschermde gebieden
- Proberen te verzekeren dat toeristische ontwikkeling de grens niet overschrijdt van aanvaardbare verandering van maatschappij en milieu, zoals bepaald door onderzoekers in samenwerking met lokale bewoners.
- Vertrouwen op infrastructuur die werd ontwikkeld in harmonie met het milieu, waarbij er minimaal gebruik wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, lokale planten en dieren in het wild worden beschermd, en een harmonieus geheel wordt gevormd met de natuurlijke en culturele omgeving.²⁵

Er zijn wel enkele overeenkomsten met de eerder vermelde principes van TIES, maar deze principes zijn op alle gebied veel uitgebreider en meer verhelderend. Men legt ook erg veel nadruk op duurzaamheid en op de verantwoordelijkheid die, zo blijkt volgens hen, vooral bij de bezoeker en bij de externe organisatie ligt.

Al heeft het WTO zelf geen algemene definitie geformuleerd, het heeft wel algemeen geldende principes opgesteld, als leidraad voor de verschillende actoren in het toeristisch veld. De algemene kenmerken en principes van ecotoerisme volgens het WTO zijn als volgt²⁶:

- 1. Alle op de natuur gebaseerde vormen van toerisme. De belangrijkste motivatie van de toeristen hierbij is zowel de observatie en de waardering van de natuur, als van de heersende traditionele culturen in natuurgebieden.*
- 2. Het bevat educatieve en verklarende elementen*
- 3. Het is meestal, maar niet exclusief, georganiseerd voor kleine groepen, door gespecialiseerde en kleine, lokale erkende ondernemingen. Buitenlandse operators van variërende grootte, organiseren, leiden en/of verhandelen ecotoeristische reizen, meestal voor kleine groepen.*
- 4. Het beperkt negatieve impacts op het natuurlijke en het socio-culturele milieu*
- 5. Het ondersteunt de bescherming van natuurgebieden door:*
 - Het genereren van economische voordelen voor gastgemeenschappen, organisaties en autoriteiten die natuurgebieden besturen met de bedoeling om ze te beschermen.*
 - Het voorzien van alternatieve tewerkstelling en inkomstenkansen voor lokale gemeenschappen.*
 - Aanzetten tot verhoogd bewustzijn naar de bewaring van natuurlijke en culturele activa toe, zowel bij de lokale bevolking als bij toeristen.*

Het WTO is er dus in geslaagd om alle mogelijke principes die in de verschillende definities voorkwamen (zie Fennell hiervoor), in een duidelijk hanteerbare vorm weer te geven, als

²⁵ Bron: Ecotourism: Principles, Praces & Policies for Sustainability, M. E. Wood, 64 pag, United Nations Publication, 2002, p. 13-14

²⁶ www.world-tourism.org/sustainable/IYE/WTO-UNEP-Concept-Paper.htm

leidraad voor alle mogelijke actoren. Deze principes, zoals ze hier zijn opgesteld, zijn duidelijk, maar laten toch nog genoeg ruimte voor eigen interpretatie en invulling. Verder in dit werk zullen deze principes dan ook gevolgd worden.

Met de jaren is het ook duidelijk geworden dat sommige bedrijven zich nog steeds totaal moeten toeleggen op ecotoerisme, zoals:

- Pacht van het land en controle van de ontwikkeling van het ecotoeristische proces door gastgemeenschappen
- Efficiëntie en eerlijkheid van het huidige concept van beschermde gebieden, voor de bescherming van biologische en culturele diversiteit.
- De nood aan bijkomende voorzorgen en toezicht, wanneer er in bijzonder gevoelige gebieden gewerkt wordt.
- Inheemse en traditionele rechten in gebieden die geschikt zijn voor ecotoeristische ontwikkeling.

4.3.2 Internationaal jaar van het Ecotoerisme

2002 werd uitgeroepen tot het Internationaal jaar van het Ecotoerisme. Men beschouwde dit als een gelegenheid om terug te blikken op wereldwijde toeristische ervaringen en op basis hiervan toekomstplannen te ontwikkelen, rekeninghoudend met fouten uit het verleden. Door 2002 als Internationaal jaar van het Ecotoerisme uit te roepen, wilde men iedereen aanzetten om grotere inspanningen te leveren om ecotoerisme beter te begrijpen, om beleids- en marketingtechnieken te voeren, om groter bewustzijn te genereren bij openbare instellingen, de private sector, de civiele maatschappij en de consumenten en om verdere acties en activiteiten met betrekking tot ecotoerisme te ondernemen, zowel nationaal als internationaal. Dit alles in overeenstemming met de kenmerken en principes zoals geformuleerd door het WTO.

UNEP en WTO wilden ook gezamenlijke hoofdactiviteiten ondernemen, zoals publicaties, regionale conferenties en seminaries, de Werelddag van Toerisme wijden aan het onderwerp ecotoerisme, de creatie van een trefpunt op basis van een netwerk en de Wereldtop van Ecotoerisme in Canada.

Uiteindelijk hebben de Wereldtop en het Internationale Jaar goede resultaten opgeleverd. Men is er in geslaagd om Ecotoerisme als een politiek geldig concept te vestigen, met daarbij de ontwikkeling van speciale leidraden en strategieën voor elk land. Men is ook tot de conclusie gekomen dat ecotoerisme zowel maatschappelijke, culturele en natuurlijke voordelen biedt, maar enkel wanneer het op een duurzame manier geleid wordt. De term ecotoerisme wordt nog steeds te vaak misbruikt. Verder beschouwt met het als een uitdaging om de principes van ecotoerisme toegepast te krijgen op alle vormen van toeristische ontwikkeling.

In de Verklaring voor Ecotoerisme, die werd opgesteld in Quebec, na de Wereldtop in mei, worden een aantal VN-aanbevelingen gedaan voor de ontwikkeling van ecotoeristische activiteiten in de context van duurzame ontwikkeling.

De conferentie van Ecotoerisme Australië "Ecotoerisme – een wereld van verschil" in oktober 2002 in Cairns was het laatste evenement van het IYE en werd officieel ondersteund door UNEP. Het resultaat hiervan was het "Cairns Charter over Vennootschappen voor Ecotoerisme" en een "Actieplan". Deze zijn gebaseerd op de principes van de voorgaande Verklaring en hebben als doel om het opzetten van ecotoeristische vennootschappen te ondersteunen en te implementeren in het ecotoeristische veld.

Als vervolg op het IYE, zou er een partnerproject opgezet worden om de hogere milieu- en sociale eisen voor toerisme te promoten: het project voor Effectieve Implementatie van instrumenten voor het sturen van Ecotoerisme en Duurzaam toerisme. Één van de belangrijkste resultaten van dit project zou een ondersteunende publicatie van UNEP/WTO zijn, over strategieën en instrumenten voor de integratie van duurzame aspecten in de toeristische politiek. Een andere publicatie van UNEP is "Toerisme en biodiversiteit: in kaart brengen van Toeristische Voetafdrukken". De Bestuursraad voor Duurzaam Toerisme (The

Sustainable Tourism Stewardship Council) werd voorgedragen als een internationaal erkennende instelling van verklaringen voor duurzaam toerisme en ecotoerisme.

4.4 Soorten

4.4.1 Pro-poortoerisme

4.4.1.1 Betekenis

Dit is een relatief nieuwe vorm van duurzaam toerisme of ecotoerisme. Alle geraadpleegde bronnen zijn geïnspireerd op twee websites: www.propoortourism.org.uk en www.propoortourism-kenya.org/propoor_tourism.htm.

De eerste is de website van het Vennootschap voor Pro-poortoerisme (Pro-Poor Tourism Partnership of PPT). Het vennootschap ontstond in 2000, als gevolg van een onderzoek naar het verband tussen toeristische ontwikkeling en het uitbannen van armoede. De leden van het vennootschap zijn ODI (Overseas Development Institute), het Internationaal Centrum voor Duurzaam Toerisme (International Centre for Responsible Partnership) en het Internationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling (International Centre for Environment and Development).

Het PPT is in 2000 een internationaal onderzoek begonnen om strategieën voor PPT op te stellen, vervolgens werden er hoofdprincipes gedefinieerd. Het PPT benadrukt de noodzaak van concrete en gedocumenteerde voordelen voor de arme bevolking. Het vennootschap heeft ook een aantal onderzoeksrapporten, werkdocumenten en 'Infobladen' opgesteld. De richtlijnen van het PPT worden internationaal als basis voor pro-poortoerisme beschouwd.

Onder pro-poortoerisme wordt verstaan: toerisme dat resulteert in een toename van netvoordelen (o.a. inkomen) voor de arme bevolking.

Het gaat hier niet meteen over een specifiek product of een nice-sector, maar eerder over een benadering van toeristische ontwikkeling en beleid. Door pro-poortoerisme wordt het verband tussen toerisme en de arme bevolking versterkt, zodat er een hogere bijdrage ontstaan van toerisme aan de vermindering van armoede. Men wil bereiken dat toeristen zich meer tot de natuur aangetrokken voelen. Een tweede doel is het verkrijgen van een effectievere participatie van de plaatselijke bevolking in de toeristische ontwikkeling.

Deze vorm van toerisme wordt in ontwikkelingslanden opgericht, om de lokale economie van de lokale bevolking te verbeteren. Er bestaan veel verschillende types van pro-poor toeristische strategieën, van een toenemende lokale tewerkstelling tot het opzetten van overlegtechnieken. Het belangrijkste is in feite niet het type van maatschappij of het type van toerisme, maar de toename van netvoordelen voor arme volkeren, dankzij het toerisme.

Propoortoerisme wordt door sommigen ook als een aparte vorm van toerisme gezien en niet als een ecotoeristisch concept. Dit wordt aangetoond door twee grote verschillen tussen ecotoerisme en propoortoerisme. Het eerste verschil is de nadruk van propoortoerisme op het genereren van inkomen, in tegenstelling tot duurzaamheid (vooral t.o.v. milieu). Het tweede verschil is dat propoortoerisme de betrokkenheid van de lokale bevolking niet alleen wil verhogen, maar bovendien deze op verschillende niveaus van de organisatie een bijdrage wil laten leveren. Ondanks deze verschillen zijn er zoveel overeenkomsten, dat de begrippen ecotoerisme en propoortoerisme meer en meer tezamen voorkomen in verschillende bronnen.

4.4.1.2 Toerisme en armoede

Gewoonlijk is de vermindering van armoede niet het voornaamste doel van toerisme. Nochtans beïnvloedt toerisme reeds de levens van vele armen ter wereld. In de meeste landen met hoge armoedeniveaus, is toerisme een betekenisvol of groeiend deel van de economie. Twaalf landen tezamen maken deel uit van 80% van de wereldarmoede. Om armoede te verminderen, is een concept zoals PPT vereist. Om de bijdrage van toerisme hierbij te verhogen, is een gecombineerde inspanning nodig, van zowel private sector, overheid, de armen zelf, als de burgersamenleving.

De Internationale Millenniumdoelstellingen willen het aantal personen dat in armoede leeft, met de helft verminderen (een arme wordt gedefinieerd als iemand die van \$1 per dag leeft) tegen 2015. De vermindering van armoede vereist strategieën op verscheidene fronten en

schalen, maar een eerste vereiste van betekenisvolle vooruitgang, is pro-poor groei. Dit is groei ten voordele van de armen. Toerisme kan één bron van deze groei zijn.

Er zijn minstens twee verdere redenen om zich op toerisme te concentreren, voor de vermindering van armoede:

- Er zijn bepaalde toeristische karakteristieken (zie verder), die suggereren dat het in sommige omstandigheden bijzonder waardevol is voor pro-poorontwikkeling.
- Er is al een debat over hoe toerisme duurzamer en/of meer verantwoordelijk kan gemaakt worden. Indien dit debat en de activiteit die ermee in verband staat, duidelijker op armoede kan gericht worden, zal er meer gelegenheid zijn voor de vermindering van armoede.

Sommigen argumenteren dat, aangezien toerisme vaak aangedreven wordt door de belangen van buitenlandse private sectoren, het niet veel bijdraagt aan de uitbanning van armoede. Het kan de armen inderdaad benadelen, door het veroorzaken van verdringing, toegenomen lokale kosten, verlies van de toegang tot hulpmiddelen en sociale en culturele ontwrichting.

Een tegenovergesteld standpunt is dat toerisme betere vooruitzichten voor de promotie van de pro-poor groei heeft, dan vele andere sectoren, en dat veel van de vermeende nadelen van toerisme in feite gebruikelijk zijn bij de meeste types van economische ontwikkeling in een globaliserende wereld.

Het pro-poor potentieel van toerisme, wordt afgeleid uit de volgende karakteristieken:

- Het is een diverse industrie. Dit vergroot de ruimte voor uitgebreide deelname, waaronder de deelname van de niet officiële sector.
- De gebruiker benadert het product, waardoor er aanzienlijke kansen voor verbindingen geleverd worden (vb. souvenirverkoop)
- Toerisme is in hoge mate afhankelijk van het natuurlijk ka (dieren in het wild, landschappen) en cultuur. Dit zijn middelen, die sommige van de armen hebben, zelfs als ze niet over financiële middelen beschikken.
- Toerisme kan meer arbeidsintensief zijn dan fabricage (zij het minder arbeidsintensief dan landbouw)
- In vergelijking met andere moderne sectoren, gaat een groter aandeel van toeristische voordelen (werkgelegenheid, kleinschalige handelsmogelijkheden (al is het niet geweten of dit ook daadwerkelijk de armste vrouwen)

Strategieën voor pro-poortoerisme zijn noodzakelijk om voordelen te halen van de mogelijke baten en om de negatieve effecten te minimaliseren.

4.4.1.3 Overzicht van de strategieën van PPT: wat, wie en hoe?

Om de voordelen voor de armen, die door toerisme worden gegenereerd, te verhogen, is een groot scala aan acties nodig. Dit gaat veel verder dan het eenvoudig steunen van gemeenschapstoerisme, al is werk aan de basis wel een hoofdonderdeel voor het ontwikkelen van ondernemingen en lokale capaciteit. Er zijn ook inspanningen nodig voor marketing, arbeidskansen, contacten met de gevestigde lokale sector, beleid en reglementering en participatie bij het nemen van beslissingen. Dit houdt onder meer arbeid in dat niveaus en beheerders overschrijdt.

De gerichtheid en schaal van de interventies van PPT kennen een enorme variëteit: van een privé-onderneming, die de economische kansen voor arme burens wil uitbreiden, tot een nationaal programma dat de medewerking van de armen verhoogt op alle niveaus. De strategieën kunnen ruwweg in drie verschillende types onderverdeeld worden: uitbreiden van economische voordelen voor de armen, niet-economische invloeden richten en ontwikkelen en ontwikkelen van politieke, processen en vennootschappen voor PPT.

4.4.1.4 Beïnvloeding van de armen

De beperkte indicaties van de invloeden van de huidige initiatieven van PPT, wijzen erop dat deze voor de betrokken armen van onschatbare waarde zijn. Een aantal van hen, konden op

deze manier ontsnappen uit armoede veroorzaakt door een gebrek aan inkomsten, terwijl vele anderen zo hun zeer beperkte inkomens konden aanvullen. Nog meer werden beïnvloed door niet-financiële voordelen. Deze zijn van zeer groot belang, maar wel heel uiteenlopend, zoals verbeterde toegang tot informatie en infrastructuur, zelfrespect en culturele versterking. Terwijl sommige initiatieven zich tot nu toe ter plaatse presenteren, zijn er ook enkel die honderden directe en duizenden indirect beïnvloeden.

4.4.1.5 Sleutelfactoren

Er zijn verscheidene cruciale factoren die de vooruitgang in PPT beperken of bevorderen en die dus vermeld dienen te worden. Deze zijn:

- Mogelijkheid van toegang die de armen tot de markt hebben (fysische locatie, economische elite, sociale beperkingen op arme producenten)
- Commerciële uitvoerbaarheid (productkwaliteit en –prijs, marketing, grootte van de ruime bestemming)
- Politiek kader (landbezit, gereguleerde context, planningsproces, standpunt en capaciteit van de regering)
- Uitdagingen in de lokale context ten uitvoer brengen (deskundigheid vervolledigen, omgaan met kosten en vooruitzichten, samenwerking tussen beheerders maximaliseren)

4.4.1.6 Goede procedures

PPT is een concept dat men in feite amper heeft kunnen uitproberen en testen, dus er is geen gedetailleerd schema. Niettemin kan men uit de weinige ervaringen die men heeft, het volgende afleiden:

- PPT vereist uiteenlopende actie, van micro tot macro niveau, waaronder productontwikkeling, marketing, planning, beleid en investering. Dit gaat verder dan gemeenschapstoerisme
- Een drijvende kracht voor PPT is handig, maar andere aandeelhouders, met duidelijke mandaten, zijn van doorslaggevend belang. PPT kan in toeristische ontwikkelingsstrategieën van overheid of van bedrijven opgenomen worden (met of zonder expliciet woordgebruik) Ruimere beleidskaders en initiatieven buiten toerisme, zoals voor landbezit, kleine ondernemingen en vertegenwoordigende regering, zijn ook van belang.
- De locatie is belangrijk: PPT werkt het best waar de ruime bestemming zich goed ontwikkelt.
- De invloed van armoede kan wel groter zijn in afgelegen gebieden, toch mag toerisme maar op beperkte schaal ontwikkeld worden.
- De strategieën van PPT omvatten vaak de ontwikkeling van nieuwe producten, die voornamelijk op de lokale cultuur gebaseerd zijn. Maar deze moeten in de populairste producten geïntegreerd worden, als het de bedoeling is om er markten voor te vinden.
- Één van de prioriteiten is het verzekeren van commerciële uitvoerbaarheid. Dit vereist een strikte aandacht voor vraag, productkwaliteit, marketing, investering in zakelijke bekwaamheden en het insluiten van de private sector.
- Economische maatregelen moeten zowel vaste jobs als tijdelijke inkomenskansen uitbreiden, terwijl zowel vraag (vb. markten) als aanbod (vb. producten van de armen) aangepakt moeten worden
- Niet-financiële voordelen (vb. toegenomen participatie, toegang tot middelen) kan de kwetsbaarheid verminderen. Er kan nog meer gedaan worden, door deze te richten.
- PPT is een investering voor lange termijn. Er moet met vooruitzichten worden omgegaan en ondertussen moeten zich voordelen op korte termijn ontwikkelen
- Externe fondsen kunnen vereist en gerechtvaardigd zijn, om de aanzienlijke transactiekosten te dekken, die veroorzaakt worden door het oprichten van

vennootschappen, ontwikkeling van deskundigheid en herziening van het beleid. (gewoonlijk niet voor directe subsidies aan ondernemingen)

4.4.1.7 Betrokkenheid van beheerders

De regering, de private sector, NGO's, gemeenschapsorganisaties en de armen zelf, hebben allen cruciale en verschillende rollen bij de uitvoering van PPT. De private sector kan meteen in PPT-vennootschappen betrokken worden. Private uitvoerders kunnen minimaal deelnemen aan de product- en marktontwikkeling, om het commerciële realisme te verzekeren. Sommige zaken kunnen enkel door overheden geregeld worden, dus het is een groot voordeel als de regering een leidende rol heeft bij PPT. Er is minstens een beleidsmilieu nodig dat PPT bevordert. De armen zelf spelen een essentiële rol in PPT, maar het is noodzakelijk dat deze georganiseerd worden op gemeenschapsniveau, om effectief in toerisme ingezet te kunnen worden. Een vierde partij is dikwijls een onschatbaar voor het katalyseren en ondersteunen van de inspanningen van anderen voor PPT. Dit is dikwijls de functie van een NGO.

PPT kan ook bevordert worden door donors, omwille van hun rol in de ondersteuning van toeristische plannen en door duurzaam toerisme.

4.4.1.8 Relevantie tot de vermindering van armoede.

De vermindering van armoede door PPT kan belangrijk zijn op lokaal of op districtsniveau. De strategieën van PPT lijken in staat te zijn om de industrie aan de rand te doen kantelen, om de mogelijkheden voor de armen uit te breiden. Ze hebben tevens potentieel voor een uitgebreide toepassing doorheen de industrie. Nochtans hebben ze tot hertoe weinig maar weinig vooruitgang in nationale verzamelingen geboekt, omdat de initiatieven kleinschalig zijn, slechts van toepassing op een bepaalde plaats of in vroege uitvoeringsstadia. Nationale invloeden zouden een verschuiving in de sector vereisen en zullen met de locatie en met de relatieve grootte van toerisme variëren. Desondanks zouden miljoenen armen beïnvloed worden, indien de mogelijkheden voor de armen toegankelijk zouden worden in alle plaatsen in het zuiden, waar toerisme van betekenis is.

Het is zeer moeilijk om de rendabiliteit van PPT te beoordelen: huidige initiatieven moesten proefondervindelijk werken en het heeft veel gekost om ze uit te voeren. Niettemin, indien toekomstige lokale inkomsten, niet-financiële voordelen en beleidsveranderingen geschat zouden worden, zou het kostenvoordeel waarschijnlijk een positief resultaat hebben. Men kan kosten drukken, door ervaringen bij benaderingen van PPT uit te wisselen.

4.4.1.9 Bevorderen van PPT

Uit positieve ervaringen blijkt dat de uitvoering van PPT een uitdaging is, waarbij verschillende partners betrokken zijn.

- Degenen die bij toerisme betrokken zijn, zoals beleidsvormers, planners, ondernemingen, consultants, moeten pro-poor zaken op alle niveaus impliceren
- Degenen die op grotere schaal betrokken zijn bij de reductie van armoede of van landelijke ontwikkeling, moeten de het relatieve potentieel van toerisme op hun werkterrein onderzoeken en benutten.
- PPT kan een goede onderneming zin geven, vooral wanneer het de consument meer keuze biedt. Een gedeeld engagement moet op commerciële kans en niet slechts op ethische aantrekkingskracht gebaseerd zijn
- Duurzaam toerisme moet voor de vermindering van armoede aangewend worden. Dit vereist een verschuiving van de aandacht voor milieu naar armoede en van noordelijke naar zuidelijke bestemmingen. Omdat begeleiding en normen voor sociale kwesties binnen initiatieven voor duurzaam toerisme vaak zwak zijn, moeten praktische lessen van PPT erin opgenomen worden.

4.4.2 Voluntoerisme

4.4.2.1 Definiëring

Voluntoerisme wordt gedefinieerd als een naadloos geïntegreerde combinatie van vrijwillige diensten aan een bestemming en de beste traditionele elementen van reizen – kunst, cultuur, geografie, geschiedenis en recreatie – in die bestemming²⁷

Anders gezegd, heeft voluntoerisme de bedoeling om naar een bepaalde bestemming te reizen, om daar rechtstreeks in interactie te treden met de bestemming en de lokale bevolking. Door dit soort vrijwillige medewerking wil men het welzijn van deze volkeren verbeteren d.m.v. socio-culturele ontwikkeling of milieubehoud. Daarbij tracht men de negatieve invloed van toerisme op cultuur en milieu te verminderen.

De term “Voluntoerisme” werd voor het eerst vermeld in 1998 door het personeel van de Toeristische Dienst van Nevada, toen die het verschijnsel wilde benoemen van individuele reizigers die vrijwillig meewerkten aan de ondersteuning van toerisme. Hierop lanceerde de Gouverneur van Nevada de Voluntoerisme-Prijs als erkenning voor deze vrijwilligers. Dit vormde de aanleiding voor de ontwikkeling van een nieuwe vorm van toerisme, waarbij de niet-commerciële sector gecombineerd werd met de toeristische sector.

Hieruit blijkt dat Volutoerisme een nieuwe trend in de toeristische industrie is. Reizigers willen niet enkel maar naar een bestemming reizen, maar deze ook echt intens ervaren.

Voluntoerisme kan dus beschouwd worden als een tussenvorm van ecotoerisme en vrijwilligerswerk, omdat ook hier de aandacht uitgaat naar het welzijn van de lokale bevolking en natuurbehoud. Het biedt ecotoeristen de gelegenheid om zowel de bestemming te ervaren als er zelf een nuttige bijdrage aan te leveren.

4.4.2.2 Organisaties en ondernemingen

Voluntoerisme is zoals gezegd, een relatief recent verschijnsel. Deze vorm van toerisme wint meer en meer aan populariteit, het is dus niet te verwonderen dat er de laatste jaren meer organisaties en ondernemingen ontstaan zijn, die rond dit concept reizen aanbieden. Zo is de Nederlandse organisatie Commundo actief in verschillende landen op het gebied van voluntoerisme. Ook Fundación Yanapuma in Ecuador, houdt zich in zekere mate bezig met voluntoerisme, door vrijwilligers naar inheemse gemeenschappen te sturen om daar bijvoorbeeld mee te werken aan de opbouw van sanitaire infrastructuur.

Een andere organisatie is GlobeAware, die over het concept een lijst van media voorziet op <http://www.globeaware.org/Content/press/>. Verder kan men ook terecht op de site www.e-volunteerism.com/quarterly/07jan/07jan-along.php, die een geselecteerde lijst biedt voor vrijwilligersvakanties. Twee andere voorbeelden van sites die mensen verbindt met een voorkeur voor vrijwilligerswerk, zijn: Go Differently op www.godifferently.com/voluntourism.asp en North by North East Tours op www.north-by-north-east.com/articles/08_05_1.asp

Een voluntoeristische rondreis omvat een bezichtiging van de omgeving van een gemeenschap of regio en een vrijwilligersproject, waar de toerist een bijdrage kan leveren. De toerist draagt hierdoor op verscheidene manieren aan de gemeenschap of de regio bij, doordat hij zich actief inzet en er bovendien inkomen wordt gegenereerd door de prijs die er voor de rondreis betaald wordt.

De beste website om meer over voluntoerisme te weten te komen, is VolunTourism International op www.voluntourism.org, die een enorm aantal artikels over het concept verstrekt, een gratis digitale nieuwsbrief aanbiedt en het jaarlijkse Voluntoerisme Forum in Washington DC steunt.

Hun speciale manoeuvre is om de reisindustrie (touroperators, reisplanners en congresbureaus) te mobiliseren om partner te worden van vzw's en opleidingsprogramma's. Op hun commerciële website www.volunteertourism.com, wordt publiciteit gemaakt voor voluntoeristische programma's in de vorm van incentives.

²⁷ Bron: http://www.sustainabletravelinternational.org/documents/op_tp_voluntourism.html

Susan J. Ellis is de voorzitter van Energize, Inc., een opleidings-, advies en publiciteitsfirma, dat zich specialiseert in vrijwilligerswerk. Zij heeft onderzoek gedaan naar de voordelen, nadelen en mogelijkheden van voluntoerisme, zoals hieronder vermeld.

4.4.2.3 Voordelen van Voluntoerisme

Wanneer voluntoerisme goed georganiseerd en doordacht gepland is, hebben beide partijen, d.w.z. vrijwilligere en gastbestemming, er voordeel bij. De voornaamste voordelen zijn de volgende:

- Voluntoerisme komt tegemoet aan de wensen van drukbezette mensen die wensen om zowel vrijwilligerswerk te verrichten als te reizen. Het biedt speciale voordelen aan families die een memorabele gedeelde ervaring voor iedereen willen en aan de vele volwassen alleenstaanden (van alle leeftijden) die de voorkeur geven aan vakantie in het gezelschap van anderen. Gezien de eerdere bevolkingsexplosies, zal voluntoerisme voor hen nog wel een aantal jaar zeer populair blijven.
- Goedgeleide ogenblikken van vrijwilligershulp, kan uitermate productief zijn voor vele types van projecten die nood hebben aan bereidwillige hulp. Bijvoorbeeld na een natuurramp, kan het schoonmaak- en herbouwwerk jaren duren en een constante stroom van nieuwe vrijwilligers kan deze kracht in stand houden.
- Het meest ideale is een mens-tot-mens ervaring, waarin zowel de helper als de geholpene elkaar leren kennen. Vrijwilligers streven ernaar om culturele uitwisseling en begrip te creëren, zelfs korte periodes van samenwerking leiden ertoe dat iedereen in de wereld van de andere(n) wordt betrokken.
- Positieve ervaringen van een voluntoerist kunnen leiden tot een meer langdurige dienstverlening, hetzij in de vorm van een terugkeer naar hetzelfde land of hetzij in meer ontwikkelde en doordachte vormen van vrijwilligerswerk in het eigen land, voor internationale of ontwikkelingskwesaties.

4.4.2.4 Nadelen van voluntoerisme

Er kunnen problemen rijzen, wanneer de organiserende instellingen niet werkelijk begrijpen, hoe ze dit soort ervaring voor iedereen succesvol kunnen maken. Indien dat het geval is, kan het eerder schadelijk dan voordelig zijn. Men moet hiervoor onder meer rekening houden met het volgende:

- Keuze van de opportuniteiten voor vrijwilligerswerk. Deze moeten echte noden zijn en vrijwilligers moeten zich binnen een periode van een week echt nuttig kunnen maken.
- Men moet uitmaken wat de vereisten voor vrijwilligers zijn en of deze een sollicitatieproces moeten doormaken.
- Er moet vermeden worden dat de aangeboden vrijwilligersprogramma's niet slechts dienen om andere vrijetijdsbesteding te verbergen. Anders wordt er aan het hele idee afbreuk gedaan.
- Er moet voor zowel de buitenlandse vrijwilligers, als voor de lokale ontvangers van de dienstverlening, een oriëntatie en training voorzien worden, om ervoor te zorgen dat beide partijen volledige voorbereid zijn, om maximaal voordeel uit de ervaring te halen.
- Men moet een verantwoordelijke ter plaatse voorzien, die in staat is mogelijke problemen op te lossen.
- Er moet bepaald worden hoe het risicobeleid wordt geregeld. Zo moet men uitmaken welke partijen er beschermd dienen te worden tegen opzettelijk wangedrag.
- Er moet nagegaan worden of er een overeenkomst bestaat met de organisators, om het project te voltooien

De grootste kritiek die men over het algemeen op vrijwilligersvakanties geeft, is dat zij slechts de trend van sporadisch vrijwilligerswerk uitbreiden, waarin bevredigende uitbarstingen van dienstverlening de vrijwilliger wel vermaak bezorgen, maar niet erg nuttige hulp verschaffen aan de ontvangers of aan het complexe doel.

4.4.2.5 Mogelijkheden van voluntoerisme

Opmerkelijk is dat, terwijl de meer ontwikkelde landen alle moeite doen om materialistisch risicobeleid en –procedures te ontwikkelen, het tegelijkertijd toch mogelijk is om meer en meer kansen voor buitenlands vrijwilligerswerk te creëren, schijnbaar zonder onderzoekseisen.

Wanneer belangrijke projecten met weinig middelen toch vrijwilligers kunnen ontvangen, die van ver zijn komen reizen, kunnen beide partijen toch bereid zijn om de risico's te nemen.

Momenteel worden mensen van Noord-Amerika en Europa naar ontwikkelingslanden in Afrika, Zuid-Amerika en Azië, door de grote meerderheid van vakantieprojecten voor vrijwilligers. Voornamelijk omdat het geld, tijd en de mogelijkheid tot buitenlands reizen vereist, wat hoofdzakelijk in de Eerste Wereld beschikbaar is. Maar misschien dat het concept ooit in beide richtingen uitgevoerd zal worden. De orkaan Katrina was een ramp die invloed had in de hele wereld.

Organisaties die voluntoeristische projecten willen aanbieden, moeten volgende mogelijkheden overwegen:

- Mogelijke nabijheid van een populaire toeristische bestemming. Indien dat het geval is, kan men enkele reisorganisators benaderen, omtrent het aanbieden van een pakketreis dat zowel ontspanning als dienstverlening omvat. Gedurende deze pakketreis kunnen de vrijwilligers voor enkele dagen of weken aan het project deelnemen.
- Mogelijk tot het verstrekken van hulp aan vrijwilligers. Indien het mogelijk is om zich met vrijwilligersorganisaties te verbinden die in eigen land vrijwilligersmogelijkheden aanbieden buiten de vakantieperiodes, dan kan men deze vrijwilligers doorheen het jaar bijstaan.
- Mogelijke associatie met een overzeese organisatie, teneinde reisuitswisselingen te bewerkstelligen, waarbij enkelingen of groepen vakanties in beide locaties afwisselingen, wat meer lopende dienstverleningsprojecten toelaat, die aandacht behoeven over een langere periode.

Voluntoerisme betreft mensen van elke leeftijd en sociale klasse, die de wereld rondreizen om hulp te bieden aan gemeenschappen in nood en om de cultuur heel intens te ervaren. Deze combinatie van expeditie en inspiratie wint aan populariteit, vooral dankzij het groeiende aantal en de toenemende variatie van beschikbare mogelijkheden. Reizigers moeten niet langer voor maanden in het buitenland vertoeven om een betekenisvolle bijdrage te leveren. Tegenwoordig is het mogelijk om invloed op een hele gemeenschap te hebben, in een periode van één of twee weken, of zelfs tijdens hun huwelijksreis. Het resultaat is steeds dat de vrijwilligers daarna tevreden zijn dat ze de gemeenschappen of regio's hebben kunnen helpen.

4.4.3 Community-based Ecotoerisme

Zie hoofdstuk 4: "Community-based Ecotoerisme"

4.5 Ecotoerisme op de toeristische markt

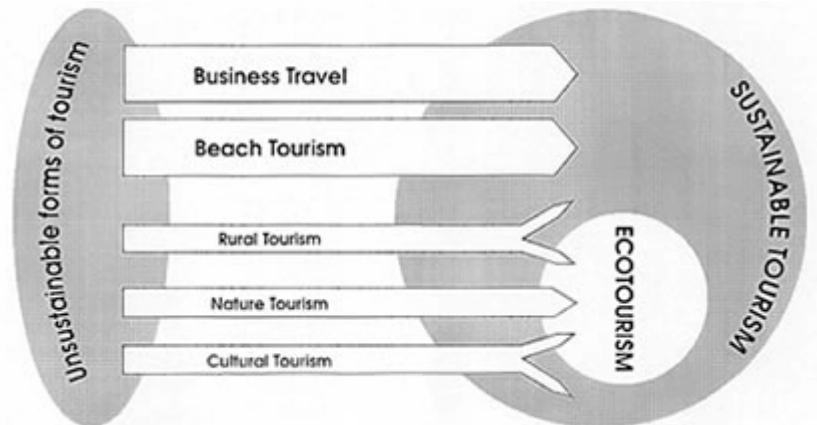
Enkele organisaties zijn zeer duidelijk geweest in het bepalen van de verschillende kenmerken.

Het Infopunt Duurzaam Toerisme vermeldt de volgende kenmerken van Ecotoerisme:

- Het is een producttype (geen ontwikkelingsvisie, zoals duurzaam toerisme)
- Het is een onderdeel van natuurtoerisme
- Het houdt verband met cultureel en ruraal toerisme
- Het is een groeiende nichemarkt in het toeristisch aanbod

- Het kan individueel beoefend worden of in kleine groepen van maximaal 25 personen. De groepsreizen hebben meestal een educatieve toets, er wordt gebruik gemaakt van lokale, gespecialiseerde gidsen
- Er wordt gebruik gemaakt van kleinere accommodaties met een beperkte capaciteit
- De touroperators die aanbieden zijn meestal klein of middelgroot. Zij behoren eerder tot het nichesegment van de toeristische markt.²⁸

Schematisch kan ecotoerisme op verschillende manieren voorgesteld worden. Wanneer men ecotoerisme als een concept van duurzame ontwikkeling beschouwt, krijgt men volgende figuur:

Strasdas 2001 (drawn by M. Meier)

Figuur: Ecotoerisme als een concept van duurzame ontwikkeling²⁹

Hieruit blijkt dat ecotoerisme als de duurzame vorm van natuurtoerisme wordt opgevat.

De tweede figuur toont waar ecotoerisme in de grotere toeristische markt wordt gesitueerd. Ecotoerisme vormt hier hoofdzakelijk een onderdeel van natuurtoerisme, maar kan ook voorkomen als onderdeel van cultureel of ruraal toerisme. De figuur toont ook dat ecotoerisme verschillend is van avontuurtoerisme, dat ook een onderdeel is van natuurtoerisme.

Source: World Tourism Organization, modified by Strasdas 2001

Figuur: Ecotoerisme als marktsegment³⁰

4.6 Nadelen van ecotoerisme

Ecotoerisme wordt wereldwijd gepromoot en doet vele vragen rijzen. Één van de voornaamste vragen is, wie voordeel heeft van het ecotoerisme. Er zijn vele onderzoeken gebeurd naar deze kwestie, en hieruit is gebleken dat winst van deze onderneming uiteindelijk naar de staat gaat of naar privé-ondernemingen en niet naar de lokale bevolking. Op dezelfde manier kan men zich ook afvragen vanaf welk punt ecotoerisme start met het veroorzaken van degradatie en verstoring van de elementen, die men in eerste instantie

²⁸ Bron: Woordenlijst 'Duurzaam Toerisme' – 2003, Infopunt Duurzaam Toerisme, 2003, 26 Pag., p. 12

²⁹ Bron: Ecotourism: Principles, Praces & Policies for Sustainability, M. E. Wood, 64 pag, United Nations Publication, 2002, p. 10

³⁰ Bron: Ecotourism: Principles, Praces & Policies for Sustainability, M. E. Wood, 64 pag, United Nations Publication, 2002, p. 11

probeerde te beschermen. Er zijn felle tegenstanders van ecotoerisme, die de indruk hebben, dat ecotoerisme lokale volkeren heeft verbannen en dat het sociale en culturele degradatie heeft veroorzaakt. Anderzijds kunnen voorstanders van ecotoerisme ook aantonen, dat ecotoerisme toch ook voor voordelen heeft gezorgd voor de biodiversiteit en de lokale bevolking.

Ondanks het feit dat ecotoerisme de bedoeling heeft om een benadering te zijn om biodiversiteit zelffinancierend te maken of om een financiële stimulans te zijn voor gemeenschappen om te conserveren, blijft het een controversieel concept.

4.6.1 Enkele negatieve socio-economische en milieu-invloeden van ecotoerisme

Indien ecotoerisme niet wordt uitgevoerd, met toepassingen van de eerder vermelde criteria en zonder een behoorlijke planning en organisatie, kan dat zogenaamde ecotoerisme de volgende invloeden hebben

4.6.1.1 Milieukosten

In tegenstelling tot de milieuvoordelen, die eerder duidelijk omlind zijn, zijn de kosten veel minder opvallend en soms moeilijk te ontdekken. Daarom moeten overheden die ecotoeristische ontwikkeling steunen, waakzaam zijn bij de bescherming van hun nationale parken en nauwgezet in de beveiliging tegen corruptie.

Overcapaciteit van bezoekers

Wanneer ecotoerisme een te snelle groei kent, bestaat het gevaar dat kwetsbare ecosystemen niet in staat zijn een onbeperkte stroom toeristen te weerstaan. Een ander probleem is dat, in hun zoektocht naar het exotische, reizigers vaak aangetrokken worden door de meest zeldzame dieren en meest kwetsbare planten, in plaats van op traditionele stadsvakanties of strandvakanties te gaan. Wanneer toeristen bereid zijn ervoor te betalen en een grote bron van inkomsten zijn, is het moeilijk om hen toegang hiertoe te weigeren. Hierom moeten de overheidsdiensten deze moeilijke beslissingen nemen, rekening houdend met het verleden en met vooruitzichten voor de toekomst. Zonder zorgvuldige planning, leidingen en beheer, zal ecotoerisme de huidige invloeden van toerisme op milieu, samenleving en economie niet beëindigen en zal het er nieuwe creëren, zoals milieuafbraak, vervuiling en een vergroting van de kloof tussen rijk en arm.

Culturele degradatie

Ecotoeristische ondernemingen onteigenen lokale volkeren, als deze de toegang wordt geweigerd tot het gebied in kwestie enerzijds, terwijl toeristen worden aangemoedigd om ernaar toe te gaan anderzijds. Het resultaat is vaak, dat lokale volkeren van hun traditionele gronden, levenswijzen en erfgoed weg worden gedwongen.

De instroom van buitenstaanders als toeristen en ondernemers, kan sociale en culturele degeneratie van de lokale bevolking veroorzaken.

Verder kunnen culturele ontwikkelingsprojecten, die te intensief worden uitgevoerd, een grote druk op de lokale bevolking leggen en zelfs als bedreigend overkomen.

Greenwashing/Groenwassen

Aangezien de markt van ecotoeristen groeit, wordt het gebruik van het voorvoegsel "eco" steeds populairder. Dit kan tot vele misbruiken van de benaming leiden, aangezien vele aanbieders van toeristische goederen en diensten, zelf vaak niet weten wat de betekenis achter de term is. Maar het is niet enkel onwetendheid, dikwijls heeft men enkel de bedoeling om meer ecotoeristen aan te trekken, zonder daarbij aan de criteria van ecotoerisme te voldoen. Bijvoorbeeld Tegenwoordig maken vele touroperators, reisagenten en eersteklas hoteliers gebruik van touroperators met een massa-aanbod, die eco-pakketreizen aanbieden, om argeloze rijkere 'ecotoeristen' aan te trekken. Wat zij eigenlijk aanbieden, zijn de traditionele natuurritten, die geen verband houden met het zuivere ecotoerisme.

Dit soort strategie kan van korte duur zijn of kan de toekomst van ecotoerisme in bestemmingen beschadigen. Met andere woorden, in sommige bestemmingen kunnen

ecotoeristische ondernemingen een schadelijke misleiding zijn. Ze vermarkten toerisme als zijnde milieuvriendelijk, maar in feite vernietigen ze de ecosystemen, waarvan ze zeggen het te zullen beschermen.

Het ecotoeristisch label kan ook aan slecht geplande programma's gekoppeld worden, die lokale volkeren weinig anders verschaffen dan sociale druk en milieudegradatie, terwijl ze de toerist ontevreden en bedrogen achterlaten.

Om zich tegen deze valstrikken van het toerisme te beschermen, heeft onder meer Costa Rica een programma opgesteld, dat tot doel heeft de meest milieuvriendelijke parken en vakantieoord, het Certification of Sustainable Tourism programma. Desondanks stellen sommigen dat soepele certificeringreglementen geleid hebben naar een soort van groenwashing van onwaardige dienstzaken in deze bestemmingen. Grote hotels kunnen bijvoorbeeld zonder al te veel moeite een certificaat krijgen, zonder zelfs actief conservatie-inspanningen te stimuleren. Enkel door het gebruik van biologisch afbreekbare schoonmaakproducten, zorgvuldig omgaan met afvalbeheer, recycling en het vermijden van het gebruik van pesticiden.

Winst door bescherming

Er bestaan ook onverschillige winstbeluste gidsen, die de inspanningen voor conservatie erg kunnen ondermijnen, welke noodzakelijk zijn voor duurzaam ecotoerisme. Dit komt onder meer voor in Costa Rica, wat duidt op een gevaarlijk gebrek in de handhaving van sommige beschermde gebieden en ook op het volledige gebrek aan respect voor de fauna en flora van sommigen die bij de ecotoeristische industrie betrokken zijn en die hiervan hun broodwinning maken. Op deze manier kan ecotoerisme veroorzaken dat het wilde dierenleven van een land tot een handelsproduct wordt gemaakt. Dit fenomeen vertegenwoordigt een verkeerde opvatting van de principes van ecotoerisme, dat bescherming voor winsten stelt. Het grootste gevaar bij het omvormen van een ecosysteem in een handelsproduct, is dat men de natuurlijke rijkdommen van een land gaat uitbuiten, omwille van het economische voordeel.

Gebrekkige handhaving

Beperkte fondsen, gebrekkige lokale bekwaamheid en corruptie, kunnen allen leiden tot nonchalante uitvoering van inspanningen voor conservatie. Ontwikkelingslanden hebben vaak geen middelen om personeel op te leiden, wat noodzakelijk is voor het efficiënt regelen en beschermen van een nationaal park of wildreservaat.

Ongeregelde toeristische activiteit kan verstoring van fauna en flora veroorzaken... Bezoekers kunnen broedende vogels verstoren en het gebruik van flitslichten kan dieren verschrikken en verontrusten. Regelmatige beschadiging aan flora kan hun regeneratie mogelijk beïnvloeden.

Afhankelijkheid van Internationale Donaties

Terwijl internationale ondernemingen belangrijk zijn voor het dekken van tekorten in het budget, kan een afhankelijkheid van buitenlandse geldschieters en schenkers die het ecosysteem van het land niet begrijpen, de overheidscontrole van de conservatie-inspanningen destabiliseren en naar een gebrek aan coördinatie leiden, wat betreft het uitvoeren van milieupolitiek.

Het ecologische reizen kan zelfs sneller verlopen dan de toeristische industrie in zijn geheel, waarbij sommige milieuactivisten die zich afvragen of ecotoeristische ontwikkeling zorgvuldig genoeg werd uitgevoerd. Men stelt dat de meeste programma's ontworpen zijn door elite en buitenlanders, die meer aandacht besteden aan winsten dan aan conservatie en die het ecosysteem van een gebied niet voldoende analyseren, vooraleer ze beginnen met ontwikkeling. Hoe dan ook, vooraleer de volledige ecotoeristische industrie van een land kan worden beoordeeld, is het belangrijke een onderscheid te maken tussen de problemen die betrekking hebben op de huidige toeristische projecten en de problemen i.v.m. aanbieders van reisdiensten die het publiek misleiden, doordat ze zichzelf foutief identificeren als ecotoerisme.

4.6.1.2 Economische kosten

Hoewel de generatie van binnenlandse tewerkstelling en economische kansen voor de lokale bevolking, één van de standaards van ecotoerisme is, is nauwkeurige controle nodig om te voorkomen dat winsten deze gebieden verlaten, om in de handen van de elite van rijkere naties terecht te komen. Bovendien, indien ontwikkelingsprojecten door rijke zakenlui worden gemonopoliseerd, die op zoek zijn naar economische winst op korte termijn, is kan dit ten koste van zowel bevolking als milieu zijn.

Lekverlies

Vele ontwikkelingslanden hebben de middelen niet om de infrastructuur te construeren, die noodzakelijk is voor toeristische ontwikkeling, wat ertoe leidt dat ze zich gaan richten naar buitenlandse ondernemingen en internationale donors. De uitgebreide betrokkenheid van buitenlandse investeerders kan tot een probleem van lekverlies leiden, waarin de winsten die door de toeristische sector gegenereerd worden, niet in het land blijven. Daarom geloven sommige milieuactivisten en theoretici in de ontwikkeling, dat het voor ecotoerisme belangrijk is, om zich op een kleinschalige opbouw te concentreren, die zonder veel betrokkenheid van buitenstaanders.

Uitbuiting van lokale werkrachten

De plaatselijke bevolking wordt vaak uitgesloten van het ontwikkelingsproces en wordt verwezen naar banen met minimumlonen of naar de niet officiële economie van straatverkoop. Deze arbeiders zijn vaak betrokken bij industrieën zoals houthakken, stropen of landbouw, die onverenigbaar zijn met ecotoerisme. Zoals het feit dat lokale volkeren, in plaats van vergoed te worden voor de overschakeling naar beroepen in de toeristische industrie, jobs ontvangen die vaak onderbetaald zijn (al zijn ze dan beter betaald dan in de landbouw) en daarbij beperkt worden in de mogelijkheid tot sociale promotie. Ondertussen gaan bestuurlijke posities naar buitenlanders of elite die onderwijs in steden hebben genoten.

Volgens een onderzoek bij grote internationale hotelketens in ontwikkelingslanden, gaat een gemiddelde 23% van hun lonen naar buitenlanders, zelfs ondanks dat een gemiddelde 93% van de arbeidskracht afkomstig is van de plaatselijke bevolking.

Instabiliteit

Ondanks dat de vraag naar toerisme de laatste jaren toeneemt, kan de reisindustrie van een land onstabiel zijn en een daling in de markt kan ieder moment voorkomen. Zo kunnen plotse politieke instabiliteit, toenemende misdaadcijfers, terrorisme of bedreigingen van een globale economische teruggang, een onverwachte sterke daling in toerisme teweegbrengen.

Alle industrieën zijn geneigd om een begroting op te stellen voor problemen, uitbuiting, instabiliteit en slecht beheer. Ecotoerisme vormt hierbij geen uitzondering. Zorgvuldige regeling is noodzakelijk om te verzekeren dat de meest winstgevendende posities niet door buitenlanders en elite in beslag worden genomen, anders kunnen de gevolgen zowel milieu- als de economische doelstellingen voor ecotoerisme ondermijnen. Bijvoorbeeld, als de lokale bevolking zich van de toeristische markt buitengesloten voelt, zullen ze niet gemotiveerd zijn om deel te nemen in conservatie.

Één van de voorzorgsmaatregelen is het stellen van wettelijke grenzen aan het aantal jobs en inkomsten dat in de lokale gemeenschap moeten blijven. Ondanks dat zulke reglementen beschouwd kunnen worden als onjuist protectionisme of een belemmering van economische ontwikkeling, kunnen deze resultaten getolereerd worden, als het eindresultaat een toeristische industrie is, die zowel duurzaam is voor milieu en economie en gevoelig voor cultuur.

5 Community-based Ecotoerisme/ Ecotoerisme in gemeenschappen

Aangezien de Engelstalige term “Community-based” veel eenvoudiger in gebruik en internationaal meer bekend is, zal ik deze term consequent vermelden, in plaats van het Nederlandstalige “in gemeenschappen”.

5.1 Wat is Community-based Ecotoerisme?

Community-Based Ecotoerisme is een vaak bediscussieerde term. Soms wordt het gebruikt om gewoonweg een vorm van toerisme te identificeren, waar de motivering van bezoekers, met de daarbij horende verkoopspraatjes, geconcentreerd wordt op de observatie van natuur. Deze algemene marktsector wordt steeds meer natuurtoerisme genoemd. Het echte ecotoerisme vereist echter een proactieve benadering die de negatieve invloeden van toerisme wil verzachten en de positieve invloeden wil versterken.

De term ‘community-based ecotoerisme’ (CBE), is een meer sociale vorm van ecotoerisme. In zijn basisconcept verwijst community-based ecotoerisme naar ecotoeristische ondernemingen die in het bezit zijn van en bestuurd worden door de gemeenschap. Hierbij wordt het voornaamste deel van de voordelen binnen de gemeenschap gehouden. Verder impliceert community-based toerisme dat een gemeenschap zorg draagt voor zijn natuurlijke bronnen, om inkomsten te verwerven door het uitvoeren van een toeristische onderneming en dat inkomen te gebruiken om hun levens te verbeteren. Dit houdt conservatie, handelsonderneming en gemeenschapsontwikkeling in.

In om het even welke community-based ecotoeristische onderneming zullen er indirecte en directe deelnemers en directe en indirecte begunstigden zijn. Het is belangrijk dat de hele gemeenschap een zeker niveau van betrokkenheid en een zeker niveau van voordeel heeft. Directe deelnemers in een ecotoeristische onderneming in een gemeenschap, zullen bestaan uit het bestuurscomité en de actuele arbeiders die betrokken zijn bij de productie van goederen en diensten voor verkoop. In sommige gevallen zullen hoofdgebruikers van een bron, ook als deelnemers bij een project onderneming betrokken kunnen worden.

Directe begunstigden kunnen werknemers, vervaardigers van handwerk, gidsen, commissieleden...zijn, terwijl indirecte begunstigden bestaan uit de leden van de ruimere gemeenschap, als ontvangers van ontwikkelingsprojecten voor de gemeenschap, die gefinancierd worden door inkomsten uit het toerisme.

Terwijl naburige bewoners degenen zijn die het meest direct beïnvloed worden door de oprichting van parken en beschermde gebieden, bevinden zij zich ook in de positie om het meeste voordeel uit de conservatie ervan te halen.

Door bewoners bij het ecotoeristisch ondernemen te betrekken, kan niet alleen aan de economische behoeften van lokale volkeren voldaan worden, maar kan hun “plaatsbewustzijn” ook gehandhaafd en verhoogd worden, wat essentieel is voor conservatie op lange termijn.

Een ander doel van community-based ecotoerisme is om de toerist de kans te geven om te ervaren hoe het leven in een voorouderlijke inheemse gemeenschap is, door in contact te komen met de mensen uit de gemeenschap en door in hun dagelijkse activiteiten te delen of op een directe manier over hun tradities te leren. Landelijke gemeenschappen bezitten vaak een rijkdom aan lokale kennis en een uitgesproken waardering voor hun natuurlijke en culturele erfgoed.

Wanneer community-based ecotoerisme doordacht georganiseerd is en kwalitatief uitgevoerd wordt, kan dit voor beide partijen vooral voordelen opbrengen. De toerist krijgt een unieke ervaring, die niet geëvenaard kan worden door welk reisagentschap dan ook, terwijl de gemeenschap de winst uit hun toeristische activiteiten ter ieders voordeel aanwendt.

5.2 Doelstellingen van Community-based Ecotoerisme

- Bijdragen aan het verhogen en/of verbeteren van de conservatie van natuurlijke en/of culturele bronnen, waaronder biodiversiteit, water, wouden, culturele landschappen, monumenten...
- Bijdragen aan het milieubewustzijn van de lokale bevolking, door hen in te lichten over de gevaren van het overdadig gebruiken van middelen en van het onbeperkte aantal toeristen.
- Promoten van nieuwe economische stimulansen d.m.v. ecotoerisme, zoals de verkoop van een grote verscheidenheid aan lokale (milieuveilige) producten, handwerk en geneeskrachtige planten, waarbij de lokale economie wordt gediversifieerd en enige "ondernemingsgeest" wordt gecreëerd.
- Verzekeren dat eigendom en controle door de gemeenschap tot stand worden gebracht en dat een deel van de winsten eerder naar ontwikkelingsprogramma's van de gemeenschap vloeien, dan dat ze enkel voor persoonlijke verrijking dienen.
- Cultiveren van een gevoel van trots en gemeenschap, door een herleving of behoud van "traditionele" gewoonten en culturele technieken, die ook, als een bijwerking, toeristen aantrekken.
- Bijdragen aan lokale economische ontwikkeling d.m.v. toenemende toeristische inkomsten en andere voordelen voor de gemeenschapsleden en liefst naar een toenemend aantal deelnemers toe.
- Aanmoedigen tot een niveau van deelname door de gemeenschapsleden, liefst zich ontwikkelend naar zelfmobilisatie, wat echter niet altijd noodzakelijk het geval is.
- Mogelijkheden creëren voor opleiding en technische bijstand.
- Ontwikkelen van de bekwaamheid van de gemeenschap, wat betreft het beheer van financiële middelen of het oprichten van fondsen voor de ontwikkeling van de gemeenschap
- Leiden van vestiging van goedgeleide reservaten, educatieve faciliteiten (zoals museums of botanische tuinen) en ander attracties.
- Zowel tegemoet komen aan de wensen van de toeristen, wat betreft avontuur en comfort, als bijdragen aan het vervullen van de economische basisbehoeften van de gemeenschap, door het aanwenden van natuurlijke en culturele middelen bij de lokale ontwikkeling.
- Het leveren van een sociaal en milieuverantwoord product aan de toerist.

5.3 Eigenschappen en principes van Community-based Ecotoerisme

Dit type van toerisme houdt gewoonlijk het volgende in:

- een kleiner aantal bezoekers
- milieu- en culturele educatie
- uitgebreidere voordelen voor de gemeenschap
- Strenge controle over het aantal en het type van bezoekers

De Toeristische Dienst van Toerisme van Costa Rica, heeft in samenwerking met de Alliantie van Organisaties voor de versterking van Landelijk Community-based toerisme (Alliance of Organizations for the enhancement of the Community Rural Tourism), enkele fundamentele principes opgesteld, die in de ontwikkeling van ruraal toerisme in gemeenschappen gegarandeerd moeten worden. :

- Toeristische milieuproducten die een duurzaam gebruik van het ecosysteem moeten promoten. Dit omvat onder meer een evaluatie van de invloeden van de toeristische

activiteit op de natuurlijke omgeving en de instelling van corrigerende acties en goede toepassingen, om de bedreiging voor de integriteit van de ecosystemen te vermijden.

- Integratie van milieueducatie, gericht op de versteviging van omgevingscultuur
- Landelijke community-based toerisme beschouwen als een geheel, dat in interactie treedt met andere economische en sociale activiteiten.
- Voorrang aan kernactiviteiten
- Voorzetting van ondernemingsintegratie die gericht is op het vereenvoudigen van de creatie van marketingkanalen.
- Promotie van de diversificatie en innovatie van het aanbod in relatie met het duurzaam gebruik van natuurlijke en culturele attracties.
- Voorrang aan mechanismen die de gelijke verdeling garanderen van de voordelen die worden gegenereerd door toeristische activiteiten op lokaal en regionaal niveau en die de ontwikkeling van culturele waarden in de gemeenschappen garanderen.
- Bescherming en ontwikkeling van culturele waarden
- Promotie van de actieve deelname door vrouwen
- Sociale integratie van minderheden, waaronder ethische minderheden
- Integratie en lokale concentratie van toeristische diensten
- Gebruik van lokale arbeidskrachten, waardoor er een sociale zekerheid vereist is, bij wet ingesteld dient te worden
- Promotie van toeristische productkwaliteit door opleiding van de gemeenschap

Verder moet men er rekening mee gehouden dat hier enkel richtlijnen worden gegeven, maar het belangrijkste zijn nog steeds de acties die ondernomen worden.

Aangepaste recreatieve activiteiten en activiteiten voor personen met speciale interesses, zoals spoorzoeken, fotografie en conservatieprogramma's waaraan kan deelgenomen worden, kunnen ook een onderdeel van ecotoerisme zijn. In sommige plaatsen, kunnen jagen en vissen ook bij de aangepaste activiteiten inbegrepen zijn, op voorwaarde dat ze nauwkeurig onderzocht en gecontroleerd zijn, binnen een beleidsplan dat conservatie ondersteunt. Dit soort van duurzaam gebruik steunt op lokale kennis, voorziet belangrijk inkomen en moedigt gemeenschappen aan om de dieren in het wild een hoge waarde toe te kennen, wat in netvoordelen voor conservatie resulteert.

5.4 Basisvoorwaarden voor Community-Based Ecotoerisme³¹

- Landschappen of fauna/flora die een inherente aantrekkingskracht of mate van interesse hebben, om zowel specialisten als meer algemene bezoekers aan te spreken.
- Ecosystemen die ten minste in staat zijn om een geleid niveau van bezoek op nemen, zonder schade.
- Een lokale gemeenschap die zich bewust is van de potentiële mogelijkheden, risico's en veranderingen die erbij betrokken zijn, en geïnteresseerd is in het ontvangen van bezoekers.
- Bestaande of potentiële structuren voor effectieve besluitvorming van de gemeenschap.
- Geen duidelijke bedreigingen voor inheemse culturen en tradities
- Een initiële marktbevestiging die een potentiële vraag en een effectief middel om er toegang tot te krijgen suggereert en die tevens suggereert dat de markt geen overaanbod aan toeristische aanbiedingen kent.

³¹ Guidelines WWF

5.5 Nadelen van Community-Based Ecotoerisme

Wanneer community-based ecotoerisme op een correcte wijze wordt georganiseerd en uitgevoerd, zal het de voordelen opleveren die in de doelstellingen worden vermeld. Echter, er zijn vele gevallen bekend, waar slecht opgezet community-based toerisme vele problemen heeft veroorzaakt. Voorbeelden zijn: slecht onderhouden sanitair, gidsen met een gebrek aan kennis van de lokale fauna en flora, toeristische faciliteiten die zich te ver van de gemeenschap bevinden, zonder voldoende transport, gebrekkige interne communicatie in de gemeenschap...

Volgende nadelen kunnen voorkomen, bij gebrekkige organisatie en uitvoering van community-based ecotoeristische projecten:

- Beschadiging van de omringende natuur, door een gebrekkige sensibilisatie, zowel van de gemeenschap als van de toerist.
- Een verminderde medewerking van de gemeenschapsleden, indien de verdeling van de inkomsten op een ongelijke manier plaats vindt.
- Macht bij één persoon, doordat er zich onvoldoende opgeleide personen in de gemeenschap bevinden.
- Voorkomen van ziekten, door een slecht afvalbeleid en door een verkeerd waterbeheer.
- Tewerkstelling en onderwijs kan negatieve sociale invloeden teweegbrengen. Stamhoofden hebben de meeste kennis en het respect voor de gemeenschap. Wanneer de jongere generatie werk en geld uit toerisme ontvangt, kunnen ze ook aan prestigieuze winsten, wat als concurrentie door de ouderen beschouwd kan worden. Hun inkomen uit ecotoerisme is vaak vele malen hoger dan wat een dorpsbewoner verdient met traditionele middelen.
- Een toegenomen druk op het gebied door toerisme in sommige gebieden, zelfs wanneer het toegepast wordt als ecotoerisme.
- Bij een slechte organisatie, kan de kwaliteit van de dienstverlening te lijden hebben van de traagheid bij het nemen van democratische beslissingen.

5.6 Types van Community-Based Ecotoerisme

Een belangrijk doel van community-based toerisme is het verhogen en verbeteren van de deelname van de gemeenschap. Het vermogen van de lokale bevolking om actief in een beginnende, kleinschalige toeristische ontwikkeling deel te nemen, kan aanzienlijk variëren afhankelijk van economische, sociale en politieke relaties, evenals ecologische en fysiografische factoren die in eender welk afzonderlijk gebied gevonden worden.

Het belangrijkste hierbij is dat men moet onthouden dat deelnemen geen proces is dat in één richting werkt, maar een wederzijds studie- en actie-ervaring voor alle geïnteresseerden, waaronder professionals, academici, facilitators, overheidsbeambten, ondernemers en lokale gemeenschappen.

Zowel als initiatieven die door de gemeenschap worden geleid, moeten privé-ondernemingen en investeringen aangemoedigd worden, waar aangewezen, binnen een structuur die de gemeenschap in staat stelt om voordeel te behalen en macht te hebben bij besluitvorming over het niveau en de aard van toerisme in haar gebied.

Ecologische en fysiografische factoren kunnen de fysieke toegang tot en de beschikbaarheid van geschikt land en natuurlijke bronnen beperken. De rol van de economische voordelen als stimulansen om bronnen te bewaren, zal ten dele afhangen van het type van eigendom of beheer dat bij de deelnemers ontwikkeld wordt. Indien lokale volkeren deel hebben genomen in het ontwerp van activiteiten, middelen geïnvesteerd hebben in de uitvoering en in staat zijn om redelijke opbrengsten te verwerven, zal de waarschijnlijkheid van hun deelname in en de ondersteuning van inspanningen voor conservatie toenemen.

Indien de verdeling van voordelen zodanig is dat de meeste deelnemers werknemers zijn waarvoor toerisme een onbetrouwbare en arme bron van inkomsten is, zal de verbinding tussen toerisme en de noodzaak om bronnen te conserveren zwakker zijn dan wanneer toerisme een redelijk inkomen voor eigenaars van ondernemingen voorziet, of wanneer werknemers nog een rol spelen in besluitvorming over het beheer van natuurlijke bronnen.

Opties voor de betrokkenheid van de gemeenschap bij ondernemingen, omvatten de volgende:

1. Private toeristische ondernemingen die lokale volkeren tewerkstellen.

Hoewel het een nuttige vorm van tewerkstelling, is het heel belangrijk om zich te hoeden tegen lage lonen en omstandigheden en om te verzekeren dat er wel degelijk opleiding aan lokale volkeren wordt gegeven, inclusief beheer.

2. Lokale individuen verkopen producten en handwerk direct aan bezoekers, d.m.v. toeristische ondernemingen.

Er werd al vaak bewezen dat dit een goede manier is om voordelen in de gemeenschap te verspreiden.

3. Private toeristische ondernemingen (in internationaal of extern bezit)

Er werd hen een vergunning toegekend om bij de gemeenschap te werken, in ruil voor een vergoeding en een aandeel in de winsten. Er zijn vele voorbeelden waar dit zeer goed heeft gewerkt.

4. Individuen, met verbanden met de ruimere gemeenschap, die zelf hun eigen kleine toeristische onderneming leiden.

Het succes kan variëren en het is vaak bewezen dat een gebrek aan deskundigheid en toeristische kennis zwakheden zijn. Hierbij horen ook familiale en groepsinitiatieven binnen de gemeenschap.

5. Ondernemingen in het bezit van en geleid door gemeenschappen.

Deze hebben soms te lijden van een gebrek aan organisatie en stimulansen, maar dit kan mettertijd overwonnen worden. In deze vorm worden alle gemeenschapsleden door het project tewerkgesteld d.m.v. een rotatiesysteem, en winsten worden aan gemeenschapsprojecten toegewezen. Dit is tevens het zuiverste model.

Men kan actie ondernemen om de relaties tussen de gemeenschap en de privé-partners te versterken. Dit houdt onder meer in:

- Advies en opleiding voor gemeenschappen, wat betreft hun rechten en toepassingen voor onderhandelingen
- Het verzekeren van transparante, eenvoudige en consequent toegepaste verdelingen, geeft voldoende stimulans aan private ondernemingen, erkent commerciële realiteiten en vermindert administratieve lasten en onzekerheid
- Instellen van comités zorgen voor het betrekken van lokale volkeren, private ondernemers en mogelijke overheidsinstanties en NGO's, om begrip en vlotte uitvoering van overeenkomsten te verzekeren en om de lokale gemeenschap te helpen.

De methode van de verdeling van inkomsten van gemeenschappen aan individuele leden, heeft zorgvuldige aandacht nodig. Dit kan soms overdekt worden door wetgeving in relatie met de rechten van de gemeenschap. Er zijn voorbeelden waar inkomen van de gemeenschap uit ecotoerisme, direct verdeeld werd onder de verschillende gezinnen of geplaatst worden in ontwikkelingsfondsen van de gemeenschap of in aparte vermogensposten, voor het gebruik bij gemeenschapsprojecten zoals programma's voor gezondheid of educatie.

De betrokkenheid van de gemeenschap kan ook op een andere manier bepaald worden. Wanneer men uitgaat van deelnamen bij de verschillende deeltaken binnen een ecotoeristische onderneming. Op deze manier kunnen er ook weer verscheidene types onderscheiden worden. Deze types zijn:

- **Deelname bij het delen van economische voordelen**

In dit geval wordt er onderscheid gemaakt tussen de mate van besluitvorming in de keuze van de economische activiteit dat het voordeel genereert. Het voornaamste verschil tussen dit type en eigenaarschap waarbij men het initiatief neemt tot activiteiten“ is dat deelnemers weinig of geen inbreng hebben bij de keuze van de activiteit.

- **Deelname in de planning**

Deelnemers spelen een belangrijke rol bij de generatie van informatie, de analyse en het verdere gebruik ervan, d.w.z. in het studie- en planningsproces. Een kritisch aspect voor community-based toerisme is deelname bij het bepalen van opties en van hun uitvoerbaarheid op vlak van economie en conservatie .

- **Deelname bij de uitvoering en activiteiten**

Community-based toerisme vereist toepassingstructuren en regelingen om activiteiten te leiden. Deelnemers spelen een hoofdrol bij het uitvoeren van activiteiten, door het opzetten van institutionele regelingen en werkzaamheden binnen ondernemingen.

- **Deelname bij besluitvorming en bestuur.**

Deelnemers spelen belangrijke rollen in de keuze, ontwerp en bestuur van community-based toerisme, waaronder toeristische ondernemingen, conserveringsactiviteiten en controle en evaluatie

Ten dele werd deze lijst werd opgesteld omwille van het feit dat het zeer moeilijk is om duidelijk te bepalen of een onderneming echt aan ecotoerisme doet, of er eerder bonafide praktijken op nahoudt.

Samenwerkingsverbanden tussen ecotoeristische projecten in gemeenschappen en reeds bestaande ecotoeristische handelsondernemingen werden herhaaldelijk aangeduid als de meest succesvolle benadering tot het verzekeren van het succes van ecotoeristische projecten in gemeenschappen. Nochtans kan niet verwacht worden dat samenwerkingsverbanden uitvoerbaar zijn, tenzij de bedoelde zakenpartner in het project opgenomen werd en betrokken is, tijdens het proces van haalbaarheidsanalyse en uitvoering.

Wanneer men de private sector vraagt om een samenwerkingsverband te verhandelen of te creëren, nadat projecten al volledig uitgevoerd zijn door NGO's met externe fondsen, zal dit resulteren in een onbetrouwbaar samenwerkingsverband, dat mogelijk kan leiden naar het falen van de onderneming.

De gemeenschap betrekken is een cruciaal belangrijk en complex onderwerp voor succesvol community-based ecotoerisme. Kansen en oplossingen zullen aanzienlijk variëren in verschillende gebieden en tussen gemeenschappen. Een belangrijk principe is om te proberen om met bestaande sociale en gemeenschapsstructuren te werken, al kunnen deze zowel uitdagingen als kansen creëren. Het kan ook helpen om de potentiële leiders en drijvende krachten te identificeren. Het belangrijkste doel moet het verwerven van uitgebreide en rechtvaardige voordelen in de gemeenschap zijn. Geslachtskwesties kunnen ook belangrijk zijn, waarbij ecotoerisme vrouwen goede kansen kan bieden.

Community-based ecotoerisme vereist een inzicht in en waar mogelijk een versterking van de wettelijke rechten en verantwoordelijkheden die de gemeenschap heeft over land, middelen en ontwikkeling. Dit moet in het bijzonder betrekking hebben op de pachtregeling van landen in het bezit van de gemeenschap en op rechten i.v.m. toerisme, conservatie en het verwerven van inkomen uit toerisme. Het moet ook betrekking hebben op de deelname in planning van landgebruik en in ontwikkelingscontrole van privé-bezittingen.

5.7 Strategieën voor Community-based Ecotoerisme

Community-based toerisme kan en moet een reeks activiteiten omvatten, die gezamenlijk bijdragen tot verbeterde conservatie en ontwikkeling. Aan één eind van de reeks, kunnen zich gronden bevinden, die in bezit en beheer zijn van de gemeenschappen en gebruikt worden voor toeristische doeleinden, met collectieve besluitvormingsovereenkomsten over

het beleid en de ontwikkeling van toerisme. Aan het ander eind kan er een privé-touroperator zijn, die een overeenkomst heeft met een groep van community-based ondernemers, om van hun diensten en producten gebruik te maken, zoals gidsen en lodges.

In sommige gevallen kan community-based toerisme een geheel nieuwe activiteit zijn, die in een gebied en gemeenschap geïntroduceerd wordt, waar een intensieve planningsinspanning nodig is om kansen en opties van de markt te identificeren. In andere gevallen kan community-based toerisme zich richten op de toevoeging van waarden, waarbij op de natuurlijke en culturele activa gerekend wordt, voor bestaande activiteiten die resulteren in toegenomen opbrengsten en inkomsten voor lokale gemeenschappen en stimulansen voor de conservering van middelen. Bijvoorbeeld lokale gidsen in de geschiedenis van de natuur onderwijzen, om reizigers te begeleiden. Er wordt dan een meerwaarde aan de tocht gegeven, door lokale gidsen te voorzien, waarvan de inkomens gedeeltelijk zullen afhangen van de voortdurende aanwezigheid en conservatie van de attracties die ze promoten.

Voor iedere gemeenschap of gemeenschappen en uitvoerders, kan er een uitgebreide variatie aan opties zijn, die de doelstellingen van community-based toerisme promoten.

Aangezien de generatie van economische voordelen een belangrijk doel van community-based toerisme is, en het doel voor ondernemingen de handhaving van rendabiliteit is, is het nuttig om de verschillende opties in overweging te nemen, wat betreft de ontwikkeling en de marketing van een toeristisch product, als de basis voor ontwikkelingsstrategieën voor community-based toerisme.

De vijf duidelijke gebieden waarop een nationale strategie voor de ontwikkeling van community-based ecotoerisme zich moet richten, omvatten:

1. Mechanismen voor gemeenschappen om direct voordeel te verkrijgen uit ecotoeristische inkomsten
2. De ontwikkeling van financiële en wettelijke mechanismen om de ontwikkeling van community-based toerisme te vereenvoudigen en niet te beperken.
3. Verbeterde informatie en communicatie binnen en tussen de sector van community-based toerisme en andere sectoren van de industrie.
4. Voortdurende opvolgen van de nationale ecotoeristische markt, terwijl er wordt gestreefd naar het verbeteren van standaards en criteria voor diensten die zich op de rand van de veeleisende markt bevinden.
5. Ontwikkelen van ondersteunende instituten voor educatie en opleiding en ander vormen van ontwikkeling van vaardigheden binnen landelijke gemeenschappen. Deze zullen hun volledige deelname in de industrie vereenvoudigen.

5.8 Hoe kan men Community-based Ecotoerisme steunen

Dit kan door bestemmingen te bezoeken, waar men zich bezighoudt met projecten voor community-based ecotoerisme en door anderen aan te sporen om CBE-initiatieven te ondersteunen. Door toegangsprijzen te betalen, lokale gidsen te huren, bij de mensen thuis te overnachten en door producten aan te kopen, die ter plaatse werden vervaardigd, kan men het natuurbehoud en duurzame bestaansmiddelen steunen. Door naar de traditionele kennis van de lokale bevolking te luisteren, kan men een uniek begrip in de natuur en cultuur van de bestemming verkrijgen.

5.9 Wat is een gemeenschap?

Hoe kwesties als deelname en vaststelling van begunstigden worden bepaald, hangt in grote mate af van wat als "gemeenschap" wordt gedefinieerd. Hoe de gemeenschap bepaald wordt, zal afhangen van de sociale en institutionele structuren in het betreffende gebied, maar de definitie impliceert een soort van collectieve verantwoordelijkheid en goedkeuring van representatieve groepen. In veel plaatsen, vooral degene die bewoond worden door inheemse volkeren, bestaan er collectieve rechten over gronden en rijkdommen. Community-based toerisme moet daarom duurzaam gebruik en collectieve verantwoordelijkheid

aanmoedigen. Het moet echter ook individuele initiatieven binnen de gemeenschap verwelkomen.

5.9.1 Definitie

Een gemeenschap is een groep mensen, die vaak in hetzelfde geografische gebied wonen, en die zichzelf identificeren als behorende tot dezelfde groep. De mensen in een gemeenschap zijn vaak familie of aangehuwd. Ze kunnen allen behoren tot dezelfde religieuze of politieke groep, klasse of kaste.

Ondanks dat gemeenschappen vele dingen gemeen kunnen hebben, zijn ze echter nog heel complex en kunnen niet beschouwd worden als één homogene groep.

Gemeenschappen zijn samengesteld uit specifieke groepen, zoals groepen zonder land en met land, rijke en arme, nieuwe immigranten en oude residenten. Een aantal groepen met aparte interesses die tot één gemeenschap behoren, kunnen beïnvloed worden door de ingevoerde veranderingen. Hoe groepen met aparte op de ingevoerde verandering in hun gemeenschap reageren, staat gelijkmatig in verband met verwantschap, religie, politiek en sterke banden tussen gemeenschapsleden, die zich sinds generaties hebben ontwikkeld. Afhankelijk van de kwestie, kan een gemeenschap verenigd of verdeeld worden door plannen en acties.

5.9.2 Karakteristieken van een gemeenschap

Om succes te hebben bij het promoten van ecotoeristische projecten, moet een gemeenschap bepaalde karakteristieken hebben. Deze omvatten:

- Natuurlijke en fysieke kenmerken, zoals drinkbaar water, aantrekkelijke uitzichten en landschappen, culturele rijkdommen en toegangswegen. De gemeenschap moet een overzicht en een kaart van deze kenmerken en attracties hebben en moet in staat zijn om deze informatie in verscheidene talen aan te bieden
- De gemeenschapsorganisatie moet nadruk leggen op de deelname van zowel mannen als vrouwen, jong en oud. Het is bijzonder belangrijk dat jongeren betrokken worden, omdat ecotoeristen zelf ook eerder jongeren zijn, en hun leeftijdgenoten zullen eerder geneigd zijn om de types van avontuur en ervaringen die ze zoeken, te begrijpen. Het is ook belangrijk dat de organisatie die de leiding van de onderneming op zich neemt, een begrip en acceptatie van zakelijke praktijken heeft, inclusief van de basis van kwaliteitsdienstverlening en van effectieve middelen voor concurrentie met andere ondernemingen. De bestuurlijke entiteit moet voortdurend zijn werking evalueren, open staan voor veranderingen, de meest voordelige activiteiten uitzoeken en benadrukken en bereid zijn om pogingen te verminderen of te laten varen, als ze niet de gewenste resultaten opleveren.
- Relaties met NGO's kunnen steun opleveren. In vele gevallen, zijn NGO's de bron geweest van opstartfondsen, opleiding en technische bijstand. NGO's hebben vaak leden die zowel mogelijke bezoekers als informatiebronnen zijn. De beste NGO's voorzien diagnoses, haalbaarheidsstudies en bijstand vanaf de planning, over uitvoering, tot evaluatie. Hierbij zorgen ze er echter voor dat de gemeenschap een leidende rol neemt en vermijden ze dat de gemeenschap van hen afhankelijk wordt.
- Vermogen om met de lokale toeristische industrie te werken, waaronder Kamers van Koophandel of toeristische ondernemingen, om de toeristische markt te ontwikkelen en te versterken.

5.10 Concrete voorbeelden

Volgende voorbeelden zullen een beter idee te geven van community-based toerisme, omdat telkens wordt weergegeven op welke manier community-based toerisme werd opgevat. Het voornaamste verschillen tussen beide is de manier van deelname van de gemeenschap.

Lapa Rios in Costa Rica is een samenwerkingsverband tussen buitenlandse privé-ondernemers en de lokale gemeenschap. Ricancie in Ecuador daarentegen is een samenwerkingsverband tussen verschillende inheemse gemeenschappen, waarbij het initiatief van de gemeenschappen zelf kwam.

5.10.1 Lapa Rios

Achtergrond

In 1990 kochten John en Karen Lewis uit Minnesota een brede strook regenwoud in Costa Rica, waarin ze een ecolodge met zestien bungalows bouwden. Het conservatieproject werd ontworpen en opgericht volgens richtlijnen uit de jaren '90, met medewerking van architect David Andersen. Aangezien de gebruikelijke bouwmaterialen niet voorhanden waren, door de afgelegen ligging, zocht men milieuvriendelijke alternatieven. In 2003 en 2004 werd het Certificaat voor Duurzaam Toerisme (Certificate for Sustainable Tourism) toegekend.

Omgeving

De Lapa Rios Lodge bevindt zich op het schiereiland Osa, midden in een privaat natuurreserveaat van meer dan 1000ha van één van de laatste oorspronkelijke laaggelegen regenwouden van Centraal Amerika. Lapa Rios bevindt zich aan het punt waar de Golfo Dulce in de Stille Oceaan uitmondt. Het Lapa Rios Reserveaat is d.m.v. een landstrook verbonden met het Corcovado Nationaal Park op het schiereiland.

Coördinatie en medewerkers

- 95% van het personeel is afkomstig uit de naburige gemeenschap
- Lapa Rios heeft een directeur die verantwoordelijk is voor duurzame ontwikkeling

Doel

- Lapa Rios is een Privaat Natuurreserveaat, een Herbebossingproject en een Modeldemonstratie voor Ecotourisme en Duurzame ontwikkeling.
- Lapa Rios omvat een deel van het laatste resterende tropisch laaggelegen regenwoud in Centraal Amerika. Het vormt een habitat voor unieke vogels, bomen en planten.
- Het 1000ha grote private gebied beschermt de tropische biodiversiteit en doet dienst als een buffer voor het nabijgelegen Nationaal Park Corcovado.
- Lapa Rios staat symbool voor de bescherming van biodiversiteit op het Osa-schiereiland en is ook zo bekend bij de werknemers, de gasten, de toeristische industrie, de lokale gemeenschap en de Costaricaanse overheid.

Missie³²

- Beschermen en bewaren van 1000ha primair en secundair regenwoud in het private reserveaat Lapa Rios.
- Integratie en bestaan van de lokale gemeenschap, d.m.v. beroepsopleiding
- Bezoekers onderwijzen over conservatie en bewaring en over het regenwoud en de lokale cultuur
- In stand houden van een engagement voor het ontwerp en de toepassing van duurzame gastvrijheid.
- Aanmoedigen van basisonderwijs, d.m.v. the Carbonera Schoolstichting (Carbonera School Foundation)
- Creëren van een innige/intieme/intense ervaring die de nadruk legt op milieu- en omgevingseducatie voor bezoekers, werknemers en de omringende gemeenschap
- Toerisme gebruiken om bedreigde regenwouden aan te kopen en te beschermen.

Strategie en methodes

³² Bron: <http://www.laparios.com/laptour.htm>

- Vermijden van potentiële negatieve milieueffecten, door:
 - Verbeteren van architectuur en landschapsarchitectuur
 - Kiezen voor aangepaste constructiematerialen
 - Betere aanwending van energiegebruik
 - Betere aanwending van watergebruik
 - Verbetering van afvalverwijdering en van de manier van het aankopen van producten
 - Betere controle van afvalwater en riolering
 - Betere aanwending van toeristisch transport
- Vermijden van potentiële negatieve sociale effecten, door:
 - Bezoekers te onderwijzen en in het project te betrekken
 - Verbetering van toeristische interactie met de lokale bevolking
 - Gebruik maken van eigen middelen
 - Verbeteren van de toeristische interactie met de lokale bevolking
- Verbeteren van recreatieve activiteiten
- Ondersteunen van projecten ten voordele van de lokale gemeenschap

Acties

- Steunen van een basisschooltje voor de kinderen uit de gemeenschap
- Milieueducatie voorzien voor kinderen uit de lokale scholen
- Gebruik van duurzame en ecologische materialen³³
- Gasten sensibiliseren, o.m. door een aantal reglementen uit te vaardigen en door samenwerking met de lokale gemeenschap
- Afval beperken door in bulk aan te kopen en door te recyclen, zowel van vast materiaal als van water
- Ondergrondse waterzuiveringsinstallaties gebruiken
- Energie- en watergebruik beperken, o.m. door koelinginstallaties uit te schakelen tijdens piekuren en door het gebruik van regenwater
- Manueel tuinieren i.p.v. met gemotoriseerd materiaal
- Herbebossingsprogramma voor vrijwilligers: gasten worden ingeschakeld bij de aanplant van inheemse boomsoorten, als onderdeel van een rondreis naar keuze.

Doelgroep

80% van de huidige bezoekers zijn Noord-Amerikanen, afkomstig van de westkust, het noordoosten en andere metropolen zoals Chicago, Atlanta, Denver en Minneapolis. De leeftijd schommelt tussen 30 en 65 jaar, afhankelijk van de periode. Tijdens vakantie zijn ze ook vaak vergezeld door schoolgaande kinderen. De resterende 20% zijn afkomstig uit Europa, meestal van Groot-Brittannië en Spanje, en Costa Ricanen uit de centrale vallei. De gasten bevinden zich voornamelijk in hogere bestuurlijke posten of zijn zelfs zaakvoerders.

Lapa Rios profileert zich ook als unieke bestemming voor huwelijksreizen.

De bezoekers zijn gemotiveerd om iets te leren over het omringende milieu, de lokale bevolking en duurzaamheid.

Aanbod, activiteiten, projecten

³³ "Certification for Sustainable Tourism" (CST) programma: Gebruik van duurzame bouwtoepassingen en respecteren van lokale architecturale ontwerpen door met recycleerbare materialen te bouwen, water en energieconservatie demonstreren; beperken, hergebruiken of recyclen van afval, organische afval gebruiken voor de productie van biogas en compost.

De activiteiten gaan voornamelijk in de buurt van het regenwoud en de nabij gelegen oceaan door. Het aanbod bestaat uit gevarieerde wandelingen in het regenwoud, vroege en late vogelobservaties, kajakken op de oceaan, paardrijden, (sport)vissen, surfen, exploratietochten op en in de oceaan, voetbal met de leden van de gemeenschap, boomplanting, cultuurtochten naar nabijgelegen dorpen, bezoek aan de Carboneraschool en bezoek aan een botanische tuin. Één van de populairste tochten, is een trip naar Nationaal Park Corcovado per vliegtuig of overnachting in de jungle. Verder bestaat het aanbod uit massages, yogalessen, ontspannen aan het zwembad of in de hangmat.

Alle geleide rondreizen in het reservaat zijn gericht op ondersteuning van het behoud van het reservaat. De rondreizen helpen, op een gematigde manier, het Nationaal Park Corcovado beschermen, door een boswachter te betalen die het park bewaakt. Door het rondtrekken en leren met een gids met kennis van zaken, krijgt de gemeenschap voortdurend economisch ondersteuning en wordt het nut van het regenwoud aangetoond.

Infrastructuur

Lapa Rios streeft ernaar om zijn gasten het hoogst mogelijke niveau van service en comfort te bieden, dat mogelijk is op een dergelijke afgelegen locatie.

De hoofdhut en de zestien bungalows werden op ongeveer 110 meter hoogte, op drie beboste bergkammen opgesteld en zijn onderling verbonden door wandelpaden en treden. Door deze ligging, heerst er een aangenaam klimaat, omwille van de koele tropische winden. Het geheel werd opgericht in harmonie met het omgevende milieu van woud en strand.

De hoofdhut is ongeveer zestien meter hoog en werd in lokale, natuurlijke materialen opgetrokken. De hut heeft een palmladen dak en een drie verdiepingen tellende hardhouten wenteltrap. Verder omvat het restaurant en de bar, ingericht met bamboe meubelen.

De zestien andere hutten hebben ook palmdaken, houten vloeren, bamboe twijfelaars met muskietennetten, klassiek bamboe meubilair, afgezonderde tuindouches met vloerdouches met koud en verwarmd water.

Lapa Rios werd herhaaldelijk erkend, door internationale reispublicaties dankzij de uitstekende dienstverlening en door organisaties voor conservatie, dankzij haar functie als model voor duurzaam toerisme

Informatie voor bezoekers

- De website en de publicaties verstrekken bezoekers en geïnteresseerden al zeer veel informatie, zowel over de faciliteiten, als over het hele opzet van een dergelijk duurzaam project. Men wil de gasten op voorhand bewust maken van duurzaamheid en bescherming en behoud van het milieu, in al zijn vormen. Door het proces van mondelinge reclame worden ook nieuwe gasten aangezet om het project te komen vervoegen.
- Men gaat gasten die voor de eerste keer komen, een beeld schetsen van de te verwachten ervaring. Daarbij wil men hun angst voor de omgeving aanpakken en hen ondertussen uitnodigen om zich door de lokale bevolking over de omgeving te laten leren. Na dit eerste contact gaan gasten en personeel samenwerken en ervaringen uitwisselen.
- Aangezien er zekere gevaren verbonden zijn aan het rondtrekken in een relatief ongerept gebied, waarschuwt men de gasten om naar de gidsen te luisteren en alle instructies op te volgen.
- Vertrekkende gasten krijgen een folder met informatie over de duurzame milieutoepassingen voor thuis.
- Bij iedere maaltijd wordt er een inheems vrucht of groente in de schijnwerpers geplaatste, waarbij de het lokaal gebruik en de bereiding ervan worden uitgelegd.

Toegankelijkheid

Rijden per wagen is af te raden, omwille van de duurtijd (zeven tot tien uur), de slechte toestand van de wegen en de kostprijs. Enkel wanneer men langer dan drie weken in Costa

Rica wenst te blijven, kan deze manier van reizen voor sommigen een interessante uitdaging zijn, maar dan moet men bepaalde richtlijnen volgen.

98% van de bezoekers komen per dagelijkse inlandse lijnvlucht naar Puerto Jiménez. De vlucht duurt ongeveer 40 tot 50 minuten en is relatief goedkoop. Vanaf het Lapa Rios kantoor in Puerto Jiménez wordt men per 4x4 in 45 minuten naar het reservaat gebracht.

Budget/financiering

De prijs wordt per persoon en per nacht gerekend (in US dollars).

In de dagprijzen is inbegrepen: overnachting, drie uitstekende maaltijden per dag, niet-alcoholische dranken, belastingen en fooien. Er is ook een rondreis naar Puerto Jimenez/Lapa Rios en een geleide wandeling in het Natuurreservaat Lapa Rios. Het gaat hier over het aantal per persoon (onafhankelijk van het aantal nachten dat er in het hotel wordt verbleven.)

Ondersteund door het “Critical Ecosystem Partnership Fund” (CEPF), heeft Lapa Rios een samenwerkingsverband met overheidsministers voor milieu en veiligheid, om patrouilles in de nationale parken in staat te stellen om de frequentie van illegale jacht, houthakken en vissen te verminderen. De organisatie dekt de kosten voor het bestuur van de parkpatrouilles, terwijl de ministerie voor personeel en uitrusting zorgen. De organisatie staat ook in voor onderwijs en sensibiliserende activiteiten in lokale gemeenschappen in de omgeving van de parken.

De bescherming van 930ha van het regenwoud is voor altijd verzekerd door een conservatieservituut, uitgewerkt door de Nature Conservancy en Cederena (Costa Rican Environmental and Natural Resources Law Center). Hierin werd bepaald dat de volgende eigenaars het Lapa Rios reservaat enkel voor educatieve doeleinden kunnen gebruiken. Dit garandeert conservatie ongeacht wie de organisatie leidt.

Voordelen voor de gemeenschap en voor de omgeving

- Lapa Rios stelt (enkel) lokale inwoners te werk, op alle niveaus
- Het inkomen van de werknemers is toegenomen, in vergelijking met dat buurgemeenschappen.
- Lapa Rios heeft ervoor gezorgd dat er meer beroepsopleidingen worden toegelaten.
- Lapa Rios is de voornaamste bron van inkomsten voor permanente werknemers
- De werknemers zijn gelukkiger met hun baan en inkomen, dan anderen die zich niet met toerisme inlaten
- Het personeelsinkomen zal enkel nog verbeteren, dankzij de toename van het aantal gasten.
- Bouwen en onderhouden van een basisschool voor lokale kinderen in Carbonera
- Ondersteuning van lokale kunstverkopen
- Ondersteuning van lokale rondreizen en conservatieprogramma's
- Betrokkenheid bij gemeenschapsprojecten, zoals de Puerto Jimenez Bibliotheek

Controle van impacts

- Illegaal houthakken rapporteren aan lokale overheden en aan de pers. Men weigert de bomen van het woud die over de aangrenzende wegen hangen, te kappen, om de “apenbruggen” te bewaren.
- Een boswachter staat in voor het aanpakken van illegaal stropen in het reservaat.
- Infrastructuur aanpassen aan de omgeving: aangepaste recycleerbare constructiematerialen, functionele architectuur, inheemse plantensoorten aanplanten, natuur in architectuur betrekken (palmbomen als daken)
- Negatieve sociale impacts vermijden:
 - gebruik van eigen bronnen: eigen waterbronnen, eigen elektriciteitscentrale en eigen solide afval- en rioleringsystemen

- voorzien van voeding, onderdak en financieel advies voor hotelbedienden
- verbetering van toeristische interactie met de lokale bevolking: enkel leden uit de lokale gemeenschap tewerkstellen, basisschooleducatie voorzien, voortdurend gasten onderwijzen en informeren
- Negatieve milieueffecten vermijden:
 - beperkt elektriciteitsgebruik, slechts twee kleine dieselgenerators, water verwarmen m.b.v. zonne-energie, tijdelijk uitschakelen van koelinstallaties
 - strenge controle van waterleidingen, gebruik van waterbesparende apparaten, strenge controle en beleid van vast afval en van afvalwater en riolering
 - informeren van bezoekers en werknemers
 - verbeteren van de aanpak van toeristisch transport: beperkte toegang voor voertuigen, zoveel mogelijk carpoolen, voertuigen onderhouden en om de drie jaar vervangen
- verbeteren van recreatieve activiteiten: zorgvuldige controle, bewustmaking van de gasten, verbod op gemotoriseerde recreatie
- het privé-reservaat kan enkel met een professionele gids betreden worden.

Betrokkenheid van de gemeenschap

- De lokale bevolking als personeel tewerkstellen
- Het personeel en de gemeenschap inschakelen om de gasten te sensibiliseren
- De gemeenschap betrekken bij enkele activiteiten die voor de gasten worden georganiseerd, zoals een voetbalwedstrijd

Manier van betalen aan gemeenschap

De opbrengsten van community-based ecotoeristische aanbiedingen, gaan onmiddellijk naar gidsen of families.

Te verbeteren/toekomst

- Uitbreiding van het natuurreservaat door meer land aan te schaffen
- Ontwikkeling van een habitatcontroleerend plan, dat ondersteuning van biodiversiteitgoederen met zich meebrengt
- Creatie van een lopend controleprogramma, dat de impact van bezoekers en van infrastructuurwerken op de bronnen nagaat. In het controleprogramma moet kwantitatieve en kwalitatieve data aanwezig zijn, die verzameld werden door het naturalistische personeel.
- Verhogen van het bereik van de Carbonera School Stichting naar andere scholen op het Osa-schiereiland, voor het verbeteren van infrastructuur en leeromstandigheden.
- Een kleinschalig wetenschappelijk onderzoekscentrum creëren, dat onafhankelijk van Lapa Rios werkt en gefinancierd wordt door een hogere onderwijsfaciliteit, in ruil voor het exclusieve gebruik van het Lapa Rios Reservaat.

5.10.2 Ricancie

Achtergrond

RICANCIE staat voor Indigenous Community Network of the Upper Napo for Intercultural Exchange and Ecotourism (Inheems gemeenschapsnetwerk van de Boven-Napo voor Interculturele Uitwisseling en Ecoerisme).

Tijdens de jaren 1990 ontwikkelden verscheidene Kichwagemeenschappen een innovatief, baanbrekend ecotoeristisch project in hun gemeenschappen, met traditioneel respect voor hun culturele en ecologische erfgoed. Dit ontstond als gevolg van hun zoeken naar een alternatieve ontwikkelingspad voor de verbetering van de levenskwaliteit van huidige en toekomstige generaties van de gemeenschappen. Het idee was geboren en de eerste infrastructuur werd gebouwd in overeenstemming met de gemeenschapsfilosofie van de Kichwa, wat alle betrokken partijen stimuleerde tot deelname aan het beslissingsproces.

Na enkele veranderingen in de vroegste fasen van het netwerk, toen het nog bijna dertig gemeenschappen telde, kreeg Ricancie in 1993 zijn vaste vorm en werden de huidige tien gemeenschappen geconsolideerd. Deze tien omvatten Capirona, Cuya Loma, Chuva Urcu, Huasila Talag, Galeras, Macha Cuyacu, Río Blanco, Runa Huasi, Salazar Aitaca en Union Venezia. Alle gemeenschappen bevinden zich in het Boven-Napogebied van het Ecuadoriaanse gedeelte van het Amazonegebied, binnen het Grote Nationale Park en Biosfeer Reservaat Sumaco van het Amazonegebied in Ecuador.

Sindsdien heeft Ricancie de bescherming van het Kichwagebied tegen de steeds meer oprukkende mijnbouw en olieondernemingen, als belangrijkste doel beschouwd. Bovendien werden groepen toeristen door externe reisagentschappen naar deze gemeenschappen gestuurd. Deze groepen betaalden slechts een minimale vergoeding en lieten vuilnis en bitterheid achter, wat leidde tot conflicten binnen de gemeenschappen. Dankzij dit samenwerkingsverband, bezit Ricancie voldoende concurrentievermogen om weerstand te bieden tegen deze praktijken.

Met georganiseerde toeristische activiteiten streeft Ricancie een onafhankelijk ontwikkelingspad na en biedt het nieuwe perspectieven voor de kinderen. Het netwerk werd in 1997 officieel erkend.

Terwijl Ricancie nog steeds steun geniet van internationale organisaties, is het trots op zijn onafhankelijkheid. Alle beslissingen wat betreft evenementen en strategieën worden genomen door een raad waarvan de leden afkomstig zijn van dorpen die hun medewerking verlenen aan Ricancie. De Ricancieleden rekenen onder meer op hun eigen marketing om hun unieke visie op ecotoerisme te promoten.

In 2003 ontving de organisatie de ILO-REDTURS-Prijs voor Innovatie 2003. Dat bestond uit een diploma, een internationale marketingcampagne en middelen voor het kredietfonds van de gemeenschap.

- **Omgeving**

Het Amazonegebied is bekend om de culturele diversiteit van zijn inheemse inwoners en voor zijn unieke biodiversiteit dat duizenden dieren, vogelsoorten, ontelbare insecten, planten en andere levensvormen omvat. De schoonheid en de rijkdommen zijn een levend testament voor de natuurlijke gezondheid van het oerwoud, maar ook voor de kwetsbaarheid, omdat elke soort een essentieel onderdeel is van een enorm onderling afhankelijk complex, waar het verlies van een levensvorm een onomkeerbare verandering in het hele ecosysteem teweegbrengt.

Het totale gebied van de tien deelnemende gemeenschappen omvat ongeveer 8000 ha in een onsamenhangend geheel rond Tena. Het ecosysteem wordt gekenmerkt door grote flarden woud en land dat vrijgemaakt werd om aan landbouw te doen.

Het klimaat in dit gedeelte van het Amazonegebied is aangenaam, heet en vochtig, maar nog steeds enigszins gematigd door de hoogte. Dikke kledij is niet nodig, aangezien de temperatuur het hele jaar door rond 25°C ligt.

De gemeenschap van Chuva Urcu bevindt zich in Tena, terwijl de woudreservaten van de gemeenschap in een geïsoleerd gebied boven Ahuano, langs de Arajunarivier te vinden zijn. Deze gemeenschap heeft besloten om hun beschermd woud exclusief voor ecotoerisme te gebruiken, zonder enige andere vorm van lokale ontwikkeling in het gebied. Op deze manier kan iedereen die het woud in Chuva Urcu bezoekt, de natuur in al zijn glorie bewonderen, in een grote zone primair woud. Van alle Ricanciegemeenschappen is Chuva Urcu het meest ongerept.

Huasila Talaf is de enige Ricanciegemeenschap in de uitlopers van de Andes. Het reservaat strekt zich uit over een breed, bergachtig gebied.

Salazar Aitava bevindt zich in een prachtige zone primair woud, dat gekenmerkt wordt door watervallen en lagunes.

De toeristische faciliteiten in Río Blanco worden omringd door een ontspannend landschap langs de Huambunorivier, die rustig door het woud en de gemeenschap stroomt.

Het landschap van Runa Huasi bestaat uit bomen met lange takken die over de rustig stromende rivier hangen.

- **Coördinatie en medewerkers**

Elk van de gemeenschappen is zodanig georganiseerd dat er een voorzitter van de Algemene Vergadering van de Toeristische Associatie is, een niet-officiële organisatie die alle gemeenschapsleden omvat die deel uitmaken van het toeristische programma. In het algemeen is 70 tot 100 procent van alle families vertegenwoordigd in de Toeristische Associatie (zowel man en vrouw als leden). De directeur-generaal en de voorzitter vertegenwoordigen samen de gemeenschap bij Ricancie en besturen en coördineren tevens de activiteiten die verbonden zijn met toerisme.

Twee gidsen spelen een sleutelrol bij het verklaren van de Kichwa-cultuur aan de bezoekers en zijn verantwoordelijk voor hun veiligheid en voor de informatieverstrekking. Deze gidsen ondergaan een uitgebreide opleidingsperiode en ontvangen een officiële vergunning van de voormalige Ecuadoriaanse Toeristische Vennootschap (CETUR: Ecuadorian Tourism Corporation).

Naast de gidsen is het noodzakelijk om een penningmeester te hebben, een verantwoordelijke voor de keuken en een verantwoordelijke voor de huisvesting. Bij de aangeboden toeristische diensten, zijn de families om beurten verantwoordelijk voor de nodige voorbereidingen.

De meeste gemeenschappen hebben dit systeem aangenomen, zelfs als het niet met hun traditionele manier van besturen overeenkwam. In sommige gemeenschappen worden alle posities, met uitzondering die van de twee gidsen, per periode gewisseld.

Dit compromis, zelfs als het de traditionele manier van werken respecteert, houdt risico's van inefficiënt werk en gebrek aan verantwoordelijkheid in, evenals een lage graad van motivatie. Anderzijds doet het dienst als controlemechanisme en voorkomt het dat sommigen te veel macht naar zich toe gaan trekken.

Het netwerk houdt maandelijkse vergaderingen met de tien managers en de tien voorzitters die Ricancie vormen. Tijdens deze vergaderingen bespreken de directeurs interne en externe kwesties die verband houden met de projecten. Deze vergaderingen vormen een mechanisme van kwaliteitscontrole van het toeristische product, sinds de stand van zaken van iedere gemeenschap in overweging wordt genomen.

De twintig leiders benoemen de raad van directeurs, kiezen de directeur-generaal van Ricancie (of coördinator), de secretaris, de penningmeester, de commercieel en ecotoeristische directeur en de directeur voor sociale zaken en gemeenschapsontwikkeling. De Algemene Vergadering van Ricancie komt telkens samen in het hoofdkantoor in Tena.

De organisatorische structuur evolueerde gedurende de jaren en toont nu een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden.

Mr. Tarquino Tapuy is de vorige coördinator van Ricancie, en Mr. Emilo Grefa is de huidige coördinator.

- **Doel**

Sociaal

- Coördinatie van gemeenschapsontwikkeling: generatie van een alternatieve bron van inkomsten en werkgelegenheid voor de aangesloten Kichwagemeenschappen
- Coördinatie van opleidingen voor gidsen, voorzitters, directie, financieel verantwoordelijken en keukenpersoneel, gefinancierd met externe fondsen

Productief

- Coördinatie van de bouw van infrastructuur (laatste deel was gefinancierd met externe fondsen)
- Marketing van toerisme (door contacten met reisagentschappen, touroperators, NGO's en alternatieve reisnetwerken, waaronder universiteiten en netwerken van vrienden en vrijwilligers)
- Bescherming van de wouden en wilde streekdieren

Economisch

- Genereren van inkomsten voor de bouw en onderhoud van scholen, voor het verstrekken van medische diensten, om studenten te helpen dmv subsidies, voor de creatie van een noodfonds voor individuen en om mensen in staat te stellen hun land op een duurzame manier te gebruiken
- **Missie**
 - Streven naar de verbetering van de levenskwaliteit van huidige en toekomstige generaties van de gemeenschappen
 - Bescherming van de natuurlijke omgeving
- **Strategie en methodes**

Economisch

De economische strategie van Ricancie is fundamenteel veranderd van in het begin: namelijk om zich bezig te houden met een productief project om de afhankelijkheid van externe donors te verminderen en om economische efficiëntie te bereiken

Van 1994 tot 2001 is het aantal toeristen meer dan verdubbeld. Uit de bronnen blijkt dat Ricancie al een groeiend bedrijf is. De meest ingrijpende culturele veranderingen waarmee Ricancie is begonnen, zijn deze die vereist zijn voor het opstarten van een concurrentiele zaak en voor het bereiken van economische efficiëntie. Er bestaat een aanmoediging tot interne competitie tussen de gemeenschappen. Als een nieuwe gemeenschap aan de toeristische activiteit wil deelnemen, krijgt door Ricancie een groep toeristen toegewezen, om te helpen opstarten. Wanneer dit niet lukt, wordt de gemeenschap nog twee of drie alternatieven geboden. Indien dit nog niet lukt, gaat het voordeel naar een andere gemeenschap.

Als resultaat van dit selectiesysteem, heeft de promotie zich geconcentreerd in twee geconsolideerde gemeenschappen, Capirona en Río Blanco. Deze situatie heeft een hevige reactie teweeggebracht van de andere gemeenschappen, die de coördinator beschuldigen van vriendjespolitiek. Bijgevolg heeft men een vercommercialiseringplan ingevoerd. Dit helpt om de ongelijke verdeling van toeristen op te lossen en verleent steun aan gemeenschappen die minder toeristen ontvangen. Dit plan, dat de acht andere gemeenschappen moet promoten, wil nieuwe verkoopskanalen vestigen (internet, beurzen), naast reisagentschappen, NGO's en universiteiten die voortdurend vragen om de twee 'bevoordeelde' gemeenschappen te bezoeken. Dit plan werkt ook aan het aanbod of de toeristische producten die elke gemeenschap aanbiedt.

Het inkomen dat door het toerisme gegenereerd wordt, draagt bij aan de verbetering van het familiale inkomen, deelname van vrouwen, voorziet in lage loonrentes en helpt om het probleem van de jongerenmigratie naar steden tegen te houden, door hen werk en mogelijkheden in de gemeenschappen te bieden.

Verder draagt het bij tot de bouw en instandhouding van scholen, om leerkrachten te betalen en tot de verbetering van medische diensten, door de creatie van een noodfonds voor gezinnen.

En tenslotte kan men op deze manier ook en grondstoffen aanschaffen voor de fruitproductie en het financieren van activiteiten voor het vermeerderen van het gevogelte.

Milieu

Het is bekend dat het bezitten van toeristische faciliteiten een positieve invloed heeft op de conservatie van het milieu. Ricancie verzet zich tegen een voorstel voor het vrijmaken van land en opteert voor conservatie om de toeristische interesse te behouden. Tegelijkertijd blijft men het land gebruiken volgens hun culturele tradities (80 procent van woudplanten hebben enig praktisch gebruik in de Kichwacultuur). De bijdrage aan de instandhouding van culturele biodiversiteit wordt gemakkelijk herkend in dit geval. Er wordt al verondersteld dat het project ook bijdraagt aan de bescherming van biodiversiteit, sinds het secundaire en het ongeschonden primaire woud meer soorten kennen dan de gecultiveerde landen.

Acties

- Deelname aan Expo 2000 in Hannover, in de tentoonstelling “Inheemse volkeren”
- Verdedigen van het inheemse land, d.m.v. vertegenwoordigers in Tena.
- Opzetten van een administratief kantoor in Tena.
- Er wordt aan zelfmarketing gedaan, om de kosten te drukken en om de eigenheid te behouden
- Organiseren van Minga-workshops. Hierbij worden traditionele maaltijden klaargemaakt om door bezoekers te laten proeven en er is traditionele muziek te beluisteren.

Doelgroep

Ricancie richt zich op buitenlandse toeristen, vooral degenen die afkomstig zijn uit de westerse wereld. Verder probeert men ook vrijwilligers aan te trekken.

Aanbod, Activiteiten, projecten

Aanbod:

- Gidsen die erkend zijn door het Ecuadoriaanse Ministerie van toerisme
- Deelname aan het culturele leven van de gemeenschap, met de productie van handwerk, gemeenschapswerk (mingas) in de landbouwpercelen en demonstraties van traditioneel jagen en dansen.
- Genezingsessies en rituele reiniging door de Yachac (traditionele genezer), met medicinale planten.
- Unieke natuurgebieden, zoals rotstekeningen, watervallen, grotten en uitkijkposten
- Uitstappen in gemotoriseerde en boomstamkano's.
- Geleide dag- en nachtwandelingen in primair woud.

Dienstverlening:

- Onthaal en introductie van het programma in het hoofdkantoor
- Transport via land en water vanuit het kantoor in Tena (heen en terug)
- Voedsel (drie dagelijkse maaltijden en verfrissingen van zowel mineraal al gekookt water)
- Dienstverlening in hut of hostel
- Cultureel programma en rondreis in het woud met een gids uit de gemeenschap
- Huur van een rubberboot
- De diensten in het hoofdkantoor is voorzien van een kast voor materiaalverhuur.

Alle tien gemeenschappen bieden programma's van twee tot zeven dagen aan. In alle gemeenschappen van Ricancie kunnen de toeristen genieten van het comfort van een typisch verblijf.

Ricancie biedt rondreizen en pakketreizen aan die de toerist in staat stellen om het habitat van de Napo Runa en van de Kichwadorpen van de Boven-Napo te leren kennen.

Sommige toeristische attracties bij Capirona zijn het traditionele goudwassen, voorstellingen van traditionele folkloristische dansen, deelname in lokaal landbouwarbeid, interculturele volleybal of voetbal en een bezoek aan de enorme ceboi en Capironabomen. Dit is ook de enige gemeenschap die koud bier aanbiedt. Capirona biedt ook een goede start om te kijken naar en ervaringen op te doen van dansen, sporten, vissen, wandelen onder begeleiding van lokale gidsen en traditionele kookkunsten en handwerk in een welvarende Kichwa-gemeenschap. Andere attracties omvatten onder meer een half uur durende kanovaart.

De hoofdactiviteiten van Chuva Urcu omvatten lange wandelingen in het maagdelijke woud met uitstekende mogelijkheden om apen, vogels, vlinders en insecten te zien. Na een vier uur durende wandeling wordt de toerist beloond met een ongelooflijk zicht op de laaglanden van de Naporivier. De families van Chuva Urcu zijn zeer gastvrij voor toeristen en begeleiden om beurten groepen naar het reservaat. Tijdens een bezoek kookt één van de families, terwijl de gasten door een logistiek gids begeleid worden. Omwille van de logistiek, waardoor reizen naar het gebied wordt vergemakkelijkt, geeft men de voorkeur van minstens vier personen. Voor kleinere groepen raadt Ricancie bezoeken naar Galeras of Salazar Aitaca aan. Chuva Urcu is het meest geschikt voor hen die de natuur in zijn puurste vorm willen bewonderen en ermee in interactie willen treden, ver van het dagelijkse leven.

Het woud van Chuva Urcu is ook geschikt voor wetenschappelijk onderzoek.

Cuya Loma is plaatselijk bekend om zijn muziek. Een speciaal gedeelte van het verblijf kan gewijd zijn aan de culturele dansen en het muzikale programma aangeboden door de mensen van Cuya Loma. De gemeenschap nodigt de bezoeker ook uit om het centrum te bezichtigen en over traditionele landbouw te leren. Cuya Loma is een oord voor een rustige ontsnapping: het bevindt zich dichtbij Tena en voorziet tal van mogelijkheden voor vissen en zwemmen en is een ideale plaats voor families.

Ricancie kan vanuit Cuya Loma kanoreizen stroomafwaarts organiseren, om Amazoönico, het hulpcentrum voor dieren te bezoeken. Daar kan men met ocelots en boa's spelen, terwijl een aap bedelt om op de schouder te mogen zitten. Nadien is het mogelijk om het Kichwamuseum in het Amazonegebied te bezoeken. Cuya Loma is ook dicht bij het Natuurreservaat Jatun Sacha gesitueerd. In Jatun Sacha bevindt zich een brug op twintig meter boven de grond, waardoor men door de boomkruinen wandelt.

Er bestaan niet veel mogelijkheden om rond Cuya Loma te wandelen, met uitzondering van een comfortabel circuit van twee uur dicht bij de hutten. Gezien de ligging bij de rivier, is Cuya Loma een heel goede plaats om van hieruit met een kanotocht te starten.

De gemeenschap van Galeras is bijzonder omdat het zichzelf relatief onveranderd in stand heeft kunnen houden gedurende het laatste decennium. De inwoners zijn heel vriendelijk en nodigen de toerist om hun muziek, kunsten en handwerken en levenswijze te delen. Sommige bezoekers besteden al hun tijd in het gemeenschapscentrum in het midden van het woud.

Voor de meer avontuurlijke toerist, biedt Galeras een spectaculair wandeling naar een uitkijkpunt in de laaglanden van het Amazonebekken, met de mogelijkheid tot overnachten in een tropisch oerwoudhut, waarbij men onder de sterren slaapt. De wandelingen vereisen enige inspanning en voeren naar het woud voorbij de naburige gemeenschappen.

De primaire en secundaire wouden van Galeras bieden uitgebreide mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek.

Machacuyacu biedt een twee tot drie uur durende wandeling aan door primair en secundair woud naar de Misahuallirivier. Daar kan men de nacht doorbrengen in toeristische hutten en vanaf dat hogere punt, kan men van mooie zichten genieten. Daar boven de rivier is de nacht ook vervuld met geluiden van het oerwoud. In het gemeenschapscentrum kan men lokale muziek, dansen en legenden observeren en beluisteren, met op de achtergrond de geluiden van de cicade's en de tinamoe's (een op de grond levende vogel).

Río Blanco is bekend voor zijn medicinale planten en sjamanistische ceremonies. De Twee Yachaks (of Sjamanen) zijn de centrale figuren in de gemeenschap, wat geldt voor de meeste Ricanciegemeenschappen. Ze bieden hun diensten aan toeristen aan die geïnteresseerd zijn om meer over zichzelf te leren en tegelijkertijd over de visie van de

Kichwa op de kosmos. Andere therapeutische mogelijkheden zijn onder meer de zwavelhoudende baden die gevoed worden door natuurlijke bronnen en natuurlijk al de kennis en praktische informatie over de medische plantentuinen.

Er zijn in Río Blanco zowel verscheidene korte wandelingen, als een comfortabele wandeling van één uur naar de nabijgelegen watervallen. Daar kan men zwemmen in een gebied met aangesloten lagunes. Tenslotte kan men ook de traditionele landbouwgrond gaan bezoeken.

Runa Huasi is een perfect oord om te ontspannen. Op slecht enkele minuten afstand bevinden zich Amazonico en het Kichwamuseum van het Amazonegebied, beide goede opties voor daguitstappen. In Amazonico worden vele inheemse dieren verzorgd, nadat ze uit bevrijd werden uit gevangenschap of verwond werden door jagers. Hier kan de toerist veel leren van mensen met ervaring over hun levenskansen in fragiele ecosystemen. De dieren worden vaak tam, dus toeristen kunnen zich aan apen op hun schouder verwachten. In het museum kan de toerist een blaaspijp leren hanteren, evenals jachtvallen en andere lokale tradities.

Ondanks het feit dat Ruan Huasi geen intense ervaring in de gemeenschap biedt, is het een uitstekende plaats om te ontspannen en over de activiteiten van een plaatselijke familie te leren.

Runa Huasi biedt enkele wandelingen van twee tot drie uur aan. Één van deze wandelingen voert naar een uitkijkpunt met een verbazend zicht. Wanneer men 's nachts terugkeert, kan men genieten van een typische genezingsessie door de Sjamaan.

Het unieke ecosysteem van Salazar Aitaca biedt uitgebreide mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek. Vooral de tayo's of nachtvogels, waarover weinig geweten is, verdienen een nader onderzoek.

In Salazar, op ongeveer dertig meter, vooraan in een grot, bevindt zich een heilige sjamanistische rots die door de watererosie van de rivier vervormd werd. De grot herbergt nachtvogels die zich op dezelfde manier oriënteren als vleermuizen.

Salazar biedt vele goede wandelingen aan (vier tot zes uur van uitdagende wandelingen) door primair regenwoud. Deze wandelingen leiden naar een ongelooflijke waterval met lagunes, waar men van de natuurlijke omgeving kan genieten. Indien gewenst is er een meer landelijke hut beschikbaar aan de Supay Cocha Lagune. Vele bezoekers houden van zwemmen en per boomstamkano de lagune doorkruisen.

Doordat de gemeenschap van Salazar Aitava zich op een afstand van de toeristische hutten bevindt, is het mogelijk dat de toerist de dagelijkse activiteiten van de Kichwa inwoners niet kan zien. Er is echter een route (vier uur) die naar de naburige gemeenschap van Machacuyacu voert, om van de natuurlijke en culturele schoonheid van dat gebied te genieten.

Tijdens de wandelingen bij Huasila Talag brengen ervaren gidsen wat bij over fauna, flora en de medische eigenschappen hiervan. Men kan naar een uitkijkpunt wandelen, voor een zicht over het Amazonegebied. De nabije rivier, Jatun Yacu is ideaal om te zwemmen en voor kanotochten. De nachten zijn gevuld met muziek en dans en vaak komen kinderen genieten van de voorouderlijke muziek van hun ouders.

De koks van Huasila Talag staan bekend om hun creativiteit en sommige planten die men tijdens de wandelingen leert kennen, verschijnen 's avonds op het menu. De gasten waarderen de authentieke gastvrijheid.

In Machacuyacu kan men het traditionele leven van de Kichwa meemaken, met enkele moderne tradities. De toerist wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de bereiding van lokaal eten en drinken, aan lokale landbouwpraktijken en aan de vervaardiging van hun eigen handwerk, onderwezen door de leden van de gemeenschap. 's Nachts, bij kaarslicht, worden lokale folkloristische legenden verteld om de bezoekers de denkwijze en het geloof van het volk beter te doen begrijpen.

Het "Machacuyacu-Capirona" Circuit biedt de kans om wat van het gevarieerde Kichwaleven te vervaren. Eerst wordt er een bezoek gebracht aan Machacuyacu, op de linkeroever van de Naporivier, dan steekt men de Napo over bij Puerto Misahualli om verder naar Capirona te

trekken. Het is mogelijk om het programma uit te breiden met een bezoek aan het biologisch station Jatun Sacha, dat zich op de weg tussen Tena en Ahuano bevindt. In dit woudreservaat kan men een brug oversteken, tussen de boomkruinen door, op twintig meter hoogte en tussen de apen en de toekans wandelen.

Het “Chuva Urcu - Runa Huasi” Circuit start in Chuva Urcu, waar men van een ongerepte natuur kan genieten. Daarna reist men verder naar Runa Huasi, op de terugweg van Ahuano, waar de rivieren Napo en Arajuna samenkomen. Runa Huasi heeft een gunstige ligging, dicht bij het dierenhulpcentrum Amazoönico en het Kichwamuseum van het Amazonegebied.

Het “Río Blanco – Galeras” Circuit is een één uur durende wandeling van Río Blanco naar Galeras, waarbij er telkens enige tijd in elke gemeenschap wordt doorgebracht. In Río Blanco bezoekt men de watervallen en de medische plantentuinen en neemt men deel aan de Sjamanistische ceremonie.

Het “Cuya Loma – Runa Huasi” Circuit voert vanuit Cuya Loma naar Runa Huasi, dichtbij Amazoönico, waar de rivieren Napo en Arajuno samenkomen. Ricancie beveelt enkele overnachtingen in Ruana Hasi aan, na een bezoek aan Amazoönico en het Kichwamuseum in het Amazonegebied.

Het “Huasila Talag – Cuya Loma” Circuit vertrekt vanuit Huasila Talag, de enige Ricanciegemeenschap aan de voet van het Andesgebergte. Na hier te hebben gewandeld, kan men gaan ontspannen in Cuya Loma.

Voor het “Salazar Aitaca – Machacuyacu” Circuit beveelt Ricancie aan om de reis in Salazar Aitaca te beginnen, waar men de watervallen en de lagunes in het woud bezoekt. Later gaat de reis verder naar Machacuyacu, waar men aan het dagelijks leven van de Kichwa kan deelnemen en in hutten slaapt met zich op de Misahuallirivier.

Het “Machacuyacu – Capirona” Circuit is geschikt om de verschillende aspecten van het Kichwaleven te ervaren. Men vertrekt in Machacuyacu en gaat dan verder naar Capirona. Daar vertrekt men weer per gemotoriseerde kano over de rivieren Puní en Arajuna naar Tena.

Het “Huasila Talag - Cuya Loma” Circuit voert van Huasila Talag langs de heuvels omlaag naar Cuya Loma, waar men kan ontspannen met een indrukwekkend zicht op de Naporivier en zijn steenstranden.

Het 'Río Blanco – Galeras' Circuit leidt naar Galeras, een naburige gemeenschap diep in het oerwoud, waar men de toerist gastvrij ontvangt. Men kan er de heuvelketen beklimmen en in een tijdelijke oerwoudhut overnachten, na een nachtelijke wandeling.

Het “Salazar Aitaca – Machacuyacu” Circuit vertrekt vanuit Salazar Aitaca waar men wandelingen kan maken met mooie zichten en landschappen in primair woud. Na een oversteek over de Misahuallirivier, komt men in Machacuyacu aan, waar de toerist meer kan leren over het dagelijkse leven, de tradities en de cultuur van het volk van Machacuyacu.

Het “Chuva Urcu – Runa Huasi” Circuit is ideaal voor bezoekers die het maagdelijke oerwoud willen ervaren en dieren willen zien zoals slingerapen, langstaartapen, oerwoudherten en een grote variëteit aan vogels. Na een dag diep in het woud, wordt de reis per kano verder gezet naar Runa Huasi, voor ontspanning.

Het “Cuya Loma – Runa Huasi” Circuit biedt de kans om zowel te ontspannen als om de wonderen van het tropische oerwoud te aanschouwen. In Cuya Loma heeft men de kans om over de gebruiken, dansen en muziek van de Kichwa te leren en na een reis per kano kan men in Runa Huasi van de gastvrijheid genieten.

Infrastructuur

Conferentie en seminaries

Sommige gemeenschappen beschikken over de nodige infrastructuur voor conferentie, workshops of seminaries tot 35 personen. Aangepaste kamers, elektriciteit, mogelijkheid om per auto te komen en een uitstekende dienstverlening.

Huasila Talag

Het toeristisch centrum van Huasila Talag, op een uur rijden van Tena, biedt plaats aan groepen tot 24 personen, met een ronde conferentiekamer, aangepast voor seminars. Sinds de hutten gedeeld worden, is het een ideale plaatse voor jeugd of studentengroepen. Het is perfect voor cursussen zoals ecologie, landelijke ontwikkeling of toerisme. De mensen uit de gemeenschap zijn bereid om deel te nemen en hun ervaringen met studenten te delen. De gemeenschap is bereikbaar per auto en beschikt dag en nacht over elektriciteit.

Capirona

Deze gemeenschap bezit de meest uitgebreide ervaring in toeristische dienstverlening, zoals het aan bieden en organiseren van nationale en internationale evenementen voor grote groepen en kan tot 35 personen herbergen. Het toeristisch centrum bevindt zich in het woud op minder dan vier uur van Tena (één uur rijden en een wandeling van 2,5uur). Het beschikt over elektriciteit, een vergaderzaal, een volleybalveld voor ontspanning tijdens de vrije momenten en een uitstekende dienstverlening naar deelnemers toe. In het verleden heeft de gemeenschap nationale en internationale conferenties en workshops georganiseerd, met groot succes.

Wetenschappelijk Onderzoek

In sommige gemeenschappen kunnen groepen studenten of onderzoekers antropologische, sociologische of natuurwetenschappelijke studie uitvoeren. Ricancie ondersteunt de groepen in het ontwikkelen en uitvoeren van de projecten. Er wordt vooral steun geboden aan onderzoek ten voordele van de zelfontwikkeling van de gemeenschappen.

Salazar Aitaca

Het reservaat in Salazar Aitica is, voor het grootste deel, primair woud met waterecosystemen (rivieren, meren) in de oostelijke bergketen, op ongeveer drie uur van Tena. Het is een goede locatie om vogels te bestuderen (o.a. de zeldzame olievogel), planten en micro-ecologie. Er zijn hutten (naast de grot van de olievogel) met bedden voor 26 gasten en een vergaderzaal. Er is bovendien een schuilplaats aan de oevers van een meer, met mogelijkheden om te slapen, te vergaderen en te koken. De gemeenschap staat ter beschikking om het onderzoek te ondersteunen en onderzoekers te helpen.

Chuva Urcu

Het Chuva Urcu reservaat is een natuurwonder, dat beschermd wordt door zijn eigenaars, die beslist hebben om het enkel voor toeristische activiteiten te gebruiken. Chuva Urcu bevindt zich op ongeveer vier uur van Tena en is te bereiken door eerst met de auto, dan met de kano en het laatste deel te voet te reizen. Er bevindt zich een variëteit aan apen, zoogdieren en vogels in het reservaat. De hutten hebben een capaciteit van 18 personen en beschikken over een vergaderplaats. De gemeenschap voorziet in dienstverlening voor de keuken, logistieke ondersteuning en gidsen om de dieren te helpen lokaliseren.

Galeras

Dit is een gemeenschap in het woud, die zich op ongeveer zes uur van Tena bevindt en op dezelfde manier te bereiken is als voorgaande. Er zijn mogelijkheden voor antropologische, sociologische en natuurwetenschappelijke studies. De hutten bieden plaats aan twaalf personen (met de mogelijkheid om het aantal bedden uit te breiden). Er is vergaderruimte en keuken- en logistieke diensten worden door de gemeenschap voorzien.

Huasila Talag

Huasila Talag biedt mogelijkheden aan gastgroepen die seminars of werkateliers willen organiseren en daarbij voor hun deelnemers voordeel willen halen van de rustige omgeving en de comfortabele faciliteiten.

Toeristisch

Capirona

De toeristische hutten bevinden zich aan de rivieroever. De hutten beschikken over drie slaapzalen met elk drie slaapplekken en twee gedeelde badkamers met douche, acht slaapkamers met elk twee slaapplekken en twee gedeelde badkamers met douche en één

slaapkamer met acht slaappleatsen en twee badkamers met douche. In totaal zijn er dus 33 slaappleatsen. Capirona bezit een elektrische generator, die onder meer elektriciteit levert voor muziek tijdens gemeenschapsfeesten.

Chuva Urcu

Om de toeristische hutten te bereiken, moet men eerst per bus (1,5u), per kano (20min) en te voet (1,5u) reizen. De hutten kijken uit op de Cusanorivier. Ze hebben een capaciteit van achttien bedden, waaronder twee slaapkamers met drie bedden, elk met een eigen badkamer en douche, twee slaapkamers met vier bedden, elk met gedeelde badkamer en douche, vier slaapkamers met elk één bed en gedeelde badkamer en douche.

Cuya Loma

Alle hutten van Cuya Loma hebben een mooi zicht op de Naporivier. De hutten beschikken over twee slaapkamers met zes slaappleatsen, elk met een eigen badkamer en douche en twee slaapkamers met elk drie bedden en gedeelde badkamer en douche. In totaal beschikt men over achttien bedden.

Galeras

De toeristische hutten van Galeras zijn langs een smalle, kalme rivier gesitueerd, op tien minuten van het gemeenschapscentrum. De hutten beschikken over twee slaapkamers met drie bedden, elk met eigen badkamer met douche en twee slaapkamers met elk drie bedden en gedeelde badkamers met douche. In totaal is er een capaciteit van twaalf bedden.

Huasila Talag

De gemeenschap van Huasila Talag is relatief ontwikkeld en bezit het enige timmeratelier van de Ricanciegemeenschappen.

De toeristische hutten bevinden zich op ongeveer 500 meter van de hoofdweg. De hutten beschikken over twee slaapkamers met twaalf slaappleatsen, elk met twee gedeelde badkamers met douche. In totaal heeft men beschikking over 24 bedden.

Machacuyacu

De gemeenschap is opgebouwd rond het typische open plein, dat omringd is door huizen, een school en een ontmoetingsgebied.

De hutten beschikken over twee slaapkamers met drie bedden, elk met eigen badkamer met douche en drie slaapkamers met elk twee bedden en een gedeelde badkamer met douche. De totale capaciteit is twaalf bedden.

Río Blanco

De hutten beschikken over drie slaapkamers met elk drie bedden en een gedeelde badkamer met douche, acht slaapkamers met elk twee bedden en een gedeelde badkamer met douche en één slaapkamer met één bed en een gedeelde badkamer met douche. In totaal beschikt men over 26 bedden.

Runa Huasi

Runa Huasi bevindt zich aan de Arajunorivier, enkele kilometers lager dan waar deze in de Naporivier stroomt. Het volk van Runa Huasi leeft in Ahuano, een kleine stad op dertig minuten per kano van de toeristische hutten.

De hutten van Runa Huasi hebben een capaciteit van twee slaapkamers met twee bedden, elk met eigen badkamer met douche en twee slaapkamers met vijf bedden, elk met eigen badkamer en douche. In totaal komt dit neer op veertien bedden.

Salazar Aitaca

De toeristische faciliteiten van Salazar bevinden zich aan de oevers van de smalle Chinchi Yacurivier, in het midden van een droog tropisch primair woud. De hutten beschikken over zes slaapkamers met elk vier slaappleatsen en met gedeelde badkamer met douche en één

slaapkamer met twee slaappleatsen en gedeelde badkamer met douche. In totaal gaat het hier over 26 bedden.

Informatie voor bezoekers

Omwille van eerdere ervaringen werden er gedragsregels voor bezoekers opgesteld. Deze dienen zowel voor de bezoekers als voor de inwoners en garanderen respectvolle relatie tussen gast en gastheer/-dame.

- Plastiek, glas of ander afval dat niet gemakkelijk recycleerbaar is, mag niet worden achtergelaten. Dus wat men meebrengt, moet men weer terug naar buiten brengen.
- Schenking, uitwisseling of verkoop van gebruikte kledij aan gemeenschapsleden is niet toegelaten.
- Men mag enkel foto's van de bevolking nemen met hun toelating.
- Als men deelneemt aan het gebruik van medicinale planten of andere middelen uit het woud als natuurlijke remedie, moet men de gegeven aanwijzingen goed opvolgen.
- Toeristen mogen niet in gemeenschapsgebouwen en huizen komen die zich buiten het toeristische gebied bevinden.
- Intiem contact met de gids of met andere gemeenschapsleden moet vermeden worden, aangezien dit een nadelig effect kan hebben op de traditionele moraal en cultuur van de gemeenschap.
- Het is verboden om geld te lenen van of uit te lenen aan gidsen, gemeenschapsleden en personeel in het centrale gebouw.
- Het wordt afgeraden om ayahuasca of een ander natuurlijk hallucinogeen te nemen. Als de toerist dit wenst te proberen, is het de eigen verantwoordelijkheid om alle instructies van de Sjamaan te volgen.
- Het is absoluut verboden om planten, zaden of dieren uit het woud te nemen. Het is ook verboden om extracten, planten of zaden te onteigenen of er een patent op te nemen.
- De toerist moet beseffen dat de gemeenschap andere concepten van tijd, ruimte en cultuur hanteert.
- De toerist moet gewend raken aan het geven van een vriendelijke handdruk, wat heel gewoon is in de Kichwa-cultuur.
- De toerist moet fysiek contact met bekenden vermijden
- De toerist moet het openbaar vertonen van overdreven tedere affectie met de partner vermijden.

Toegankelijkheid

Het kantoor bevindt zich in de stad Tena, op 187km van de hoofdstad Quito.

Per bus :

Tena bevindt zich op een afstand van zes uur, wanneer men de bus neemt vanuit Quito. Bussen vertrekken van de Terminal Terrestre Cumandá in het koloniale gedeelte van Quito, dat per taxi of per openbaar vervoer bereikt kan worden (Trolley-Cumandá halte). De tickets kunnen aan het busstation aangeschaft worden. De verschillende buscoöperaties vertrekken op ieder uur 's morgens en 's avonds. De aanbevolen busdiensten zijn: Transporte Baños, Amazonas, Flota Pelileo. De busroute gaat over de oostelijke bergketen van de Andes, komt voorbij de thermische wateren van Papallacta (op meer dan 4000m boven zeeniveau) en verder omlaag naar het Amazonebekken door het Guacamayo-gebergte, dat mooie zichten op de Sumacovulkaan biedt, die boven het oerwoud

oprijst. Op ongeveer 15 minuten van Tena, voert de rit door Archidona, de eerste stad in het Ecuadoriaanse Amazonegebied die door kolonisten gebouwd werd.

Wanneer men vertrekt vanuit Ambato of Baños, duurt de rit ongeveer vijf uur. De bussen vertrekken er om het uur.

Per vliegtuig:

Er zijn tweewekelijkse vluchten van Quito naar Tena met Saereo, telkens vertrekkend op maandag of vrijdag. De vlucht duurt ongeveer 25 minuten en kost \$60 voor een enkele reis.

Reserveren gebeurt in Quito bij Oro Travel of in Tena, bij Hostal "Los Yutzos".

Het kantoor van Ricancie bevindt zich dichtbij de "Terminal Terrestre" van Tena. Van daaruit dient men links de hoofdweg "15 de noviembre" over te steken. Vanaf dat punt kan men het kantoor zien. Het personeel stuurt iemand, na een telefoontje van de bezoeker.

Gemeenschappen

Capirona

Dit is de pionier van Ricancie. Capirona vertegenwoordigt één van de eerste gemeenschapsprojecten in de gemeenschap, die door de Kichwa in Ecuador werden opgericht. Capirona startte reeds in 1989 met zijn ecotoeristische activiteiten in de gemeenschap. Het is te bereiken na een twee uur durende wandeling door primair en door secundair woud, met aansluitend een kanotocht op de Punírvier.

Ruan Huasi

Om Ruan Huasi te bereiken, moet men eerst anderhalf uur per taxi naar de Punta de Ahuano reizen en van daaruit verder gaan per taxi (twintig minuten). Om de hutten aan de rivier te bereiken, is verder wandelen overbodig.

Cuya Loma

De gemeenschap van Cuya Loma bevindt zich aan de oever van de Naporivier. Vanaf Tena moet men nog 30 min per bus over de Vía Misahualli. Om de hutten in Cuya Loma te bereiken, hoeft men slechts twintig minuten te wandelen vanaf de weg.

Galeras

De gemeenschap van Galerás ligt verborgen tussen twee bergketens en is het meest afgelegen van de Ricanciegemeenschappen. Door de ligging aan de andere zijde van de Naporivier, aan de oevers van de Huambunorivier, moet men eerst per bus (anderhalf uur), dan per kano tot Misi Cocha (tien minuten) en tenslotte te voet door primair en secundair woud reizen (twee tot drie uur).

Huasila Talag

Huasila Talag is op de oevers van de Huasilarivier gesitueerd, op vijf minuten van de Tena-Sirenaweg. Het duurt ongeveer 45 minuten om vanuit Tena per bus de gemeenschap te bereiken. Op de vijf minuten durende wandeling van de weg naar de toeristische hutten, doorkruist men de gemeenschap, het voetbalveld, de middelbare school, de ontmoetingsplaats van de gemeenschap en uiteindelijk de landbouwgrond. De hutten bevinden zich aan de rand van het woudreservaat van de gemeenschap.

Salazar Aitaca

Salazar Aitaca is in het Kanton van Archidona gesitueerd. Om het te bereiken, moet men eerst per taxi (één uur) van Tena via Archidona naar het begin van de route. Vanaf hier moet men nog drie km naar de gemeenschap wandelen, door groene heuvels, landelijke gebieden en secundair woud (anderhalf uur).

Machacuyacu

Machacuyacu bevindt zich op korte afstand (dertig minuten wandelen) van de Vía Misahualli, op 45 minuten per bus van Tena.

Río Blanco

Río Blanco bevindt zich diep in het woud. Om het te bereiken, moet men eerst per bus (anderhalf uur), dan per kano (twintig minuten) en tenslotte te voet (twee tot drie uur) reizen. De wandeling vereist enige inspanning, omdat men keten van smalle heuvels wandelt.

Budget/financiering

- Het is de gewoonte dat toeristen een fooi geven bij de rituele reiniging door de sjamaan
- Als vertaaldiensten noodzakelijk zijn, moet dit minstens een week voorafgaand aan de rondreis gemeld worden. Hiervoor wordt een additionele kost gerekend van \$15 per dag en per groep, die aan Ricancie betaald dient te worden, tezamen met de andere betaalde diensten.
- De pakketprijs is exclusief taksen zoals BTW.
- Ricancie ontving externe fondsen van verschillende milieu-NGO's, universiteiten en nationale en internationale instellingen, zoals Aid in Action (1994), FIDA (1997), PROBONA (UICN), Austrian Cooperation, Jatun Sacha Foundation, Esquel Foundation (1997), Gran Sumaco Project (GTZ), REDTURS en Berkeley University
- Het ministerie van toerisme van Ecuador, de Universiteit van Toerisme (UCT) en het ILO ondersteunden de Multinationale Federatie van Gemeenschapstoerisme (FEPTCE) om op een succesvolle manier het hoofd te bieden aan problemen van vercommercialisering en toegang tot de nationale markt en aan noordelijke staten.

Samenwerkingsverbanden

- Alle gemeenschappen zijn lid van de Multinationale federatie voor gemeenschapstoerisme in Ecuador of FEPTCE (Fédération Plurinacional de Turismo Comunitario del Ecuador)
- Ricancie werkt tevens samen met REDTURS. REDTURS werkt samen met een netwerk van gemeenschappen, waaronder publieke en private structuren, in de verspreiding en uitwisseling van de beste toepassingen in toerisme, in zeven landen in Latijns Amerika. Het steunt een constructieve sociale dialoog bij de uitvoering en implementatie van politieke van duurzame toeristische ontwikkeling.

Voordelen voor de gemeenschap en voor de omgeving

- Ricancie genereert werk dat niet schadelijk is voor de natuurlijke rijkdommen
- Het genereert nieuwe inkomstenbronnen voor de dorpsleden, door activiteiten die verband houden met gemeenschapsecotoerisme.
- De winsten worden gebruikt voor het organiseren van activiteiten in samenwerking met de verschillende gemeenschappen.
- Een bijproduct is de heropleving van de culturele tradities en een toename van het zelfvertrouwen van de betrokken Kichwagemeenschappen.
- Het project beschermt het gebied en biedt een alternatief voor intensieve landbouwpraktijken, die onvermijdelijk naar de doorgaande ontbossing van het primaire regenwoud leiden.
- De opbrengsten van de toeristische programma's verbeteren de levens van de families, bezorgen de jongeren een toekomst in hun eigen gemeenschappen en verminderen de emigratie naar de grote steden en het buitenland.
- Het stimuleert de organisatie van de gemeenschap
- De betrokkenheid bij het toerisme, wordt door alle gemeenschappen gewenst.
- Toerisme creëert een wens naar meer onderwijs, aangezien werk in het toerisme (vooral gidsen) een gevorderde opleiding en ontwikkeling van technische vaardigheden vereist.
- Het potentieel aan werkgelegenheid en andere voordelen moedigt de gemeenschapsleden aan om in de gemeenschap te blijven

- De promotie van lokale cultuur in de gemeenschappen genereert een collectieve trots en moedigt de jeugd aan om de culturele geschiedenis, mythen, liederen, dansen... te leren.
- De richtlijnen leiden naar de betrokkenheid van toeristen bij de bescherming en heropleving van gebruiken en traditionele kennis.

Manier van betalen aan gemeenschap

Het inkomen uit het toerisme wordt op de volgende manier verdeeld: van de prijs die de toerist betaalt (de nettoprijs van het bedrag dat aan reisagentschappen wordt betaald) gaat een percentage naar het centrale kantoor (tegenwoordig 25 procent).

Het resterende bedrag (operatiekosten) wordt gebruikt om de gemeenschapsleden te betalen die betrokken zijn bij het aanbieden van toeristische diensten, die aan een vaste prijs worden berekend (o.a. overnachting, ontbijt, middageten en avondeten, culturele voorstelling, gidsen, roeiboten) en andere overeengekomen diensten (toegangsgelden bij parken, grondtransport, transport per gemotoriseerde kano).

Wat daarna overblijft (netvoordeel) gaat naar het gemeenschapsfonds. Deze fondsen worden gebruikt voor de doelen van de gemeenschap.

Controle van impacts

- Omdat men zich realiseerde dat toerisme, indien niet gecontroleerd en bestuurd door de gemeenschappen, ook uitbuitend kan zijn, heeft Ricancie richtlijnen opgesteld om de potentiële negatieve socio-culturele invloeden te verminderen.
- Duurzaam gebruik van natuurlijke bronnen, door het herstel van tradities en culturele waarden.
- Sensibilisatie van zowel toerist als gemeenschap.

Betrokkenheid van de gemeenschap

In de hele gemeenschap spelen zowel mannen als vrouwen een rol in het toeristisch programma. De inzet van Ricancie werd internationaal erkend, toen de organisatie werd uitgenodigd om deel te nemen aan EXPO 2002 in Hannover, in een tentoonstelling met als titel 'Indigenous Communities'.

Het is belangrijk om te vermelden dat de gemeenschappen van Ricancie erop gebrand zijn om ervaringen te delen en uit te wisselen met andere gemeenschappen die dezelfde kenmerken hebben.

Te verbeteren/toekomst

- Het contact met de rijke buitenstaanders brengt een verhoogd risico met zich mee, wat betreft een verandering van waarden of de wens naar dure moderne dingen die door toeristen worden meegebracht. Dus sensibilisatie van zowel toeristen als gemeenschap is noodzakelijk.
- Daarbij moeten openbare instellingen wettelijke en regulerende instrumenten promoten om lokale en gemeenschapsondernemingen te promoten.

5.10.3 Besluit

Uit deze twee voorbeelden blijkt dat beide types van community-based ecotoerisme goede resultaten opleveren. Het grote verschil tussen beide is duidelijk het niveau van deelname door de gemeenschapsleden. Lapa Rios stelt voornamelijk leden uit de gemeenschap te werk, terwijl Ricancie aan alle leden van de gemeenschappen werkgelegenheid biedt.

Lapa Rios moedigt de interactie tussen toeristen en de gemeenschap aan, maar dit gebeurt op een veel lager niveau dan bij Ricancie, waar de toerist onvermijdelijk wordt betrokken bij het dagelijks leven en de culturele activiteiten van de gemeenschappen, aangezien de alle gemeenschappen zelf instaan voor de uitvoering van de programma's.

Hiermee samenhangend is het verschil in organisatorische structuur. Lapa Rios wordt geleid door buitenlandse privé-investeerders en heeft één directeur die verantwoordelijk is voor duurzame ontwikkeling. Ricancie wordt geleid door een volledige directie, met verantwoordelijkheden voor leden uit de verschillende gemeenschappen. Op deze manier is iedere persoon in de gemeenschappen beter op de hoogte van de gang van zaken en van het actuele toeristische aanbod.

Dit is ook een betere garantie voor een correcte verdeling van de winsten van de gemeenschappen, omdat er een systeem van sociale controle bestaat onderling tussen de gemeenschappen en hun leden.

Beide organisaties besteden veel aandacht en inspanningen aan de bescherming en het behoud van de plaatselijk natuur en cultuur, waarbij moet vermeld worden dat Lapa Rios een volledig programma voor duurzame ontwikkeling heeft ontwikkeld, om een zo effectief en duurzaam mogelijk beheerssysteem te bekomen. Ook de sensibilisatie van toeristen wordt op een hoger niveau uitgevoerd. Wanneer Ricancie nog meer inspanningen zou doen voor het opzetten van een programma voor duurzame ontwikkeling en voor een hogere sensibilisatie van de toerist, zou dit waarschijnlijk het meest effectief community-based project zijn.

5.11 Casus: Opstarten van een ecotoeristisch project in de Wachimakgemeenschap

De opdracht die ik kreeg bij Yanapuma Foundation, mijn stageplaats, was het ontwikkelen van een project en een model voor community-based ecotoerisme in de Wachimakgemeenschap, die zich in het Amazonegebied bevindt. De ontwikkeling hiervan gebeurde in samenwerking met drie collega's van Yanapuma.

Om duidelijk te maken wat de werking van Yanapuma Foundation inhoudt, volgt eerst nadere informatie over de organisatie.

5.11.1 Yanapuma Foundation

De Yanapuma Foundation is een coöperatieve stichting en een NGO, met acht leden, die in September 2006 werd opgericht. Haar missie is om inheemse volkeren te helpen bij hun ontwikkeling, op een manier die hen in staat stelt om hun milieu en hun culturele erfgoed te beschermen en om de controle over hun rijkdommen in de toekomst te leiden en te onderhouden. De coöperatieve structuur als een stichting weerspiegelt hun benadering van het werken met gemeenschappen op een egalitaire en wederzijds respectvolle manier, die volledig rekening houdt met hun noden en wensen, wanneer ze zich proberen aan te passen aan de eisen van de globaliserende wereld. De stichting heeft ook als doel om interculturele uitwisseling te stimuleren, wat wederzijds voordeel en leren aanmoedigt.

De nieuwe stichting is bezig met het ontwikkelen van methodes om gemeenschappen te helpen om zichzelf te helpen, door het aanbieden van vakkennis, technische ondersteuning en nationale en internationale relaties in het proces voor de bepaling van een duurzaam pad voor hun toekomst. Dit proces doorkruist vele terreinen; sociaal, cultureel, van het milieu, educatief, landbouwkundig... Met dit doel werkt Yanapuma samen met andere organisaties om in staat te zijn om een gecoördineerd en inclusief antwoord te geven op de noden van eender welke gemeenschap. De stichting gelooft dat het belangrijk is om duurzame praktijken op meerdere niveaus te ondersteunen, zodat er uitvoerbare en holistische opties kunnen voorgesteld worden.

Yanapuma biedt vrijwilligers de mogelijkheid om op verschillende manieren bij te dragen aan de ontwikkeling van deze gemeenschappen, door het aanbieden van mogelijkheden voor vrijwilligerswerk op lange termijn, door kortere groepsprojecten en door culturele uitwisselingsprogramma's. Er worden ook stages bij de stichting aangeboden evenals mogelijkheden voor begeleide studie en onderzoek. Verder bezit de stichting ook een professionele Spaanse school in Quito. De lessen die er gegeven worden, kunnen gecombineerd worden met onderzoek van de rijke cultuur en geschiedenis van Ecuador.

5.11.2 Wachimakgemeenschap

De Wachimakgemeenschap werd uitgekozen om het eerste project voor community-based toerisme uit te testen. De keuze voor deze gemeenschap vloeit voort uit een vraag van de gemeenschap zelf en dan meer bepaald van Jacobo Fernando Andy Tanguila, de coördinator van de huidige toeristische activiteit in de gemeenschap. Hij wil met behulp van een ecotoeristisch project in de gemeenschap, de levensomstandigheden van de inheemse bevolking verbeteren en werken aan het behoud en de bescherming van de cultuur van de gemeenschap en van de omringende natuur.

5.11.3 Ecotoeristisch project

Een community-based ecotoeristisch project mag niet verward worden met een community-based ecotoeristisch programma. Een project is een serie van activiteiten (investeringen), dat beoogt om specifieke problemen op te lossen binnen een bepaalde periode en in een bepaalde plaats.

Een community-based ecotoeristisch programma omvat enkel de toeristische activiteiten die door de gemeenschap aan de toerist worden aangeboden. Een community-based

ecotoeristisch project is een onderdeel van een groter community-based project. Een dergelijk overkoepelend project omvat:

- Ecotoeristisch project, waarin zich het ecotoeristisch programma situeert
- Conservatie van natuur
- Wetenschappelijk onderzoek naar invloeden op cultuur, economie, biologie, sociale situatie en economie
- Onderwijs en opleiding aan de gemeenschap

Het ecotoeristisch project gaat vergezeld van een handleiding voor ecotoeristisch beheer. Deze handleiding (in bijlage) is een programma dat de fysische, biologische, historische, socio-economische, culturele en milieuv variabelen omvat, met het einddoel om een duurzame ontwikkeling van ecotoerisme te plannen in een natuurgebied dat publiek of privaat is.

De handleiding bestaat uit verschillende onderdelen, die elkaar aanvullen:

- Infrastructuur
- Aandacht voor de klant
- Marketing en publiciteit
- Opleiding

Aangezien deze handleiding te omvangrijk is om rechtstreeks in dit eindwerk op te nemen, is deze als bijlage in het werk opgenomen.

5.11.4 Opstarten van het project

De verscheidene fasen bij het opstarten zijn:

1. Planning
2. Ontwikkeling van een voorstel
3. Ontwikkeling van het project zelf
4. Uitvoering van het project
5. Controle
6. Evaluatie

5.11.4.1 Planning

Benadering van de gemeenschap

Er werd contact opgenomen met de gemeenschap, om mee te delen dat Yanapuma Foundation de ontwikkeling van een project voor community-based ecotoerisme voor de Wachimak gemeenschap op zich zou nemen. Tevens werd een afspraak gemaakt voor een eerste bezoek aan de gemeenschap, door de medewerkers van de organisatie.

Verzamelen van informatie

Dit gebeurde zowel vooraf, dankzij bestaande kennis van één van de medewerkers, als ter plaatse.

Vooraf

Op voorhand werd er al informatie verzameld en plannen gemaakt voor het eerste bezoek aan de gemeenschap.

Doel van het bezoek:

- Onderzoek van de reële situatie onderzoeken
- Beleggen van een vergadering met de inwoners, om het doel van het bezoek en van een ecotoeristisch project uit te leggen, om een goede communicatie op te starten, om de wensen van de inwoners te weten te komen, om na te gaan welke

personen voldoende gemotiveerd zijn en een eerste voorstel doen voor de organisatie van een bestuursgroep

- Onderzoek van het bestaande toeristisch programma.
- Onderzoek van de interne sociale relaties.
- Nagaan van de capaciteiten van aanwezige personen.
- Nagaan van de haalbaarheid en de mogelijkheid van de verwachtingen.

SWOT-analyse: opgesteld met enigszins gedateerde informatie over de gemeenschap

Sterkten/kansen

- Toeristische attracties: culturele rijkdom en biodiversiteit, avontuurlijk
- Bereidwillige personen
- Reeds aanwezige infrastructuur, maar beperkt
- Reeds aanwezig ecotoerisme, zeer kleinschalig

Zwakten/bedreigingen

- Slechts één persoon met het idee en de kennis van het toeristische project
- Geen publiciteit, marketing en communicatie
- Weinig of geen contact
- Slecht transport (kan evenwel een sterkte zijn als toeristisch attractie)
- Geen logistiek, vooral gezondheid is een probleem
- Geen opleiding, o.a. i.v.m. toeristisch onthaal
- Geen duidelijk afgelijnde doelgroep

Nadien zal op basis van het onderzoek ter plaatse, een meer gedetailleerde, vollediger en meer correcte SWOT-analyse opgesteld worden. Deze dient dan als basis voor de verdere ontwikkeling van een ecotoeristisch model.

Volgorde van het bezoek

1. De gemeenschap d.m.v. een contactpersoon vooraf inlichten over het bezoek, de reden ervan en de leden van de onderzoeksploeg voorstellen
2. Informatie verzamelen
3. Vergadering met de gemeenschap: het is essentieel om volgende punten overeen te komen tijdens de vergadering:
 - Het is een samenwerkingsverband tussen de gemeenschap en Yanapuma
 - De gemeenschap stemt ermee in om actief betrokken te zijn en het milieu oprecht te beschermen

Verslagen van de gevoerde vergaderingen

Vergadering Wachimak maandag 12 maart 2007

De plaatselijke leerkracht doet dienst als voorzitter van de vergadering.

Er zijn negen leden van de gemeenschap aanwezig en verder vier afgevaardigden van Yanapuma Foundation.

- Overlopen van de orde van de dag: lopende zaken in de gemeenschap (een gedeelte gebeurt in Kichwa)
- Verwachtingen: verwachten vooral vrijwilligers de komende weken
- Doel van de school: zowel Spaans als Kichwa, omdat men de eigen voorouderlijke taal wil behouden. Verder zal ook Engels onderwezen worden

- Uitleg door Vinicio:
 - presentatie van de afgevaardigden van Yanapuma Foundation
 - doel van de komst uitleggen:
 - voorstel doen voor het bestuur van community-based ecotoerisme
 - hiervoor moet onderzocht worden wat de mogelijkheden binnen de gemeenschap zijn
 - belangrijk: medewerking en engagement van de hele gemeenschap nodig
 - onderzoek naar attracties en pluspunten
 - afspraak maken voor de vergadering van de volgende dag
 - benadrukken van het belang van medewerking en enthousiasme van de hele gemeenschap en van een goede organisatie en aantrekkelijke attracties. Verder wordt belang gehecht aan het optimaal benutten van de verschillende mogelijkheden van de gemeenschap, waarbij aandacht moet besteed worden aan duurzaamheid en respect voor cultuur en milieu.
 - Aankondigen van de situatieanalyse, onder meer van planning en verdeling van inkomsten. Hierbij wordt ook weer benadrukt dat natuur belangrijker is dan luxe.
 - afgevaardigden van de Yanapuma Foundation gaan ideeën bij de gemeenschap verzamelen:
 - wensen en noden van de gemeenschap te weten komen
 - mogelijkheden nagaan, onder meer als voorbereiding voor de volgende vergadering, waaronder bezichtiging van enkele attracties
- Vragenronde
 - Vraag voor de beste manier om meer toeristische hutten te construeren
 - Vraag naar meer computers voor de school, hiervoor is ook meer elektriciteit nodig
 - Traditionele dansen worden ook als attractie aangeboden, daarbij wil men onderzoeken of het mogelijk is om een museum over traditioneel handwerk op te richten
 - Vraag of het mogelijk is om een eigen college of organisatie op te richten voor educatie, aangezien er geen mogelijkheid is voor voortgezette opleiding binnen de gemeenschap. Hierdoor zijn kinderen genoodzaakt om buiten de gemeenschap te gaan studeren, wat men wil vermijden.
 - Overwegen van de mogelijkheid om observaties te laten doen en/of een leraar te laten komen om de onderwijssituatie te bekijken en een college op te richten. Dit hangt vooral af van de directie van het college in de provincie Napo.

Vergadering Wachimak woensdag 14 maart 2007

Er zijn dit keer veertien leden van de gemeenschap aanwezig, waaronder Jacobo, de voorzitter van het toeristisch project, die ook de vergadering leidt.

De leden zijn alle geïnteresseerd, maar de aanwezigheid van kinderen verstoort dikwijls de vergadering.

Vinicio leidt het project in:

- Verklaart wat verstaan wordt onder community-based ecotoerisme.
- Last een vragenronde voor de leden in
- Doet een voorstel voor een ecotoeristisch project in de gemeenschap (dit werd door de medewerkers van Yanapuma ontwikkeld)

- Benadrukt nogmaals het belang van een optimale medewerking van alle leden, om maximale voordelen te genereren.
- Gaat na wat momenteel ieders taken zijn.
- Legt het verschil uit tussen een vrijwilliger en een toerist, waarna hij nagaat hoeveel toeristen de gemeenschap tot hiertoe al op bezoek gehad heeft. Dit blijken slechts twee personen te zijn geweest.
- Benadrukt het belang van planning, organisatie en voorbereiding, wil een toeristisch project succesvol zijn. Community-based toerisme komt voort uit organisatie, planning, voorbereiding en samenwerking binnen de gemeenschap. Enkel op deze manier kan het hele concept voordelen opleveren.

Resultaten van de informatieverzameling ter plaatse

SWOT-analyse: op basis van de gegevens ter plaatse

Sterkten

- Toeristische attracties: culturele rijkdom en biodiversiteit, avontuurlijk
- Enthousiaste bevolking
- Reeds ervaring met (eco)toerisme
- Avontuurlijk transport: kano
- Uitstekende keuken
- Vriendelijke en gastvrije bevolking
- Bereidheid tot het verstrekken van informatie
- Nabijheid van een rivier

Zwakten

- Weinig contact met de buitenwereld
- Slecht transport (tegelijkertijd een sterkte als toeristisch attractie)
- Weinig of geen personen met een echte opleiding.
- Niet iedereen is geïnteresseerd in het opzetten van een ecotoeristisch project
- Geen duidelijk afgelijnde doelgroep
- Ander tijdsbesef dan de toeristen
- Niet altijd voldoen aan de normen van hygiëne

Kansen

- Telefonische contact d.m.v. een centrale telefoon in de gemeenschap
- Vele mogelijkheden voor culturele en natuurlijke attracties: biodiversiteit
- Beperkte infrastructuur aanwezig
- Bereidheid van de bevolking om bij te leren
- Voorouderlijke kennis van de bevolking

Bedreigingen

- Geen of slecht beperkte mogelijkheid voor medische bijstand
- Slecht georganiseerd, geen logistiek
- Geen publiciteit, marketing en communicatie
- Slecht transport
- Slechts één persoon met het idee en de kennis van het toeristische project

In bijlage werd een fiche opgenomen voor de inventarisatie van de toeristische attracties, op basis van de toeristische attracties die we onderzocht hebben.

Haalbaarheid

Vooraleer er met een community-based project kan worden gestart, moet er een haalbaarheidsbeoordeling gemaakt worden. Sommige vereisten staan in verband met de situatie op nationaal niveau, anderen met omstandigheden in het lokale gebied. De voornaamste aspecten om na te gaan, zijn de volgende:

- Een economisch en politiek kader dat geen effectieve handel en investeringszekering in de weg staat
- Een nationale wetgeving die toeristisch inkomen dat verdiend wordt door en wordt behouden binnen de gemeenschap, niet verhindert
- Een voldoende niveau van eigendomsrechten binnen de lokale gemeenschap

- Hoge niveaus van veiligheid en zekerheid voor bezoekers (zowel het imago van het land/regio als in realiteit).
- Relatieve lage gezondheidsrisico's en toegang tot minimale medische diensten en een levering van zuiver water
- Bruikbare middelen voor fysieke toegang en telecommunicatie tot het gebied

Sommige voorwaarden kunnen mettertijd veranderen.

Vooraf de voorwaarden omtrent gezondheid, veiligheid en toegang tot het gebied vormen een probleem. Dit zijn dan ook onderwerpen die in het model opgenomen zullen worden, om een effectieve en rendabele uitvoering van het toeristisch project te verzekeren.

Als aan de voorwaarden voldaan is, wil dit nog niet noodzakelijk zeggen dat ecotoerisme succesvol zal zijn, enkel dat het de moeite loont om naar de volgende stap over te gaan.

Bij de Wachimakgemeenschap kunnen er enkele twijfels omtrent haalbaarheid rijzen, zoals de volgende:

- De gemeenschap heeft te hoge verwachtingen: ze verwachten al meteen 30 toeristen per maand.
- Slechts 11 gezinnen van de 25 zijn echt bereid om zich voor het ecotoeristisch project te engageren. Dit is het verschil met een echt community-based ecotoeristisch project: heel de gemeenschap moet betrokken zijn.
- Er is verwarring omtrent het verschil tussen een vrijwilliger en een toerist.
- De gemeenschap is ervan overtuigd dat ze aan ecotoerisme doen, maar omwille van de voorgaande redenen, kunnen hun activiteiten toch niet als ecotoeristisch beschouwd worden
- De leden van de gemeenschap hebben weinig of geen opleiding genoten, wat de organisatie en uitvoering van een dergelijk project zeer moeilijk maakt

Organisatie

Om tot de volgende stap over te kunnen gaan, werd er een model ontwikkeld voor de organisatie binnen de gemeenschap, meer bepaald de verdeling van taken en verantwoordelijkheden. De verschillende verantwoordelijkheden omvatten de volgende domeinen:

Dit heeft als doel om de organisatie van een ecotoeristische onderneming binnen een gemeenschap te sturen en effectiever te maken. Ook dit is slechts een voorstel en moet door de gemeenschap geaccepteerd worden, daarbij kan de gemeenschap ook wijzigingen aanbrengen, waar het voor haar nodig of beter aanvaardbaar blijkt.

5.11.4.2 Ontwikkeling van een voorstel

Alvorens het project voor de gemeenschap te gaan ontwikkelen, is het noodzakelijk om dit in een vergadering met de gemeenschap voor te stellen en te bespreken. Men mag niet uit het oog verliezen dat het mogelijk is dat de gemeenschap andere wensen en verwachtingen heeft, dan oorspronkelijk werd aangenomen. Bovendien hebben de leden van de gemeenschap geen besef van de huidige toeristische situatie, van hun mogelijkheden en beperkingen en van het belang van een algemene samenwerking.

Bij de ontwikkeling van het voorstel moet ook rekening gehouden worden met het doel van het ecotoeristisch project voor de Wachimakgemeenschap:

- **Doel van de gemeenschap om een ecotoeristisch project op te zetten:**

De gemeenschap wil alternatieven zoeken om het levensniveau te verhogen en om de omringende natuur en cultuur te bewaren en te beschermen.

- **Manier om dit doel te verwezenlijken**

Dit kan verwezenlijkt worden door de ontwikkeling van economische activiteiten in de gemeenschap en door geven van milieueducatie en door een algemene deelname te bewerkstelligen.

- **Te verwachten resultaat**

Hiermee wil men bereiken dat de cultuur, de omringende cultuur en de voorouderlijke rijkdom beschermd worden. Verder wil men de levensverwachting en de economische vooruitzichten verbeteren.

- **Minimaliseren van de impact**

Bij het ontwikkelen van een ecotoeristisch project moet ook rekening gehouden worden met oorzaken die aan de oorsprong liggen van positieve en negatieve invloeden, voortvloeiende uit de uitvoering van het project. Hiervoor moeten evaluatiemethodes ontwikkeld worden om na te gaan wat deze invloeden zijn en hoe ze veranderd of gecorrigeerd kunnen worden, of in het geval van positieve invloeden, versterkt kunnen worden.

Het is wel belangrijk dat in het voorstel, de wensen en voorstellen van de gemeenschap worden gecombineerd met de waargenomen mogelijkheden en kansen ter plaatse en met voorstellen die in de vorige fase door de medewerkers van Yanapuma werden aangebracht. Verder moet het voorstel zo opgesteld worden, dat er mogelijkheid bestaat om het aan te passen aan veranderende situaties in de gemeenschap.

5.11.4.3 Ontwikkeling van het project zelf

Wanneer men aandacht schenkt aan een aantal aspecten in zowel de ontwikkeling en uitvoering van ecotoeristische projecten, kan hun overdracht aanzienlijk verbeteren.

Het ontwerp van alle nieuwe gebouwen moet zorgvuldig in overweging genomen worden. Men moet gebruik maken van traditionele stijlen en materialen die lokaal beschikbaar zijn. In sommige gemeenschappen werd bruikbaar inkomen gebruikt voor, bijvoorbeeld, de bevoorrading van dakbedekking.

Vaak kan het ook beter zijn om bestaande gebouwen te gebruiken in plaats van zich bezig te houden met nieuwe ontwikkeling en dit moet ook eerst in overweging genomen worden.

Zowel in de ontwikkelingsfase als in de uitvoeringsfaciliteiten, moet er actie ondernomen worden, om de consumptie van water en energie te reduceren, om afval te verminderen en om vervuiling te vermijden. Recyclage moet aangemoedigd worden en alle vormen van afvalverwijdering moeten met veel zorg beheerd worden, met het principe om zoveel mogelijk afval uit het gebied te verwijderen als maar mogelijk is.

Om economische lekken te minimaliseren, moet elke inspanning gedaan worden om lokale producten en diensten te gebruiken en om de tewerkstelling van de lokale bevolking aan te moedigen. Deze actie is vereist om lokale, duurzame bronnen te identificeren. Producers kunnen bijgestaan worden door de vorming van lokale groepen en netwerken en helpen met de contacten, marketing en prijszetting.

De lokale gemeenschap moet aangemoedigd en geholpen worden om zelf met deze kwesties rekening te houden, zonder dat dit invloed heeft op hun levensstandaards, d.m.v. informatie, opleiding en demonstraties. Ook feedback van bezoekers naar hen toe, zal helpen.

Bij de ontwikkeling moet ook rekening gehouden worden met de haalbaarheid van het hele project. Daarom moet er strategieën bepaald worden voor de gemeenschap en voor de toegang tot de commerciële markt, om verschillende procedures, methodes en technieken te plannen, die toelaten om het project uit te voeren.

Het voorstel, wat in feite het model voor het ecotoeristisch project is, wordt in boekvorm uitgewerkt, om het gebruik ervan te vereenvoudigen voor de leden van de gemeenschap. De verschillende onderdelen omvatten, zoals eerder vermeld, infrastructuur, aandacht voor de klant, marketing en publiciteit en opleiding.

Dit model is volledig te bezichtigen in de bijlage

5.11.4.4 Uitvoering van het project

Bij de uitvoering van het project is de eerst stap de aanvaarding van het voorstel, van het model, door de gemeenschap. Indien de gemeenschap er niet bij instemt, heeft het geen zin om met het hele project verder te gaan.

Hiermee samenhangend is de medewerking van de gemeenschap. Indien de gemeenschap het voorstel aanvaard, betekent dit dat men bereid is om een aandeel te leveren in de uitvoering ervan. Voor een optimale uitvoering van het project, moet er gestreefd worden naar een maximaal niveau van deelname door de gemeenschap.

De gemeenschap betrekken is een belangrijk en complex onderwerp voor een community-based ecotoeristisch project, omdat mogelijkheden en oplossingen aanzienlijk zullen variëren in verschillende gebieden en tussen gemeenschappen. Een belangrijk principe is om te proberen met de bestaande sociale en gemeenschapsstructuren te werken, al kan dit zowel uitdagingen als mogelijkheden creëren. Het kan ook helpen om mogelijk leiders en personen met drijfkracht te identificeren. Het hoofddoel moet zijn om ruime en gelijkwaardige voordelen in heel de gemeenschap te verkrijgen. Geslachtskwesties kunnen ook belangrijk zijn en ecotoerisme kan goede mogelijkheden voor vrouwen bieden.

Aangezien dit een dergelijk lastig onderwerp is om aan te brengen, moet dit met de nodige tact gebeuren. Indien Yanapuma voorstelt om zowel mannen als vrouwen deel te laten nemen, moet de gemeenschap nog steeds de vrije keuze gelaten worden, om te beslissen of dit aanvaard wordt.

Verder moeten er voldoende opleidingen voorzien worden, om de leden van de gemeenschap in staat te stellen om het project op de meest rendabele en verantwoorde manier uit te voeren. Het gaat bij Wachimak vooral over opleidingen voor veiligheid, gezondheid, hygiëne en onthaal van de toerist. Deze opleidingen worden gegeven door deskundigen op dit vlak.

De uitvoering van het project wordt gecoördineerd door een directeur of een technische ploeg, waar de directeur het hoofd van is, in samenwerking met een coördinator in de gemeenschap. Indien er samenwerking met andere organisaties is, moet er een verantwoordelijke van aanwezig zijn in de gemeenschap. Belangrijk hierbij is dat de gemeenschap zal het project handen moet hebben, om negatieve invloeden van buitenaf te beperken. Dit kan niet genoeg benadrukt worden. Dit moet reeds vroeg worden vastgesteld, als de gemeenschap verantwoordelijk is voor zijn succes

De fasen van ontwikkeling en uitvoering komen ongeveer overeen, aangezien de situatie nooit het hetzelfde blijft en er hierdoor steeds wijzigingen in het model moeten aangebracht worden. Dit houdt in dat men tijdens de uitvoering steeds alles moet controleren en toetsen aan de werkelijkheid.

Er bestaan verschillende formules om een community-based ecotoeristisch project te ontwikkelen. om een effectief ecotoeristisch project in de Wachimagemeenschap op te zetten, moet de meest geschikte formule gevonden en aangepast worden aan de eigenschappen en mogelijkheden van de gemeenschap.

Tijdens de uitvoering, moet men alles nakijken en verder uitwerken met de juiste formule, dwz die voor honderd procent aanpasbaar is aan de realiteit van de gemeenschap, om de vereiste resultaten te verkrijgen.

Een voorbeeld voor de basis van een formule is de volgende:

1. Identificatie van het project
2. Verantwoording van het project
3. Basisvoorwaarden voor het project
4. Analyse van de uitvoerders van het project.

Het spreekt vanzelf dat er nog andere voorbeelden en modellen zijn, maar de juiste formule kan pas gevonden worden tijdens de uitvoering zelf.

5.11.4.5 Controle

In het algemeen wordt dit gerealiseerd wanneer de eerste fase van het project wordt uitgevoerd, op een manier die toelaat om verbeteringen aan te brengen of na te gaan of de variabelen van het werk adequaat genoeg zijn. Daarbij maakt dit mogelijk om deze variabelen te veranderen of aan te passen, indien er niet in voldoende mate voldaan wordt aan de noden van het project.

Hierbij wordt gebruikt gemaakt van controlesystemen, die in verband staan met de gebruikte formule tijdens de uitvoering van het project.

De controle van het project wordt uitgevoerd tijdens de hele proces, vanaf de planning tot de het einde van het project, wat toelaat om een realistisch idee te krijgen over hoe het werk verloopt, zodat er optimale resultaten bereikt worden.

Projecten kunnen aanzienlijk verstrekt worden door regelmatige controle en feedback om succes te bepalen en om zwakheden vast te stellen, die bijgesteld dienen te worden. Eenvoudige indicatoren moeten overeengekomen worden en bekendgemaakt worden aan de gemeenschap. Deze moeten zich uitstrekken over economische successen, reactie en welzijn van de lokale gemeenschap, bezoekerstevredenheid en milieuveranderingen. De controle moet eenvoudig gehouden worden en men moet feedback krijgen van bezoekers, touroperators en de lokale bevolking. Het kan vereist zijn dat lokale deelnemers moeten opgeleid worden voor de controleprocessen. Schema's voor certificatie en beloning kunnen zowel een rol spelen in het onderhoud, als in het opzetten van een correcte procedure.

De controles kunnen uitgevoerd worden op de volgende manieren:

- Door wekelijks vergaderingen te houden in het eerste toeristische seizoen, o.a. om fouten te verbeteren en om er zeker van te zijn dat alles volgens plan verloopt
- De medewerkers van Yanapuma keren op geregelde tijdstippen (vb. om het half jaar) terug om zich ervan te verzekeren dat er geen problemen zijn.

5.11.4.6 Evaluatie

De volgorde van controle en evaluatie wordt meestal niet steeds gevolgd. Het is waarschijnlijk meer aan te raden om periodes van controle en evaluatie of te wisselen, zodat er tijdig wijzigingen kunnen aangebracht worden, als blijkt dat er moeilijkheden of problemen ontstaan, of als het project niet verloopt zoals verwacht.

De evaluatie gebeurt met behulp van een vragenlijst en een evaluatietabel. De vragenlijst zal standaard bevatten die men moet quoteren, zodanig dat de gemeenschap controle heeft over haar positieve en negatieve punten en zelfevaluatie kan verrichten.

De evaluatietabel kan op basis van het volgende model opgesteld worden.

Evaluatietabel

Datum	Activiteit	Menselijke economische middelen	en Verantwoordelijke	Opmerkingen
-------	------------	------------------------------------	----------------------	-------------

/ /

Dit is een basistabel, zonder verdere details, omdat tijdens de ontwikkeling nog niet voldoende geweten is wat alle onderdelen zijn, die beoordeeld moeten worden. Daarbij zijn er per werkingsgebied andere criteria van toepassing. Bijvoorbeeld, de criteria voor de gidsen zijn heel anders dan deze voor de keuken. De beoordelingscriteria zijn ook verschillend per gemeenschap, aangezien elke gemeenschap andere kenmerken en mogelijkheden heeft.

Verder moet de evaluatie gebeuren op basis van een logisch kader, wat de structuur is om alle fasen van het project te analyseren.

Het logisch kader is onmisbaar omdat het systematisering en orde verschaft voor de planning en de uitvoering van het project.

Om het begrijpen en ontwikkelen van een logisch kader te vergemakkelijken, worden er enkel basisdefinities weergegeven.

- **Algemene doelstelling van het project:** dit is de definitie van de voordelen die men tracht te verkrijgen op korte en lange termijn.
- **Specifieke doelstellingen:** deze omvatten de successen op korte termijn die men hoopt te bereiken.
- **Resultaat:** onder resultaat verstaat men de kwalitatieve of kwantitatieve verandering die plaatsvindt in een situatie of bij een probleem waarbij men tussenkomt en die de oorspronkelijke staat wijzigt van het eerder genoemde probleem. Het is deze impact die men hoopt te bereiken met de uitvoering van het project.; Het is belangrijk om de invloeden op milieu, economie en samenleving te beschrijven, die men wenst te bereiken met de toepassing van het project.
- **Controlemiddelen:** dit zijn de concrete mechanismen of instrumenten waarmee het mogelijk is om de naleving na te gaan van elk van de resultaten en van de doelstellingen.
- **Risico/ voorvereisten/externe factoren:** het is de mogelijkheid dat er geen kritieke of beslissende omstandigheid plaatsvindt om een resultaat te bereiken.
- **Activiteiten:** dit zijn de belangrijkste acties die toelaten om de voorgestelde resultaten te verkrijgen.
- **Indicatoren:** dit zijn de elementen of factoren die in kwalitatieve of kwantitatieve termen de omstandigheden beschrijven van het probleem of van de verandering in de tijd, d.w.z. de elementen die dienst doen als basis om het succesniveau te meten.

De indicatoren en variabelen zijn op hun beurt weer afhankelijk van de gebruikte formule bij de uitvoering.

Op het moment dat dit eindwerk werd geschreven, waren nog niet alle fasen van het hele proces doorlopen, daardoor is het onmogelijk om resultaten en evaluaties weer te geven. Zodoende werd hier enkel een basismodel vermeld, dat nog aangepast dient te worden aan gegevens van de waarnemingen, na de toepassing in de gemeenschap.

6 Besluit

Uit dit werk blijkt dat duurzaam toerisme en ecotoerisme niet hetzelfde zijn, maar dat ze toch in onderling verband staan, aangezien ecotoerisme onrechtstreeks voortvloeit uit duurzaam toerisme en duurzaam toerisme wordt beschouwd als het overkoepelend concept voor alle vormen van toerisme die op een verantwoorde manier worden uitgevoerd.

Daarbij komt steeds weer ter sprake dat een aantal zaken noodzakelijk zijn om een goede uitvoering van de verschillende concepten te realiseren. Deze omvatten onder meer een goede samenwerking met en deelname van plaatselijke volkeren, voorzien van opleiding voor de uitvoerders van de toeristische projecten, aandacht voor de bescherming en het behoud van de natuur en respect voor de plaatselijke cultuur. Daarvoor is het ook belangrijk om te zorgen dat de toeristen zelf ook op voorhand voldoende gesensibiliseerd worden en om de moment zelf de nodige informatie krijgen, zodat ze bewust worden gemaakt voor het belang van het behoud en de bescherming van de plaatselijke omgeving, zowel cultuur als natuur.

De moeilijkheid om aan deze doelstelling te voldoen, was dat er ongelooflijk veel bronnen bestaan over deze onderwerpen, maar dat een heel aantal tegenstrijdige gegevens leveren, of slecht een gedeelte van de informatie bevatten en niet altijd in de juiste context.

De ontwikkeling van het model voor was eveneens niet gemakkelijk, aangezien ik, zoals eerder vermeld, niet voldoende voorkennis had van de situatie in de inheemse gemeenschap. Daarbij was er nog een extra druk, omdat het besef meespeelde dat een slecht uitgewerkt model een slechte invloed op de gemeenschap kan hebben en eerder tot nadelen dan tot voordelen kan leiden. Het feit dat alles in het Spaans opgesteld diende te worden, was nog een bijkomende moeilijkheid. Maar ondanks dit alles bleek men toch zeer tevreden over het resultaat.

Indien een ecotoeristisch project in een (inheemse) gemeenschap op een verantwoorde en duurzame manier wordt uitgevoerd, zal dit zowel voordelen voor de gemeenschap en haar omgeving als voor de toerist opleveren. De gemeenschap verwerft economische voordelen, de natuur wordt beschermd en behouden, de plaatselijke cultuur wordt hergewaardeerd en de gemeenschapsleden krijgen een groter besef van de waarde van de natuur en van het nut van systemen zoals waterbeheer en afvalbeheer. De toerist gaat de plaatselijk cultuur en natuur meer waarderen en beleven en leert op een natuurlijke en meer ontspannen manier bij over de plaatselijke rijkdom. Een voorwaarde hierbij is wel dat het project op een effectieve manier georganiseerd en uitgevoerd wordt, waarbij het merendeel en indien mogelijk iedereen van de gemeenschap betrokken is.

Indien een dergelijk model niet op de juist manier wordt uitgevoerd, zal het eerder nadelen hebben, zoals beschadiging van de natuur of achteruitgang van de cultuur, waar het deze eerder hoort te beschermen. Indien dat het geval is, is er helaas weinig verschil met massatoerisme. Om dit te voorkomen is opleiding van de gemeenschap en een voorafgaande sensibilisatie van de toerist noodzakelijk.

Daarbij is het onvermijdelijk dat er zekere veranderingen plaatsvinden, wanneer toerisme opgestart wordt in een voorheen bijna ongerept gebied. Daarom moet de gemeenschap op voorhand duidelijk bepalen welke mate van verandering ze wil en kan aanvaarden.

7 Bibliografie

Ecotourism, an introduction; David A. Fennell; 331 pag.; 1999; London and New York Routledge

Ecotourism: Principles, Practices & Policies for sustainability, Megan Epler Wood, 63 pag., UNEP, 2002,

Ecuador & De Galápagoseilanden, Elmar Reishandboek, 381 pag., A. Luft, I. Wegter, 4^e druk, Uitgeverij Elmar B.V., Rijswijk, 2004

Ecuador & Galápagos Handbook, The Travel Guide, R. & D. Kunststaetter, Footprint Handbooks, 3^e druk, 2001, 485 pag.

Ecuador, Galápagoseilanden, Insight Guides, Apa Cambium, Uitgeverij Cambium B.V., Zeewolde, eerste druk, 1997

Ecuador/Galápagos, Walter W.C. de Vries, Dominicus, 190 pag., tweede druk, 2004, Uitgeverij J.H. Gottmer/H.J.3W. Becht BV

Insight Guide Ecuador - Galápagoseilanden, Uitgeverij Cambium B.V., Zeewolde, Vijfde Druk 2006, 368 pag, vertaling X. van den Hoek, Redactie en bewerking: Jeanet Liebeek, Marja Thepass (oorspr. Titel: InsightGuide Ecuador, © APA Publication GmbH & Co. Verlag KG Singapore Branch)

Is the Sacred for Sale? – Tourism and Indigenous Peoples, Alison M. Johnston, 381 pag., Earthscan, London – Sterling VA, 2006

South America on a shoestring, Special section on choice overland routes, Lonely Planet Publications PTY Ltd, Australië, 8e druk, januari 2002, 1152 pag.

The Encyclopedia of Ecotourism, Edited by David B. Weaver, 663 pag., 2001, CABI Publishing

The Rough Guide to Ecuador, H. Adès, M. Graham, Rough Guides New York, London, Delhi, tweede druk, 2003, 584 pag.

Who owns paradise? M. Honey, 1999, Island Press, Environmental Studies, 416pag, ISBN 1559635827

Internetbronnen

David Edeli, 2002, Tourism in the Americas, Community Ecotourism in the Global Economy, *ReVista, Hard review of Latin America*, (geen paginaverwijzing), geraadpleegd 27 april 2007, <http://drclas.fas.harvard.edu/revista/articles/view/39>

Mies, 2000-2007, 2006, *Ecotoerisme, de beste linkverzameling over ecotoerisme en agritoerisme*, geraadpleegd 13 oktober 2006, <http://ecotoerisme.startkabel.nl/>

Keith W. Sproule, 2007, Community-Based Ecotourism Development: Defining partners in the progress, *Abstract*, 2007, geraadpleegd 21 april 2007, (geen paginaverwijzing), <http://environment.yale.edu/documents/downloads/0-9/99sproule.pdf>

Alex Markels, 2007, *Magazine Audubon*, geraadpleegd 21 april 2007, <http://magazine.audubon.org/viewroom.html>

Carey L. Biron, 1 mei 2006, *Jungle raj tourism vs. the people, The Nanda Devi campaign*, mei-juni 2006, (geen paginaverwijzing), geraadpleegd 10 maart 2007, <http://nandadevi.prayaga.org/?p=42>

Ricanciegemeenschap, 4 april 2007, *Ricancie*, geraadpleegd 3 maart, 17 maart, 5 april 2007, <http://ricancie.nativeweb.org/>

Graphic Maps, 10 maart 2007, Worldatlas.com, geraadpleegd 15 maart 2007, <http://worldatlas.com/webimage/countrys/samerica/ec.htm>

Lapa Rios, 2001-2007, Adventure in Costa Rica, geraadpleegd 22 februari 2007, <http://www.adventureincostarica.com/hotels.php?ID=HGOLAPAR>

- Nederlands Alpenplatform, 9 maart 2006, Nederland Alpenplatform, geraadpleegd 14 februari 2007, <http://www.alpenplatform.nl/>
- Julie Dasenbrock, 2001, The Pros and Cons of Ecotourism in Costa Rica, TED Case studies, januari 2002, (geen paginaverwijzing), geraadpleegd 21 februari 2007, <http://www.american.edu/TED/costa-rica-tourism.htm>
- BBC Weather, 2007, Country Guide, geraadpleegd 20 februari 2007, http://www.bbc.co.uk/weather/world/country_guides/results.shtml?tt=TT001830
- Melissa Krenke, 2006, The Case Foundation, geraadpleegd 26 april 2007, <http://www.casefoundation.org/spotlight/travel/laparios>
- Mountain, 2003, Community Based Tourism for conservation and development: a resource kit, geraadpleegd 12 april, 14 april, 23 april 2007, www.mountain.org/docs/CBT-Kit-final-2003.pdf
- Toerisme Vlaanderen, 2006-2007, Duurzaam toerisme, geraadpleegd 10 oktober 2006, 25 november 2006, 20 april 2007, <http://www.duurzaam-toerisme.be/>
- Ecotour, 2006, More Ecotourism definitions, geraadpleegd 23 maart 2007, http://www.ecotourdirectory.com/ecotourism/ecotourism_definitions.php
- The International Ecotourism Society, 2006, The Ecotourism Society, geraadpleegd 10 september 2006, 12 oktober 2006, 23 januari 2007, 13 april 2007, <http://www.ecotourism.org/>
- Ecuador.com, 1995-2007, Ecuador.com, The official gateway, geraadpleegd 20 februari 2007, <http://www.ecuador.com/>
- Ecuador Explorer, 1997-2007, Ecuadorexplorer.com, geraadpleegd, 27 februari, 23 maart, <http://www.ecuadorexplorer.com/>
- Susan J. Ellis, 2006, Voluntourism- Pros, Cons and Possibilities, Energize, geraadpleegd 23 maart 2007, <http://www.energizeinc.com/hot/2007/07feb.html>
- Dirk De Ville, 2 mei 2005, Hoofdstuk 3, Alternatief toerisme- Duurzaam toerisme, geraadpleegd 21 oktober 2006, http://www.ethesis.net/zebrugge/zebrugge_hfst_3.htm
- Fieu. Edu, 2006, Fieu.Edu-Forum International, geraadpleegd 21 oktober 2006, <http://www.fieu.edu/ecosphere.shtml>
- Yeak Laom Community, 28 januari 2005, Yeak Laom Community-based Eco-tourism Project, http://www.geocities.com/yeak_laom/ecotourism.html
- ILO, 2003, Policy Integration - IDEASS, Ricancie an experience of community tourism, geraadpleegd 23 maart 2007, http://www.ilo.org/dyn/infoecon/iebrowse.page?p_lang=en&p_ieresource_id=465
- Landenweb, 2007, Ecuador, geraadpleegd 13 februari 2007, <http://www.landenweb.net/ecuador/>
- Lapa Rios, 2007, Lapa Rios, geraadpleegd 10 maart 2007, <http://www.laparios.com/>
- The Nature Conservancy, 2006, The Nature Conservancy – What is ecotourism, geraadpleegd 17 september 2007, <http://www.nature.org/aboutus/travel/ecotourism/about/art667.html>
- Nature Based Tourism, 2006, Nature Based Tourism, geraadpleegd 17 september 2007, <http://www.naturebasedtourism.net/>
- ODI, 2007, ODI - The Tourism Programme, geraadpleegd 12 maart 2007, <http://www.odi.org.uk/propoortourism/index.html>
- OIVO, 30 mei 2001, Ecotoerisme en duurzaam toerisme: balans en vooruitzichten, geraadpleegd 12 september 2006, <http://www.oivo-crioc.org/teksten/50.shtml>
- Piedra Blanca, 27 mei 2006, Ecotourism Definition, geraadpleegd 20 oktober 2006, <http://www.piedrablanca.org/>

Natasha Kate Ward, maart 1997, Red Mexicana de Ecoturismo, Ecotourism: Reality or Rhetoric, Chapter 1. - The Significance of Tourism, geraadpleegd 23 januari 2007, <http://www.planeta.com/ecotravel/mexico/yucatan/ward/ward1.html>

Palitha Gurusinge, 25 september 2003, Ecotourism and Pitfalls, geraadpleegd 23 maart 2007, http://www.priu.gov.lk/news_update/features/20011102ecotourism_potentials_and_pitfalls.htm

Responsible Tourism Awards, 9 november 2006, First Choice Responsible Tourism Awards, geraadpleegd 23 januari 2006, <http://www.responsibletourismawards.info/>

TravelSense, 2007, TravelSense – More travelers Enjoying Ecotourism, geraadpleegd 12 maart 2007, <http://www.travelsense.org/tips/voluntourism.asp>

UNEP, 2007, United Nations Environment Programme, Division of Technology, Industry and economics, geraadpleegd 20 februari 2007, <http://www.uneptie.org>

Voluntourism.com, 12 januari 2007, Voluntourism.com, geraadpleegd 12 maart 2007, <http://www.voluntourism.com/>

VolunTourism International, 2007, VolunTourism, geraadpleegd 12 maart 2007, <http://www.voluntourism.org/>

WTO, 2 augustus 2004, WTO-Concept Paper – International Year of Ecotourism 2002, geraadpleegd 10 maart 2007, <http://www.world-tourism.org/sustainable/IYE/WTO-UNEP-Concept-Paper.htm>

WWF, juli 2001, Guidelines for community-based development, geraadpleegd 23 maart, 10 april, 15 april 2007, http://www.wwf.org.uk/filelibrary/pdf/community_based_ecotourism.pdf

David de la Houssaye, 2007, Yanapuma Foundation, geraadpleegd 5 april 2006, 22 juni 2006, 3 september 2006, 12 december 2006, 11 april 2007, <http://www.yanapuma.org/>

Bijlagen

Inhoud

Bijlage 1: Overzichtstabel voor de verdeling van verantwoordelijkheden in de Wachimakgemeenschap	112
Bijlage 2: Gestion (Bestuur)	120
Bijlage 3: Fiche voor de inventarisatie van toeristische attracties	123
Bijlage 4: Voorstel voor de realisatie van ecotoeristische activiteiten in de Wachimakgemeenschap	127
Bijlage 5 Begeleidingssteekkaart afstudeerproject	178

Bijlage 1: Overzichtstabel voor de verdeling van verantwoordelijkheden in de Wachimakgemeenschap

Functie	Directeur	Lokale onderdirecteur	Secretaris	Boekhouding
Verantwoordelijkheden en taken	Coördinatie en organisatie van de ontwikkeling van de toeristische organisatie	De directeur vervangen indien deze afwezig is	Contacten met andere partners aangaan en onderhouden	Een transparant toeristisch boekhoudsysteem onderhouden: <ul style="list-style-type: none"> • Rekeningenplan • Toestand van de financiële beginsituatie • Algemene agenda • Budget • Controlebalans: uitgaven en inkomsten, investeringen • Financiële toestanden • Financiële analyse • Bijlagen (kassaboek, bankboek, bankschikkingen).
	Controleren en toezicht houden op de activiteiten en verantwoordelijkheden van de bestuursgroep	De directeur met zijn taken helpen, indien deze onvoldoende tijd of mogelijkheden heeft om deze uit te voeren	Bijhouden van de gegevens van de vergaderingen van de organisatie	
	Coördinatie en realisatie van de doelstellingen van de gemeenschap		Verantwoordelijk voor het notulenboek van de vergaderingen	
	Coördinatie en in stand houding van de kwaliteit in alle sectoren		Verantwoordelijke voor de realisatie en registratie van reservaties	Periodiek overleg met het bestuur van de gemeenschap over de actuele financiële situatie
Organisatie van de			Verantwoordelijke voor het verstrekken van de noodzakelijke informatie aan de bezoeker die een reservatie maakt.	Beheer van een systeem voor verschillende manieren voor winstverdeling in de gemeenschap

	<p>interne periodieke vergaderingen</p> <p>Registratie van het personeel en coördinatie van de herverdeling van de voordelen</p> <p>Omgaan met problemen en vragen van de leden en de bezoekers</p> <p>Onderhouden van contacten met andere partners en leveranciers</p>		<p>Verantwoordelijke voor de correspondentie van de gemeenschap</p> <p>Verantwoordelijke voor een lijst van leveranciers, voor producten en grondstoffen die niet beschikbaar zijn.</p> <p>Coördinatie van de uitwerking van toeristische rondleidingen</p> <p>Verantwoordelijke voor de promotie van toeristische zones</p>	
--	--	--	--	--

Functie	Gidsen	Verantwoordelijke voor personeel/onthaal	Verantwoordelijke voor de keuken	Verantwoordelijke voor infrastructuur en transport
Verantwoordelijkheden taken	<p>Beheer van de toeristische producten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definieren van de aangeboden activiteiten Interpreteren van de 	<p>Planning van het personeel</p> <p>Administratie van het</p>	<p>Verantwoordelijke voor de uitwerking (en eventueel actualisatie) van menu's en spijskaarten</p> <p>De bereiding van alle</p>	<p>Verantwoordelijk voor het preventieve onderhoud en het opnieuw ontwerpen van de infrastructuur</p>

	<p>locale cultuur en natuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding: voeding, maaltijden, omstandigheden, veiligheid • información al turista: programa, ambiente, cultura, sensibilización <p>Verantwoordelijke voor de inventaris van het natuurlijke en culturele patrimonium van de gemeenschap</p> <p>Deelnemen aan de redding en bescherming van het historisch, cultureel en natuurlijke patrimonium, waarbij voldaan wordt aan de vereisten voor onthaal en kwaliteit, wat belangrijk is voor het gidsen.</p>	<p>personeel</p> <p>Coördinatie en controle van de verdeling van lonen</p> <p>Dienst doen als duidelijk informatiepunt voor het personeel</p> <p>Verantwoordelijke voor de opleiding, voor het verbeteren van de toeristische diensten en producten</p> <p>Verantwoordelijke voor het</p>	<p>dranken en voeding kennen en er tevens verantwoordelijk voor zijn</p> <p>Bepalen van de prijzen voor de verkoop van voeding en drinken</p> <p>Verantwoordelijk voor de voorziening van verse en gevarieerde producten</p> <p>Verantwoordelijke voor de voorziening van de picknick</p> <p>Verantwoordelijk voor de inventarisatie van de middelen</p> <p>Verantwoordelijk voor een aankoopstelsel</p> <p>Verantwoordelijk voor de</p>	<p>Verantwoordelijk voor de constructie en ontwerp van de infrastructuur, met respect voor de natuur en cultuur</p> <p>Verantwoordelijk voor de informatie over de gebruikte (educatieve) materialen</p> <p>Verantwoordelijk voor de publieke basisfaciliteiten</p> <p>Verantwoordelijke voor de (educatieve) versiering, rekening houdende met de natuur en de lokale cultuur</p> <p>Verantwoordelijk voor de bezetting van de verblijven</p> <p>Verantwoordelijk voor de properheid en het onderhoud van de verblijven</p> <p>Verantwoordelijk voor het verstrekken van middelen voor het scheiden van afval</p>
--	--	---	--	--

		<p>zorgen voor de beste arbeidsomstandigheden voor het personeel</p> <p>Coördineren van een kwaliteitsvol en hygiënisch onthaal</p> <p>Verstrekken van informatie aan de bezoeker en aan het personeel</p> <p>Verantwoordelijke voor de evaluatie van standaards voor het onthaal</p> <p>Verantwoordelijke voor fiches van afwijzing van verantwoordelijkheid</p> <p>Verantwoordelijke voor de tevredenheid van de bezoeker</p>	<p>kwaliteit van de dienstverlening naar de bezoeker toe.</p> <p>Verantwoordelijke voor de coördinatie van het gebruik van voedsel in de keuken voor de kwaliteit van de maaltijd</p> <p>Verantwoordelijke voor de naleving van de normen van hygiëne in de keuken.</p> <p>Verantwoordelijk voor de informatieverdeling en coördinatie van opleiding van het personeel</p>	<p>Verantwoordelijk voor het interieur (meubilair, ventilatie, verlichting, badkamer...) van de verblijven</p> <p>Verantwoordelijk voor het leveren van informatie aan de bezoeker, i.v.m. de gedragsregels in de verblijven.</p> <p>Verantwoordelijk voor het respect voor het privé-leven van de bezoeker</p> <p>Verantwoordelijk voor de constructie, decoratie, onderhoud en properheid van de installaties, met respect voor de natuur en cultuur</p> <p>Verantwoordelijk voor de gemakkelijke toegang tot de installaties (weg, verlichting...)</p> <p>Verantwoordelijk voor de meest uitverkoren locatie van de installaties</p>
--	--	---	--	---

Functie	Verantwoordelijke voor transportstandaards	Verantwoordelijk voor natuur en cultuur	Verantwoordelijk voor promotie en publicaties	Verantwoordelijke voor noodsituaties
Verantwoordelijkheden en taken	Verantwoordelijke voor een voldoende, duidelijke en verklarende signalisatie van de wegen	Verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie over verantwoord gebruik van consumptie en over waterproblemen.	Verantwoordelijk voor de verdeling van publicaties en promoties van de gemeenschap, d.m.v. verschillende media.	Verantwoordelijk voor de verstrekking van (eerste hulp)
	Verantwoordelijke voor de duurzame constructie en het onderhoud van de opschriften	Verantwoordelijk over het beheer van de hoeveelheid en kwaliteit van het water	Verantwoordelijk voor informatieverzameling voor de publicaties.	Verantwoordelijk voor een communicatiesysteem voor noodsituaties
	Verantwoordelijk voor de inventarisatie van de wegen	Verantwoordelijk voor de technologieën en mechanismen voor het garanderen van een verantwoordelijk gebruik van de water- en energiebronnen.	Verantwoordelijk voor de uitvoering van promotionele activiteiten.	Verantwoordelijk voor de informatieverstrekking over maatregelen in noodsituaties
	Verantwoordelijk voor het duurzaam ontwerp en onderhoud van de wegen/van de banen, met respect voor de natuur	Verantwoordelijk voor een programma van openbare schoonmaak	Verantwoordelijk voor het onderhoud van een informatiecentrum	Verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van materialen in hulpposten
Verantwoordelijk voor de goede toegang tot de	Verantwoordelijk voor een systeem van duurzame	Verantwoordelijk voor een marktstudie en voor het		

<p>gemeenschap en voor de verbinding tussen plaatsen</p> <p>Verantwoordelijk voor de duurzame constructie van de wegen (afval- of gerecycleerde materialen, conserveren van de natuurlijk laag...)</p> <p>Verantwoordelijk voor de vermindering van de vervuiling door de transportmiddelen.</p> <p>Verantwoordelijk voor het verstrekken van transport door personen uit de gemeenschap</p>	<p>ontwikkeling van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de verstrekking van informatie over de scheiding en de recyclage van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de verstrekking van materialen voor het promoveren van de verdeling van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de promotie van zones voor toeristische ontwikkeling</p> <p>Verantwoordelijk voor het onderhoud en de bescherming van natuurlijke gebieden</p>	<p>ontwikkeling van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de verstrekking van informatie over de scheiding en de recyclage van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de verstrekking van materialen voor het promoveren van de verdeling van afval</p> <p>Verantwoordelijk voor de promotie van zones voor toeristische ontwikkeling</p> <p>Verantwoordelijk voor het onderhoud en de bescherming van natuurlijke gebieden</p> <p>Verantwoordelijk voor verstrekking van informatie over de natuur</p>	<p>hieraan aanpassen van de promotie</p> <p>Verantwoordelijk voor promotiebeleid.</p> <p>Verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van verscheidene publicaties.</p> <p>Verantwoordelijk voor de verstrekking van informatie aan de doelgroep.</p>	<p>Verantwoordelijk voor het sensibiliseren van de bevolking, over gezondheid</p> <p>Verantwoordelijk voor de naleving van de normen van hygiëne en properheid.</p> <p>Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de hulpverstrekking.</p>
<p>Verantwoordelijk voor een veilig en duurzaam transport, dat in goede staat is.</p>				

Verantwoordelijk voor ver-
strekking van informatie
over de cultuur van de
gemeenschap

Verantwoordelijk voor de
inventarisatie, onderhoud
en bescherming van het
milieu en de historische
gebouwen of van de
culturele interesse

Verantwoordelijk voor de
incorporatie van
gevarieerde elementen van
het lokale culturele
patrimonium in de
meerderheid van de
plaatsen

Verantwoordelijk voor
programma's van
interpretatie en
basisevenementen van het
culturele en historische
patrimonium van de
gemeenschap

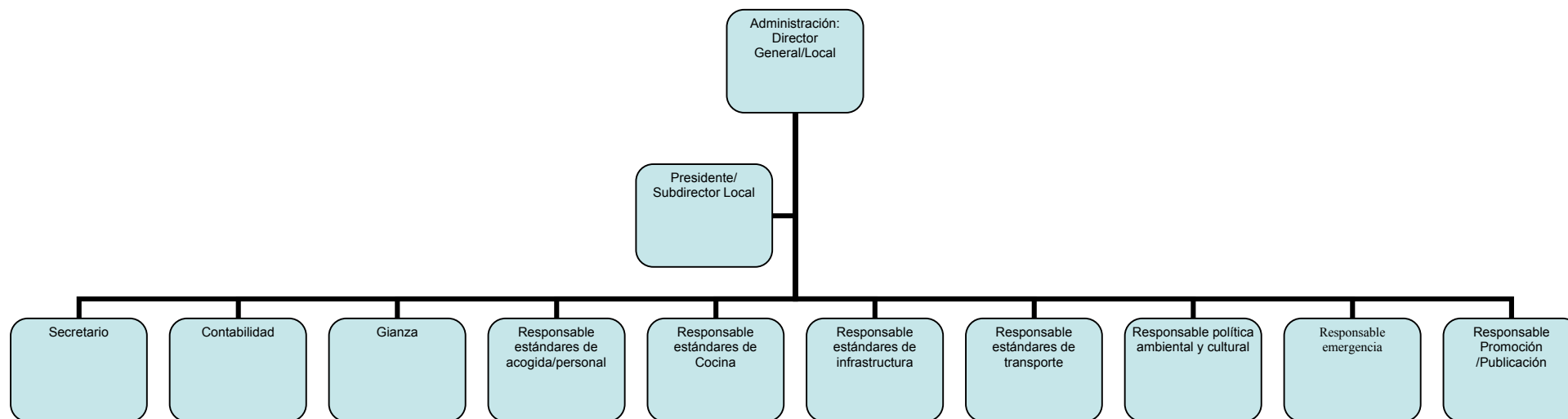
Verantwoordelijk voor een
centrum voor milieu-
interpretatie van milieu en
voor informatie over de
gemeenschap

Verantwoordelijk voor
programma's en
(educatieve) activiteiten
voor de promotie van de het
belang en de kennis van de
gemeenschap voor de
toerist en voor de
gemeenschap

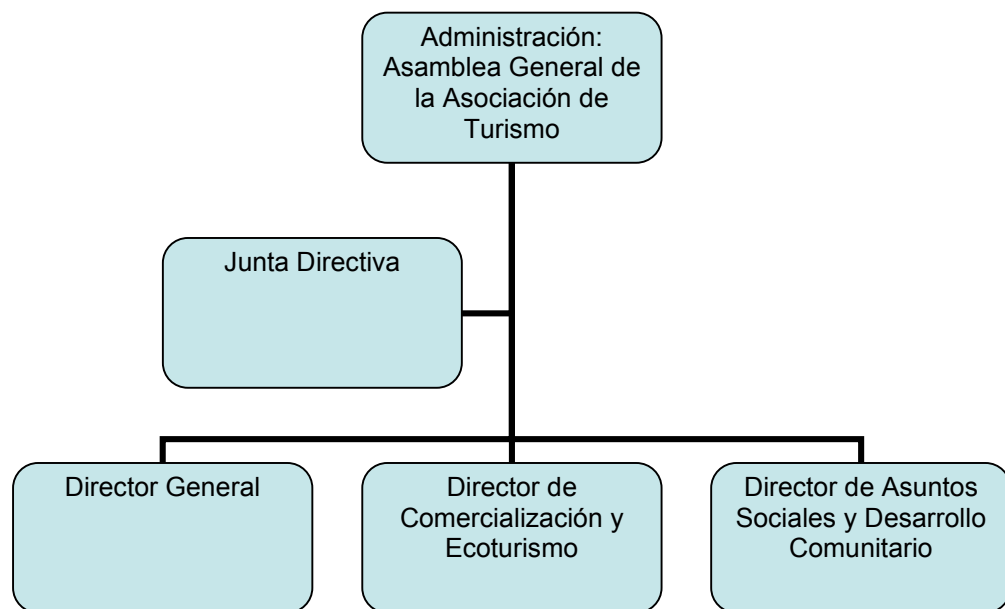
Verantwoordelijk voor het
verstrekken van informatie
over de gemeenschap en
het milieu, voor de
sensibilisatie van toeristen
en de gemeenschap.

Verantwoordelijk voor
gedragsnormen en
reglementen voor de
bezoekers.

Bijlage 2: Gestion (Bestuur)

Cuando las comunidades decidieran de formar un conjunto (Asamblea General de la Asociación de Turismo) para el turismo comunitario:

Cada una de las comunidades está organizada de manera tal que haya un presidente de la Asamblea General de la Asociación de Turismo, una organización informal que comprende a todos los miembros de la comunidad que participan en el programa turístico.

Generalmente, entre 70 por ciento y 100 por ciento de las familias están representadas en la Asociación de Turismo (ambos esposos son miembros).

Cuando se ofrecen servicios turísticos, las familias se rotan para llevar a cabo los preparativos necesarios. En algunas comunidades, todos los puestos, salvo los de los guías, están sujetos a rotación periódica. Este acuerdo alcanzado, a pesar de respetar la organización de trabajo tradicional, conlleva el peligro del trabajo ineficaz, la falta de responsabilidad, además de poca motivación. Por otro lado, sirve como mecanismo de control y de esa manera impide que los individuos se arroguen demasiado poder.

El Director General, junto con el presidente, representa a la comunidad en la Asociación, y también administra y coordina actividades relacionadas al turismo.

Durante las reuniones, los directores debaten sobre asuntos internos y externos relacionados con los proyectos. Según el coordinador, estas reuniones constituyen un mecanismo de control de calidad del producto turístico, ya que se toma en consideración el progreso de cada comunidad. Los dirigentes designan la Junta Directiva, eligiendo al Director General de Ricancie (o al coordinador), al Secretario, al Contabilidad, al Director de Comercialización y Ecoturismo y al Director de Asuntos Sociales y Desarrollo Comunitario. La Asamblea General de Ricancie se reúne en una oficina central.

Las metas de la organización integran armónicamente componentes sociales y de producción:

Las metas sociales incluyen:

Coordinación de capacitación para guías, presidentes, directores, tesoreros y personal de cocina financiado por medio de fondos externos; y Coordinación de desarrollo comunitario.

Las metas de producción incluyen:

Coordinación de la edificación de infraestructura (cuyo último período fue financiado por fondos externos); y Marketing de los productos turísticos (a través de contactos con agencias de viajes, operadores de tours, ONGs y redes alternativas de viajes, incluyéndose a las universidades y a una red de amigos y voluntarios).

Bijlage 3: Fiche voor de inventarisatie van toeristische attracties

Algemene gegevens:

Naam enquêteur: <i>Fundación Yanapuma</i>	Datum: <i>13/03/2007</i>
Naam gemeenschap: <i>Wachimak</i>	Bevolking: <i>20 families</i>
Provincie: <i>Napo</i>	Stad en/of kanton: <i>Tena</i>
Meest nabij gelegen stedelijke: <i>Tena (op 58,4 km in vogelvlucht)</i>	
Naam nederzetting 1: <i>Los Rios</i>	Afstand (Km.): <i>16 km in vogelvlucht</i>
Naam nederzetting 2: <i>Comunidad Mondaña</i>	Afstand (Km.): <i>4,8 km in vogelvlucht</i>
Naam nederzetting 3: <i>Santa Rosa d' Yanayacu</i>	Afstand (Km.): <i>32 km in vogelvlucht</i>
Naam nederzetting 4: <i>Puerto Rico</i>	Afstand (Km.): <i>2,4 km in vogelvlucht</i>
Naam nederzetting 5: <i>Puerto Salazar</i>	Afstand (Km.): <i>39 km in vogelvlucht</i>

Toeristische attracties:

1. Intrinsieke waarde van de gemeenschap (fauna en natuurlijke ligging):

Fysische kenmerken (seizoenen, temperaturen, neerslag...)	<i>Vanaf 3000mm tot 4000mm neerslag per jaar Winterperiode van maart tot augustus Gemiddelde temperatuur van 25°</i>
Beschrijving van het landschap	<i>Hydrografische bekkens, houtbomen Hout-, sier- en fruitbomen en planten Op 400-500m boven zeeniveau</i>
Fauna	<i>Neusbeer, gevlekte cavia, guatusa, guatín, (beide agoeti-rassen), apen (machines genoemd), kolibries, toekans</i>
Diversiteit van flora en bomen	<i>Primair en secundair oerwoud</i>

2. Extrinsieke waarde: de attracties van de gemeenschap:

Naam van de attractie die men wenst te ontwikkelen	Betreffend gebied (toerisme, avontuur, cultuur..)	Staat van conservatie (onderhouden, beschadigd, op weg naar beschadiging)	Organisatie en uitvoering (geplande gebeurtenissen)	Mogelijke impact van het gebruik
<i>Wandeling "Palo grande" ("Grote Boom")</i>	<i>Gemakkelijk avontuurtoerisme</i>	<i>Goed onderhouden (weinig dieren die de route vervormen)</i>	<i>Goed georganiseerd</i>	<i>Heel weinig</i>
<i>Wandeling "Cascada" (Waterval)</i>	<i>Gemakkelijk avontuurtoerisme</i>	<i>Weg iets minder duidelijk, echter niet t.w.v. de weinige aanwezige dieren</i>	<i>Goed georganiseerd</i>	<i>Heel weinig</i>

Toeristische faciliteiten:

Dienstverlening				
	Beschrijving	Uitrusting	Te verbeteren	Opmerkingen
Overnachting	3 hutten: in totaal voor 6 personen	<ul style="list-style-type: none"> • Lakens • Bedden • Dekens • Tafel • Hutten 	<ul style="list-style-type: none"> • In slechte staat • Gebrek aan dikkere matrassen 	Goede locatie (in de nabijheid van de rivier)
Voeding	<ul style="list-style-type: none"> • Typische maaltijden • Heel lekker • Mogelijk om vegetarische maaltijden te krijgen 	<ul style="list-style-type: none"> • Handdoeken • Bestek • Zitelementen • Tafel • Borden 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan werktuigen • Gebrek aan gekookt water • Gebrek aan apparatuur • Gebrek aan opslagplaats 	Goede organisatie
Ontspanning	<ul style="list-style-type: none"> • Bad in de rivier • Uitrusten in de hangmatten • Wandelen • Spelen met de leden van de gemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Kano's • Voetbal • Wandelingen 	onbekend	onbekend
Badkamer	<ul style="list-style-type: none"> • Rivier (douchen en wassen) • Toilet 	<ul style="list-style-type: none"> • Septische put • Vuilnisbak • Toiletpapier • Propere lavabo • Leidingwater (van de rivier) 	Hutten die een beetje beschadigd zijn	Goede locatie (Dicht bij de slaaphutten)

Toeristische gidsen
 Winkels voor handwerk
 Museum
 School voor lessen Spaans
 Internetdiensten
 Post

Telefoon
 Toeristisch complex
 Toeristische ondernemers
 Relatie met FEPTCE
 Andere:

Weginfrastructuur en toegang naar de gemeenschap:

Type	Subtype	Staat van de wegen (goed, slecht, middelmatig)	Transport	Frequentie	Duur van toegang
Land	Asfaltweg		Bus		
	Betegelde straat		Auto		
	Verharde straat		4 x 4		
	Pad	<i>slecht</i>	Andere		<i>45 minuten tot 1 uur</i>
Water	Zee		Boot		
			Kano	<i>3 maal/week</i>	<i>40 minuten</i>
	Rivier	goed	Andere		
Lucht			Vliegtuig		
			Andere		

Basisinfrastructuur:

Water:

Drinkbaar

Leidingwater

van de rivier

Onbestaand

Andere:.....

Elektrische energie:

Onderling verbonden systeem

Generator in de gemeenschap (dorp)

Deze wordt niet veel gebruikt

Bestaat niet in de rest van de gemeenschap

Andere:

Riolering:

Publiek netwerk

Beerput

Septische put

Onbestaande

Andere:.....

Medische dienstverlening:

Hospitaal

Medisch centrum

Polikliniek

Andere:.....

Openbaar gezag

Regiment

Kazerne

Politiepost

Andere: *radiocontrole tussen gemeenschappen*

Verbinding met andere attracties of gemeenschappen:

Specificeren van de naam en de afstand in km.

Verspreiding van attracties:

Lokaal ↑ ■
Provinciaal ↗
Regionaal ↗

Nationaal ↗
Internationaal ↗

Bijlage 4: Voorstel voor de realisatie van ecotoeristische activiteiten in de Wachimakgemeenschap

1. Inleiding

Wachimak is een gemeenschap die ecotoeristische activiteiten gaan ontwikkelen in haar gebied en die alle benodigde rijkdommen bezit voor een activiteit van dit type. Haar natuur en de minstens vijf families van de bevolking, zijn de grondstof. Bovendien hebben deze laatste voldoende motivatie om een optimale toeristische activiteit te beginnen, die hen toelaat om hun levensniveau te verbeteren, maar hen ook in staat stelt om conservatiestrategieën uit te voeren, voor zowel hun voorouderlijke cultuur als voor het omringende milieu waarin deze activiteiten zich gaan ontwikkelen.

Met dit doel vereist dit voorstel, voor de realisatie van ecotoerisme in het gemeenschapsgebied, een reeks normen, procedures en technieken die maken dat het proces van planning, uitvoering en evaluatie van dit werk, de benodigde resultaten heeft. Daarom is het voorstel een suggestie die de leden die geïnteresseerd zijn in deze activiteit, adequaat moeten bespreken en analyseren, zodat ze opgeleid en geoefend worden op een professionele manier om het verwachte succes en voordelen te hebben.

2. Ontwikkeling

Om het voorstel te optimaliseren, werd het werk in vier hoofdgebieden opgedeeld:

1. Infrastructuur
2. Aandacht voor de klant
3. Marketing en publiciteit
4. Opleiding

Elk van deze gebieden wordt op zijn beurt nog eens verdeeld in andere, waarin uitgelegd wordt hoe een optimaal werk gerealiseerd kan worden, met de toerist en met alles wat die vertegenwoordigt.

Elk van deze gebieden werd op een precieze en eenvoudige manier ontwikkeld, zodat alles zeer gemakkelijk en vlot te begrijpen is. Deze suggesties moeten uitgeprobeerd worden door de leden van de gemeenschap, opdat ze in hun geheel kunnen uitgevoerd worden.

3. Infrastructuur Gezondheid/Veiligheid

EHBO-kistje

Veiligheid is voor iedereen zeer belangrijk. Een EHBO-kistje is onmisbaar om op de juiste manier met toeristen te kunnen omgaan en ook om het welzijn van de gemeenschap te verzekeren.

Het EHBO-kistje is een basismiddel voor personen die eerste hulp verlenen, aangezien ze hierin alle elementen vinden die onmisbaar zijn om voldoende aandacht te kunnen schenken aan slachtoffers van een ongeval of plotse ziekte en vele situaties kunnen cruciaal zijn om levens te redden

Het EHBO-kistje moet zich op elke plaats bevinden, waar een concentratie aan personen is.

Essentiële elementen van een EHBO-kistje

De essentiële elementen van een EHBO-kistje kan men onderverdelen in:

- Antiseptici
- Genezingsmateriaal
- Instrumenten en aanvullende elementen
- Medicijnen

Samenstelling van een EHBO-kistje en gebruiksaanwijzing

1. Antiseptici

De antiseptici zijn substanties waarvan het doel het voorkomen van de infectie is, waarbij de groei van ziektekiemen wordt voorkomen, die gewoonlijk bij elk letsel aanwezig zijn.

Wanneer de antiseptici beschikbaar zijn als zakjes die vochtige doekjes met kleine hoeveelheden oplossing bevatten, vereenvoudigt dit het hun transport en manipulatie;

YODOPOVIDONA

Jodiumhoudend Povidona is een kiemdodend middel met snelle werking, men gebruikt dit als zeep en als oplossing om letsels schoon te maken en te desinfecteren. Bij apothekers dient men naar volgende producten te vragen: Bacteroderm, Isodine, Yovidona, Wescodyne of Prepodyne.

Opgelet, Yodopovidona kan een allergische reactie veroorzaken, indien men het gebruik bij patiënten met eerdere allergieën voor **jodium**.

CLORHEXIDINA

Bacteriedodend middel tegen grampositieve en gramnegatieve bacteriën. Dit is nuttig voor de **ontsmetting van brandwonden en wonden**, evenals voor de ontsmetting van proper materiaal. Men mag dit niet gebruiken bij personen die een overgevoeligheid voor deze oplossing vertonen en voor grote oppervlakten. Dit is beschikbaar als zakjes met doekjes die doordrenkt zijn met een oplossing van clorhexidina.

ALCOHOL AAN 70%

Men gebruikt dit **om klinische thermometers, pincetten, scharen of andere instrumenten te ontsmetten**. Dit wordt ook gebruikt voor het schoonmaken van de huid, voor de injectie. Het is niet aangeraden om dit in een wonde te gebruiken, omdat het de weefsel irriteert.

FYSIOLOGISCH SERUM OF NORMALE ZOUTOPLOSSING

Men gebruikt dit om wonden en brandwonden schoon te maken of te wassen. Het komt ook voor als neusontstopper, in zakjes van 50cc, 100cc, 250cc, 500cc of in druppelflesje van 30cc, maar in de plaats ervan kan men steriel water gebruiken.

ZEEP

Toiletzeep, een stuk zeep of vloeibare zeep, voor het wassen van de handen, van wonden of van materiaal.

2. Genezingsmateriaal

Genezingsmateriaal is onmisbaar in het EHBO-kistje en men gebruikt dit om:

- Bloedingen onder controle te krijgen en wonden en brandwonden schoon te maken en te bedekken
- Voorkomen van besmetting en infectie.

PRODUCTEN VAN GAAS OF VAN RAYON/POLYESTER

Gaasjes - gazen

Men suggereert deze die verpakt zijn in pakketjes met één of meer individuele steriele gaasjes (7,5cm op 7,5cm). Dit is voldoende materiaal om enkel een letsel te behandelen. Elk pakketje is in een steriele laag verpakt. Men gebruikt dit **om wonden schoon te maken en te bedekken of om bloedingen te stoppen.**

Gaaskompressen

Een portie van vierkante omzoomde gaasjes, steriel en voldoende groot (38 tot 40cm) opdat ze zich verder dan de rand van de **wond of van de brandwonde** kunnen uitstrekken. Het is ook nuttig om **bloedingen** te stoppen.

Kompressen

Kussentje van gaas en steriele watten, absorberen en in verschillende grootte (13 x 8cm, 13 x 23 cm, 23 x 23cm) geleverd, naargelang het letsel dat bedekt moet worden. Voor ogen gebruikt men kompressen van 4cm x 6.5 cm.

Indien men niet beschikt over individuele gaasjes of kompressen, kan men deze vervaardigen met het gaas dat men normaal gezien in pakketjes krijgt. Neem de voorzorg dat alle randen aan de binnenzijde blijven, zodanig dat geen enkele draad in contact kan komen met de wonde.

VERBANDEN

Opgerolde verbanden en verbanden in driehoeksvorm zijn onmisbaar. Men beveelt aan om ook elastische verbanden en gazen in verschillende groottes bij te voegen (3, 6 en 9cm)

KLEEFVERBANDEN

(Zoals kleefbandjes - pleisters) Deze zijn nuttig om kleine wondjes te bedekken.

ZACHTE GAASJES

Deze worden ook copito's genoemd. Deze gebruikt men om vreemde voorwerpen uit ogen te verwijderen en om wondjes schoon te maken waar men niets kan doen met gaas. Hier brengt men drie antiseptische oplossingen aan in de holte.

SPALKEN

Bij eerste hulp gebruikt men deze om breuken of ontwrichtingen van de pols onbeweeglijk te maken.

HECHTPLEISTERS

Men gebruikt deze om **gazen, kompressen en verbanden te fixeren en om de randen van wonden samen te trekken.** Men heeft de beschikking over hechtpleisters van verschillende grootte, bij voorkeur hypoalergeen (micropore, transpore, leukofix)

WATTEN

Men gebruikt deze bij het **aanleggen van spalken of steunen, om kompressen te improviseren of de instrumenten te desinfecteren.** Watten mogen nooit direct op een open wonde gelegd worden.

3. Instrumenten en andere aanvullende elementen

<ul style="list-style-type: none"> • Omslagdoeken en wegwerphandschoenen • Gifzuiger : in het geval van insectenbeten (werkt heel goed voor beten van mieren) of van slangenbeten. Alle instructies worden samen met de Gifzuiger geleverd. Opgelet, de gifzuiger bevat verscheidene kleine onderdelen die men niet mag verliezen. • Pincetten • Scharen • Messen • Zakmessen • Orale thermometer • Haakjes • Vergrootglas • Zaklamp • Notitieboekje en potlood • Luciferdoosje of aansteker • Lijst met noodtelefoonnummers (Quito, Guayaquil: Ziekenhuis: 911, Brandweer: 911, Politie: 911) • Pipet • Handleiding of folder voor EHBO 	<p>Andere zaken die nuttig kunnen zijn:, omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wegwerpzakdoekjes • Vochtige doekjes • Thermisch deken • Plastieken zakken • Wegwerpbekers • Lepels • Water en ijs
--	---

4. Medicijnen

Pijnstillers

Het EHBO-kistje moet vooral pijnstillers bevatten. Dit zijn kalmerende middelen **om pijn te verlichten die veroorzaakt wordt door verwondingen** en om shocktoestanden te vermijden. Nochtans moet men dit niet willekeurig gebruiken, omdat de werking ervan de ernst van het letsel kan verbergen.

De voornaamste pijnstillers die men gebruikt, zijn op basis van acetilsalicylzuur en van acetaminofen. Op de markt kan men deze onder verschillende commerciële namen vinden, die ook koortswerend zijn.

ACETAMINOFEN

Pijnstillers die commercieel een andere naam hebben: *focus, dolex, apamide, trilum, winadol, compofen, tylenol*.

De voorzorgen die men moet nemen voor hun toediening, zijn de volgende:

- Dien altijd met water toe en nooit met koffie, frisdrank of alcoholische dranken.
- Dien niet toe aan personen **met anemie, nierletsels en leverkwalen**.

ACETILSALICILCOZUUR

Deze pijnstiller is commercieel gekend als aspirina (volwassenen-kinderen), mejoral (volwassenen-kinderen), asawin (volwassenen-kinderen), bufferin, rhonal en ascriptin. Dit zijn substanties met omhulsel, die kwetsuren van de maag vermijden.

Om deze pijnstillers of kalmeringsmiddelen toe te dienen, moet men de volgende voorzorgen nemen:

- Dien altijd met water toe en nooit met koffie, frisdrank of alcoholische dranken.
- Dien **niet** toe aan personen met maagproblemen (**ulcera**)
- Dien **niet** toe **aan personen die gemakkelijk bloeden (personen met hemofilie of vrouwen met maandstonden)**
- Dien **niet** toe tijdens de **zwangerschap**, aangezien zowel moeder als kind risico lopen omdat het invloed heeft op het stollingsmechanisme.
- Dien **niet** toe aan personen met **nierproblemen**.
- Dien **niet** toe aan personen met een **allergie** voor dit medicijn.

ZAKJES MET ORALE ZOUTOPLOSINGEN

Deze zijn onmisbaar om te hebben, aangezien ze, naast het toedienen in geval van diarree om complicaties hiervan te vermijden, ook nuttig zijn om toe te dienen in gevallen van bloedende brandwonden of in eender welke situatie waar het slachtoffer uitdrogingsverschijnselen vertoont, waardoor men voorkomt dat het slachtoffer in shock belandt.

ANTI-HISTAMINEN

Antihistaminen zijn geschikt voor personen die een ernstige allergische reactie vertonen bij insectenbeten en die zich ver van een hulpcentrum bevinden, terwijl men ze verplaatst naar de medische zorg.

De neveneffecten van deze medicijnen zijn sufheid, slaperigheid en verminderde reflexen. Men mag ze niet vermengen met likeur, omdat dit duizeligheid, verlies aan coördinatie, troebel zicht, dubbel zicht, misselijkheid, braken en hoofdpijn veroorzaakt.

Ze zijn **niet** geschikt wanneer er overgevoeligheid voor antihistamine bestaat, tijdens de **zwangerschap en borstvoeding**.

Men kan deze verkrijgen in tabletvorm (tegen griep, clorotrimetron, fenergan, bendryl) en als crème tegen insectenbeten (caldryl).

ANTIPARASITAIRE MIDDELEN

Antiparasitaire middelen zijn aangewezen wanneer de persoon parasieten in de maag heeft. De symptomen zijn de volgende: de persoon heeft geen hanger, is bleek en heeft soms maagpijn. Het is ernstige noodsituatie, maar als de persoon niet naar Tena gaat om antiparasitaire middelen te kopen, is het belangrijk om er enkele in het EHBO-kistje te hebben.

Men mag deze medicijnen niet met likeur vermengen, omdat dit duizeligheid, verlies aan coördinatie, troebel zicht, dubbel zicht, misselijkheid, braken en hoofdpijn veroorzaakt.

Deze zijn verkrijgbaar in tabletvorm. De persoon moet de eerste dag 's morgens twee tabletten Albendazol van 400mg nemen en de tweede dag twee tabletten Scenidazol van 1g nemen tezamen met twee tabletten Albendazol van 400mg.

ONDERHOUD VAN HET EHBO-KISTJE

- *In de woning, in de school en op het werk moet het EHBO-kistje zich op een veilige plaats bevinden, ver uit het bereik van kinderen en waar zich geen enkel risico voordoet.*
- *Het mag niet in de badkamer of in de keuken geplaatst worden, omdat de medicijnen kunnen bederven door de vochtigheid en door de warmte.*
- *Maak een lijst met de inhoud en kleef deze op het deksel van het kistje.*
- *Alle elementen moeten op de juiste wijze **verpakt en gemerkt** worden. In het geval van vloeistoffen raadt men aan om plastic verpakkingen te gebruiken, want glas breekt gemakkelijk.*

- **Het EHBO-kistje moet regelmatig nagekeken worden en vuile, vervuilde, beschadigde, vervallen (medicijnen) elementen of medicijnen waarvan men de naam niet meer duidelijk kan lezen moeten vervangen worden. Een hulpmiddel hierbij is de onderhoudsfiche die zich aan het eind van dit document bevindt.**
- **Na het gebruik van de instrumenten van een EHBO-kistje moet men deze op de juiste wijze wassen, desinfecteren, drogen en opnieuw bewaren.**
- **Om medicijnen toe te dienen moet men rekening houden met de contra-indicaties bij elke geval en altijd aan de patiënt vragen of hij/zij allergisch is voor het medicijn of niet.**

Fiche: Noodtelefoonnummers

Iedere gemeenschap moet deze fiche aan de eigen situatie aanpassen en de nummers toevoegen die ervoor onmisbaar zijn.

Gezondheidsverantwoordelijke van de gemeenschap:

Dichtstbijzijnde dokter (Mondana):

Dichtstbijzijnde gezondheidscentrum:

Dichtstbijzijnde ziekenhuis (Tena):

Verantwoordelijke van de gemeenschap:

Persoon die de zieke naar het gezondheidscentrum kan voeren (transport) :

Ziekenwagen:

Brandweer:

Politie:

FICHE VOOR HET ONDERHOUD VAN HET EHBO-KISTJE:

JA	NEE
-----------	------------

1. Antiseptici

• YODOPOVIDONA: Bacteroderm, Isodine, Yovidona, Wescodyne of Prepodyne	☐	☐
• CLORHEXIDINA: doekjes doordrenkt met een oplossing van clorhexidina	☐	☐
• ALCOHOL AAN 70%	☐	☐
• FYSIOLOGISCH SERUM OF NORMALE ZOUTOPLOSSING:
in zakjes van 50cc, 100cc, 250cc, 500cc of in druppelflesje van 30cc	☐	☐
• ZEEP: stuk of vloeibaar	☐	☐

2. Genezingsmateriaal

• GAASJES- GAZEN: (7.5 cm x 7.5 cm)	☐	☐
• GAASCOMPRESSEN: (38 a 40cm)	☐	☐
• GAASKUSSENTJES EN STERIELE GAASJES	☐	☐
• VERBANDEN: driehoekig, elastisch en van verschillende grootte	☐	☐
• KLEEFVERBANDEN	☐	☐
• ZACHTE GAASJES	☐	☐
• SPALKEN	☐	☐
• HECHTPLEISTERS	☐	☐
• WATTEN	☐	☐

3. Medicijnen

• ACETAMINOFEN: focus, dolex, apamide, trilum, winadol, compofen, tylenol	☐	☐
• ACETILSALICILCOZUUR: aspirine, mejoral, asawin, bufferin, rhonal, ascriptin	☐	☐

- **ZAKJES MET ORALE ZOUTOPLOSINGEN**
- **ANTIHISTAMINEN:** tabletten (tegen griep, clorotrimetron, fenergan, benadryl) en crème tegen insectenbeten (caldryl)
- **ANTIPARASITAIRE MIDDELEN:**
 - Albendazol 400 mg
 - Secnidazol 1g

SANITAIR: Badkamer

Verbeteren van de bestaande badkamer

Suggesties:

1. Water:

Men moet het dak van de badkamer heropbouwen. Het zou goed zijn om dit op een manier te doen waarop men regenwater kan verzamelen en opslaan in de tank achteraan de badkamer (hiervoor moet bijvoorbeeld enkel een aangepaste goot aangebracht worden Zie het document "verzameling van regenwater"). Dit voorkomt dat men een groot aantal emmers met water vanaf de rivier moet brengen, om de tank te vullen, moeder aarde werkt voor u wanneer het regent.

2. Vloer:

Men moet de vloer in orde brengen. Toeristen kunnen vallen wanneer ze de badkamer gebruiken.

3. Onderhoud:

Reinigingsmiddel kopen dat de natuur niet aantast of enkel reinigingsmiddel gebruiken wanneer dat echt nuttig is (het is niet nodig om permanent reinigingsmiddel in het toilet gieten, het is voldoende om het tweemaal per week schoon te maken). De chemische stoffen hebben invloed om de natuur en kunnen de grond of het rivierwater vervuilen door infiltratie.

4. Kaars:

Inrichten van een plaats waar de kaars kan geplaatst worden, indien men de badkamer 's nachts gebruikt.

5. Zeep :

Een stuk zeep (bij voorkeur biologisch afbreekbare zeep, die de natuur niet schaadt. Men kan dit soort zeep in elke apotheker kopen) in een zeepbakje in de wastafel leggen, zodat de toerist zijn handen kan wassen.

6. Papier :

Een klein rek boven het toilet maken, om een reserve aan rollen toiletpapier aan te leggen (die in een plasticen verpakking bewaard moeten worden, om schade door vochtigheid te voorkomen)

7. Privacy:

Verstevigen van de wand tussen het toilet en de wastafel, zodat men de persoon op toilet niet kan zien.

8. Informatie :

Een geplastificeerd plakkaat in het toilet plaatsen, om toeristen aan te manen geen toiletpapier in het toilet te werpen (in Europa en de VS hebben de mensen de gewoonte om toiletpapier in het toilet te werpen, daarom moet men de toerist uitleggen wat men anders moet doen in Ecuador) en een andere boven de wastafel om de toerist te verzoeken water te sparen en de kraan goed dicht te draaien na elk gebruik.

Maar, opgelet, dit soort toilet is niet aangepast aan het klimaat en aan zijn locatie (te dicht bij de rivier). Dit veroorzaakt waterverspilling en vooral vervuiling. Waarschijnlijk is de rivier Wachiyaku vervuild door de ontlasting afkomstig van de badkamer (door infiltratie in de ondergrond).

Het gebruik van dit type van toilet kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid van de bezoekers en van de gemeenschap zelf, die het water stroomafwaarts voor menselijke consumptie gebruiken (overdracht van ziekten, zoals hepatitis, overdracht van virussen , van parasieten.)

Onze suggestie:**Toepassen van een systeem van Droge Toiletten**

Dit laat toe om de vervuiling van de rivier te voorkomen. Bovendien zijn ze heel eenvoudig in gebruik en onderhoud. Het is niet nodig om een tank met water te vullen (wat zeer tijdrovend is, aangezien men met emmers over en weer moet, van de rivier naar de tank) en het is evenmin nodig om reinigingsmiddel of ontsmettingsmiddel in het toilet te gieten. Er is enkel droog materiaal nodig (zoals as, droge aarde, rijstschillen...) om de uitwerpselen te bedekken.

Daarna kan de urine als meststof gebruikt worden voor planten of bomen en de droge en uiteengevallen ontlasting, zoals mest, zonder enig risico op vervuiling, omdat de virussen en bacteriën tijdens het verwerkingsproces sterven, binnenin het droge toilet.

De toerist kan voortdurend gebruik maken van dit type van toilet, dat de natuur beschermt en een goed voorbeeld geeft van een duurzame en houdbare ecotoeristische activiteit

Informatie over de Droge Toiletten: zie in "Droge Toiletten"

DROGE TOILETTEN

Informatie

In aansluiting daarop, gaan we de basis van de Droge Toiletten uitleggen. Dat wil zeggen, hoe men ze moet gebruiken en bouwen en hoe de urine en uitwerpselen gebruikt zullen worden, na hun verwerking in de Droge Toiletten.

1. ENKELE VERKLARINGEN

Het basisprincipe van de Droge Toiletten is het **scheiden van urine en uitwerpselen**.

- De urine gaat, door middel van een geperforeerde tuinslang, de bomen of de planten die zich nabij het toilet bevinden, besproeien en bemesten (het is nog beter indien er bananenplantages zijn, bijvoorbeeld, de urine zal hen helpen om sneller te groeien). De urine brengt geen enkele soort ziekte over (in tegenstelling tot de uitwerpselen). Dit systeem veroorzaakt geen stank, omdat de aarde de urine meteen absorbeert (in realiteit is het de gisting van de urine die de stank veroorzaakt).
- De uitwerpselen vallen in een kamer. Zoals men kan zien op de tekeningen, moet men ze met droog materiaal bedekken (zoals as). Op deze manier zal het droge materiaal het water absorberen dat zich in de uitwerpselen bevindt (wat stank en ongedierte voorkomt, zoals muggen) en het uiteenvallen vergemakkelijkt.

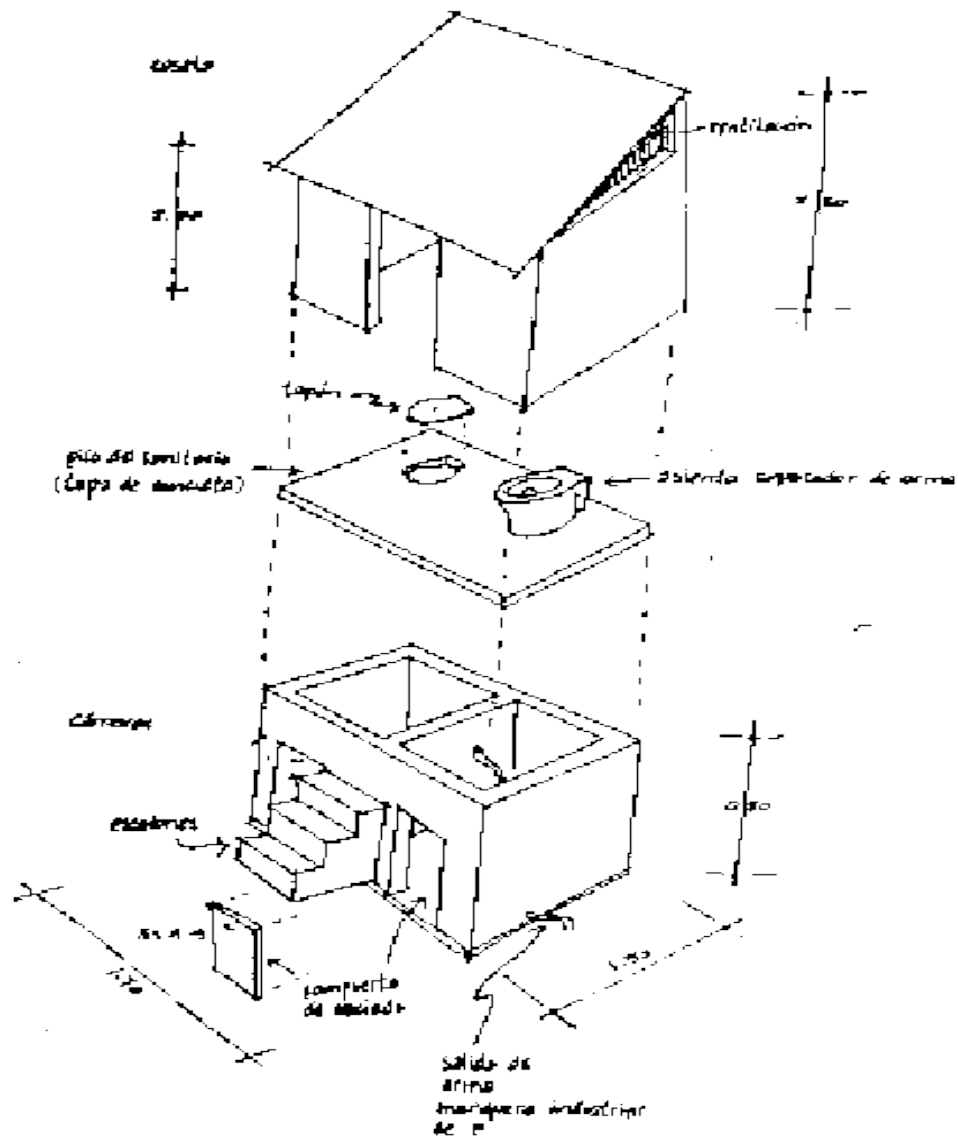
Eens alles verpulvert is (binnen zes of zeven maanden in Amazoneklimaat) , kunnen de uitwerpselen geen dragers van vervuiling zijn, omdat alle microben sterven. In deze fase kan men de mest uit het toilet nemen (d.w.z. alle verpulverde uitwerpselen) en deze gebruiken voor de boomgaard of voor de gewassen.

Het Droge Toilet heeft twee kamers, om een toerbeurt te verzekeren: gedurende zes maanden gaan de gebruikers zich ontlasten boven één van de kamers en de volgende zes maanden boven de andere, waarbij ze de uitwerpselen in de eerste kamer laten uiteenvallen. Iedere zes maanden moet men er de mest uithalen.

Hierna worden enkele illustraties getoond, om een beter inzicht te krijgen in de werking van het geheel.

2. CONSTRUCTIE EN GEBRUIK

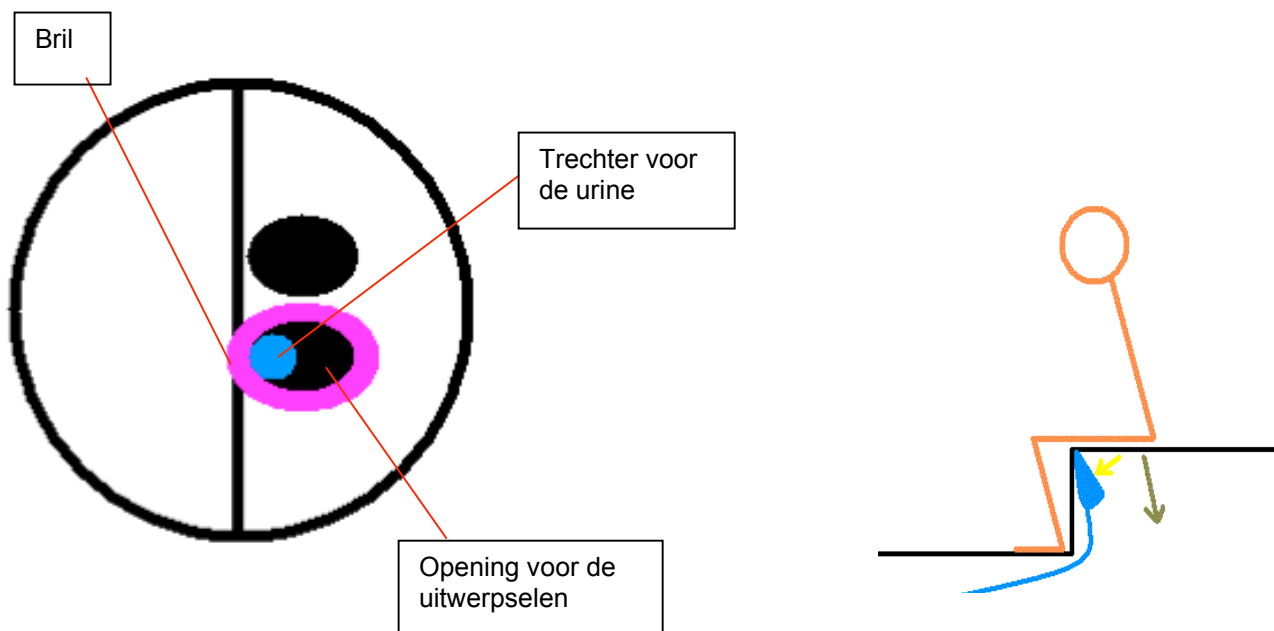
CONSTRUCTIE VAN HET TOILET

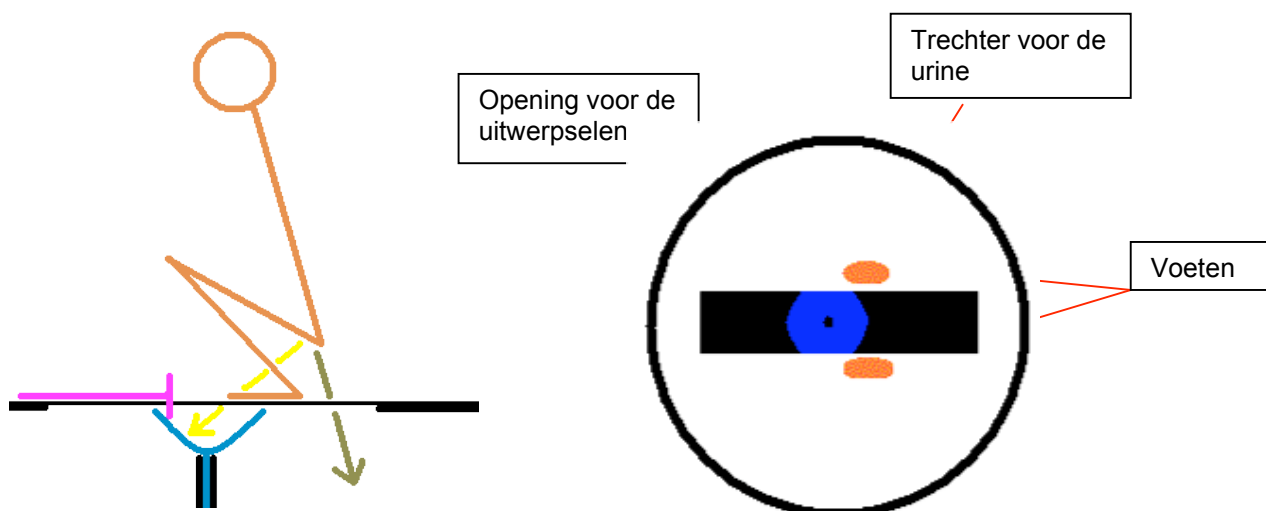
DROGE TOILETTEN VAN DE GEMEENSCHAP VAN AÑANGU

SYSTEEM VAN DROGE TOILETTEN MET ZITTING

SYSTEEM VAN DROGE TOILETTEN, WAARBIJ MEN GEHURKT MOET ZITZEN

GEBRUIK

Het is belangrijk om deze aanwijzingen te volgen, zodat het sanitair op de juiste manier functioneert.

1. Ga zodanig zitten dat de excrementen in de kamer vallen en de urine in de trechter.
2. Bedek de excrementen met een mengeling van droge aarde en as of enkel as of zaagsel of rijstschillen... iedere keer dat u het sanitair gebruikt.
3. Roer om met een stok om te vermijden dat zich een omgekeerde kegel vormt, en probeer om alles over de hele kamer te verspreiden.

REINIGING

Het is belangrijk om het toilet proper te houden. De toiletpot kan men regelmatig schoonmaken, altijd en wanneer men de binnenzijde van de kamers niet nat maakt.

De leiding van de urine wordt schoongemaakt door zeepwater door de trechter te gieten (zonder gebruik van reinigingsmiddel).

Reinig de toiletpot aan de binnen- en de buitenzijde met en vochtige spons.

TE VERMIJDEN

Enkele fouten kunnen het verschijnen van muggen en van stank veroorzaken. Het is belangrijk om deze praktijken te vermijden, voor het bezit van een proper toilet zonder ongemakken.

- Ga niet op de verkeerde manier op de toiletpot zitten.
- Gooi geen toiletpapier of iets ander in de kamers. Het is veel beter om het toiletpapier in een oude pot te verzamelen en verbrand dit nu en dan, zodat dit nadien opnieuw gebruikt kan worden als as om de uitwerpselen te bedekken.
- Urineer niet in de kamers
- Giet geen water of laat geen water toe in de kamers.

3. MESTSTOF EN NATUURLIJKE MEST (URINE EN UITWERPSELEN)

Zoals eerder vermeld, kunnen de urine en de uitwerpselen opnieuw gebruikt worden, als mest voor de planten

1. De urine (meststof)

- De urine is grotendeels samengesteld uit water en ureum. De ureum is een natuurlijke meststof. Door het elke dag in kleine hoeveelheden aan planten toe te dienen, neemt hun groei toe. Enkele landbouwers (die grote plantages hebben) kopen kunstmatige ureum, om de productie van hun planten en bomen te verbeteren. Maar zij kunnen deze niet elke dag in kleine hoeveelheden aan iedere plant of boom toedienen. Dus, wanneer het regent, loopt het overschot van de urine dat niet door de planten wordt geobserveerd, met het water weg. Op deze manier gaat een groot deel van deze meststof verloren.
- Met het systeem van de Droge Toiletten, kan men voordeel halen van de natuurlijke ureum die zich in de urine bevindt (iedere persoon produceert een gemiddelde van 4kg ureum per jaar).

Vanaf het moment dat zich urine in het Droge Toilet bevindt, zal de urine, door middel van een geperforeerde waterslang, de planten en bomen gaan begieten, waarbij aan iedere plant de juiste hoeveelheid urine wordt gegeven die deze elke dag nodig heeft, gratis en zonder dat men ervoor moeite moet doen.

2. De uitwerpselen (mest)

- Men maakt en verkoopt dierlijk mest, zoals van kippen, koeien... Men gebruikt geen menselijke mest, hoewel deze dezelfde vruchtbare eigenschappen heeft, uit angst voor de mogelijke besmettingen. De menselijke uitwerpselen kunnen behoorlijke ziektedragers zijn, omdat ze een hoge graad aan microben en bacteriën bevatten.
- Maar met het systeem van de Droge Toiletten kan men ook voordeel halen van de uitwerpselen, die tot natuurlijke mest verwerkt worden, zeker en gratis. In feite kunnen microben en bacteriën enkel in het lichaam in leven blijven. Vanaf ze uitgescheiden zijn

(d.w.z. in de uitwerpselen), kunnen ze zich gedurende een bepaalde periode in leven houden, maar niet langer. Door de uitwerpselen gedurende zes maanden laten ontbinden, met behulp van het droge materiaal (as) verzekert men dat alle microben en bacteriën sterven. Op deze manier worden de uitwerpselen verwerkt tot mest van dezelfde kwaliteit als degene die men in de winkel verkoopt. Het is ook beter omdat deze volledig ecologisch is en de natuur geen schade toebrengt, in tegenstelling tot sommige chemische mestproducten.

4. VOORDELEN VAN DE DROGE TOILETTEN

Voordelen

- Ze maken geen gebruik van water (het is niet nodig om een tank met water te vullen, waarvoor men het water uit de rivier moet nemen).
- De constructie is eenvoudig en economisch (er kan gebruik gemaakt worden van materiaal uit het gebied).
- Het onderhoud is gemakkelijk, hoewel men de toiletpot regelmatig moet schoonmaken, zoals bij de traditionele toiletten.
- Noch het water, noch de bodem worden erdoor vervuild en microben worden geëlimineerd, wat de verspreiding van sommige ziekten voorkomt.
- Ze produceren natuurlijke meststoffen en mest die de lokale productie kunnen doen toenemen.

Bezwaren

- De gebruikers moeten zich er van bewust zijn dat de juiste werking van de Droge Toiletten bijna uitsluitend van henzelf afhangt.
- Een slecht gebruik (als de gebruikers hun uitwerpselen niet telkens met droog materiaal bedekken, bijvoorbeeld) kan de verschijning van ongedierte en van stank veroorzaken.
- Een slecht gebruik kan de blijvende aanwezigheid van enkele microben in het toilet teweegbrengen.

WATERBEHEER

VERZAMELING VAN REGENWATER

Aanpassing van de installaties

Water is een zeer belangrijke levensbron. Het is onmisbaar om de dagelijkse activiteiten te kunnen verrichten. Er is geen gebrek aan water in Wachimak, omdat de gemeenschap dicht bij de rivier Wachiyaku gesitueerd is. In dit geval is het voornaamste probleem het transport van het water vanaf de rivier naar de woningen, de hutten en de keukens, **wat veel tijd en moeite vergt**.

Een eenvoudige manier om dit werk te verminderen of te vermijden, zou de verzameling van regenwater zijn, waarvoor men slechts enkele goten moet construeren (*zie de tekeningen in aansluiting hierop*) die het mogelijk maken om het water naar een tank te voeren die aan de binnen- of de buitenzijde van de installaties bevindt.

Een kraan meteen aan de tank bevestigen of het water via een tuinslang naar de keuken leiden, bijvoorbeeld, zou een systeem mogelijk maken voor het vervoer van **water naar de woonplaats**.

Op deze manier kan de persoon die eerder belast was met het vervoer van het rivierwater naar het huis, zich bezighouden met andere activiteiten.

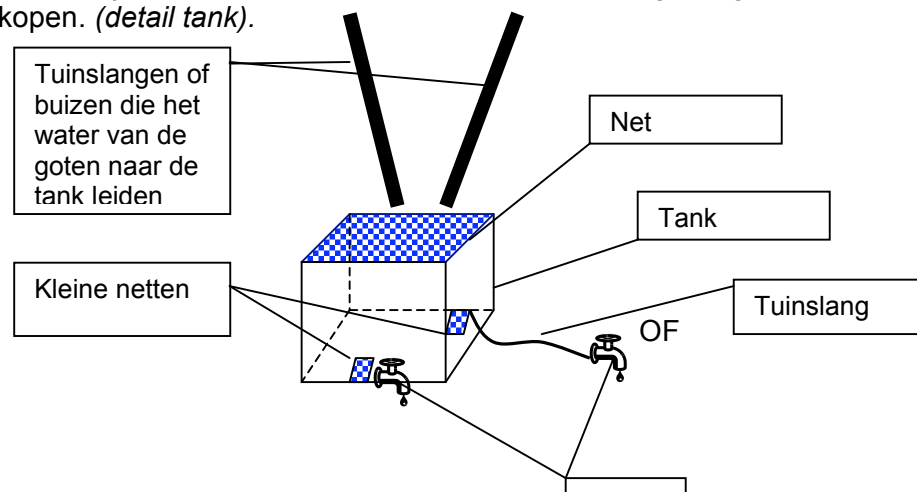
Net om het water te filteren

Goot van pambil

Tuinslang of buis om het water van de goten naar de tank te leiden

Tank om het water op te slaan

De constructie van dit systeem is heel gemakkelijk en niet duur, aangenomen dat men dit merendeels kan realiseren met materialen uit het gebied. De goten kunnen zowel van bamboe of van pambil zijn. Men moet enkel de tank, een tuinslang (de goedkoopste) of een buis en een net kopen. (*detail tank*).

Enkele precisies:

- **Het net**, dat zich in het bovenste gedeelte van de tank bevindt, moet voldoende kleine gaatjes hebben, om het water op een efficiënte manier te kunnen filteren, maar deze moeten ook voldoende groot zijn, opdat het water moeiteloos in de tank kan lopen.
- Er wordt aangeraden om **kleine netten** met heel kleine gaatjes aan te brengen in de opening van de kraan of van de tuinslang die het water tot de kraan leidt, om het water een tweede maal te filteren.
- Heel het systeem werkt met behulp van de zwaartekracht, dus het is nodig om de goot een beetje te laten hellen, zodat het water gemakkelijker in de tank kan lopen, via de waterslang of de buis.
- Om een betere efficiëntie te verkrijgen, mogen **de tuinslangen of buizen** die het water van de goot naar de tank voeren, zich niet te dicht bij het net bevinden (dit verhindert een goede waterverdeling), maar moeten op ongeveer tien centimeter afstand bevestigd worden.
- Zoals bij alle installaties, heeft het systeem voor de verzameling van regenwater een **minimaal onderhoud** nodig. Het is nodig om het grote net regelmatig (iedere week), wanneer dat nodig is, en de kleine netten (iedere twee of drie weken) schoon te maken.
- Er moet ook over gewaakt worden dat de goot en de tuinslang (of buis) die het water van de goot naar de tank vervoert, niet verstopt raken.
- **Opgelet**, het water dat op deze manier verzameld wordt, kan zuiverder zijn dan het rivierwater, maar voor **menselijke consumptie** is het aangeraden om het te **koken**.

Enkele suggesties:

- **Verzamelen van regenwater voor de keuken:** Dit zou een goede oplossing kunnen zijn om te vermijden dat Paola dikwijls over en weer naar de rivier moet. Het regenwater kan gebruikt worden voor het koken van voeding, om de handen te wassen alvorens te koken of om de vaat te doen.
- **Verzamelen van regenwater voor de hutten van de bezoekers:** Door dit systeem in de nieuwe hutten of in de reeds bestaande hutten te installeren, kan men de dienstverlening naar de klant toe verbeteren. In feite, als de toerist zijn eigen kraan aan de buitenzijde van zijn hut heeft, kan hij zijn handen en gezicht wassen of zijn tanden poetsen wanneer hij maar wenst, zonder naar de gemeenschappelijke badkamer te moeten. Maar er moet uitgelegd worden dat er vooral geen water verspild mag worden, wanneer het niet veel regent.
- **Verzamelen van regenwater voor het bestaande toilet:** Dit systeem maakt het mogelijk dat de tank zich bijna helemaal alleen vult, zodat het niet nodig is om vele malen met een emmer over en weer tussen de badkamer en de rivier te gaan, om de tank gevuld te houden. In dit geval zou het echter veel beter zijn om een systeem toe te passen van Droge Badkamers, die geen water nodig hebben.
- **Verzameling van regenwater voor de potentiële Droge Toiletten:** de Droge Toiletten (*voor meer informatie, zie het document "Droge Toiletten"*) zelf hebben geen water nodig. Maar de installatie van dit systeem voor de verzameling van regenwater boven het gebouw van de Droge Toiletten, maakt het mogelijk om een kraan te installeren, zodat de gebruikers hun handen kunnen wassen nadat ze naar toilet zijn geweest.
- **Verzameling van regenwater voor de woningen:** Dit systeem zou ook bij de woningen geïnstalleerd kunnen worden, omdat het een betere hygiëne toelaat en een nutteloze inspanning voorkomt. In feite, met dit systeem is het gemakkelijker om de handen te wassen voor het koken of na naar het toilet te zijn geweest, wat de overdracht van ziekten kan voorkomen (vooral van diarree). Bovendien vermindert dit het aantal keren dat men over en weer moet tussen de rivier en de woning, om water te vervoeren om te koken.
- **Verzameling van regenwater voor de school en voor het huis van de FODI:** In combinatie met een educatieve actie van de onderwijzers, zou het een bron van een

betere hygiëne kunnen zijn. Het is belangrijk om te weten dat de kinderen gemakkelijk ziekten opdoen zoals diarree, welke overgedragen wordt wanneer één persoon zijn handen niet wast.

Met dit systeem zullen de kinderen, aangemoedigd door de onderwijzers, hun handen regelmatig kunnen wassen en vooral nadat ze naar het toilet zijn geweest. Dit vermindert aanzienlijk de overdracht van ziekten zoals diarree.

BEHEER VAN DRINKWATER

WAAROM MOET HET WATER DAT WE DRINKEN, VEILIG VOOR DE GEZONDHEID ZIJN?

De consumptie van gezuiverd water draagt bij aan de gezondheid van de mensen. Wanneer het zijn eigenschappen verliest, is dat omdat het vervuild werd op een moment tijdens zijn lange traject, vanaf het vertrek van de bron totdat het geconsumeerd wordt, d.w.z. in een openbaar of huissysteem. Daarom is het zeer belangrijk dat we onze gewoonten van persoonlijk hygiëne verbeteren.

BEHANDELING VOOR MENSELIJKE CONSUMPTIE

Om te zorgen dat het water gezuiverd water is, moet het vrij zijn van substanties die schadelijk zijn voor de menselijke gezondheid. Op plaatsen waar er geen systeem voor de bevoorrading van gezuiverd water is, moet het behandelen en onderhouden van zuiver water de verantwoordelijkheid van de hele familie zijn, zoals deelnemen aan het werk vanaf de verzameling, behandeling en onderhoud van de zuiverheid. Om ziekten te vermijden, moet men zuiver water drinken dat vrij is van ziekteverwekkende micro-organismen, wat zulke kleine wezens zijn, die men niet met het blote oog kan zien en die ziekten veroorzaken. Daarom is het belangrijk dat de gemeenschap de praktijken voor de ontsmetting van water kent, zoals de efficiënte procedure om het aantal ziekten te verminderen dat wordt overgedragen door de vervuiling ervan.

Er bestaan verscheidene procedures om de micro-organismen uit het water te verwijderen. Enkelen worden op huiselijk niveau gebruik en anderen op het niveau van de bevoorrading van de gemeenschap.

BEHANDELING IN DE WONING

Gebruikelijke procedures voor de waterbehandeling in de woning:

a. Gekookt

Dit is een effectieve manier om de microben te doden en bestaat uit het opwarmen van het water, totdat het kookt gedurende twintig minuten. Daarna moet men het laten afkoelen voor consumptie nadien. Het moet altijd bedekt gehouden worden.

b. Chloorbehandeling

Bij deze methode voegt men chloor bij het water, in de vorm van hypochloriet zout. De chloor is een chemisch element dat als een ideaal ontsmettingsmiddel beschouwd wordt, maar het brengt schade toe aan de natuur en is duur. Daarom wordt aangeraden om het water te koken, omdat het veel economischer is, maar, indien men toch chloor wenst te gebruiken, kan Fundación Yanapuma een gebruiksaanwijzing bezorgen voor dit ontsmettingssysteem.

INADEQUAAT GEBRUIK VAN DRINKWATER

Het drinkbaar water met niet gebruikt worden of beter gezegd, verspild worden bij de gewassen, om vele dieren te onderhouden, voor de kunst of voor de industrie.

HOE WORDT HET DRINKWATER VERVUID?

Het water kan op de volgende manieren vervuild worden:

c. Latrines nabij de waterbronnen

De latrines met septische putten of toiletten die men dichtbij de putten of rivieren opricht, kunnen deze vervuilen, omdat het water er doorsijpelt.

Het is zeer belangrijk om de latrine op een correcte manier te plaatsen.

d. Door zeep en reinigingsmiddelen:

Wanneer men kleding schoonmaakt met zeep en het reinigingsmiddel in rivieren en bergbeken of dichtbij natuurlijke putten, vervuult men het water. Het water dat met deze producten wordt vervuild, kan men niet drinken omdat het heel schadelijk voor de gezondheid is.

Er bestaat een eenvoudige oplossing om dit type van vervuiling te vermijden: het gebruik van biologisch afbreekbaar reinigingsmiddel en zeep, die men in elke apotheek kan kopen.

e. Een grote boodschap doen dichtbij rivieren of in open lucht:

In sommige gemeenschappen waar er geen latrines zijn, doet men zijn grote boodschap dicht bij rivieren of op de heuvel. Het milieu wordt zo vervuild door de regen, door verspreiding door de wind of door vliegen die op de uitwerpselen gaan zitten.

f. Door huisdieren:

Wanneer de dieren water rechtstreeks uit de waterbronnen drinken, laten ze daar of in de omgeving ervan, speeksel, uitwerpselen, microben en ander vuil achter, die het water vervuilen en mensen ziek maken. Hierom moet men voor hen drinkbakken maken of plaatsen of nabijgelegen drenkplaatsen voor hen maken.

g. Door manipulatie

Het water wordt ook vervuild wanneer de vaten waarin het water wordt verzamelt, open staan en er stof invalt of er zich vliegen in gaan nestelen. Dit is ook het geval wanneer men er kopjes of glazen in dompelt om drinkwater te halen of wanneer het met vuile handen aangeraakt wordt. Dit zijn allemaal redenen waarvoor men goede hygiënische gewoonten moet aannemen, om ziekten te voorkomen.

h. Ander manieren

Deze omvatten onder meer industrieel afval, chemische producten die in de landbouw gebruikt worden, afval...

WATERBEHEER BINNENSHUIS

Incorrecte manier om het water te beheren

Water “nemen”

- a. De tap van de kraan openlaten.
- b. Nylon of doek aan de tap van de kraan vastmaken.
- c. Plastiëken deeltjes , fietsbanden... aan de tap van de kraan toevoegen.
- d. De hand aan de kraan plaatsen wanneer er een vat gevuld is.
- e. Water meteen met de mond nemen, direct aan de kraan.
- f. Water met de handen nemen, vooral de kinderen.

Water “bewaren”

- a. De vaten vuil houden waarin het water wordt vervoerd of bewaard, zoals kruiken, potten, blikken, tonnen en teilen.
- b. Drinkwater niet apart houden.
- c. De potten, kruiken, kannen en andere vaten waarin het water wordt bewaard, geopend laten.

Correcte manier om het water te beheren

Water “nemen”

- a. De tap van de kraan goed sluiten na gebruik.
- b. Geen doek of nylon aan de tap van de kraan vastmaken.
- c. Geen plastiëken voorwerpen of aan de tap van de kraan toevoegen.
- d. Een proper glas of vat gebruiken om water te nemen.

Water “bewaren”

- a. Schoonmaken en schoon houden van de tonnen, kruiken, potten en andere vaten, waarin het water wordt vervoerd of bewaard.
- b. De vaten bedekken waarin men het water bewaard, vooral als het voor consumptie dient.

GEbruikt OF GEDIEND WATER

Wat ook gediend water wordt genoemd, is dat wat gebruikt is geweest om het eten te bereiden, om keukengerei of kleding te wassen, om de handen te wassen, om een bad te nemen en voor andere zaken.

Wanneer dit water verandert in poelen, dient het als broedplaats voor muggen, die onze gezondheid bedreigen. Om dit risico te vermijden, is het nodig om greppels of zinkputten te graven.

Een zinkput is een put met laag van grote stenen op de bodem (puimsteen, poreus), met een andere laag van verpulverde steen en met nog een andere van zand. De put vervult een belangrijke taak, omdat vermeden wordt dat het vuile water blijft stilstaan. Bovendien is het niet duur, omdat de put met lokale materialen gemaakt kan worden (materialen die in de gemeenschap bestaan).

WATERGEDRAGEN ZIEKTEN:

Vele ziekten houden verband met de waterkwaliteit. Water nemen, koken en voeding wassen met vuil of water dat vervuild is met microben, veroorzaken de bekende maag- en darmziekten zoals cholera, tyfus, amoebiasis, dysenterie, om maar enkele te noemen.

Als we niet de goede gewoonte hebben om onze handen met water en zeep te wassen, voor het eten, voor de bereiding van voeding of na het gebruik van het toilet, kunnen we zo ook de vermelde ziekten veroorzaken.

Andere ziekten die nauw verbonden zijn met het gebrek aan goede gewoonten van hygiëne, zoals de schoonmaak of het dagelijks bad, zijn de parasieten die de oorzaak zijn van schurft, de aanwezigheid van luizen, conjunctivitis of oogontstekingen, pukkels en huiduitslag.

ZIEKTEN OVERGEBRACHT DOOR DE SLECHTE KWALITEIT VAN HET WATER

SOORT ZIEKTE:

- Overgebracht door **insecten**, dragers die leven in vuil of stilstaand water:
 - **Malaria of paludisme, dengue.**
- Rechtstreeks overgebracht door het nemen van **vuil water** of water dat vervuild is met microben en parasieten.
 - **Cholera**
 - **Hepatitis**
 - **Virusziekte**
 - **Amoebiasis**
 - **Tyfus, Giardiasis**
- Geproduceerd door **vervuiling van water** met giftige chemische substanties, zoals er gebruikt worden bij de landbouw, meer bepaald pesticiden.
 - **Intoxicaties**

Om meer te weten:

BESCHIKBAARHEID VAN ZOET WATER

Ondanks het feit dat 75% van de aardoppervlakte bedekt is met water, is niet alles ervan beschikbaar voor menselijke consumptie.

Van de 100% water op de planeet, is 97% zout water (oceanen en zeeën)

SLECHTS 3% IS ZOET WATER!

Maar het grootste deel van deze 3% is bevroren op de polen. Slechts een 0,5% van het zoet water is beschikbaar voor menselijke consumptie, wat het gebrek eraan op sommige plaatsen verklaart.

Met de vervuiling verminderen we nog eens onze bronnen drinkbaar water.

Daarom moeten we zorg dragen voor het water als was het een echte schat.

AANPASSING VAN DE WEG DIE TOEGANG BIEDT TOT DE GEMEENSCHAP

Aanpassing van de bruggen, suggesties:

De wandeling om in Wachimak aan te komen, is een deel van de toeristische attracties die de gemeenschap kan aanbieden. Het oversteken van de bruggen kan een heel leuk avontuur voor de toeristen zijn, maar men moet zich ervan verzekeren dat ze dit op de meest veilige manier kunnen doen.

In deze omgeving, moet men deze bruggen minimaal aanpassen door leuningens aan beide zijden van de brug te plaatsen, waar de toerist op kan steunen. (*zie de suggestie in de prent*).

Het zou goed zijn om hetzelfde te doen bij de bruggen van de andere wandelingen, omdat de toeristen niet gewoon zijn om over bruggen of stammen te wandelen die zo smal zijn en gemakkelijk kunnen vallen.

Rustgebieden. Suggesties:

Soms zijn de toeristen ook niet gewoon om te wandelen of kunnen behoorlijk moe zijn door hun reis van Quito naar Puerto Wachimak. Dus zou het goed zijn om enkele rustgebieden te voorzien, met bescherming voor het geval dat het zou regenen op weg naar de gemeenschap.

Om verder te gaan, enkele voorbeelden:

Rustgebieden: uitzichtspunt in *Bellavista (Nanegalito, provincie Pichincha)*

In geval van modder. Suggesties:

Toeristen die niet kunnen wandelen, kunnen evenmin niet wandelen als er veel modder is. Dus het zou goed zijn om enkele "minibruggen" te bouwen, in de gebieden waar er regelmatige veel modder is, zodat de toeristen rustig kunnen wandelen, zonder angst om te vallen, uit te glijden of vast te blijven zitten in de modder.

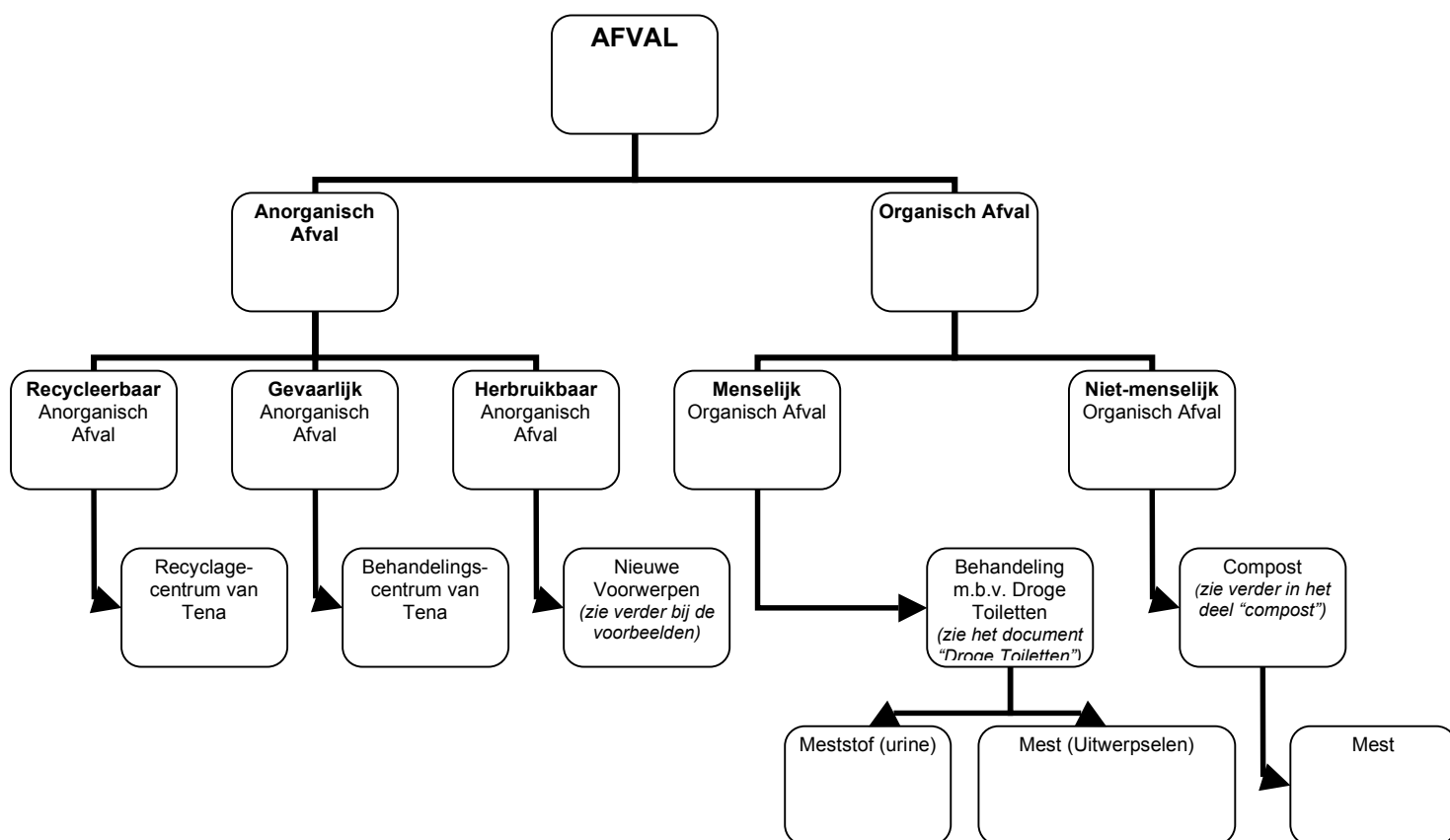
SYSTEEM VAN AFVALBELEID

WAT IS AFVAL?

Het menselijk wezen produceert dagelijks een zekere hoeveelheid afval.

Zoals we kunnen zien op volgende afbeelding, kunnen we afval in twee belangrijke categorieën onder verdelen: organisch (natuurlijk) en anorganisch (het resultaat van de consumptiemaatschappij).

- Het **organisch afval** kan in mest of meststof omgezet worden, door middel van compostering (voor organisch, niet-menselijk afval. Hiermee wordt voornamelijk keukenafval gebruikt) of door het proces van de Droge Toiletten voor het menselijk afval (d.w.z. urine en uitwerpselen) (zie het document "Droge Toiletten" voor meer details.)
- *Het anorganisch afval moet op een adequate manier geclassificeerd en opnieuw gebruikt of gerecycleerd worden, om de natuur niet te beschadigen en geen vervuiling te veroorzaken.*

Enkele voorbeelden voor elke afvalsoort:

- **Anorganisch afval:**
 - **Recycleerbaar:** papier, plastic, blik, plasticen zakken...
 - **Gevaarlijk** (d.w.z. dat ze materialen bevatten die gevaarlijk zijn voor de gezondheid en voor de natuur) : aerosol, batterijen (grote en kleine)...
 - **Herbruikbaar:** plastic (bijvoorbeeld, bloempotten maken voor de planten, met de bodem van een plastic colaflesje), blikken (deze omvormen in asbakken of speelgoed voor de kinderen zoals karretjes of andere dingen), glas (een kandelaar maken met een versierde en verschilderde fles), gebruikte kledij (deze kan omgevormd worden in poppen en doeken)... alles hangt af van de eigen verbeelding.

Opgelet, zoals men kan zien, is er afval dat gerecycleerd of opnieuw gebruikt kan worden. Iedere persoon moet voor zichzelf uitmaken wat de beste optie is.

- **Organisch afval:**
 - **Menselijk** (dit is opnieuw bruikbaar, want na het proces in de Droge Toiletten wordt dit omgevormd in meststoffen en mest): urine, uitwerpselen.
 - **Niet-menselijk** (dit is ook opnieuw bruikbaar, want na het composteringsproces wordt er mest gevormd): etensresten, bladeren, afgesneden planten, schillen...

WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN RECYCLERING EN HERGEBRUIK?

- **Recycleren** betekent opnieuw basismateriaal produceren (glas, plastic...), op basis van afval, d.m.v. een speciale behandeling. Bijvoorbeeld, door te recycleren kan men een nieuwe plasticen fles maken, door een oude plasticen fles om te smelten.

Recycleren laat toe om veel goedkopere verpakkingen te produceren, waarbij er technieken worden gebruikt die de natuur geen schade toebrengen.

Het driehoekige blauwe logo, samengesteld uit drie pijlen, is het symbool voor recyclage. Wanneer dit logo op een verpakking staat, wil dit zeggen dat het gerecycleerd is in een recyclagecentrum.

- **Hergebruiken** is de creatie van een nieuw voorwerp, op basis van een reeds gebruikt voorwerp. Bijvoorbeeld, een reeds gebruikt blik kan hergebruikt worden door er een asbak van te maken.

WAAROM HET AFVAL SCHEIDEN, RECYCLEREN OF HERGEBRUIKEN?

Er zijn drie goede redenen:

- om het afval van de gemeenschap te verminderen of uit te bannen en zo de natuur te beschermen en de gezondheid te beschermen, waarbij vervuiling wordt vermeden.
- Om de toerist aan te trekken, die altijd propere oorden verkiest en die naar de gemeenschap komt om een UNIEKE ECO-toeristische ervaring te beleven in symbiose met de natuur.
- Om geld te sparen, door gebruik te maken van gratis materiaal om nieuwe voorwerpen, meststoffen of mest te creëren (hergebruik).

SUGGESTIES VOOR EEN PROGRAMMA VOOR EEN EFFICIËNT AFVALBEHEER

ANORGANISCH AFVAL

Dit moet verzameld en per categorie gescheiden worden om hergebruikt of gerecycleerd te worden.

Methodologie in 4 stappen:

EERSTE STAP: VERZAMELING EN CLASSIFICATIE VAN HET AFVAL

- **Op “openbare” plaatsen**

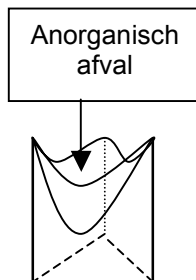
De afvalverzameling is de eerste bepalende stap om een goed systeem voor afvalbeheer in de Wachimakgemeenschap toe te passen.

In feite, als de toeristen die in de gemeenschap aankomen, papier, plasticen flessen... op de grond zien, zullen ze gaan vragen waarom Wachimak beweert aan ecotoerisme te doen, als de mensen er geen respect voor de natuur hebben, aangezien ze overal afval gooien.

Daarom is het een goede zaak om op alle strategische plaatsen vuilnisbakken te plaatsen, zowel binnen als buiten de gebouwen (d.w.z. in de school, in het huis van de FODI, in ieder huis in de gemeenschap, in de hutten van de toeristen, in de keukens, voor toeristisch gebruik...).

Het is niet zo ingewikkeld om “publieke” vuilnisbakken te construeren die door de toeristen en door de leden van de gemeenschap gebruikt zullen worden.

Één van de eenvoudigste technieken bestaat erin om drie palen van dezelfde hoogte in een driehoek te plaatsen, om er bovenin een zak te kunnen hangen, bijvoorbeeld (zie de volgende tekening).

Voorbeeld van een vuilnisbak

Het is belangrijk om vuilnisbakken op strategische plaatsen te zetten. Dit zijn plaatsen die gemakkelijk toegankelijk zijn, waar de mensen gewend zijn te komen en dit zijn bovendien plaatsen die beschermd zijn tegen de regen, om het afval niet nat te maken of aan te tasten, om zo nadien betere mogelijkheden voor recycling of hergebruik van afval te hebben.

Om een efficiëntere scheiding te verkrijgen, is het beter om vanaf het begin te scheiden. Het voorstel hier is om altijd twee vuilnisbakken tegelijk te construeren: één voor anorganisch afval en één voor organisch afval.

Het moeilijkste bij de scheiding/classificatie van afval is niet de constructie van de vuilnisbakken, maar eerder het opleiding van de bewoners om alles op een correcte manier toe te passen.

Daarom moet men informatieborden of verklarende opschriften vervaardigen (voorbeelden worden later getoond) om aan te duiden wat men wel en niet in iedere vuilnisbak mag werpen.

Het belangrijkste is om de mensen regelmatig aan te moedigen en vooral de kinderen, om het afval op de juiste manier te sorteren.

De steun van de onderwijzer is onmisbaar om deze meest belangrijke educatieve taak te vervullen.

- **In de woningen**

Zoals eerder gezegd, om een efficiëntere scheiding te verkrijgen, is het beter om het afval al vanaf het begin te scheiden.

Elke woning moet minstens twee vuilnisbakken hebben: één voor organisch afval en de andere voor anorganisch afval.

Het afval moet gewoonlijk op de volgende manier gescheiden worden:

Vuilnisbak 1	Vuilnisbak 2	Vuilnisbak 3	Vuilnisbak 4	Vuilnisbak 5	Vuilnisbak 6	Vuilnisbak 7
Papier en karton	Plastiek	Metaal	Plastieken zakken	Niet recycleerbaar en niet herbruikbaar afval	Gevaarlijk afval	Organisch afval

TWEDE STAP: OPBERGEN

Er zijn enkele regels om het afval gemakkelijker op te bergen:

Elke huis moet geen zeven vuilnisbakken hebben, omdat dat alle beschikbare ruimte gaat vullen. Twee is althans voldoende. Er bestaan enkele technieken om het afval efficiënt en zonder moeite te verzamelen.

1. **Papier en karton:** in een beschutte, droge ruimte leggen (bijvoorbeeld in een kartonnen doos of in een plasticen hoes). Dit mag niet vochtig worden, omdat het nadien gerecycleerd wordt. Het is veel beter wanneer men papier en karton samenbindt tot pakketten, om zo ruimte te sparen en nadien een gemakkelijker transport te verzekeren.
2. **Plastiek:** al het plastic in een hoes doen (zoals plasticen flessen van afwasmiddelen...). Om ruimte te sparen en om een gemakkelijkere inzameling toe te laten, wordt aangeraden om de plasticen flessen samen te drukken. De flessen moeten minstens proper zijn.
3. **Metaal :** de propere en samengedrukte blikken in een hoes doen.
4. **Plastieke zakken:** allemaal in een enkele hoes doen. Enkel degene die men nodig heeft, worden gebruikt, de rest wordt naar de recycling gezonden.
5. **Afval dat niet recycleerbaar of herbruikbaar is:** alles in een vuilnisbak deponeren en naar Tena sturen.
4. **Gevaarlijk Afval:** in een hermetisch gesloten hoes opbergen (d.w.z. zonder gaten, zodat de gevaarlijke substanties niet ontsnappen.)
5. **Organisch Afval:** in een vuilnisbak deponeren of meteen op de composthoop.

Bepaald afval, zoals flessen van plastic of van glas, blik... moeten minstens proper zijn, opdat ze geen ongedierte en dieren zouden aantrekken. Bovendien hangt de kosteloosheid van het transport af van de properheid (zie verder in het deel "Transport").

- **Voor de vuilnisbakken op openbare plaatsen.**

Het organisch afval moet gescheiden en schoongemaakt worden volgens het model dat eerder vermeld staat. Daarna moet het opgeborgen worden in een droog en geventileerd lokaal.

Op dit niveau moet beslist worden wat er met het afval moet gebeuren.

Er zijn 2 opties : hergebruiken (zie verder voor enkele ideeën) of voor recycling naar Tena sturen.

DERDE STAP: TRANSPORT

Het is nutteloos om anorganisch afval in te zamelen, te scheiden en op te bergen, als er nadien geen adequate behandeling voor is.

De gemeente Tena zorgt voor de inzameling van anorganisch afval vanaf Puerto Napo, om het nadien te recycleren.

Het voornaamste probleem van de Wachimakgemeenschap is dus het transport van het afval van de gemeenschap naar Puerto Napo of Tena.

Hieronder volgt een oplossing om het afval goedkoper naar Tena te vervoeren.

De toeristen die in Wachimak gaan aankomen, willen niet enkel de natuur en de cultuur van het oord ontdekken. Ze willen eerder een unieke ervaring beleven en actoren van een *verantwoordelijk toerisme* zijn.

Verantwoordelijkheid wil zeggen dat ze hun verblijfsoord (Wachimak) niet willen vernietigen of vervuilen.

Het idee zou zijn om de toerist de belangrijke actor te maken van het afvaltransport van Wachimak naar Tena (Puerto Napo).

De toerist gaat het afval dat hij zelf genereert meenemen, omdat ze dit in Wachimak niet kunnen verwerken.

Indien de toerist ermee instemt, zou het ook een kringloop van afvalbeheer van de Wachimakgemeenschap kunnen zijn, waarbij de toerist ook een deel van het reeds gescheiden afval van de gemeenschap zelf meeneemt.

Het principe zal zijn om deze zaak op een vernieuwende manier voor te stellen, omdat de toerist nooit een zak met afval zal willen meenemen, indien dit niet goed voorbereid is. De toerist stemt ermee in om te helpen, op voorwaarde dat het afval proper is, dat het hem tijdens de reis niet vuil maakt, niet te veel weegt of te groot is.

Daarom zijn de voorafgaande stappen van scheiding, schoonmaak en samendrukken heel belangrijk om zich te verzekeren van een overeenkomst met de toerist en zo een gratis afvaltransport naar Tena te bekomen.

Een voorstel zal zijn om enkele papieren of plasticen zakken te ontwerpen, eigen aan de gemeenschap, om het afval in de doen en zo de toerist aan te zetten om het mee naar Tena te nemen (*zie volgend voorbeeld*). Misschien zijn plasticen zakken beter, omdat men deze hermetisch kan sluiten en niet aangetast worden door het water.

Voorbeeld van een papieren zak om het afval naar Tena te nemen.

Opgelet :

Men moet in gedachten houden dat de toeristen waarschijnlijk niet regelmatig in de gemeenschap zullen komen, ten minste in het begin.

Bovendien zijn er laagseizoenen, d.w.z. wanneer de "Westerse wereld" werkt.

Men moet dus een andere oplossing voorzien om het afval naar Tena te brengen en zo de gemeenschap permanent proper te houden, niet enkel wanneer er enkele toeristen komen.

Het idee is niet alleen om de toerist bij deze taak te betrekken, maar ook de leden van de gemeenschap die regelmatig of op vaste tijdstippen naar Tena gaan (Jacobo, Tito...).

VIERDE STAP: OPVANG VAN HET AFVAL IN TENA

2 opties :

- Een lid van de Wachimakgemeenschap, die in Tena leeft, belast zich met de ontvangst van de afval die de toeristen naar Tena brengen (bijvoorbeeld aan de eindhalte) om dit daarna naar het inzamel/verwerkingscentrum in Tena of in Puerto Napo te brengen.
- De leden van de Wachimakgemeenschap deponeren het afval meteen in het inzamel/verwerkingscentrum in Tena of in Puerto Napo.

Opgelet : OM ERVOOR TE ZORGEN DAT DIT SYSTEEM FUNCTIONEERT, moet alles goed gepland worden. Omdat de toerist die de goedheid heeft, om het afval weer mee te nemen, ook als dat normaal zijn taak niet is, dat nooit meer zal doen als hij zich tijdens het traject vuil maakt met slecht voor bereid afval, als ze hem een overgewicht aan afval dragen of als hij twee uur moet wachten op de persoon in Tena die het afval moet ontvangen (en hierdoor zijn bus mist).

In deze omgeving wordt aangeraden om een persoon te kiezen, opdat deze de verantwoordelijke wordt voor het systeem van afvalbeheer van de Wachimakgemeenschap, en opdat deze de verschillende actoren en de verschillende fasen van dit systeem kan coördineren.

HERGEBRUIK VAN VAST AFVAL

Enkele ideeën

FLESSEN

- **Van plastic:** wanneer deze doormidden worden gesneden, kan de bodem omgevormd worden tot een bloempot en het bovenste, smallere deel tot een goede trechter.
- **Van glas:** wanneer men deze versiert, kunnen dit mooie kandelaars zijn.

DOEK

Gebruikt doek kan dienen als schoonmaak of met een beetje verbeelding en naaiwerk, kunnen er mooie lappenpoppen voor kinderen van gemaakt worden.

DRANKBLIKJES

Wanneer deze doormidden worden gesneden, kunnen het asbakken zijn (*zie volgend voorbeeld*) of kunnen ze omgevormd worden in speeltjes, zoals autootjes, voor de kinderen.

Hetzelfde kan ook gedaan worden met conservenblikken, wat echter wat moeilijker is omwille van het niet zo flexibele materiaal.

Voorbeeld:

Hoe kan een colablikje tot een asbak omgevormd worden:

- Het blikje in het midden doorsnijden
- In het "lichaam" van het blikje evenwijdige sneden maken op regelmatige afstanden
- Deze openen zoals een bloem. Het resultaat is een asbak.

Maar vooral het hergebruik hangt af van ieders verbeelding en creativiteit.

ORGANISCH AFVAL

WAT BETREFT COMPOSTERING

WAT IS COMPOSTERING?

Compost is organische mest, het product van de ontbinding van de resten van gewassen en dieren, die zich omzetten in voedingselementen die beter aanpasbaar zijn voor de planten.

De natuur doet er honderden jaren over om een klein gedeelte van de bodem te vormen, maar met de vervaardiging van de compost, kan deze tijdspanne zo tot slechts enkele maanden verminderd worden.

Voor de bodem en de landbouw

Om de gewassen gezond en sterk te laten groeien, is een terrein nodig dat een geschikte vruchtbaarheid heeft, op een manier dat het alle benodigde voedingsstoffen levert voor een adequate productie.

Daarom moet men de natuurlijke vruchtbaarheid van de gronden in stand houden, door toevoeging van organische mest, dewelke niet enkel voedingsstoffen voor de planten levert, maar de bodem ook voeden met micro-organismen zoals schimmels, bacteriën, insecten en wormen, teneinde de bodem levend te houden.

Als men een ecologisch bodembeleid wil realiseren, vormt de compost, als organische mest, een redelijk alternatief teneinde de vruchtbaarheid van de bodem te herstellen, onderhouden en verbeteren.

De rijkdom van deze mest is niet alleen de hoeveelheid aan voedingsstoffen dat bijdragen aan de bodem, maar ook dat wordt vermeden om kunstmest te gebruiken, die de natuur schade toebrengt.

Om voordeel te halen van afval

- Omdat met compostering, alle afval op dezelfde plaats wordt gedeponeed, en wordt vermeden dat het organisch afval in de hele gemeenschap wordt verspreid, wat een bron

van ziekten kan zijn of ongewenste diertjes kan aantrekken (die ook dragers van sommige ziekten kunnen zijn, zoals ratten).

- Omdat de mest die op deze manier geproduceerd wordt, gratis is.

CONSTRUCTIE VAN HET COMPOSTVAST

WAAR MOET MEN DIT PLAATSEN?

Opdat het werk gemakkelijk en eenvoudig wordt, moet men met het volgende rekening houden:

- Er moet een plaats dicht bij de boerderij, de tuinderij of de keuken gekozen worden.
- Er moet zich dichtbij een waterbron bevinden.
- De compostkamer moet zodanig georiënteerd zijn, dat het de hele dag door de zon beschenen wordt.
- Het kan zowel op de oppervlakte van de bodem bevinden, als in diepten. Aangezien er een Amazoneklimaat heerst, wordt aangeraden om het op de oppervlakte te construeren, omdat de bodem te vochtig is om een goed compost in diepten te produceren.
- De plaats waar het zich bevindt, moet vrije toegang hebben om het materiaal zonder moeilijkheden te transporteren en te verplaatsen.
- Het plaatsingsgebied moet proper zijn, om het werk in de kamers te vergemakkelijken.

HOE EEN COMPOSTKAMER CONSTRUEREN?

De grootte van de kamer hangt af van de ruimte die op de boerderij ter beschikking is.

De te volgen stappen zijn de volgende:

1. Het terrein egaliseren en een geschikte oriëntatie geven.
2. realiseren van de schets van de compostkamer, met een vaste breedte van één meter. De afstand van de lengte moet in overeenstemming zijn met het materiaal dat de landbouwer ter beschikking heeft.
3. Construeren van de wanden of uitgraven van een gat om de compostkamer te vormen. De compostkamer mag het materiaal niet laten ontsnappen. Men moet zich ervan verzekeren dat de wanden van de kamer goed aaneengesloten zijn.

VERWERKING VAN DE COMPOST

WAT ZIJN DE MATERIALEN DIE DE COMPOST GAAN VORMEN?

De te gebruiken materialen kan men op de eigen boerderij aantreffen. Om compost te vormen, kan men alles gebruiken dat van planten of dieren afkomstig is.

Kunnen zijn:

- Mest van eender welke dier, zoals rund, schapen, varken, geit, vogel...
- Resten van oogsten, bruine organische tuinmaterialen, zoals droge bladeren, takken, stro
- Etenresten, zoals deze die rijk zijn aan stikstoffen, d.w.z. schillen en pellen van fruit en groenten. Ook groene tuinmaterialen, zoals vers gesneden gras, groene bladeren en onkruid.
- Men mag verder bloed, haren, pluimen... gebruiken, d.w.z. materiaal dat gemakkelijk afbreekbaar is.

Het materiaal dat gebruikt wordt bij de compostbereiding, bepaalt de rijkdom van deze.

HOE DE LAGEN PLAATSEN?

Om een goede compost te maken, is het nodig om de lagen met verschillende materialen in een bepaalde volgorde te plaatsen.

4. Begin met een dikke laag (15cm) van de takken op de bodem, om een goede drainage te verzekeren.

5. Daarna moet de formule **A, B, C** gevolgd worden

A : Dunne laag van organische materialen uit de keuken, groene tuinmaterialen en mest.

B : Bedek met een laag bruine tuinmaterialen en verzeker u ervan dat er geen gevaarlijk voedingsafval in komt.

C : Bevochtig goed en bestrooi met aarde, bij voorkeur droge. Het toevoegen van de aarde zorgt ervoor dat de stank verminderd worden.

Om verder te gaan, moet deze volgorde gevolgd aangehouden worden.

HOE UW COMPOST IN STAND HOUDEN?

Het is belangrijk om lucht aan de compost toe te voegen. Men kan de compost nu en dan omroeren (de eerste keer, drie weken na de constructie van de kamer, daarna één of twee maal per maand).

Verbeter de efficiëntie door palen of buizen in de compost te steken, om toe te laten dat er lucht in de hoop dringt.

Opgelet: voorkom dat de compost nat wordt, door deze te bedekken: de hoop moet vochtig zijn, maar niet nat. Als de hoop nat wordt aangetroffen, moet er meer organisch bruin tuinmateriaal ingeworpen worden, dat er goed moet aan toegevoegd worden of er onder gekeerd worden.

Na acht weken zou uw compost klaar voor gebruik moeten zijn.

HOE DE COMPOST GEBRUIKEN?

Gebruik gezeefde compost, zoals een mestmengsel voor bloempotten of een mengsel voor de kweek van zaden (de houtachtige resten kan men gebruiken voor humus of om opnieuw te composteren).

Stimuleer de gezonde vegetatieve groei door compost zoals humus rond de bomen te strooien (niet dicht bij de stam).

Men kan compost op de gewassen werpen en de gezeefde compost kan gebruikt worden als bedekking voor de velden.

OPLOSSEN VAN COMPOSTPROBLEMEN

Problemen	Waarom?	Oplossing
De compost stinkt	Uw compost kan beginnen stinken, indien deze te vochtig is of niet voldoende lucht in de hoop heeft. Een gebruikelijke oorzaak is het toevoegen van te veel etensresten en een onvoldoende hoeveelheid droog materiaal.	Werp er droge bladeren bij en roer de hoop dooreen. U kan ook as van linnen toevoegen, wat heel effectief is. Roer de compost dooreen, zodat er meer lucht in komt. Plaats een schuine planken verdieping op de hoop, om een goede afwatering te verzekeren
Er zijn ongewenste bezoekers	Soms kunnen mieren, kakkerlakken of muizen hun nest in de compost maken. Wanhoop niet, er zijn miljoenen onschadelijke micro-organismen in uw composthoop en enkele eenvoudige methoden kunnen u van deze ongewenste bezoekers verlossen.	Verzekert u er steeds van dat de etensresten die u in de hoop deponeert, bedekt zijn met een laag van groen organisch materiaal, gevolgd door een laag vilt, jute of plastic. Roer de hoop doorheen, zodat de mieren of kakkerlakken verdwijnen.

Trage compost om te verhouden

Als uw compostsysteem niet aan de eisen voldoet, zijn er manieren om sneller uitstekende compost te verkrijgen.

Een traag compostsysteem kan toe te schrijven zijn aan het feit dat de compost niet voldoende warmte heeft of dat er lucht of watertekort is.

Plaats fijne ijzerdraad onder aan het compostvat, wat helpt om muizen buiten te houden. Vermijd om melkproducten, vlees en schaaldieren te deponeren, omdat deze teveel ongedierte aantrekken.

Voeg stikstofrijk materiaal toe, zoals organische keukenafval of tuinafval om het compostproces te versnellen. Roer de hoop dooreen en besprenkel met water.

AANPASSING VAN DE KEUKEN

Omdat de keuken niet voldoende fysieke capaciteit heeft om voor voldoende personen te koken, moeten er enkele aanpassingen gebeuren.

In het algemeen. Suggesties

- Meer rekken plaatsen om het keukengerei op te plaatsen, indien mogelijk met sluitingen en/of hermetisch gesloten.
- Verbeteren van de verluchting, bijvoorbeeld door enkele ramen te plaatsen
- Ervoor zorgen dat er geen gaten in de wanden zijn, om te vermijden dat er dieren binnenkomen.
- Voorzien van vaste plaatsen voor alle voorwerpen, zoals potten, bestek, borden, glazen en koppen.
- Etiketten schrijven om aan te duiden waar alle materialen en producten zich bevinden.
- Meer handdoeken, vaatdoeken en sponzen voorzien.
- Biologisch afbreekbare zeep en reinigingsmiddel gebruiken
- Een grotere tafel voorzien om het eten op te bereiden.
- Alle vergelijkbare producten op dezelfde plaats plaatsen, zoals flessen met vloeistoffen niet bij de bloem plaatsen, bijvoorbeeld.
- De producten en het bereide eten op een aangewezen en frisse plaats bewaren.
- Leidingwater voorzien om al het gerei en de keuken zelf schoon te maken.
- De keuken voldoende verlichten, door het gebruik van lampen, gaslampen of kaarsen, waarbij rekening moet gehouden worden met veiligheid.
- Een brandblusapparaat hebben die nog langdurig geldig is.

Basisnormen voor hygiëne

- Waslijnen voorzien om de handdoeken en vaatdoeken te drogen
- Producten zoals suiker, bloem.. in glazen bokalen bewaren en niet in plasticen zakken
- Alle andere ingrediënten in bokalen of containers met hermetisch deksel bewaren, om geen dieren of ongedierte aan te trekken.
- Propere planken en borden gebruiken om voedsel te snijden.
- Een borstel hebben om de vloer te vegen, opdat er geen voedselresten op de bodem blijven liggen, die dieren kunnen aantrekken.
- Vuilnisbakken met hermetisch deksel buiten de keuken plaatsen.

4. Aandacht voor de klant

Sensibilisatie van de toerist

Tijdens zijn/haar verblijf in de gemeenschap, moet de bezoeker informatie ontvangen over het milieu, de cultuur en het afvalbeleid.

Het is noodzakelijk om sensibilisatiemethoden te identificeren en op de bezoeker toe te passen en waarnemingen te doen van kwesties die van belang zijn voor de onderneming en voor de bezoekers, gesprekstijden, zoals eigen oorden voor deze activiteit

Voorbeelden van sensibilisatie zijn: welkomstinstructies, informatie van wat men tijdens de excursies geeft, wandelingen of rondreizen in het algemeen of gewoon de gesprekken die men kan genereren in ontspanningsoorden van de bezoeker of in de eetruimte.

Achtergrondinformatie over de Wachimakgemeenschap

De gemeenschap Wachimak is geografisch op de rechteroever van de Naporivier gesitueerd en behoort tot de Chunta Punta parochie, in het Kanton Tena, in de provincie Napo. De gemeenschap bevindt zich tussen de Naporivier en de grens met de provincie Orellana, op een hoogte van 400m tot 500m boven zeeniveau, min of meer in de helft van de weg tussen Tena en Coca, aan de riviera van de Naporivier.

Klimaat

Het kanton Tena bevindt zich in het lagen en hoge gedeelte, met een jaarlijkse gemiddelde temperatuur van 25°C, constante vochtigheid en bijna het hele jaar door regen. De maximumhoeveelheid van regen vindt in de uitlopers van de bergketens plaats, waar de grote hoeveelheden damp condenseren, door de wind vanuit het Amazonegebied meegebracht.

De vochtigheid, te wijten aan de aanhoudende regens in de winterperiode, die loopt vanaf de maand maart tot augustus, de hoogte van de oostelijke vlakte die nog steeds met oerwoud bedekt is, varieert tussen 1000 en 2800 meter boven zeeniveau, wat deze zone in één van de meest vochtige van Ecuador heeft veranderd, d.w.z. van 3000 tot 4000mm neerslag per jaar.

Men beveelt lichte tropische of katoenen kledij aan, een lange broek, een hemd met lange mouwen voor wandelingen in het oerwoud, comfortabele schoenen of laarzen, een zonnebril en een hoed. Ook middelen tegen insecten en een zonnecrème voor de huid, zijn onmisbaar.

Natuur

Het centrum van de gemeenschap bevindt zich op ongeveer 3,7km van de Naporivir. Het gebied wordt door talrijke rivieren en stroompjes doorkruist. De gemeenschap bezit 1500ha, waarvan 1450ha primair woud is en 50ha secundair woud. Hiervan heeft men 2ha voor het project gebruikt.

Primair woud is woud dat zich in ongerepte staat bevindt, d.w.z. dat het niet veranderd werd door menselijke tussenkomst.

Secundair woud is woud dat zich genereert in een volgende fase na misbruik van een primair woud. Vele van deze wouden veranderen radicaal hun samenstelling van flora (samen met soorten die niet in het woud aanwezig zijn)

Sacha Luyu (het interpretatief woud), bevindt zich in het oosten, op 300m in de nabijheid van de gemeenschap, bedekt met een belangrijke hydrografische stroomgebied, zoals de Wachiyakurivier, waarvan de wateren kristalhelder zijn, doordat ze ontspringen in de tropische bossen ten zuiden van de Chunta Punta parochie, in het kanton Tena, in de provincie Napo.

Het bodemtype is zowel alluviaal als colluviaal. Alluviaal wil zeggen dat de gebieden door riviersedimenten werden gevormd en colluviaal refereert naar de laterale sedimenten in een vallei waarvan het traject en het transport verminderd zijn.

In het weinige oerwoud dat ons rest, is er een aanwezigheid van fijn hout, medicinale, ornamentele en voedzame planten, een gevarieerde fauna aan zoogdieren, vogels en insecten.

De natuurlijke bronnen die het kanton bezit, zijn heel gevarieerd; enerzijds zijn er oneindig veel natuurlijke geografische plaatsen, zoals verhogingen, bergen, watervallen, flora, fauna, waterbronnen, culturele etniciteit, die het bezoek van de toeristen vereenvoudigen, anderzijds worden vele gebruikt voor het wetenschappelijk onderzoek en voor de ontwikkeling van toerisme en ecotoerisme, dat momenteel zijn grootste bloei kent.

Flora:

Het gebied omvat meer dan 20000 inheemse en ingevoerde plantensoorten, waaronder orchideeën, bromelia's... en de yutzu (*Pithecellobium latifolium*) is een plant die afkomstig is van de rivieroever.

Fauna:

Er bestaan soorten in vrijheid, die tevens aan het uitsterven zijn, meer bepaald zoogdieren zoals zaino's, gevlekte cavia's, guatusa, (agoeti-rassen), gordeldieren, jaguars, puma's, slingerapen, herten..., reptielen zoals schildpadden, hagedissen..., vogels zoals bergkalkoenen, toekans, papegaaien, pacharaca's, parkieten...en insecten.

Geschiedenis

De naam Wachimak is van twee verschillende woorden uit het Kichwa afgeleid: "Wachi" betekent "neusbeer" en "Wamak" is "bamboe", de twee woorden samen betekenen "neusbeer tussen de bamboe".

De bevolking van de Wachimakgemeenschap zijn inwoners van de Kichwacultuur, die de gewoonten en tradities van hun voorouders beschermen. Het zijn de bewakers van alle natuurlijke bronnen, dewelke een optimaal landschapsmilieu bieden voor de ontwikkeling van het ecotoerisme, aangeboden aan de nationale en internationale bezoeker, zoals onvergelykbare wilde attracties.

De Wachimakgemeenschap zoals die tegenwoordig gekend is, werd in het midden van de jaren '90 gesticht, met het idee dat door zich te verenigen en een gemeenschap te vormen, de leden zouden kunnen samenwerken, een school voor hun kinderen hebben, hun levens verbeteren en bovendien beter vertegenwoordigd zijn bij en erkend worden door de autoriteiten. Voorheen leefden ze afzonderlijk op hun eigen boerderijen.

Het totale gebied van Wachimak werd door 25 families (ongeveer 150 personen) gevormd, de meeste ervan zijn inheemse Kichwa's. Er zijn ook enkele niet-inheemse families die deel uitmaken van de gemeenschap, deze zijn gekend als Colonos.

Wachimak is een onafhankelijke gemeenschap.

Ongeveer 5 tot 10 families leven in het centrum van de gemeenschap, anderen leven verder weg in boerderijen.

Het gebied waar Wachimak zich thans bevindt, was voordien het gebied van de Huarani, maar deze zijn een tijd geleden dieper het oerwoud in getrokken, om zo invloeden van buitenaf te voorkomen.

Toen de eerste Kichwa het gebied introkken, leefden ze apart in boerderijen rondom het gebied, waar ze het land bewerkten en cultiveerden. Leden van de gemeenschap cultiveren het land nog steeds in boerderijen die zich voornamelijk buiten het centrale gebied van de gemeenschap bevinden, op veel vlakke en vruchtbaardere landen dichtbij de Naporivier. Vele boerderijen bevinden zich in een gebied dat "La Isla" wordt genoemd. Doorheen het jaar brengt men veel tijd door op de boerderijen voor het planten en verkrijgen van gewassen zoals maïs, bananen, cacao, rijst, bonen, maniok, koffie... om op de markt te verkopen en om de familie te voeden. De families die in het centrum van de gemeenschap leven, planten ook op land in de nabijheid, voor persoonlijk gebruik. Deze aarde wordt voornamelijk door de vrouwen bewerkt, terwijl de mannen jagen of vissen.

Er bestaan ook boerderijen voor gemeenschappelijk gebruik, evenals een kleine medische tuin tegenover het gebouw van de FODI. Men heeft een grote kennis van medicinale planten en men wil deze kennis aan toekomstige generaties doorgeven.

Het grootste deel van het land waar de colonos leven, werd ontruimd voor gewassen en vee. Dit is een praktijk die zeer verschillend is van deze die inheemse Kichwa toepassen. Maar beide bevolkingsgroepen leven in goede relatie met elkaar in de Wachimakgemeenschap, hoewel ze zelden huwelijksverbintenissen aangaan.

De meerderheid van de Kichwagemeenschap staat in verband door familierelaties. Er worden ook relaties met andere gemeenschappen gelegd, d.m.v. huwelijken. Normaal gezien gaan de vrouwen in de gemeenschap van hun man wonen.

Voor de gemeenschap gevormd werd, bevond de school zich op de weg naar de Naporivier. De kinderen, die uit het hele gebied afkomstig waren, moesten het hele gebied doorwandelen.

Het oudste deel van de school van Wachimak werd opgericht tijdens de stichting van de gemeenschap en terwijl de overheid de nieuwe school en woning van de onderwijzer ongeveer tussen 2000 en 2001 liet bouwen. De overheid helpt de gemeenschap aan een onderwijzer die meestal voor twee tot drie jaar aangesteld wordt en die ook door haar betaald wordt. De FODI werd in 2006 opgericht. En zowel de school (het oude en het nieuwe deel) als de FODI werden recentelijk door vrijwilligers geschilderd.

De gemeenschap kiest iedere twee jaar een president om Wachimak te vertegenwoordigen. Het comité of het bestuur omvat een vice-president, een coördinator, een secretaris, het bestuur van gezinshoofden en het bestuur van FODI. Ze vergaderen met de hele gemeenschap wanneer het nodig is, en men bespreekt en geeft goedkeuring over de orde van de dag. Om de twee jaar wordt een andere president gekozen. De andere posten worden ieder jaar gekozen.

De gemeenschap zou een parochie willen vormen (d.i. een associatie van tien gemeenschappen) om zo te opteren voor een toegang over de weg in het grensgebied van Wachimak en opteren voor de vorming van een college en een subgezondheidscentrum.

De gemeenschap werd door de overheid erkend en momenteel probeert men om de eigendomsakten van het land te verkrijgen. een lang en kostelijk proces.

De landbouw en het ecotoerisme zijn de twee voornaamste wegen om aan economische inkomsten voor de gemeenschap te komen (bovendien zijn er ook donaties afkomstig van vrijwilligers en biedt de overheid occasionele hulp). Het is heel belangrijk voor hen om het oerwoud en de rijkdom ervan te beschermen. Vele andere nabij gelegen gemeenschappen hebben toegang van petroleummaatschappijen op hun landen of van houthandelaars toegelaten. Wachimak is tegen deze praktijken gekant en wil niet dat ze op hun gronden komen. Men heeft zich toegelegd op ecotoerisme als een alternatieve en duurzame activiteit voor het verkrijgen van economische inkomsten, hoewel het een lang en kostelijk proces betreft. De inkomsten die men bekomt uit het intense werk met de gewassen, zijn minimaal.

De toeristische hutten werden ongeveer in 2001 geconstrueerd. Het oorspronkelijke idee was de creatie van een ecotoeristische lodge, maar omwille van de afgelegen liggen en de onmogelijkheid om hoofdzakelijk Engels te spreken met toeristen en bovendien de moeilijkheid om via internet publiciteit te maken, zorgde ervoor dat dit project uiteindelijk niet zou functioneren.

Uiteindelijk kwam er iemand en daarna begonnen beetje bij beetje vrijwilligers en rugzakavonturiers uit verscheidene landen, Wachimak te bezoeken, om het te onderzoeken, om een wonderbaarlijke ervaring van het oerwoud en van de mensen op te doen, om samen te leven met een Kichwagemeenschap en om hun werk als vrijwilligers aan te bieden.

Sjamanisme

De gemeenschap is overwegend christelijke, maar men bezoekt ook de sjamaan, een zeer belangrijke figuur in hun cultuur.

Het woord "Sjamanisme" heeft een Tungus-Siberische oorsprong die "Genezende mens-god" betekent. De sjamaan is hier de uitvoerder die de goede eigenschappen van de "Machtige planten" en van de geestelijke krachten gebruikt.

De sjamanen (sanador, brujo) hebben hun reputatie dankzij hun mogelijkheid om zieken te genezen. Hun kennis wordt van generatie op generatie overgeleverd en conserveert de tradities van iedere inheemse gemeenschap.

Het "sjamanisch ritueel" voor de activatie van de kennis en de sjamanistische extase, wordt bereikt door verscheidene methoden en toepassingen of met behulp van "machtige planten". Ondanks het feit dat het sjamanisme een spirituele geneeskunde is, is het geen religie, maar de praktijken van de sjamanen zijn gebaseerd op de waarden en begrippen van het geloof van de sjamaan.

De sjamaan vereenzelvigd zich met Pachamama, moeder aarde, die het hele universum vertegenwoordigd. Maar het zijn er niet de gebruikers van. De sjamanen zijn de strijdende bewakers, die dit eden beschermen, want van haar hangt het leven af van allen die levende wezens af.

De ritën van de sjamanen staan in relatie met de aanwezigheid van de vier levenselementen: aarde, water, lucht en vuur. De sjamanen drinken bereidingen van planten met hallucinerende krachten, die hen in staat stellen om een nieuwe visie op het universum te werpen. De therapieën baseren zich in wezen op de ayahuasca en enkele andere heilige planten. De sjamaan visualiseert de natuur als een geestelijk energetisch systeem en observeert heel aandachtig de evenwichten en de onderlinge verbanden.

Tegenwoordig kan men waarnemen dat hun activiteiten in verband staan met de individuele wereld van elk van hen en met het oerwoud, dat dienst doet als een groot medisch laboratorium.

Tot vandaag de dag, is de hulp van een sjamaan inroepen, een heel gebruikelijke praktijk binnen gemeenschappen, hetzij voor genezing, voor de toekomst te voorspellen en/of om uitdrijvingen te doen.

In het Ecuadoriaanse Amazonegebied gebruiken de sjamanen vooral de hallucinerende plant ayahuasca, om in contact te komen met de geesten. Dit is niet het geval voor alle inheemse in de Andes, die eerder alcohol gebruiken.

Taal

In de gemeenschap spreekt men Spaanse en de inheemse taal, het Runa Shimi (d.i. het Kichwa). Het Runa Shimi is niet enkel een taal, het bevat een onderliggende identiteit, die de geschiedenis van het Kichwavolk doet herleven. De oorsprong van de taal (de Inca's) valt terug te voeren naar de kusten van Peru, vermoedelijk in Pachacamac (Lima) en de verspreiding ervan vond in achtereenvolgende stappen plaats, door de uitbreiding van het rijk van de Inca's.

Mondelinge kunsten

- Autochtone muziek en dansen: de gemeenschap heeft een muziekgezelschap dat zowel traditionele muziek en liederen in het Runi Shimi brengt, als traditionele dansen en typische kledij.
- Verhalen en legenden die door de bewoners worden verteld, bv. Het verhaal van Chikuan, een vogel, en de legende van Uchutikan.

Handwerk

Men vervaardigt typisch handwerk dat met zaden en materialen uit het oerwoud gemaakt werd, zoals, kettingen, armbanden en oorbellen.

Men bereidt verscheidene chicha's (gefermenteerd sap) met fruit uit het oerwoud, op een arbeidsintensieve manier.

Belangrijk

Bezoekers moeten rekening houden met de waarden en normen van de gemeenschap. De gemeenschap hecht belang aan de conservatie en bescherming van het milieu en van haar cultuur. Daarom is het belangrijk om de doelstellingen, de missie en de visie van de gemeenschap te kennen.

Doelstellingen

Het algemene doel van de gemeenschap is de promotie van de conservatie, de versterking en promotie van het milieu. Meer specifiek vertaalt zich dit in:

1. Actualiseren en systematiseren van de informatie van community-based toerisme in Wachimak (Sacha Luyu en de Sachawku Lodge) in de nationale en internationale sfeer.
2. Toepassen van nieuwe toeristische dienstverlening aan bezoekers
3. Bevorderen van de creatieve geest en van de generatie van nieuwe ontwerpen die de eigen identiteit van de locale en nationale cultuur uitdrukken.
4. Coördineren van activiteiten met publieke en private instellingen, ONG's en andere

Missie

- Bescherming en conservatie van de biodiversiteit van Sacha Luyu "Los Ceibos"
- Een omgeving voor duurzame productie creëren.
- Steunen van het gehele onderhoud van de Sacha Luyu "Los Ceibos" en de Sachawku Lodge.
- Kennen en waarderen van de bronnen die de rijkdom van Sacha Luyu "Los Ceibos" uitmaken.

Visie

- a. Versterken van de ecologische kennis van de bevolking in de gemeenschap en de regio.
- b. Bevorderen van relaties tussen nationale en internationale instellingen.
- c. Verkrijgen van financiering voor het overleven van de Sacha Luyu "Los Ceibos" en de Sachawku Lodge.

Gedrag norms

Deze norms dienen zowel voor de bezoekers als voor de inwoners van de gemeenschap en garanderen respectvolle relaties tussen gast en gastheer/vrouw.

De bezoeker moet onthouden dat het volk van de gemeenschap andere concepten van tijd, ruimte en cultuur hebben dan de bezoeker. Daarom vraagt men om begripvol en respectvol te zijn, zodat men een goede naleving van de betrokken activiteiten kan verzekeren.

- Informeer u over de cultuur en de gebruiken van de gemeenschap alvorens deze te bezoeken, om vervelende situaties te vermijden.
- De gemeenschappen hebben concepten van tijd, ruimte en cultuur die verschillend zijn aan deze van bezoekers, wees begrijpend en respectvol.
- Pas u aan de levensomstandigheden van de gemeenschap aan, vooral waar het huisvesting en voeding betreft, omdat er geen reden is waarom deze anders zouden zijn dan die van de lokale bevolking
- Weersta de verleiding om juwelen of andere waardevolle voorwerpen mee te brengen of in de gemeenschap tentoon te stellen.
- Men laat geen schenkingen aan, omruiling met of verkoop van gebruikte kledij aan leden van de gemeenschap toe.
- Indien u foto's van personen of van hun bezittingen wil nemen, moet u eerst toelating vragen.
- Respecteer de historische en culturele plaatsen, neem geen enkele "herinnering" mee

- Vermijd intiem contact met de gids of de leden van de gemeenschap, dit kan invloed hebben op de moraal en de culturele tradities van de gemeenschap
- Het is verboden om geld aan de gidsen, aan de leden van de gemeenschap en aan de directie en werknemers van het centrale kantoor te geven.
- Er wordt verzocht om geen drugs en/of alcohol te gebruiken tijdens het bezoek.
- Vermijd om gadgets naar de gemeenschap te brengen.
- Respecteer de lokale kennis
- Volg altijd de instructies van de gids en het personeel van de gemeenschap
- Vermijd om uw eigendommen te verwaarlozen.
- Laat geen afval achter zoals plastic, batterijen en andere die niet gemakkelijk recycleerbaar zijn en wanneer u deze zelf meebracht, dient u deze ook weer mee te nemen op uw terugreis
- Men verbiedt het vervuilen, beschilderen of eender welk type van graffiti uit te voeren op bomen of infrastructuur van de gemeenschap.
- Laat zo weinig mogelijk sporen van uw aanwezigheid achter (afval, vuur en gebroken planten)
- Beperk uw energieconsumptie: vb. licht of warm water
- Gebruik biologisch afbreekbare zeep en shampoo
- Het is strikt verboden om eender welke planten, zaden of dieren mee te nemen of te registreren, als u er de toelating niet voor heeft.
- Als u deelneemt aan genezingen met planten of andere middelen uit het woud, volg a.u.b. de instructies op die men u geeft.
- Maak gebruik van de lokale fauna, zonder deze te verstoren. De meest respectvolle natuurwaarneming is deze waarin het dier uw aanwezigheid niet opmerkt.
- Informeer u over bedreigde soorten en neem niet deel aan hun uitroeiing (handwerk, jagen, uitwisseling of consumptie van voedsel dat afkomstig is van vernoemde soorten)
- Informeer u over de problemen van de gemeenschap na uw terugreis. U kan ook een verhandeling uitwerken (in samenwerking met informatiecampagnes).
- Geef voorrang aan lokale producten op het moment van kopen
- Uw mening is belangrijk, aarzel niet om deze te delen met de lokale organisatie

Praktische informatie voor de toerist

Voor de reis:

- De informatie die voor de reis aan de reiziger wordt aangeboden, moet vermeld worden in een webpagina of in geschreven promotiemateriaal.
- Algemene informatie over het gebied, waar de handelingen zich afspelen en/of waar de nederzetting zich bevindt. (klimaat, hoogte...)
- Informatie over het type en de faciliteiten van de huisvesting
- Informatie over de verschillende activiteiten die men in en buiten de handelingen kan realiseren.
- Informatie over het soort kledij en uitrusting dat men moet meenemen.
- Informatie over preventieve behandeling van tropische ziekten die in het gebied bestaan (als dat het geval is)
- Informatie over de programma's die aangeboden worden en de moeilijkheidsgraad.
- Het bestaan van een ongevallenverzekering (+ een document voor afwijzing van verantwoordelijkheid)
- Het bestaan van een annuleringsverzekering van de onderneming
- Bezoekers moet geïnformeerd worden over de oorsprong, de taal, gebruiken, feesten en andere relevante karakteristieken van de lokale cultuur.
- Informatie over milieu- en culturele aspecten die voor de bezoeker van belang zijn.

Tijdens de reis

- Iedere dag of de nacht ervoor over het tijdsschema van de te volgen activiteiten
- Informatie voorzien omtrent natuurlijke lokale attracties, berichten over milieu en culturen in de omgeving en over lokale ecologische groepen.
- Lezingen aankondigen over thema's over milieu, cultuur en de deelname van de bezoeker aanmoedigen.
- Informeren over de acties voor de bescherming en conservatie van het milieu en de cultuur.

(Na de reis:)

(Versterken van de betrokkenheid van de onderneming en van de bezoeker, door een toekomstige constante communicatie, voorafgegaan door de goedkeuring van de bezoeker)

Controlelijst voor vrijwilligers

- Zonnebrandmiddel met hoge beschermingsfactor en waterbestendig en hydraterende aftersun
- Middel tegen insecten
- EHBO-kistje en medicijnen (vooral crème of gel tegen insectenbeten)
- Volledig natuurlijke en biologisch afbreekbare zeep, crèmespoeling, zeep (aan te kopen in het eigen land)
- Hoed of pet (vooral voor gemeenschappen in het gebergte)
- Zonnebril
- Lichte broeken, hemden met lange mouwen en T-shirts
- Rubberen laarzen (voor gemeenschappen in het regenwoud)
- Sportschoenen of wandelschoenen
- Regenjas of poncho
- Badpak en (schuim)rubberen sandalen

- Lichte trui of jas
- Lichte slaapzak
- Handdoek
- Vochtige doekjes
- Kleine rugzak voor daguitstappen
- Flessen water
- Geld in US-valute, in kleine coupures
- Fotokopie van de reispas (in een plastieken zak om het droog te houden)
- Zaklamp of koplamp en extra batterijen
- Zeep voor handwas (voor diegenen die voor langere tijd in de gemeenschap willen blijven)
- Verrekijker
- Fotoestel, (films) en extra batterijen
- Wegwerpscheerapparaat
- Extra sokken en ondergoed
- Waterdichte wollen trui

Document voor de ontheffing van aansprakelijkheid

Deze fiche voor de ontheffing van aansprakelijkheid moet aan de passagier bezorgd worden wanneer hij een avonturenprogramma van de ecotoeristische onderneming koopt.

Dit document is een overeenkomst tussen de verantwoordelijkheden van de onderneming en de plichten van de passagier.

In deze verklaring moeten bepaalde aspecten opgenomen worden, zoals:

- Aansprakelijkheidswetgeving voor annuleringen, vertragingen van eigen diensten en toeleveringsverantwoordelijkheden door de onderneming
- Aansprakelijkheidswetgeving voor geleden ongelukken door de bezoeker.
- Aansprakelijkheidswetgeving over politieke, economische of natuurlijke gebeurtenissen die de realisatie van de rondreis beïnvloeden.
- Detail van enkele risico's waaraan de reiziger tijdens zijn verblijf blootgesteld wordt.
- Gedragsregels voor de reiziger tijdens zijn verblijf (met de gemeenschap en met de natuur)
- Reiziger en gemeenschap moeten verzekerd zijn tegen ongelukken
- In het geval dat de onderneming geen verzekering heeft, moet deze eisen dat de reiziger met een persoonlijk levens- en ongevallen verzekering reist.
- Het document moet door de passagier getekend en gedateerd worden.

Ontheffing van aansprakelijkheid van de kant van de bezoeker

Dit document is zowel voor u als voor onze onderneming belangrijk in het geval van ongevallen of verlies van persoonlijke voorwerpen.

Lees dit aandachtig en teken als u ermee instemt a.u.b.!

Hierbij verklaar ik (**NAAM VAN DE TOERIST-VRIJWILLIGER**) met document- of reispasnummer () dat ik mij volledig bewust ben van de risico's en gevaren die verbonden zijn met deze reis en/of activiteiten/uitstappen die tijdens mijn verblijf op deze plaats worden gerealiseerd, waarvoor ik wil dat het volgende in overweging wordt genomen.

1.- Tijdens mijn bezoek aan de Wachimakgemeenschap (**NAAM VAN ANDERE GEMEENSCHAPPEN**) onthef en kwijt ik de gemeenschap, haar leden en medewerkers, van eender welk verlies, ongeluk of verwonding, inclusief overlijden, dat mijn persoon overkomt, alsook de voorwerpen die mijn eigendom zijn, terwijl ik me in de gemeenschap bevindt of op eender welke andere plaats tijdens de activiteiten die plaatsvinden.

2- Ik begrijp dat de Wachimakgemeenschap geen enkele verzekeringspolis bezit die om het even welk ongeluk, evacuatie of redding in noodsituaties dekt, om deze reden ben ik me bewust van de noodzaak van een persoonlijke verzekeringspolis. Comprendo que la comunidad de Wachimak no posee ninguna póliza de seguro que cubra cualquier accidente, evacuación o rescate en caso de emergencia, razón por la cual soy consciente de la necesidad de tener una póliza de seguro personal.

Door de voorgaande uiteenzetting, begrijp ik dat ik van enkele rechten afstand doe, maar ik ben me ervan bewust dat de gemeenschap geen verantwoordelijkheden voor mijn persoon kan nemen, waarvoor ik vrij en vrijwillig onderteken.

Naam van de bezoeker:

Reispasnummer:

Gelezen en goedgekeurd, te

op

(Datum)

Handtekening van de bezoeker

Behandeling van de toerist door de gemeenschap

Transport

Om voor een goed transport te zorgen, moeten de personen die ervoor zijn aangewezen, met de volgende punten rekening houden:

De Kano

- In de mate van het mogelijke op tijd op de vooraf overeengekomen plaats zijn.
- Zich voorstellen aan de bezoeker
- Informatie geven over de weersomstandigheden, over de kledij die nodig is voor de reis in de kano: hoge rubberlaarzen, zonnecrème, zonnebril...
- De bezoeker helpen bij het instappen in de kano:
 - Zijn/haar bagage naar de kano dragen, indien hij/zij niet in staat is om dit zelf te dragen
 - De bagage in de kano nemen, nadat het door de bezoeker naar de kano is gedragen
 - De bagage op een droge en stabiele plaats in de kano leggen
 - De bezoeker helpen bij het instappen in de kano
- De bezoeker een droge en stabiele plaats in de kano toewijzen
- Erop letten dat de kano een waterdicht dak heeft, die ook tegen de zon beschermt.
- Informatie geven over de omgeving/milieu en tijdens de reis gesprekken aanknopen met de bezoeker.
- Erop letten dat de bezoeker niets gevaarlijks doet in de kano, zoals uit de kano hangen
- Heel de reis oplettend zijn, om moeilijkheden te vermijden, zoals in ondiep water varen, te snel varen...
- Erop letten dat de toerist geen afval in de kano achterlaat.
- Erop letten dat er drinkbaar water in de kano beschikbaar is.
- Erop letten dat er een EHBO-kistje in de kano is.
- Erop letten dat de bezoeker geen voorwerpen in het water gooit en dat hij/zij op zijn/haar bezittingen let
- Bij de aankomst de bezoeker met de bagage helpen
- De bezoeker helpen bij het uitstappen

Wandeling naar de gemeenschap

- De bezoeker voor muggen waarschuwen en erop letten dat hij/zij een muggenwerend middel gebruikt.
- De bezoeker waarschuwen voor de noodzaak om laarzen te dragen
- De bagage van de bezoeker dragen, indien deze niet in staat is om dit zelf te dragen
- De verschillende moeilijkheden aanduiden tijdens de wandeling
- Informatie geven over de omgeving/milieu en tijdens de reis gesprekken aanknopen met de bezoeker.
- De bezoeker helpen bij moeilijk bereikbare plaatsen

Verwelkoming en informatie

- De bezoeker verwelkomen op het moment dat deze in de gemeenschap aankomt.

- Daarna de bezoeker begeleiden naar het toeristische complex van de gemeenschap, om er zijn materiaal achter te laten en om zich op te knappen.
- De bezoeker nadien begeleiden naar het ontmoetingspunt of naar de eetruimte
- Een drankje aan de bezoeker aanbieden.
- Verschillende activiteiten en programma's van de gemeenschap uitleggen: een algemene beschrijving geven.
- Informatie geven over de uren van de maaltijden en van de toeristische activiteiten.
- Informatie geven over de verschillende installaties in het toeristisch complex.
- (informatie geven over de verdeling van de winsten).
- Op ieder moment tijdens zijn verblijf, alle informatie geven waar de toerist om vraagt of nodig heeft (uitzondering: pijnlijke en privé-kwesties).
- De toerist de hele gemeenschap tonen en alles uitleggen (wat bezocht wordt).
- Vriendelijk, beleefd en hartelijk t.o.v. de bezoeker zijn.
- Indien het mogelijk is, een kaart van het oord aan de bezoeker geven.
- Ervoor zorgen dat de bezoeker het document voor ontheffing van aansprakelijkheid tekent, maar eerst de reden ervoor uitleggen.
- Vragen of hij/zij bepaalde vragen of bekommernissen heeft.
- Alle vragen beantwoorden.

Accommodatie

- De toerist alle installatie van de accommodatie uitleggen
- Het gebruik van de verschillende voorwerpen van de kamers uitleggen, zoals het muskietennet, het slot...
- Ervoor zorgen er altijd (een) fles(sen) drinkbaar water in de kamer is (zijn).
- Het systeem voor de scheiding van het afval uitleggen.
- Ervoor zorgen dat er altijd een vuilnisbak in de kamer is.
- Ervoor zorgen dat de hutten genoeg waslijnen hebben.
- Ervoor zorgen dat de hutten licht (kaarsen) en lucifers hebben.
- Ervoor zorgen dat er veilige kandelaars voor de kaarsen zijn.
- Ervoor zorgen dat er extra dekens zijn voor ieder bezoeker, in het geval van lage temperaturen.
- In elke kamer een lijst met de gedragsregels voor de bezoeker leggen.

Kamerpersoneel

- Ervoor zorgen dat de bezoeker een propere kamer heeft, waarin alle voorwerpen proper zijn.
- De kamer iedere dag schoonmaken om ongedierte en een afvalophoping te voorkomen.
- Iedere dag de vuilnisbakken leegmaken.
- Ervoor zorgen dat er geen ongedierte of sporen van dieren zijn.
- Regelmatig het beddengoed vervangen en zeker na iedere gast.
- Elke dag de vloer schoonmaken.
- Ervoor zorgen dat de tafel steeds proper is.
- Elke dag het muskietennet buiten de hut uitschudden.

- Elke dag de handdoeken wassen die door de gemeenschap te beschikking werden gesteld.
- Elke dag de wastafel van de badkamer schoonmaken.
- Ervoor zorgen dat er elke dag genoeg toiletpapier in de badkamer is.
- De kamer voor en na elk gebruik ontsmetten.
- De toerist waarschuwen dat hij zijn koffers gesloten moet houden om het binnendringen van insecten te voorkomen en bovendien zijn kleding en schoeisel moet uitschudden alvorens deze aan te trekken.
- De laarzen op een daarvoor aangeduide plaats zetten, binnen of buiten de slaapkamer.
- De toerist waarschuwen om zijn/haar bezittingen in de slaapkamer na te kijken, alvorens te vertrekken.

Gidsen

- De inhoud van de activiteiten uitleggen
- De toerist informeren over de noodzakelijke kledij en materialen tijdens de verschillende activiteiten
- De toerist informeren over gevaarlijke fauna en flora:
 - Aanduiden welk (delen van) planten/bomen men niet mag aanraken en/of eten
 - Aanduiden welke dieren er gevaarlijk zijn en welk soort risico ze kunnen veroorzaken
 - Aanduiden welke routes er te veel of veel modder hebben.
 - Aanduiden welke routes er vermeden dienen te worden, omdat het habitats van dieren zijn.
 - Aanduiden op welke routes de grond diepe putten heeft of gevaarlijk is.
 - Aanduiden op welke routes in de oerwoud het moeilijker wandelen is.
- De bagage van de toerist dragen, indien deze niet in staat is om dit zelf te dragen.
- Ervoor zorgen dat de toerist geen dingen vergeet die noodzakelijk zijn voor een reis in het oerwoud, zoals laarzen, badpak en handdoek (voor een bad bij de waterval), drinkwater, insectenwerend middel, sun block, kleine rugzak, pet/hoed.
- Een klein EBO-kistje meenemen tijdens de wandelingen.
- De toerist de gelegenheid geven om regelmatig uit te rusten tijdens de wandeling.
- Regelmatig aan de bezoeker vragen of er problemen, vragen of bekommernissen zijn.
- De verschillende moeilijkheden aanduiden tijdens de wandeling.
- Informatie geven over de omgeving/milieu en tijdens de reis gesprekken aanknopen met de bezoeker.
- De bezoeker helpen bij moeilijk bereikbare plaatsen.
- Alternatieven voorstellen, indien de uit te voeren activiteit niet mogelijk is.
- Suggesties van de toerist aanvaarden en overwegen, indien ze respectvol zijn en in overeenstemming met het idee van ecologie, duurzaamheid en houdbaarheid.
- De toerist informeren dat het rivierwater niet drinkbaar is.
- Aan de toerist uitleggen dat het gevaarlijk is om alleen het oerwoud in te gaan.

Voeding

- Erop letten dat de toerist alle overeengekomen maaltijden krijgt, waarbij er voldoende is en indien mogelijk op de vermelde uren (aanpassen aan de uren van de activiteiten).
- De verschillende ingrediënten uitleggen: plaats van herkomst, gebruik...
- Er rekening mee houden dat er personen zijn met speciale kenmerken, zoals diabetici, vegetariërs...
- Ervoor zorgen dat het eten in uitstekende staat is: hygiënisch, smakelijk ogend...
- De handen wassen voor en na de bereiding van het eten.
- Ervoor zorgen dat de toerist zijn handen voor het eten kan wassen.
- Ervoor zorgen dat er servetten beschikbaar zijn tijdens het eten.
- Ervoor zorgen dat er genoeg bestek beschikbaar is tijdens het eten.
- Ervoor zorgen dat de toerist proper serviesgoed krijgt.
- De tafel voor en na het eten met water en biologisch afbreekbare zeep schoonmaken.
- Ervoor zorgen dat de toerist niet te lang moet wachten tussen de verschillende gangen.
- De tafel afruimen en de vaat doen nadat de toerist heeft gegeten.
- Ervoor zorgen dat de verschillende ingrediënten altijd vers zijn.

Verklarende berichten

- Informatie aanbrengen op alle zichtbare plaatsen.
 - Een geplastificeerd plakkaat in bij het toilet om te vermijden dan men toiletpapier in het toilet zelf gooit.
 - Een geplastificeerd plakkaat boven de wastafel hangen voor de waterbesparing.
 - Plakkaten op de verschillende vuilnisbakken plaatsen voor de scheiding van het afval (aanduiden welk afval in welke vuilnisbakken hoort.)
 - Een plakkaat in iedere kamer met informatie over de scheiding van het afval.
 - Aanwijsborden zoals “hutten”, “badkamer”, kamernummers, “eetruimte”, “keuken”...
 - Wijzers voor plaatsen waar men kan roken.
- Erop letten dat de borden geconstrueerd worden met natuurlijke of gerecycleerde materialen.
- Ervoor zorgen dat de letters duidelijk, leesbaar en groot genoeg zijn en dat ze van de achtergrond te onderscheiden zijn.
- Ervoor zorgen dat de verschillende wegen in de gemeenschap duidelijke aangeduid zijn: borden op ooghoogte in de bomen, of schuin op paaltjes in de grond.
- Zorgen dat alle informatie en waarschuwingen duidelijk en beleefd zijn.

Gekookt water

- Ervoor zorgen dat er altijd gekookt water beschikbaar is voor de toerist.
- Het water 5 tot 10 minuten laten koken en daarna laten afkoelen.
- Ervoor zorgen dat de flessen proper zijn.
- De flessen schoonmaken na gebruik.

Betaalwijze: vooraf via een rekening

- De toeristen moeten op voorhand betalen, in de vorm van een storting op de rekening van de gemeenschap, via overschrijving, visa of eventueel met een cheque.

- De beheerder van de gemeenschap moet een getekende bevestigingsbrief naar de toerist sturen. (eventueel via een formulier op de webpagina).
- Het bedrag omvat de prijzen van de diensten in het toeristisch pakket van de gemeenschap, BTW en andere belastingen inbegrepen.
- Indien de inhoud van de reservatie niet overeenkomt met de bevestiging of indien de bevestiging niet plaatsvindt binnen uiterlijk 21 dagen na de (elektronische) tekening van de reservatie, mag de toerist ervan uitgaan dat de reis niet gereserveerd werd en heeft hij/zij het recht op onmiddellijke terugbetaling van alle betaalde sommen.
- Wanneer de toerist zijn reservatie annuleert, hangt het bedrag dat niet terugbetaald zal worden, af van de tijd die verstreken is vanaf de reservatiedatum.
 - De toerist moet de gemeenschap minstens 24u op voorhand van zijn annulering op de hoogte stellen.
 - De toerist zal niet terugbetaald worden voor de kosten van de schade aan de gemeenschap die door hem/haar veroorzaakt werd.

NATIONALE (zicht)REKENING
BANCO PICHINCHA

Agentschap: TENA, Amazonas 102 y Juan Leon Mera Esq. 02 Y JUAN LEON MERA ESQ.

Tel (06) 2887-600 / 601 / 602

Fax (06) 2887-603

Openingstijden: Maandag tot vrijdag: 8.30u – 16.30u

Zaterdag: 9.00u a 13.00u

Automaat: EL TENA, Av. 15 de Noviembre I

Voordelen:

- Dekking: Men kan stortingen op en geldopnames van de eigen rekening doen, via het uitgebreide net van kantoren op nationaal niveau.
- Flexibiliteit: Men kan internationale cheques op de nationale rekening storten.
- Liquiditeit: Met de mogelijkheid van overdispositie, kan de zichtrekening ondersteund worden bij noodsituaties
- Persoonlijke aandacht: men kan rekenen op een rekeningenbeheerder die iedereen verschillend aandacht verleent.
- Comfort: er zijn speciale loketten voor de transacties.
- Vlotheid en opportuniteit: door middel van de “Banca Electrónica Empresas”, kan heeft men toegang tot producten, diensten en informatie.
- Besparing: Door de onderhoudskost van de rekening, heeft met gratis toegang tot:
 - Internet
 - Diensten van Pichincha
 - Inning van cheques op andere nationale en internationale plaatsen
 - Mogelijkheid om de toestand van de rekening op het thuis te controleren.
 - Waardepapieren aan huis (terugbetaalde cheques en chequeboekjes)
 - Voorafgaande beoordeling van overdispositie
 - Onbepaalde betalingen per cheque.
 - Boven het gemiddelde vereiste saldo van de rekening, moet men deze waarde niet betalen.

Toegang tot gerelateerde producten en diensten:

Toegang tot gerelateerde producten en diensten:

- Elektronisch bankieren: de onderneming kan via internet toegang hebben tot de diensten van Banco Pichincha en de transactie en saldo's consulteren.
- Dienstverlening van Pichincha: telefoondienst die toelaat om toegang te hebben tot een grote variëteit aan informatie en transacties op een automatische of persoonlijke manier.
- Persoonlijke elektronische informatie: de transacties via e-mail of swift (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) verzenden.
- Diensten voor buitenlandse handel: de onderneming verkrijgt diensten voor persagentschap met de Centrale Bank; voor ontvangsten uit het buitenland en verzekeringspolissen voor transport.
- Kredietfaciliteit: Door in te stemmen met een algemene kredietlijn voor ondernemingen, voor de werknemers en functionarissen van de onderneming, krijgt men toegang tot de kredietportefeuille van de bank, die het volgende omvat: werkkapitaal, overdispositie, handelskredieten, facturering, vaste actieven en leasing, buitenlandse handel en bijdragen.
- Cash Management: Dit vergemakkelijkt het werkend beheer van de middelen, zoals betaling van de lonen, betaling aan leveranciers, facturatie van brandstoffen, ontvangst van betalingen van klanten, betaling van openbaren en privé-diensten.
-

LOKALE SPAARREKENING

Voordelen:

- Rentabiliteit: Men ontvangt interestbetalingen met dagelijkse beoordeling en maandelijkse accrediatie, in overeenstemming met de gemiddelde contante saldo's.
- Zekerheid: de rekening verstrekt dit verzekeringspakket op basis van het gemiddelde saldo per trimester:
 - Overlijden door ongeluk met handelsvlucht, tot \$250.000
 - Medische uitgaven voor ongevallen tot \$2.000.
 - Dagelijkse huur voor hospitalisatie in het geval van ongeval of ziekte (dertig dagen)
- Dekking: Men kan stortingen op en geldopnames van de eigen rekening doen, via het uitgebreide net van kantoren op nationaal niveau.
- Geschikte informatie: men heeft effectieve controle van zijn rekening d.m.v. een maandelijkse uitgavenstaat van de rekening.
- Besparing: er moet geen onderhoudskost betaald worden voor de rekening, indien aan het vereiste gemiddelde saldo wordt voldaan.
- Economía: Usted no paga costo de mantenimiento en su cuenta si cumple con el saldo promedio requerido.
- Flexibilidad: Usted puede depositar cheques internacionales en su cuenta nacional.

Toegang tot gerelateerde producten en diensten:

- Debetkaart Xperta: men kan betalingen verrichten in vestigingen die aangesloten zijn bij het netwerk van Visa Electron, binnen en buiten het land, bovendien kan men dankzij het uitgebreidere netwerk van automaten (Nexo, Banred en Plus) 365 dagen per jaar over geld beschikken.
- Diensten van Pichincha: men kan gemakkelijker en sneller banktransacties doen, door de telefoondienst met automatische of persoonlijke beantwoording, op het nummer 02-2999 999

- Elektronisch bankieren: Men kan vanaf de persoonlijk computer consultaties, overdrachten en transacties doen, op een veilige en gemakkelijke manier.
- Krediet met de beste markttarieven.
- Toegang tot de Visa en Mastercardkaarten van Banco Pichincha.
- Debet van de rekening door betaling van openbare en privé-diensten (water, licht, kabel-tv, scholen).
- Het comfort van de moderne automatische banken van Banco Pichincha.
- Thuisbezorging van documenten.
- Betalingen naar en van het buitenland.
- Transacties

Vereisten:

- Identiteitsbewijs, origineel en kopie.
- Ander identificatiedocument.
- Actueel betalingsbewijs van basisdiensten (licht, water of telefoon).
- Niet voorkomen in negatieve archieven.

Mogelijkheid om de winsten in de gemeenschap te verdelen:

Totaal: 14 deelnemende families

Mogelijke inkomsten (vb.)

Dienstverlening	Prijs (incl BTW?)	Aantal dagen	Aantal personen	Totaal (met/zonder BTW)
Verblijf	3 US\$/nacht			
Maaltijd	3 US\$/dag			
Transport (Kano)	2 US\$			
Gidsen	2 US\$/dag			
Activiteiten	2 US\$/activiteit			
Bijkomende diensten	¿???			
Totaal	12 US\$			

Betaling van inkomsten

Personen

Functie	Namen	%	Loon per persoon	Totaal loon
Gidsen	Nelson, Tito, Jacobo			
Keuken	Paola, Teresa			
Logistiek (Transport)	Valerio, Carlos, Byroa, Bolívar			
Kameronderhoud	Maruya, Marcy			
Boekhouding	Tito, Jacobo			
Gezondheid Veiligheid	& Francisco, Nelson, Tito, Jacobó, Carlos, Teresa, Targuila			
Publiciteit & Marketing	Funación Yanapuma			
Administratie	Jacobo, Teresa			

Activiteiten

Doel	Materialen/ middelen	%	Geschat bedrag	Budget
Constructie van hutten (slaapkamers)	Hout, leden van de gemeenschap			
Constructie badkame(s)	Hout, leden van de gemeenschap			
Constructie Keuken	Hout, leden van de gemeenschap			
Opleiding (volwassenen)				
Onderwijs (kinderen)	Educatieve materialen			
Gezondheid	EHBO-kistje, meubilair			
Aankoop van voeding dat de gemeenschap niet				

bezit.

Conservatie &
Bescherming van het
milieu

Verbeteren van het
toeristisch aanbod

Marketing en Publiciteit

Yanapuma Foundation zal een website, een folder en een brochure ontwikkelen. Deze laatste twee zullen aan de gemeenschap te plaatse voorgesteld worden. De website zal vooraf eerst aan Jacobo ter goedkeuring getoond worden.

Opleiding

Er zal opleiding worden voorzien door deskundigen op het gebied van veiligheid, gezondheid, onthaal van de toerist en hygiëne. Dit moet echter met de gemeenschap overlegd worden, aangezien iedereen hiervoor aanwezig moet zijn, wat niet zo evident is in een dergelijke omgeving.

Bijlage 5

Katholieke
HOGESCHOOL **Mechelen**

departement
Handelwetenschappen en bedrijfskunde

BEGELEIDINGSSTEEKKAART AFSTUDEERPROJECT

Academiejaar 2006-2007

Naam student: Van Haerenborgh..... Voornaam: Veerle.....

Keuzetraject 3^e jaar: Ontwikkeling van recreatie en vrije tijd.....

Onderwerp afstudeerproject: Ecotoerisme als duurzame ontwikkeling in Ecuador.....

Firma opdrachtgever: Yanapuma Foundation.....

Externe promotor: Andy Kirby, E8-125 Veintimilla y 6 de Diciembre, Quito, Ecuador

Interne promotor: mr. Jan Lorent.....

DATUM	OPMERKINGEN	HANDTEKENING STUDENT	HANDTEKENING PROMOTOR
9/11/2006	Afspraak gepland in schoolbibliotheek, maar wegens misverstand niet kunnen doorgaan		
12/11/2006	Verbetering van aanvraagformulier voor stage		
19/11/2006 – 23/11/2006	Herhaaldelijke mails voor verbeteringen en suggesties voor het eindwerk, daarbij ook informatie over aanbevelingsbrief voor beurs voor de stage.		
22/12/2006	Vraag voor suggesties over de vergelijking tussen Costa Rica en Ecuador.		

27/01/2007	Vraag voor nazicht van vergelijkingscriteria.		
14/02/2007	Vraag omtrent de einddatum van het eindwerk		
1/03/2007-07/03/2007	Doorsturen van versie van eindwerk, voor nazicht.		
23/03/2007	Doorsturen van versie van eindwerk, voor nazicht		
25/04/2007	Vraag voor informatie over het doorsturen van het eindwerk		
29/04/2007	Doorsturen van het hele afgewerkte eindwerk.		